

קבץ על יד

והוא

ספר האסיף

כולל

דברים עתיקים נעתיקים מתוך כתבי יד

יוצא לאור במעס ראשונה

על ידי חברת מקיצי נרדמים.

שנה שלישית תרמ"ז.

ברלין, תרמ"ז.

ברפוס של צבי הירש אימצקאווסקי בברלין.

SAMMELBAND

kleiner

Beiträge aus Handschriften.

Jahrgang III.

(1887/5647.)

BERLIN 1887.

Herausgegeben im Selbstverlage des Vereins M'KIZE MNIRDAIM
(Dr. A. Berliner.)

In Commission bei:

J. Kauffmann
in Frankfurt a. M.

Wittwe u. Gebrüder Romm
in Wilna.

ספר הזכרת נשמות

קהלת וורמיישא.

ספר הזכרת נשמות לקהלת וורמיישא נשלח אלי ע"י מיכא של ראשי הקהל שם בעד תלמידי הבחור משה שטערן והוא העתיק מתוכו את שמות הקדושים אשר הערו נפשם למות בימים ההם בעתות הרדיפה, כי בדעתו להדפיס את שמותם ולהשוות אותם עם ההעתקה אשר ע"י החכם ד"ר יעללינעק בקונטרס וורמייזא (ווינא תר"ם) ועם ההעתקות אשר ע"י החכם דר' נייביווער מכ"י באקספארד בתוך מ"ע יידישע לעטטערבאדע חלק ר'.

ואני העתקתי החלקים האחרים מכ"י אשר לקהלת ווארמס ואי"ה אכתוב אודותם ועל השמות אשר בתוכם ברוחב ביאור ולפי שעה יהיה די מה שהדפסתי בקובץ זה את שמות בתי אבות אשר מקורם בהעדה הישינה הזאת ומהם הרבה אשר קנו שם בישראל. ובפעם הזאת אודיע רק הרבה, שאחזתי דרך קצרה בדפוס באופן שהשמטתי אחר כל שם ושם מהנוכרים את הנוסח, "זכור אלהים נשמת" בראש והנוסח, "עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה בעכור. אחרי הזכרת השם ועוד הנוסח, בשכר זה תהיה נפשם צרורה בצרור החיים עם שאר צדיקים וצדקניות בנן ערץ ונאמר אמין בסוף וגם רמזתי תיבת "להקדש" ע"י אות ל' בלבד, שלא להכפיל בכל פעם ופעם ולהדפיס את התיבה פעמים רבות.

אברהם ברלינר.

זכור אלדים נשמת מר שלמה ומרת רחל עם נשמת אברהם יצחק
ועקב שרה רבקה רחל ולאה בעבור שבטלו שמד בכל
הקהילות בשכר זה תהיה נפשם צרורה בצרור החיים עם שאר צדיקים
וצדקניות בנן עדן ונאמר אמן.

יזכור אלדים נשמת מר יעקב עם נשמת אייו בעבור שבנה בניני הקדש
בשכר זה תהא נפשו צרורה בצרור החיים עם שאר צדיקים בנן עדן אמן. —
מר יצחק ומרת בילה | שבטלו מכס של קובלינצא: רבינו גרשום בר יהודא
מאור הגולה | שהאיר עיני הגולה בתקנותיו: רבינו שמעון בר יצחק | שטרח
בעבור הקהילות והאיר עיני הגולה בפיוטיו: רבינו שלמה בר יצחק | שהאיר עיני
הגולה בפירוטיו: רבינו יעקב בר מאיר | שהאיר עיני הגולה בתוספתיו: רבינו
מאיר בר יצחק שלח ציבור | שתיקן שבתות למקום: רבינו מאיר בן הרב ר'
ברוך | שהאיר עיני הגולה בחידושי: רבינו מנחם בר יעקב ורבינו אלעזר בן רבינו
יהודא ושאר הרבנים | שהרביצו תורה בישראל: רבינו מאיר בן הקדוש הר"ר
ברוך הלוי | שהרביצו תורה בישראל: רבינו יעקב בן הרב ר' משה הלוי | שהרביצו
תורה בישראל: ר' יואל בן אהרן | שבנה בית וועד לקהל: מרת אונא בת ר'
אליקים ונשמת בתה מרת נינא בת הקדוש ר' יוסף | שהניחו שמנים זהובים
ללימוד נערים ושנים עשר זהובים לגר תמיד בשעת החפילה ושמונה זהובים לזית
עלמין: ר' יוסף בר אפרים | שהניחו המשים זהובים להקדשות: ר' מנחם בן הקדוש ר'
שמעון | שהניחו ששים זהובים ל': מרת מרים בת ר' שלמה | שהניחה ל'
כל אשר היתה לה: מרת שערלן בת ר' יצחק | מאה זהובים שהניחה ללמוד
נערים חמשה וארבעי | זהובים לגר תמיד ופרוכת נאה שנתנה לכבוד תורה:
ר' מרדכי בר אברהם | שהניח ארבעים זהובים ללימוד נערים: ר' יוסף בר
יעקב | שהניח ללימוד נערים כל אשר היה לו: ר' יהודא בר אליעזר הלוי | שהניח
שש | זהובים לגר תמיד: הר"ר שמשון בר יצחק הלוי ואשתו גוטלן בת ר'
משה | שהניחו ללימוד נערים כל אשר היתה להם: מרת גיטלן בת ר' שמואל |
שנתנה פרוכת נאה לכבוד ספר תורה: רבינו יצחק בר שמואל הלוי | שסורה
בעד הקהילות והחזיר הקהילה ליושנה: רבינו מנחם בר משה*: רבינו דוד בר
יצחק*: רבינו יצחק בר אברהם*: רבינו אליהו בר משה*: רבינו מאיר בר
יודא*: רבינו מאיר בן מורינו הרב ר' יצחק*: רבינו גרשון בן הקהר ר' יעקב
ישראל*: רבינו שמואל בר אליעזר*: רבינו יעקב בר חיים*: רבינו יהושע
משה בן מהר"ר שלמה*: (הרב ר' משה לוריא): רבינו ישראל יששכר בן מהר"ר
נחן*: רבינו אברהם שמואל בר יצחק* (הרב מהר"ר שמואל אביו של הגאון
הרב רבינו שמשון גר"י אשר גם הוא יושב על כסא הוראה של רב אביו ולהיה

(*) בכל אלה אשר נסמן אחר שמותם כוכב כזה * כתיב עוד "שהרביצו תורה בישראל".

וגם הוא היה רב בקהלה פה קרוב לעשרים שנה ונכתב גם הוא בספר זכרון זה
 הסוך לסנים כ"ט דפין ושם תמצא: ר' יצחק בן מהר"ר יעקב | ע' זהובים ל':
 ר' יודא בן הקדוש ר' יחיאל | שהניח עשרי זהו ל': ר' יודא בר אפרים | שהניח
 ארבעים זהו | לנר תמיד וְי' זהו ללימוד נערים: ר' אליעזר בר מאיר ונשמת
 אשתו מרת ורומט בת ר' יוסף הלוי | שנתנו עשרים זהובי ל': כמר אליעזר בר
 אפרים עבור שנתנו בניו עשרה זהו לצדקה: ר' יעקב בר נתן | רביע זהב ל':
 מורינו הרב ר' מרדכי בן מורינו הרב ר' מאיר | ח' זהו ל': ר' שמואל בר אליעזר
 עשרה זהובים ל': מרת מרני בת ר' פריץ | שמנה זהו ל': ר' רפאל בר
 יהודא | עשרה זהו ל': ר' יוסף בר אורי | עשרה זהובים ל': ר' אליעזר בר מאיר |
 שמנה זהובים ל': מרת ואגלן בת ר' אברהם | עשרה זהובים ל': ר' יעקב
 בן מהר"ר גרשון | עשרה זהובים ל': ר' שמואל בר אפרים ואשתו מרת זויש בת
 ר' מאיר | ששה עשר זהובים ל': ר' מאיר בר אליעזר | עשרה זהובי ל': ר'
 אישנא בר משה | שמונים זהובי ללימוד נערים: ר' אליעזר בר משה | עשרה
 זהובי ל': מרת שוינלן בת ר' דוד | שמנה זהו ל': מרת ניטכן בת ר'
 מאיר | עשרה זהו ל': ר' אהרן בר משה | עשרה זהו ל': ר' אהרן בר יעקב
 מנחם | עשרה זהו ל': ר' שלמה בר משה | עשרה זהו ל': ר' יחיאל בר נפתלי |
 בנו ר' יודא | טס של כסף ל': מרת שפרינגן בת ר' שמעיה | שנתנו עשרה זהו ל':
 ר' יואל בר יעקב הכהן | עשרה זהו ל': ר' יודא בר יצחק הכהן | עשרה זהו
 ל': ר' מנחם בר גבריאל | עשרה זהובים ל': מורינו הרב ר' שלמה בר אהרן |
 עשרה זהובים ל': מרת שוינכן בת ר' משולם | עשרה זהו ל': ר' יעקב
 בר מנחם | עשרה זהובים: מרת פעס בת ר' נתן | עשרה זהו ל': החבר ר' יודא
 בר אשר | עשרה זהו ל': האלוף המרום הנאון מורינו הרב רבי יצחק אייזק
 גינצבורג בן הפרנס והקצין מהר"ר שמואל זנוויל בן שמעון גינצבורג | שנהג כל
 ימיו בחסידות והיה מחמיד בלמודו יומם ולילתו והרביץ תורה בישראל והעמיד
 תלמידים הנונים והיה לו תמיד כמה כתות לומדי תורה וביתו היה תמיד בית ועד
 לחכמים ונתנת אשתו ניטל הרבנית בעבור עשרה זהובי ל' (ונפטר ר' אייזק ו' אלול
 שצ"ב לס"ק לאלף הששין): גדול מרבן שמו הקצין כמר שמואל בר יעקב הלוי
 גינצבורג | שטרח בצרכי צבור באמונה ויותר מששים שנה היה פרנס ומנהיג ותוקע פה
 גם אחד (ואני רכיל מלה סוד אבי מהר"ר שמואל בן הקצין כמר שמעון גינצבורג
 בן בתו הוא אחד ומיוחד שהתנדב לתת בעבור אבי אם אביו זלה"ה להזכירו עולמית)
 מיוצאי חלציו בן בן בתו ד"ל נתן עבדו עשרה זהו ל': הפרנס והקצין מהר"ר
 שמואל זנוויל בן הקצין ר' שמעון אולמא בעבור שהשתדל צרכי צבור באמונה
 ונתנו יורשיו חמשים ושלש ר"ט ל' ולקופות נפטר בשם טוב ז' שבט ש"ץ לס"ק
 כאן וורדייטש [ובנו ר' אייזק ד"ל נפטר שצ"ב]: ר' יודא בר דוד | אטו שבעים
 זהו ל': מרת ניטלן בת ר' דוד | עשרה זהו ל': מרת פריינגן בת מהר"ר משה
 הלוי | שנתן בעבורה עשרה זהו: החבר ר' יודא בר אהרן | עשרה זהו ל': ר'
 מרדכי בר יצחק | עשרה זהו ל': מרת רחל בת ר' יששכר הכהן | עשרה
 זהו ל': מרת ורומט בת ר' שמעון הלוי | שנתן בנה עבורה עשרה זהו ל':
 מרת ואגלן בת ר' חיים | עשרה זהו ל': ר' אברהם בר יואל בעבור שטרח עבור הקהילה
 כמה שנים ובעבור שעסק בצרכי צבור באמונה שלמה: ר' משה יעקב בר שמואל

קהלת וורמיישא

הלוי | עשר זהו ל': ר' יצחק בר יעקב | עשרה זהו ל': ר' ברוך בר יצחק |
עשרה זהו ל': הר"ר משה בן מורינז הרב ר' חיים בעבור שטרח עבור הקהילה כמה
שנים ועסק בצרכי צבור באמונה שלימה: מרת ניטלן בת הר"ר יצחק | עשרה
זהו ל': מרת ניטלן בת ר' יצחק הלוי | עשרה זהו ל': מרת ריינכן בת ר' משה
שמעון הכהן | עשרה זהו ל': ר' משה יצחק בר יהודא | עשרה זהו ל': מרת
בריינלן בת ר' אהרן הלוי | עשרה זהו ל': ר' יעקב בר מאיר | חמשה עשר זהו
ל': מרת רעכלן בת ר' שמעון | עשרה זהו ל': ר' שלמה בר ישראל בנימן
ואשתו מרי לאה בת ר' יודא | חמשים זהו ללמוד את הנערים: ר' אהרן אליעזר
בר אליעזר | עשרה זהו ל': ר' אליעזר בר אשר | עשרה זהו ל': מרת בילה בת
ר' מנחם הלוי | עשרה זהו ל': מרת שערלן בת הר"ר צדוק | עשרה זהו ל':
מרת ניטלן בת ר' שמואל | עשרה זהו ל': ר' משה שמעון בר ארא הכהן | עשרה
זהו ל': ר' אברהם יהודא בר יוסף יצחק עשרה זהו ל': מרת ריינכן בת ר' יהודא
הכהן | עשרה זהו ל': ר' משה בר אליעזר | עשרה זהו ל': מרת יוטלן בת ר'
שמעון | עשרה זהו ל': ר' שמעון בר אליעזר אולמא | עשרי זהו ל': מרת
בילה בת ר' דוד רוס | עשרה זהו ל': מרת רבקה רייץ בת ר' שמעון | עשרה
זהו ל': מרת הענדלן בת מהר"ר יצחק לינד אשת הקצין והפנים והמנהיג שמעון
אולמא | עשרים זהו ל': הקדוש ר' יעקב בר יצחק | עשרה זהו ל': החבר
ר' אליהו בר משה | עשרה זהו ל': ר' צדוק בר אברהם | עשרה זהו ל' ומנורה
לביה שקורין לאמפפא להרליקה בשבת ויום טוב: מהר"ר משה אברהם בר יצחק |
מאה זהו להספיק מהם בחורים ועשרה זהו ל': ר' יעקב בר ברוך | עשרה זהו ל':
מרת ריינא בת ר' מנחם | עשרה זהו ל': ר' דוד בר נפתלי | עשרה זהו ל':
החבר ר' יודא בר שמואל בעבור שנדב אלפים זהובים בנדיבת לבו לשלשה הקהילות
היינו פה ק"ק וורמיישא וק"ק ורנקבורג וק"ק ורידבורג לכל קהילה לפי גדלה ולהלוותן
בריווח ולהספיק מן הריווח בחורים כדי שיכולין ללמוד וגם להלביש הנערים האוכלין
בקופה ולהשיא מהן בתולות אכן הקרן יהיה לעולם קיימת ביד הממונים על כך
בכל קהילה וקהילה (ר' מרייטלן): מרת רויזלן בת ר' דודרוס | עשרה זהו ל':
ר' עקיבא בר שמואל | עשרה זהובי ל': ר' יוסף מנחם בן הקדוש ר' שניאור |
עשרה זהו ל': החבר ר' משה דוד בר יעקב יוסף | עשרי זהו ל': ר' אברהם בר
יוסף | עשרה זהו ל': החבר ר' ישראל בן החבר ר' אליקים | עשרה זהו ל': ר'
ישראל יצחק בר משה יעקב הלוי | עשרה זהו ל': מהר"ר משה אליעזר בן מהר"ר
אשר | עשרה זהובי ל' עוד נדר מאה זהו להספיק מתפרי ללימוד נערים: מרת רויזלן
בת ר' יוסף הלוי | תשעה עשר זהו ל': מרת שרה בת ר' אברהם | עשרה זהו ל':
מרת שוינלה בת ר' יודא עשרי | זהו ל': מרת חנה בת הר"ר משה דוד | עשרה זהו ל':
מהר"ר אליעזר בר נתן | עשרה זהו ל': ר' פנחס בר יעקב | עשרה זהו ל': ר' יעקב
בר משה | עשרה זהו ל': מרת עדיל בת מהר"ר יודא חזקיה הלוי | עשרה זהו ל': מרת
שוינלן בת ר' שמעון | עשרה זהו ל': ר' יודא בר יצחק | עשרה זהו ל': מרת
חנה בת הר"ר משה דוד | עשרה זהו ל': מהר"ר אליעזר בר נתן | עשרה
זהובים ל'*) ר' פנחס בר יעקב עשרה זהו ל': ר' יעקב בר משה | עשרה זהו ל'*) מרת
עדיל בת מהר"ר יודא חזקיה הלוי | עשרה זהו ל'*) מרת שוינלן בת ר' שמעון | עשרה

והובי לי*): ר' יודא בר יצחק | עשרה והובי לי*): השיץ יוסף בר גרשון |
 שטרח בעד הקרי' זה יותר מארבעי שנה ועסק בצרכי צבור באמונה שלימה: מרת
 פריז בת ר' רפאל | ארבעה עשר טליר לי: ר' דוד קלונימוס בר ישראל הלוי שליח
 צבור | ששימש בב"ה זה סמוך לארבעים שנים ונתנו אשתו וכניו בעבורו איזה מעות
 לי (קלמן חזן): מרת תמר עדיל בת ר' מנחם | בעלה בעבורה עשר' זהו לי: מרת
 עתליה ואניל בת ר' משה | בעלה בעבור' עשר' זהו לי: מהר"ר שמעון בר אליעזר |
 עשרה זהו לי עוד נתי מאה זהו להדליק מהפרי מנורה בכל שבת ויום טוב:
 מרת חנה נימן בת הר"ר פינחס הלוי | בעלה בעבורה עשרה זהו לי: מרת
 מיכלה בת ר' יצחק הקדוש | בעלה בעבורה עשרה זהו לי: מהר"ר מכאל בר
 יודא הלוי | עשר' זהו לי וגם ששה סדרים ללמוד בו ומנורה לב"ה להדליק
 בשבת ויום טוב: מרי גיטל בת הקדוש ר' אשר | עשרה זהו לי וגם להספקה
 עשרה: מרת רבקה בת ר' יעקב | בעלה בעבורה י' והובי לי: רב ישראל ברוך
 בר ישראל יצחק הלוי | עשרה זהו לי: מרת מחלה בת ר' אהרן | עשרה זהו לי:
 מרת רעכלן בת ר' מאיר הכהן | עשרה זהו לי: מרת מינק בת ר' יצחק הכהן |
 עשר' זהו לי: מרת מערלן בת ר' שמואל | עשר' זהו לי: מרת ורייד בת ר' נפתלי |
 עשרה זהו לי: ר' יקותיאל בר שלמה | עשרה זהו לי: ר' אליעזר בן מהר"ר
 אליהו | עשר' זהו לי: ר' אהרן בן מהר"ר יוחנן | עשרה זהו לי: ר' ברוך בר
 אליקים | עשרה זהו לי: ר' יעקב בן מהר"ר אשר | עשרה זהו לי: ר' יהושע
 בר דוד | עשרה זהו לי: ר' שמואל בר חזקיה | עשרה זהו לי: מרת ריקלה
 בת ר' יוסף | עשרה זהו לי: מרת פריינגן בת ר' אליקים | בעלה בעבורה עשר' זהו
 לי: מרת עדיל בת הקצין פרנס ומנהיג ר' שמעון ד"ל אולמא | וניצבור ובעלה
 הר"ר נפתלי הורץ שנוכר למטה | עשרה זהו לי: הפרנס הר"ר נפתלי הורץ בר
 דוד ד"ל | עשרה זהו לי: ובעבור שעסק בצרכי צבור באמונה: מרת יוסא בת ר' נפתלי |
 עשרה זהו לי: השתדלן הפרנס והמנהיג ר' אליעזר בר יהודא | עשרה זהו לי:
 מרת שרה בת ר' אהרן | עשרה זהו לי: ר' עלי יעקב בר יצחק גראש וואל |
 חמשים זהו ללמוד נערים מהפרי והקרן יקיים גם עשרה זהו לי.

באן מזכירין הקהילות שבת שלפני שבועות ושבת שלפני תשעה באב:

יאצ' כל הקהילות | אותם שנהרגו וגשרפו ונסקלו ונתנקו ונטבחו ונטבעו ונתלו
 וגאפו ונגדרו ונקברו חיים ונתייסרו ביסורין קשים על ייחוד השם ובשכר שסבלו
 תהייתה — של כל הקהילות והיישובים | בעבור שטרחו עבוד הקהילות והוציאו ספרי
 תורה מידי גוים בין שהניחו עבורם צדקה בין שלא הניחו עבורם צדקה — ר' יהושע
 יוסף בר דוד | עשרה זהו לי: מרת מרים יוסא בת ר' יודא הלוי | בעלה בעבורה
 עשרה זהו לי: ר' יעקב יקותיאל בר אורי שרגא ואשתו מרת וריידלן בת ר' מאיר
 הכהן | עשרים זהו לי: ר' ישראל אליעזר בן מהר"ר אליא | עשרה זהו לי:
 מרת שרה בת ר' שלום הכהן | עשרה והובי לי: מרת רעכלן בר ר' אורי | עשרה
 זהו לי: מרת ישלן בת מהר"ר משה אברהם | עשרה זהו לי: ר' יודא בר שמואל
 | שנרב מאתיים והובים ללמוד נערים מהפרי וקרן יהיה לעולם קיימת פה ודמייש':
 הר"ר יעקב בן מהר"ר אליעזר אולמא | עשר' זהו לי: מרת עדל בת ר' אליעזר |

עשרה זהובים ל': מרת קלערלן בת ר' מיכא | עשרה זהובים ל': ר' יצחק:
 בר עקיבא | עשרה זהובים להקדש: ר' יקותיאל בר אליעזר | עשרה זהובים ל':
 מהר"ר אליא בר יקותיאל | עשר' זהו' ל': מרת מיכלה בת ר' משה | בעלה
 בעבורה עשר' זהובים: מרת מערלן בת ר' משה הכהן | בעלה בעבורה עשרה
 זהובים ל': מרת חנה בת ר' אשר | עשרה זהו' ל': כמר יצחק בן מהר"ר
 אלי' ז"ל | עשרה זהו' ל': מרת שרה ריוולן בת ר' אורי | בעלה עבורה עשרה
 זהו' ל': הר"ר דוד בן הר"ר משה | עשרה זהובים להקדש וגם נתן שלשים
 זהו' להדליק לאמפא בבית בשבת ויום טוב וגם ששה סדרים ללמוד בו (רייטלינג):
 מורינו הרב רבי דוד יצחק בר יהודא אברהם | עשרה זהו' ל' וגם התמיד בתורה
 וניהג בחסידות [נ"ב מיד אחר והיה נקרא בפי כל ר' איצק נבאי והוא כתב ספר
 תורה של של קהל שקורא החזן כל השנה וגם כתב תהלים ושיר היחוד של הקהל]:
 הר"ר יודא בר שמואל | עשר' זהו' ל': ר' יחיאל בר בנימין הכהן | חמשה
 עשר זהו' ל': מרת קריינלן בת ר' יעקב | עשרה זהובים ל': מרת ריוולן בת הר"ר
 יעקב ז"ל | בעלה בעבורה עשרה זהב ל': מרת גנערלן בת ר' חיים | בעלה
 בעבורה עשר' זהו' ל': ר' מרדכי שלום בן הר"ר מנחם | עשרה זהו' ל':
 מרת פייארבן בת ר' משה הכהן | בעלה עבורה עשרה זהו' ל': הר"ר יצחק
 בר מרדכי | עשרה זהובים ל': ר' יוסף משה בר יודא | חמשה עשר זהובים ל':
 מרת הענרלן בת ר' יצחק | בעלה בעבורה עשרה זהו' ל': החבר ר' נפתלי בר
 יודא | עשרה זהו' ל': מרת ניטלן בת ר' יוסף | בעלה עבורה עשר' זהו' ל':
 מרת דינה רבקה בת ר' אברהם | עשרה זהובים ל': מרת ריוולן בת הר"ר
 שמואל | בעלה עשרה זהובים ל': מרת תמר בת ר' אברהם | עשרה זהובים ל':
 [נ"ב מיד אחר: היא היתה אשה חשובה אמו של הגאון ר' יצחק נבאי הנ"ל]
 הר"ר שמואל אברהם בר אמציהו שלמה | עשרה זהו' ל': מרת ניטלן בת התבר
 ר' יודא זצ"ל | אביה עשרה זהו' ל': מרת עדיל בת ר' יעקב | עשרה זהו' ל':
 מרת חוה בת ר' דוד | מתנה הר"ר משה עשרה זהו' ל': ר' יששכר בר יעקב
 ואשתו מרת יטלן בת ר' יעקב הכהן | עשרה זהו' ל': מהר"ר מרדכי משה בן
 מהר"ר אורי | עשרה זהו' ל': מרת בריינלן בת הקצין ר' שמעון | עשרה זהו' ל':
 מרת אסתר טריינלה בת הר"ר מודרום | עשרה זהו' ל': ר' אהרן בן הקדוש
 ר' יצחק | עשרה זהובים להקדש: שואל עלי משה בר בנימין הכהן |
 עשרה זהובים ל': הר"ר אלקנה בנימין בר יחיאל הכהן | חמשים זהובים לסיעת
 בית הבנסת עם עשרה זהובים ל' [ר' וואלף קרינשטש]: מרת שרה רבקה
 בת ר' אליעזר | עשרה זהובים ל': הר"ר משה יהודא בר אליעזר | עשרה
 זהובים ל' [אופנהיים]: ר' משה מאיר בר יצחק | קערה כסף להקדש ליטול
 ידי כהנים לחוכה [מאיר וואלף אביו של וייביש רופא]: ר' ישראל שלמה בר
 שמואל | עשרה זהו' ל': מרת מערלן בת ר' אליעזר הכהן | עשר' זהובים ל':
 מרת ניטלן בת ר' ישראל יהודא | עשרה זהובים ל': מרת היינלן בת הר"ר
 ישראל שמואל | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': ר' שלמה בר משה הנקרא
 זלמן צום האם | שנרב אלף זהובים לשלשה הקהילות דהיינו פה ק"ק וורמיישא
 וק"ק וראנקבורם וק"ק ורידבורג לכל קהילה לפי גדלה ולחלוותן בריווח ולהספיק
 מן הריווח בחורים ונערים כדי שיכולין ללמוד אכן הקרן יהיה קיימת לעולם:

מרת נטרום בת ר' אליעזר | אחד עשר זהו ל': ר' אליעזר בר יעקב הנקרא
 ליסמן גוישיג (?) | כסף לגר של הברלה: ר' יעקב בר יששכר | עשרה זהו ל':
 הר"ר יאיר טוררוס בן מהר"ר שמואל חיים ד"ל | עשרה זהובים ל': הר"ר משה
 בר יוסף | עשרה זהו ל': מרת לאה מינבען בת ר' מנחם | עשר זהו ל':
 מרת שפרה ואניל בת ר' יעקב | בעלה עבורה עשרה זהובים ל': הר"ר משולם
 בר אליעזר | עשרה זהובים ל': מרת לייאל (?) בת ר' יהושע יוסף | בעלה
 בעבורה זהוב ל': הר"ר יעקב בר משה שמעון הכהן | עשרה זהובים ל': ר' שמואל
 אפרים בר מאיר | עשרה זהו ל': ר' משה בר שמעון | עשרה זהובים ל': הר"ר
 יהושע נפתלי בן גרשן | עשרה זהו ל': ר' משה בן מהר"ר אליעזר אולמא |
 עשרה זהובים ל': מרת שרה בת ר' שלמה הכהן | עשרה זהו ל': מרת
 שרת הגדלן בת ר' יקותיאל | עשרה זהובים ל': ר' שמואל בר ישראל יצחק
 הלוי | ל' עשרה זהובים: מרת ליסא בת ר' אהרן אליעזר | בעלה בעבורה עשרה
 זהובים ל': ר' נפתלי יהורא בר משה יצחק | שהיה פרנס הקהילה סמוך לארבעים
 שנה נתן עשרה זהובים ל' [הפרנס ליב הוניג]: מרת מרים בת ר' שמואל
 הלוי | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': מרת ורומט בת ר' משה | בעלה בעבורה
 עשרה זהובים ל': הפרנס כמר שמואל אברהם בר אליעזר בלין | עשרה זהובים
 ל' ונדב מאתיים זהובים להרליק מן הרווח מנורה שבת י"ט ומה שנותר מן הרווח
 יתן ללמד הנערים [הפרנס אברהם קאט]: ר' מרדכי בר נתן | עשרה זהובים ל':
 ר' יהושע בר מיאיר [בן הוא בכ"י] | עשרה זהובים ל': ר' דוד בר חיים | בנו
 עבדו חמשה עשר זהובים ל' [נפטר יום ה' כ"ז אב שפ"ב בעיר מנהיים ונקבר
 סה ק"ק ווירמיישא יום א' ר"ח אלול שפ"ב]: הר"ר שמואל אהרן בן מהר"ר
 אלי' | עשרה זהובים ל': מהר"ר שמשון יעקב בן הר"ר יוסף | זהו ל': הר"ר
 יעקב בר מיאיר [בן הוא בכ"י] ואשתו מרת רחל בת ר' יצחק | עשרים זהובים ל': מרת
 ברענדלן בת ר' אברהם | עשרה זהובים ל': מרת לאה בת ר' אפרים | עשרה
 זהובים ל': מרת מרים וייאל בת ר' אחימלך משה | בעלה עבורה עשרה
 זהובי ל': התבר ר' אליהו בר מנחם | עשרה זהובים ל': מרת מלכה רייכלן בת
 ר' יודא | זהוב להקדש בעבורה [על זה נמצאו בכ"י קוי המחק]: מרת וענלין
 בת הר"ר נתן | בעלה עבורה עשרה זהובים ל': יצחק בר אהרן אליעזר | עשרה
 זהובים ל': הר"ר נתנאל בר מרדכי | שהיה זה ימים רבים שליח ציבור נאמן
 בתוך הכנסת [נ"ב] ר' נתנאל שמש נפטר ונקבר יום ב' ט"ז אלול שפ"ג לשפ"ק].
 מרת מעדלין בת ר' ברוך טאכשטיין הלוי | בעלה עשרה זהובי לצדקה: ר' דוד
 בר יעקב | עשרה זהובים ל': מרת יוסטן בת ר' ברוך ד"ל | בעלה עבורה עשרה
 זהובים ל': מרת חנה בת ר' קלוונס הלוי ד"ל | עשרה זהובים ל': [אשת הרב
 ר' נתנאל שמש הנ"ל]: הר"ר יצחק בן הר"ר אשר | עשרה זהוב ל': ר' משה
 דוד בר חיים ד"ל | עשרה זהובי ל': שלמה בר יצחק | עשרה זהובים ל':
 מרת אבינייל וענלי בת אסציוו שלמה ד"ל | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל':
 מרת מלכה בת ר' מנחם ד"ל | יורשיה עבורה עשרה זהובים ל' — נפטרה ליל ו'
 כ"ט סבת ונקברה למחר ביום ו' ער"ה שבט שצ"ד: ר' יחזאל בן הר"ר צדוק
 בעבור שנדר מאה זהובים ללמד נערים (מהפרי) והקין קיימת לעולם וצדקתו
 עומדת — אותן מאה זהובים הן ביד כהר"ר מיכל פרנס: מרת שינלן בת ר'

יודא | עשרה זהובים ל': מרת לייך בת ר' ישראל | כל אשר היתה לה ל':
 ר' מיאד [כן הוא בכ"י] בר אהרן אליעזר | עשרה זהובי ל': מרת טפת (?)
 שונלן בת ר' בנימן | כל אשר לה ל': הקדוש ר' אהרן בן הרר ישראל | עשרה
 זהובי ל' [נהרג בחורף שפי'ה בין ורנקינטייל לשפייר]: הקדוש ר' אפרים בן הרר
 יודא | עשרה זהובי ל': [זה נהרג עמו בנ"ל ובאו לקבורה כאן כמה ימים אחר
 רציחה כי לא נמצאו עד אחר כמה ימים]: החבר ר' משה בר יעקב | עשרה
 זהובי ל' וגם ששה סדרים ללמוד בו — השם הוא ביד האלוף ה"ר שמעון דעקינג:
 מרת ריינכן בת החבר ר' יעקב הכהן | עשרה זהו ל': מרת בילה ב' יעקב | א'
 זהו ל' [נמחק אח"כ]: ר' משה יששכר בר אליעזר | א' זהו ל' [נמחק אח"כ]: ר' ישראל
 בר אליקים | עשרה זהובי ל': מרת שרלן בת ר' אברהם יהודא | בעבור שהיתה
 אשה הגונה וחסידה וגם בעלה נתן עבורה עשרה זהו ל' — נפטר ונקברת יום ר'
 כ' סיון שפי'ה פה ק"ק ווימיישא [נ"ב אחותה של ר' יצחק גבאי הנ"ל]: ר' שמואל בר
 יהושע יוסף | עשרה זהו ל' — נפטר בש"ש בש"ק י"ז אייר: מרת יוסלן בת ר' אהרן
 הלוי ז"ל | בעלה עבורה עשרה זהובים ל' נפטר ונקברת יום ה' י"ב כסלו שפי'
 לפ"ק: מרת מעלצכן בת ר' אהרן | בנה עבורה עשרה זהובים ל': מרת צערלין
 בת ר' יהודא | עשרים רייכש פלר ל': מרת וריידלן בת ר' שמעון ז"ל | עשרה
 זהו ל': הישיש כמר שמואל בר אברהם הכהן ז"ל | בנו עשרה זהובים ל': מרת
 רחל פעסלין בת ר' יוחנן | בעלה הרר מאיר זהב ל': האלוף המרומם פרנס
 ומנהיג הרר אהרן יוסף בר משה שמעון הכהן | בנו עשרה זהובים ל' — הפרנס
 ר' יוסף כ"ן: הפרנס והמנהיג החסיד מהר"ר אליעזר בן מהר"ר יעקב | עשרה
 זהו ל': מרת מייטא בת ר' יוסף | בעלה בעבורה עשרה זהו ל': ר' דוד בר
 מאיר | עשרה זהו ל': מרת צערלין בת הרר שמעון ריסאלהיים | עשרה זהו ל':
 מרת בילכן בת ר' יששכר | בניה בעבורה עשרה זהו ל': האלוף הנאמן איש
 תם וישר ירא אלקי ר' אליעזר בר אפרים זצ"ל | עשרה זהו ל' — נפטר ונקבר
 יום ה' ב' אדר שפי' לפ"ק: מרת שרה בת החבר ר' משה | עשרה זהו ל':
 מרת גיטלן בת ר' נפתלי הלוי | בנה בעבורה עשרה זהו ל': מרת רבקה רחל
 מרארלין בת ר' משה | עשרה זהו ל': האלוף החבר ר' אלעזר לאוין [בגליין]:
 בר אברהם] זצ"ל | בנו בעבורו ממנו עשרה זהו ל' — נפטר יום ב' כ"א אייר
 שפי' לפ"ק: מרת רבקה גיטלן בת ר' יששכר הכהן | בעלה בעבורה עשרה זהובי
 ל' גם נדבה לאמפא של כסף לבי' להדליק יום טוב ושבת: מרת סאכיע (?) בת ר'
 קלונימוס | מי' זהו ל': מרת עריל בת ר' שלמה אופנהיים | בעלה בעבורה עשרה
 ל' גם נדבה זמן שתיים עשרה שנה כל שנה שלשה רייכש טליר לחלק לעניים
 [נ"ב: אשת הפרנס ר' מענדלן אופנהיים. נפטר בש"ש יום ה' כ"א כסלו ונקברת
 למחר כ"ב עש"ק ש (?) לפ"ק]: הרר דוד משה אברהם בר מאיר ש"ץ | בעבור
 שהיה פה שליח צבור נאמן [ר' אברהם חון]: מרת אביגיל רבקה פעסלן בת ר'
 שמואל הכהן | בעלה בעבורה עשרה זהו ל': הרבנית בליסלין בת ר' רפאל ז"ל |
 בעלה בעבורה עשרה זהו ל' [נ"ב: היא היתה אשת הרב מהר"ר אליהו זצ"ל]:
 מרת מינדלן לאה בת מהר"ר אלי | בעלה בעבורה עשרה זהו ל': מהר"ר
 שלמיאל נתן בן מהר"ר יעקב | עשרה זהו ל': מרת וריידכן בת מהר"ר
 יעקב | עשרה זהו ל': הישיש הפרנס מהר"ר משה שניאור בן הרר יהודא

אופנהיים | עשרה זהו לי [נ"ב: הפרנס הרב ר' יוסקיןט]: כמ' אלכסנדר
בר שמשון הכהן מאוכא | עשרה זהו להקדש: הישיש הפרנס כהר"ר יצחק בן
מוהר"ר משה אברהם וואלף | שכתב ס"ת משלו ונדר אותו להקדש פה עם סם
של כסף [נ"ב: הפרנס הרב ר' אייזק וואלף]: הרבנית מרת מערלין אלמנת הרב
מוהר"ר שמואל אהרן זצ"ל | עשרה זהו לי — נפטרת בש"ט ביום ה' ב' חשון
תל"ד: הרבנית מרת רבקה ורומיש בת החבר רבי אליהו ד"ל בלין | בעלה בעבורה
עשרה זהו לי [נ"ב: היתה אשתו של הפרנס הגאון מוהר"ר וייבלמן נר"ו נפטרת
בש"ט ונקברת בו ביום יום ב' ו' א' שצ"א ל"פ"ק ונספרת כראוי]: האלוף מהר"ר
משה בן הגאון הפרנס כמוהר"ר אליקים | עשרה זהו לצדקה גם וזה וזיכה את
הרבים לפאר ולרוסם בית אליהו וכיכר את ה' בקול ערב שחננו והגעים ומירות
חשבחות ושירות לקונו והיה משמח אלקי ואנשי בהתפללו בציבור בקול ה' בכת
קול ה' בהדר ובכונה גדולה והכל נהנין ממנו עד שכמעט לא קם עוד כמשה
ידבר והאלהים יענו בקול לא הניח כמוהו ירבה בישראל והוא ישימיענו שנית
לעיני כל חי — נפטר בש"ט יום ג' ד"כ תשרי שצ"ז ונקבר ביו"ד שלאחריו ונספר
כהלכה וזכר צדיק לזכרה אשרו העם שלו ככה: מרת ורומיש בת ר' מרדכי שלום
בעלה בעבורה עשרה זהו לי: החסיד כהר"ר יעקב בן מהר"ר בנימין | בעבור
שהיה פה שליח ציבור וחזן הכנסת: הפרנס כמר מרדכי שמואל בן הר"ר מנחם |
עשרה זהו לי [הפרנס שמואל לילנ]: מרת תמר אסתר בת ר' גבריאל | בעלה
בעבורה עשרה זהו לי [נפטרת יום ה' ר' אדר ונקברת למחרתו יום ו' ה' אדר
שצ"ב]: מרת אביחיל שרה בת החבר רבי יהודא | עשרה זהו לי [אשת לון קירכים
נפטרת יום ג' כ"ט ניסן שצ"ב ונקברת למחרת ר"ח אייר שצ"ב: כמר יוסף יחלן
בן מוהר"ר שמעון אופנהיים | זהו לי — ואביו ר' וואלף אופנהיים: האלוף
הגאון מהר"ר שמעון בן החבר ר' משה יהודה זצ"ל | בעבור שהרביץ תורה בישראל
וזיכה הרבים בחיבורו נחלת בני שמעון גם נתן עשרה זהו לצדקה — נפטר
ונקבר יום ג' ט' אדר שצ"ב ל"פ"ק: הפרנס הישיש כהר"ר אשר אנשיל בן מוהר"ר
שמעון וואלף אופנהיים בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה ונתן עשרה זהו לי
[נ"ב: אב ובנו]: מרת תמר גוטלין בת ר' יצחק | בעלה בעבורה עשרה זהו לי
לי: מרת שפרינץ בת הר"ר מתתיהו | בעלה בעבורה עשרה זהו לי — נפטר ונקבר
יום ב' כ' כסלו שצ"ב: כמר משה בר אליקים | עשרה זהו לי: הרבנית מרת
וריידלן בת ר' יואל וולדישטיין | איזה מעות לי: מרת שרה בת הר"ר נתנאל |
עשרה ר"ט לי: החבר רבי קלונימוס בן החבר רבי נתנאל | בעבור שהיה זה ימים רבים
שליח ציבור נאמן וחזן הכנסת [נ"ב: ר' קלמן שמש]: הפרנס ומנהיג החבר ר' יהודא
בן החבר ר' קלונימוס בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה וגם נתן עשרה זהו לצדקה
[נ"ב: בנו הפ"ר ליב רוסנבוך]: הישיש וחסיד החבר רבי יודא בר יוסף משה עבור
שייסד מנהגים מקהלתנו פה וירמיישא גם נתן עשרה זהו לי [נ"ב: ר' ליב קירכהייץ]:
החבר ר' קלונימוס בן החבר ר' יהודה | עשרה זהו לי [נ"ב: ר' קלמן בן ר' ליב רויטנבוך
הנ"ל. נפטר בש"ט יום א' י"ט אדר תנ"ה ל"פ"ק בנערנסים]: מרת הענדלן בת משה שמעון
הכהן | עשרה זהו לי: רבי יוסף בן החבר רבי משה שניאור | עשרה זהו לי:
רבי ישראל שמשון בר יוסף משה | יורשיו עשרה זהו לי וגם נתנו ארבע
ושלשים רייכש טליר לבית עלמין ושמונה רייכש טליר לקופת [נ"ב: שמשון

קירכהיינן: רבי אלי בר ישראל אליעזר | עשרה זהובי ל': מרת שפרינץ בת ר' יחיאל | עשרה זהו ל': רבי משה בן החבר רבי משה דודע | שרה זהובים ל': מרת רייץ בת מהר"ר שמעון | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': רבי אליעזר בר עלי משה הכהן | עשרה זהב ל': הפרנס כמר יוסף אורי בן החבר רבי משה שניאור | עשרה זהובי ל' [הפרנס וייבש אופנהיים]: הקדוש ר' אורי בר אליעזר | זהוב מלבר: שלשים רייכש מליר שנתן נ"כ ל' וארבע רייכש מליר לקופות [נהרג בהדרש שבט שצ"ו בער סמך לורנקבורט ונקבר פה ווירמיישא. נקבר בש"ט ז' שבט שצ"ו]: הישיש הפרנס ר' שמואל זנוויל בן הפרנס כהר"ר יודא זלה"ה דעקינג' | עשרה זהב ל': מרת רייץ בת הר"ר אליעזר | בעלה בעבורה עשרה זהו ל'. הפרנס והמנהיג כמר יעקב בר ישראל ברוך הלוי | עשרה זהו ל' [הפרנס יעקב גינץ]: רבי יהודה משה בן החבר רבי משה שניאור ז"ל | שגדר המשים רייכש מליר לעניי ארץ ישראל תובכ"א ונס נרב חמשים רייכש מליר ללמוד נעים מהפרי והקרן קיימת לעולם פה ווירמיישא נס נרב עשרים רייכש מליר לקופות של נומלי חסדים ונס נתנו יורשיו בעבורו עשרה זהובי ל' — [נפטר ונקבר בש"ט יום ו' ד' ניסן שצ"ה ונקרא בפי כל ליווא אופנהיים צום הלכן (?) קאן]: הר"ר אברהם בר שמואל הכהן | עשרה זהובי ל': מרת צפורה גיטלן בת הר"ר יהושע | בעלה בעבורה עשרה זהו ל': מרת נוסכין בת ר' אהרן יצחק הלוי | יורשיה עבודה כף רייכש מליר על פי צוואתה [נ"ב: אשת יוסא אופנהיים נפטרה ונקברת יום ו' י"ד אלול שצ"ו]: היקרה אשת חיל מרת וריידלן חוה בת הר"ר עקיבה דעקינג' | בניה בשבילה ל' עשרה זהו | בעבור שטוה ציצית ותיקון פתילות לנרות [נפטרה בלילה ונקברת יום ד' י"ז חשוון שצ"ה בשם טוב]: מרת טעלצבי בת מאיר וולך | עשרה זהו ל': מרת קרינג' בת הר"ר כניה חיים | עשרה זהו ל': צירלן בת כמר יצחק אייזק דעקינג' אשת כמר הירץ צומפאק | בעלה בעבורה עשרה זהו ל': מרת רחל בת שבע גיטלן בת כמר יעקב ויקל געליס | עשרה זהו ל' ועוד נתנה כל אשר לה לקהל פה ללמוד נעים ולהשיא בתולות עניות מהפרי, והקרן קיימת: מרת רעלה בת ר' אלחנן | בעלה עשרה זהו ל': מרת טריינג' בת ר' אליעזר זוסמן | עשרה זהו ל' [נפטרה ונקברת בש"ט יום נ' כ"א אלול שצ"ה]: מרת חנה בת ר' יצחק ועקלן ההונק | עשרה זהו ל': מרת קילה בת הרר רפאל הלוי | בעלה עשרה זהובים ל': המלמד הר"ר אהרן בנימן וואלף בן מהר"ר גרשון זצ"ל בעבור שהעמיד תלמידים הרבה והיה איש חסיד ועניו, ונס נתן עשרה זהו ל' [נ"ב: הרב ר' וואלף מלמד]: ר' קלונמוס בר שמואל הלוי | עשרה זהו ל': מרת דבורה בילא בת שלומיאל שמואל הלוי | בעלה עשרה זהו ל' בעבורה [אשת הרב ר' וואלף]: האלוקה הפרנס כהר"ר מנחם בן האלוקה כמהר"ר שמעון בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה, ונס נתנו יורשיו מאה רייכש מליר לגדור פרצות ולבנות חומת בית עלמין פה ווירמיישא [נ"ב: הפרנס ר' מענדלן אופנהיים. נפטר בש"ט ע"כ שצ"ו ונקבר באסרו חג דיוס כפורים ונקרא בפי כל מענדלן אופנהיים]: הרבנית מרת שרלן רחב בת הפרנס כהר"ר משה שניאור | בניה ממזוגה עשרה זהובים ל' — [נפטרה בש"ט ליל ה' ונקברת למחרתו ע"ש שצ"ו]: כמר מאיר בר אפרים | עשרה זהובי ל': מרת הינדלן בת רבי משה | עשרה זהובי ל': מרת יוסלן בת רבי שמואל הכהן | עשרה זהובים ל': מרת עדיל בת יעקב הכהן

וז' | בעלה זהב ל' [נ"ב] אשתו שנייה של רב ר' דוד עלוון: | היקרה מרת שבע בת הנאון
 מוהרר אליעזר ליפמן זצ"ל | עשרה זהובי ל': [נ"ב] אשתו ראשונה של ר' דוד עלוון: |
 מרת שפרינץ בת ר' אליעזר מילר | בעלה בעבורה זהב ל' [כלתו של רב ר' דוד עלוון]: |
 היקרה מרת הינכן בת הר"ר יצחק הכהן | עשרה זהובים ל' — [נפטר יום ה' כ"ב
 אדר ראשון שצ"ו]: | הישיש כהר"ר דוד בן הר"ר אלי' עלוון | זהו ל' [נ"ב]: הרב
 ר' דוד עלוון: | ר' יצחק בר שמואל הלוי | עשרה זהובים ל': | היקרה מרת תמר
 יוטא בת שמואל ז"ל אופנהיים | בעלה כמר מענדלן בינע בעבורה עשרה זהו
 ל' [נפטר בש"ס יום ר' ר"ח סיון שצ"ו ונקברת יום ה' כ' סיון]: | מרת ואגיל בת
 הר"ר מענדלן בינע | בעלה הר"ר יוקיל בעבורה זהו ל'. [אם ובת]: | מרת עריל בת
 מורינו הרב רבי משה | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': | מרת צירלה בת
 ר' יוסף | עשרה זהובים ל': | מרת הינדלן בת הנאון הרב מוהר"ר אלי' | עשרה
 זהובים ל': | מורינו הרב הנאון(*) רבי אלי' בן מורינו הרב רבי משה בעבור
 שהרביץ תורה בישראל [נ"ב]: הוא הנאון מהר"ר אלי' אשר היה אב"ד פה
 במדינת ווירמיישא וק"ק בולדא וק"ק הענא ובק"ק ורידבורג (ובק"ק מעץ) ועשה
 פירוש על הוזהר מלכר שאר חידושים אשר חרש בכמה ספרים והיה חזן וסופר
 ורוח הבריות נוחה הימנו ונפטר בש"ס ביום ה' כ"א תמוז שנת שצ"ו לפ"ק פה
 ק"ק ווירמיישא: | מרת שטלצבין בת הפרנס ר' נפתלי יהודה הונק | בעלה בעבורה
 עשרה זהובים ל': | החבר רבי יעקב בן מורינו הרב רבי שמעון | בנו עבורו
 עשרה זהובים ל' [נ' למשה: | נפטר בליל ש"ק בק"ק ונקבורט שהיא תענית
 אסתר ונקבר ביום א' בפורים שצ"ח לפ"ק ונקרא בפי כל ר' יעקב אופנהיים]: | מרת
 ייטלן בת הר"ר יוסף וייבש רופא | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': | מרת טריינלן
 בת ר' טרדי | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': | מרת גינענדלן בת הר"ר יחיאל |
 בעלה בעבורה עשרה זהו ל': | מרת יוטלן בת הקדש ר' אהרן | בעלה בעבורה
 עשרה זהובים ל': | ר' שמואל בר דוד קלונמיס הלוי | בנו עבורו אזה מעות ל'
 נפטר ונקברת יום א' י"ג אלול שצ"ז: | ר' אליעזר זוסמן בר יצחק | עשרה
 זהובים ל': | הר"ר סיני בן מוהר"ר יעקב | עשרה זהובים ל': | היקרה מרת וענלן
 בת הפרנס מוהר"ר אליעזר ליפמן ז"ל | בעלה בעבורה אזה מעות ל' [נ"ב]:
 נפטר ונקברת בש"ס יום ו' כ"ב סבת שצ"ט לפ"ק אשת נימפל שמש: | מורינו
 הרב הפרנס והמנהיג ר' אברהם משה יחיאל בר נפתלי | עשרה זהובים ל' —
 [נפטר בש"ס בליל ה' ונקבר ביום ו' עש"ק ו' שבט שצ"ח לפ"ק]: | ר' מנחם בן
 מוהר"ר אברהם משה יחיאל ז"ל | זהוב ל': | ר' יוסף יצחק בר אהרן | עשרה
 זהובים ל': | היקרה מרת נישלן בת החבר רבי סיני | בניה בעבורה עשרה זהובים
 ל' [נפטר ב"ד אייר כיום ונקברת ביום ה' ט"ו אייר שצ"ח לפ"ק]: | החבר רבי יעקב
 מנחם בן החבר רבי אליהו | בנו בשבילו עשרה זהובים ל': | היקרה מרת חנלן
 בת הפרנס כהר"ר משה יחיאל ז"ל | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל' — [נפטר
 בש"ס יום ג' כ' אייר שצ"ח לפ"ק ונקברת ביום ד' כ"א אייר]: | מרת פעסלן בת
 הר"ר אהרן בלץ ז"ל | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': | ר' שמואל בר משה
 הכהן | עשרה זהובים ל': | ר' משה בר שמואל הכהן | עשרה זהובים ל':
 היקרה אשת ח"יל מרת ואגיל אשת החובר הפרנס וייבש רופא | עשרה זהובים

(*) חיבת הנאון נכתב למעלה מן השורה.

ל' [נפטר בש"ט ונקברת יום אחרון של פסח שנת שצ"ח לס"ק]: החבר רבי משה בן החבר רבי דוד | עשרה וחובים ל': הפרנס המרום כמוהר"ר וייבלמן בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה כמה שנים והיה אחד מבני ישיבה ונשמת בנו הגאון מהור"ר אהרן בעבור שהרביץ תורה בישראל והיה אחד מבני ישיבה פה עד שנתמנה לאב ב"ד בק"ק מיץ גם שם הפליא לעשות וסוף ימיו היה אב ב"ד בק"ק בולדא, והיה חסיד ועניו גם נתנו איוו מעות לצדקה [נ"ב: מוהר"ר וייבלמן נפטר בק"ק ניקלשבורג וכו' מהור"ר אהרן נפטר בק"ק בולדא]: מרת יוסלן בת ר' יעקב ז"ל אלמנת הפרנס ומנהיג במדינות ורנקין כמר לאו שוונפעלד ז"ל | ארבעים וחובים ל' | [נפטר ביום ט"ו טבת ונקברת ביום מחרת יום ג' בש"ט]: הפרנס יחיאל בן הר"ר יהודא בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה וגם נתן עשרה וחובים ל': רבי מרדכי בן החבר רבי נתנאל בעבור שהיה זה ימים רבים שליח ציבור נאמן [נ"ב: נימפל שמש נפטר בש"ט יום ג' ו' אייר ונקבר יום ד' ו' אייר שצ"ט לס"ק]: החסיד האלוף החון כהר"ר יהושע אברהם עכריל בר שלמה בעבור שהיה שליח ציבור נאמן וחזן הכנסת פה והיה ירא חטא. וצדיק וחסיד גדול רבים השיב מעון: הגאון הרב רבינו משה שמשון בן רבינו הרב מהור"ר אברהם שמואל זצ"ל בעבור שהיה רב בקהילה פה קרוב לעשרים שנה ומקודם היה דרשן בק"ק פראג ורב בכמה קהילות מיום שהיה בן עשרים ושנים שנה ותיקן וחיבר ספר שמן המאור על חמשה חומשי תורה ושאר חיבורים וחידושים שהתחדש והיה מתמיד בתורה יומם ולילה מבלעדי שאר תוקפו ונכוחו של שמשון רבינו גם נתן... ל' [נ"ב: הרב רבינו שמשון זכה לישב על כסא אביו כי גם אביו היה רב פה ונכתב בספר זכרון זה הפוך לאחריו כ"ט דפין שם תמצאהו. והרבנית חוה הכתובה כאן היא היתה אשת הגאון מהור"ר שמואל אמו של רב מהור"ר שמשון זלה"ה]: הצדקת הרבנית מרת חוה בת מהר"ר יצחק הכהן בעבור שבנה הגאון האב ב"ד פה מהר"ר שמשון נר"ו גרר לצדקה בעבורה, ובסוף ימיה עלתה לארץ ישראל ונפטרה בדרך בק"ק סאפיא בארץ ישמעאל והיתה נוהגת בחסידות והיתה משכלת בתורה שבכתב ובמדרשים [נ"ב: היא היתה אלמנת הגאון הגדול מהור"ר אברהם שמואל זצ"ל הנזכר ברף ד' ע"ב אשר היה אב"ד ור"מ פה ובתו של הגאון מהור"ר איצק ר' ליבינץ ונכדו של האשל הגדול הגאון כמוהר"ר ליב פראג אשר שמו הטוב נודע בארץ ואחרתם של נשי עמודי גולה נאונים מהור"ר חיים נ"ע אב"ד ור"מ דק"ק ורנקבורג ומהור"ר נפתלי נ"ע אב"ד ור"מ דק"ק לובלין ושאר יחוסה ויחוס משפחתה אין לספר והיא היתה מלומדת ובקיעה (צ"ל ובקיא) בתנ"ך ותרנומיהם ורש"י ומדרש לא הניחה במותה כמותה: היקרה מרת הענדלן אשת האלוף פרנס ומנהיג כהר"ר אנשיל אופנהיים | בעלה עבורה עשרה וחובים ל': הנבירה מרת הענדלן בת הגאון הגדול מהור"ר שמשון נר"ו | בעלה בעבורה עשרה וח' ל' [נ"ב בת]: החסידה הרבנית מרת דאבריש בת מהר"ר יצחק אשת הרב הגאון האב ב"ד מהור"ר שמשון נר"ו בעבור שהיתה פה רבנית אחת עשרה שנה ומחצה ונהגה ביראת השם ובדרכי המצות ובעונה יתירה ומדות טובות כל ימיה והגאון הרב בעלה נתן בעבורה... והר' לצדקה: החסידה הרבנית הנברתנית מרת פיגא בת הראש והקצין כהר"ר יונה בישוויץ אשתו השנייה של הרב הגאון האב ב"ד מהור"ר שמשון בעבור שנהגה ביראת השם ובדרכי המצות ובעונה יתירה ומדות טובות כל ימיה וזכתה לשני

מאורות הגדולים כי הרב נשאה אלמנה והיתה בראשונה רבנית חשובה אשת הנאון
הרב מוה"ר משה נהר"ל נ"ע והרב בעלה נתן בעבורה זהו ... ל' [אביד דק"ק
מיץ]: היקרה מרת שוינכן בת מאיר הוניק | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל':
ר' יצחק בן הקדוש ר' אלכסנדר הוהנעק | ... זהו ל': הרב מוה"ר מתתיהו בן
מוה"ר אדוניה ישראל נכדו של הנאון הגדול מוה"ר יצחק העשנן בעבור שהיה
רב ומורה צדק במדינת שווייץ והיה מתנהג בחסידות בק"ק מיהניגן ובק"ק שמילינגן
ואנשיהן ונפטר שם במדינת שווייץ בשם טוב כי התמיד בתורה ובמעשים טובים,
ומאו ומקדם שלח לכאן ק"ק וורמיישא להלק לעניי עירנו עשרים רייבשמלי"ר:
הנאון מוה"ר זכריה מענדלן בר קלונימוס דל בעבור שהתמיד והרביץ תורה בישראל
והיה דיין פה כמה שנים ונהג בחסידות כל ימיו — [נפטר בשחרית יום ר' עשיק עם
עלות השחר ונקבר בו ביום י"ז אלול אלי"א משי"ח לפ"ק ואני על אלה מצעיר
לפ"ק]: מרת יענטלן בת ר' שמואל הכהן | בעלה עבורה עשרה זהובים ל' [נפטר
ונקברת יום ג' ח' חשוון שצ"ט לפ"ק]: כמר יצחק בר אהרן דל | עשרה זהובים ל':
הר"ר משה בן הפרנס כהר"ר ברוך | ... זהוב' ל': הנאון הפרנס כמשה"ר אהרן
אליעזר בן הר"ר ישראל שמואל בעבור שהיה מבני ישיבה ופרנס ומנהיג בכאן זה
כמה שנים ונתן עשרה זהובים ל' [הפרנס מוה"ר ליור דוד הובן, נפטר ליל
שמחתו יום ב' ו' חשוון ת"א ג"כ אב ובנו]: הפרנס הישיש כהר"ר ברוך בן
הפרנס כמשה"ר אהרן אליעזר בעבור שהיה פרנס ומנהיג כמה שנים ועסק בצרכי
ציבור באמונה, ונתן עשרה זהו' ל': מרת דינה | בעלה בעבורה עשרה זהו' ל':
מרת מלכה בת הר"ר יעקב | עשרה זהובים ל': מרת מינדלן בת הר"ר דוד
רייטלינגן | ששה זהובים ל' [ג"כ אשה ובעלה ר' מאיר שוחם ודיין ובניהם]:
מורינו הרב רב מאיר בר דוד קלונימוס הלוי | איזה מעות ל': כמר קלונימוס בן
הר"ר מאיר הלוי | עשרה זהו' ל': החבר ר' אורי וייבש בן הנאון כמשה"ר שמעון
וצ"ל היה אופנהיים | עשרה זהובים ל': הישיש הפרנס כמר ישראל מנחם
בר אהרן בעבור שנתנו בניו מעונו עשרה זהו' ל' [ג"כ מענדל פרנס]: מרת
שפרינג בת ר' אפרים | בניה בעבורה עשרה זהובים ל' [ג"כ ואשתו]: הפרנס
המנהיג כהר"ר משה אורי שרגא בר ירמיה אליה הלוי | עשרה זהובים ל' [ג"כ:
הפרנס ר' וייבש אושנהובן]: ייטלן בת אליעזר הכהן | בעלה בעבורה עשרה
זהובים ל': מרת חנה בת יהושע יוסף אופנהיים | ... זהוב' ל' [אחות הפרנס דוד
אופנהיים]: הקצן פרנס ומנהיג כמר דוד בר יהושע יוסף דל אופנהיים בעבור
שהיה מאביל על שלחנו שלשה בחורים יותר משלשים שנה והתויק לומדי תורה
בנופו ובממונו, גם נתן לסיועת בנין בית הכנסת פה מאה מלך סליד ובנה לבד
מכיוס בימת האלטמכרי בכית הכנסת גם הישיבה שלאחר בית הכנסת גם בית צידוק
הדין, גם נתן כלי קודש לבית הכנסת והמנורה אצל ארון הקודש ושאר הטוב
והישר שעשה, גם נתן עשרה זהובים ל' [נפטר בלילה שמחתו יום ב' ה' אייר
ת"ב ונקבר בו ביום]: האלוק כהר"ר אליעזר רופא בן הפרנס כהר"ר יוסף וייבש
רופא | עשרה זהובים ל' [נפטר בש"ט בק"ק מיץ סיו אייר ת"ג לפ"ק]:
הקצין הפרנס והמנהיג כהר"ר יוסף וייבש בר משה מאיר | עשרה זהובים ל' [ג"כ:
הפרנס ר' וייבש רופא]: כמר ברוך בר יהודא הלוי | אשתו ובניו בעבור חמשים
זהובים ל': מרת נישלן בת יעקב דל | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': הר"ר

שמואל ונוויל בן המרדסם כמוהר"ר וואלף אופנהיים זצ"ל | עשרה זהובים לי [נ"ב]:
הרב ר' ונוויל צום אלטן וואלפין: מורינ' הרב רבי מנחם בר אברהם קלוגנימוס
בעבור שהתמיד בתורה וגם נתן איזה מעות לצדקה [נ"ב]: מוהר"ר מענדלן מעשר
נפטר בשיש יום ד' ר"ח חמוז ונקבר ביום ה' ר"ח חמוז ת"ז לפ"ק: הר"ר יואב
ירוחם | עשרה זהו"ל: הוקן רבי משה יעקב בן הפרנס כהר"ר משה יהודא בעבור
שהשכים והעריב לבית התפלה זה כמה שנים וגם כתב מהוויר יפה כמנהג ק"ק
ווירמיישא וקנה הנייר והדיו גם שכר הקשירה הכל מכיסו ונרבו לצדקה פה למכרו
מדי שנה בשנה בכל ר"ה ו"כ או להתפלל מתוכו החזן, גם נתן ששה זהובים
לצדקה [נ"ב יוקיל אופנהיים]: כמר בנימן וואלף בן כמר אורי וייבש הכהן ז"ל
| עשרה זהו"ל [נ"ב בן ואמן]: מרת מרגלית בת ר' יודא | בעלה בעבורה
עשרה זהובים לי: מרת רעכלן בת החבר ר' דוד וואַל | בעלה בעבורה עשרה
זהובים לי [נפטרת בליל ו' י"ז לחדש שבט ונקברה ביום א' י"ח לחדש שבט
שנת ת"ט לפ"ק]: הישיש הפרנס האלוף כהר"ר שמואל יעקב בן מוהר"ר משה
אליעזר | עשרה זהובים לי [נ"ב]: הפרנס ר' יעקב נינצבורג נפטר במוצאי שבת
ליל ראשון של פסח ונקבר למחרת יום א' ראשון של פסח ת"ט לפ"ק: כמר
יעקב בן הר"ר יוסף מנחם | זהו"ל [נ"ב בן]: מרת נעלסכן בת ר' יששכר | בעלה
בעבורה עשרה זהו"ל [נ"ב ואמן]: ר' דוד בן הר"ר משה רייטלינג' | עשרה
זהובים לי [נ"ב והותנה]: מינכא בת הר"ר ישראל מנחם | עשרה זהוב לי: היקרה
מרת יוסלן בת כהר"ר אלהן | בעלה בעבורה עשרה זהובים לי: מרת רעכלן בת
ר' נפתלי הלוי | בעלה בעבורה עשרה זהובים לי [נ"ב]: אשתו ראשונה, באתה
לכאן מגירוש מדינת אוסטריה מן שינפעל ונפטר במוצאי יו"ט של סוכות תל"ג:
מרת יוסלן | בעלה בעבורה עש' זהו"ל [נ"ב אשתו שניה]: הר"ר אהרן בר אליעזר |
עשרה זהובים לי [נ"ב]: נשבת מעלי מלחמה ורנקישייל סמוך לעירו תענפעלטע
והוליכו כך תפוס לורנקישייל וברוך הבו אותו מכות אכזריות כמנהגם הרע ומת
שם בעיר ורנקישייל ה' ינקום דמו וכו' ביום מיתתו נשלח לכאן ונקבר בו ביום ו'
ו' סבת ת"י ל': היקרה מרת לאה בת הפרנס כהר"ר יעקב קלשטיט | בעלה בעבורה
עשרה זהובים לי: האלוף כהר"ר בנימו חיים בן מוהר"ר שלימיאל נתן | עשרה
זהובים לי: ר' יצחק מאיר בר יהודא | עשרה זהו"ל: היקרה מרת נירדן בת
ר' אלכסנדר הכהן | עשרה זהובים לי: היקרה מרת בוגלא בת כמר אלי
הענא | בעלה בעבורה ... זהו"ל: החבר ר' עקיבא בר טוביא הלוי בעבור שהיה
בתוך י"ט שנים שליח ציבור נאמן וחזן בזה בית הכנסת [נפטר בשיש' למנחת יום
ב' ונקבר למחר ביום ג' לפורים ת"א לפ"ק]: היקרה מרת שרלן בת יוסף
אופנהיים | בעלה בעבורה עשרה זהו"ל [נ"ב]: שרלן היתה אשת איצק בן מוהר"ר
עזריאל ונפטרת ליל כניסת שבת ד' לחדש מנחם ונקברת ביום א' ה' לחדש מנחם
ת"א לפ"ק: מרת קרעסלן בת ר' משה הותנעק | עשרה זהו"ל: האלוף הפרנס
כהר"ר שאול עקיבא בר אלי יוסף בעבור שהשתדל ועסק בצרכי ציבור באמונה
וגם נתן עשרה זהו"ל [נ"ב]: הפרנס כהר"ר עקיבא גונגהיים נפטר בשיש' באסרו
חג של פסח ת"י ל': כמר מאיר בר אלי יוסף | ארבעים ר"ט לי [נ"ב]: ואחיו הוא
היה איש נכבד פרנס ומנהיג בק"ק ביננא ובא לכאן דרך ארחו ונפטר ביום ה'
ונקבר ביום ו' ט"ז תמוז תיביל והוא היה אחיו של הפרנס כהר"ר עקיבא ניע:

היקרה מרת טייכי אשת הפרנס וייבש אופנהיים | עשרה זהובים ל' גם היתה אשה
הנונה והסידה | נפטרת בש"ט ליל ו' כניסת שבת ח' תמוז ונקברת ביום א' י' תמוז
ח"ב לפ"ק: היקרה מרת בת שבע ברענדלן אשת האלוף כהר"ר ליווא עמי | בעלה
בעבורה עשרה זהובים ל' וגם היתה אשה חשובה והסידה: היקרה מרת שרח
ורומט בת הפרנס יששכר | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': היקרה מרת אסתר
אשת מעבלין אופנהיים | בעלה בעבורה זהוב... ל' [נ"ב אשה]: כמר דוד מעבלין בן אורי
וייבש אופנהיים | זהו... ל' [נ"ב ובעלה]: כמר שניאור ויסקינט בן דוד אופנהיים | זהו...
ל' [נ"ב ובנו]: הפרנס כהר"ר יודא יידלן בן מהר"ר משה אליעזר הלוי בעבור שעסק
עם הציבור באמונה וגם נתן חמשה זהובים ל': מרת קרעס אשת מהר"ר בערמן
וצ"ל | חמשים ר"ט ל': הזקן מהר"ר יששכר בערמן בן הר"ר אברהם | עשרה זהובים
ל': כהר"ר יודא ועלינמן בר יעקב יוסף הכהן בעבור | עשרה זהו ל' [נ"ב איש]:
מרת חוה בת מאיר | בנה בעבורה עשרה זהובים ל' [נ"ב ואשתו]: יהושע יצחק בן
הר"ר אהרן יוסף הכהן | עשרה זהוב ל': כהר"ר מנחם מענדלן דייכ"ת בר ישראל
אליעזר | בנו בעבורה עשרה זהו ל': מרת שינלן בת כהר"ר יודא ועלינמן הכהן
אשת שמעון הכהן | בעלה בעבורה עשרה זהו ל': אבינל ורומט בת הר"ר מנחם
אשת ליור וולף | בעלה בעבורה עשרה זהו ל': האלוף מורינז הרב רבי יהונתן
ואליק בר מיכאל בעבור שהתמיד בלימודו ונתן עשרה זהו ל':

הזקן כהר"ר מנחם בן הר"ר אפרים יצחק | בעבור שהיה סרקן נאה גם התפלל בצבור
והוציא רבי ידי חובתן כמה שנים גם נתן... זהו ל': הפרנס כהר"ר ישעיה מתתיהו בן
מורינז הרב ר' יצחק | בעבור שעסק בצרכי צבור באמונה ונתן עשרה זהובים ל': מרת
רבקה ריזכין בת הפרנס יששכר אופנהיים אשת פ"ו המדינה כמר משה לימפורג |
בעלה בעבורה עשרה זהו ל': מרת געלכין בת כמר סרדני | בעבור שנהנה
בחסידות ובמדות טובות ונתנו בניה בעבורה עשרה זהו ל': כמר ישעיה דוד יצחק
בר דוד אופנהיים | עשרה זהובים ל': מרת הענדלן בת כמר יהושע חיים
אלשכך | עשרה זהובים ל' [נפטרת בש"ט ביום א' ו' שבט תכ"ד לפ"ק]: אשה
טובה הנעימה מרת שרלן בת הפרנס כמר שמעון וואלף אופנהיים | בעבור שהיתה
עוסקת כל ימיה במצות ומעשים טובים והיתה בעלת צדקה וגמילות חסדים ביותר,
ולא רצתה ליהנות מתענוגי עולם הזה וגידלה בניה ובנותיה לתורה ומצות ומעשים
טובים וכיבדה לומדי תורה היתה צנועה בכל מעשיה, ולא נתנה שינה לעניה,
ותמיד היתה מזוהת את בניה ושאר לומדי' להנות בתורה ה', גם נתן בעלה הרב
מהר"ר יצחק צדקה בעבורה: הגאון החסיד והעניו, דובר ומורה צדק הרב מהר"ר
יצחק בן הגאון מהר"ר משולם אליעזר זוסמן זלה"ה עבור שלמד ולימד והרביץ
תורה בישראל והעמיד תלמידים הרבה וטוב ויפה ומתוקן ומקובל היה לאב ב"ד
בהרבה קהלות אשכנז וגדר פְּרָצוֹת הדור בכמה תקנות ומסר נפשו בשביל הצבור
לשיש וטרה עבור כמה מדינות וביטל קקסים הרבה נאה מקיים ונאה דורש קלות
וחמורות, באמרות מהירות, לכבוד קורא הדורות, והרריך קהלות רבות, בסינים
וגדרות, לפקות עינים עיורות, להבין ולהורות, גם נדר חמשים זהובים לעניי ארץ
ישראל, גם נתנו יורשיו צדקה בעבורו: החסיד החבר ר' בנימן שלמה בן החבר
ר' ישראל בעבור שנהג בחסידות ובענוהו יתירה ובדקדוקי מצות והיה סרקן נאה
תמים בדרכיו בעל מדות ומעשים טובים וגם נתן זהו... ל' [נ"ב ר' זלמן לירצווילר]:

מרת ריוזן בת יונה הלוי לירצוויילר | ל': מרת רצפה מעלא בת כמר שמעיה בעבור שהיתה בעלת מדות ומעשים טובים וגם נתנה זהו... ל': מרת רחל הנלין בת כמר משה בעבור שהיתה בעלת צדקה ונידלה בניה לתורה ומ"ט ונתן בעלה בעבור עשרה זהובים ל': מרת שרלן בת הפרנס כהר"ר אורי אשר אנשיל אופנהיים בעבור שהיתה בעלת מדות ומעשים טובים ונתן בעלה בעבור זהו... ל': מרת עדיל בת הפרנס הר"ר אורי אשר אנשיל אופנהיים | בעלה בעבורה ל' [נפטרת בש"ט ביום ב' ד' אב תע"א]: החבר רבי משה מאסלין בן החבר רבי יעקב קירכתיים | יורשיו בעבור עשרה זהובים ל': מוריגו הרב רבי אליה בר יצחק בלין בעבור שהתמיד בלימודו והעמיד תלמידים הרבה והיה עניו ובעל מדות טובות והיה דיין פה בקהלה כמה שנים וגם נתן איוה זהו ל': היקרה מרת בילא בת הר"ר אייזק האן מק"ק ונקבורט אשת ואלק בלין | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': מרת רחל שרה רצפה קלכן בת הקדוש ר' אלכסנדר הוהנעק בעבור שהיתה אשה חסידה וגם נתנו יורשיה בעבורה עשרה זהובים ל': מרת גיטכן בת החבר ר' יוסף יוייל סופר בעבור שהיתה ישרה במעשיה וגם נתן בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': מרת גאלדא בת כמר אברהם בעבור שהיתה ישרה במעשיה וגם נתנו יורשיה בעבורה ... זהו ל': הפרנס ומנהיג המדינה כמר יהיאל בר יצחק בעבור שעסק בצרכי המדינה באמנה ויורשיו נתנו בעבור עשרה זהובים ל' [נ"ב]: וגם נתן עשרה ר"ט לתלמוד תורה בקהלנתן]: מרת אלישבע יוטלן בת כמר מאיר גונגהיים פרנס ומנהיג דק"ק בינא בעבור שהיתה ישרה במעשיה ובעלה נתן בעבורה זהוב ל': מרת דבורה הינטכן בת כמר יעקב הלוי פרנס ומנהיג דק"ק בינא בעבור שהיתה ישרה במעשיה וגם נתן בעלה בעבורה ... זהו ל': ר' אליעזר בן החבר ר' יוסף מנחם | בעבור שנתן ... זהו ל': כמר שמואל בר יששכר פערלי | יורשיו בעבורה ... זהו ל': החבר ר' דוד אליה בן החבר ר' אהרן בלין בעבור שהיה פרקו נאה והשכים והעריב לבית התפלה וגם נתן ... זהו ל': החבר ר' אהרן יוסף בן מוריגו הרב ר' יצחק הלוי בעבור שהיה בעל מדות ומעשים טובים והיה פרקו נאה וגם נתן עשרה זהובים ל': מרת מיכל הינטכן בת כמר דוד הענא בעבור שהיתה תמימה במעשיה ובעלה נתן בעבורה ... זהו ל': ר' ירמיהו יעקב בר אלעזר בעבור שהשכים והעריב לבית התפלה וגם נתן ... זהו ל': מרת שיגלן בת החבר ר' גדליה בעבור שהיתה ישרה במעשיה וגם נתנה ... זהו ל': ר' סיני בר יעקב בעבור שהשכים והעריב לבית התפלה וגם נתן ... זהו ל': מרת קילא בת החבר ר' שמעון דעקינגן אשת האלנף הפרנס והמנהיג כהר"ר ליב עסא בעבור שהיתה ישרה במעשיה וגם נתן בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': מרת עדיל בת החבר ר' מנחם מן לאבורשין | בעלה בעבורה ... זהו ל' [נ"ב]: היא היתה אשת כמר יוזמן ש' ונפטרת בליל אחרון של פסח תמ"ה ונקברת למחרתו ביום אחרון של פסח]: מרת מערלן בת הפרנס כהר"ר ישעיה מתתיה בעבור שהיתה ישרה במדות ובמעשים טובים וגם נתן בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': ר' שמעון בן מוריגו הרב ר' אורי הכהן | עשרה זהובים ל': ר' יואל בר משה דוד | ... זהו ל': מרת יוסא בת החבר ר' נפתלי בעבור שהיתה תמימה במעשיה וגם נתנו יורשיה בעבורה ... זהו ל': מרת הענדלן בת הפרנס כמר שמעון וואלף אופנהיים בעבור שהיתה עוסקת במצות ומעשים טובים והיתה צנועה כיראת ה' וגם נתן בעלה בעבורה ... זהו ל': האשה חשוכה וחסידה מרת בלימלן בת מוריגו הרב ר' דוד וואלף ד"ל

פרנס ומנהיג דק"ק ורנקבורט עבור שהיתה אשה יראת ה' ומושכלת, כסה פרשה
 לעני וידיה שלחה לאביון ובסבר פנים יפות מקבלת, עשתה פתילות למנורה בבית
 הכנסת וטווה צמר לציצית ונידון לתפילין ולספר תורה ועם החיים ועם המתים
 חסד גומלת, תפלתה עשתה בכוונה בכל עת ועונה גם בניה לתורה ולמעשים טובים
 היתה מגדלת, גם נתן בעלה האלף הפרנס הישיש החבר ר' אברהם אופנהיים
 בעבורה עשרה זהובים ל'. [נפטרת ונקברת בש"ט בק"ק ורנקבורט ביום כ' ו' אייר
 תשי"ג לס"ק]: האשה מרת עדיל בת כמר יצחק אייזק ז"ל בעבור שהיתה ישרה
 במעשיה וגם נתן בעלה בעבורה ... זהו ל': האשה מרת בריינלא בת כמר יהודא
 ועלקלי בעבור שהיתה עוסקת במצות ומעשים טובים וגם נתנו יורשיה בעבורה
 איזה מעות ל': האשה מרת שרה חוה בת כמר דוד בעבור שהיתה אשה ישרה
 במעשים ובמדות טובות וגם נתן בעלה בעבורה ... זהו ל': החסיד מוריני הרב ר'
 שלמה משה בן מוריני הרב ר' אברהם אברלן זצ"ל בעבור שהיתה תורתו אומנתו
 ותתנהג בחסידות ודקדק במצות והיה עניו ובעל מדות ומעשים טובים וגם נתן
 זהוב ל' [נפטר בש"ט ביום כ' צום גדליה תמ"ה לס"ק]: מרת פיאל בת החבר ר'
 אורי ז"ל בעלה בעבורה ... זהו ל': ר' ישראל קלונימוס בר נתן הלוי ... זהו ל':
 ר' דוד שלמה בר ישראל מנחם ... זהוב ל': ר' שמואל בר משה מאיר ... זהו ל':
 החבר ר' אהרן אליעזר בן הפרנס הר"ר ברוך ... זהו ל': מרת בלימלן בת כמר
 אורי וייבש | יורשיה בעבורה ... זהו ל': ר' יששכר בן מוריני הרב ר' אהרן אליעזר
 בעבור שהשכים והעריב לבית התפלה וגם נתנו יורשיו בעבורו ... זהו ל': הפרנס
 ומנהיג החבר ר' דניאל שמואל בר דוד אופנהיים בעבור שעסק בצרכי צבור באמונה
 והשכים והעריב לבית התפלה והיה בעל מדות ומעשים טובים וגם נתנו יורשיו
 בעבורה עשרה זהובים ל': הפרנס ומנהיג החבר ר' דוד אליה בן מוריני הרב ר'
 אברהם אברלן בעבור שעסק בצרכי צבור באמונה והשכים והעריב לבית התפלה
 והיה בעל מדות ומעשים טובים וגם נתנו יורשיו בעבורה עשרה זהובים ל': האשה
 מרת יוסא בת הר"ר יצחק ועלקלי עלונו בעלה בעבורה ... זהו ל': החבר ר' יהודה
 ליב רופא בן החבר ר' משה רופא בעבור שהיה פרקו נאה וגם נתנו יורשיו בעבורו
 איזה מעות ל': האשה מרת לייץ בת מוריני הרב ר' משה הלוי בעלה בעבורה
 עשרה זהובים ל': מרת אסתר בת הקדוש כמר יעקב הי"ד עשרה זהו ל':
 מוריני הרב ר' ירמיה שלום בן החבר ר' יהודה מק"ק לבוב בעבור שנהג בחסידות
 ובדקדוק מצות והיה בעל מדות ומעשים טובים וגם נתן עשרה זהו ל': הרבנית
 החסידה התמימה והישרה משכלת ונבונה הנבירה מרת שרה אסנת אסתר בת מוריני
 הרב ר' אברהם נייא שמעטיל ראש וקצין פ"ו דק"ק פראג אשת הנאון אב ב"ד
 פה קהלתנו מהר"ר אהרן נר"ו בעבור שהיתה בעלת מדות ומעשים טובים ועשתה
 צדקה בכל עת וגמלה חסדים טובים לעניים ולעשירים לחולים ולכריאים והשכימה
 והעריבה לביה ועשתה תפלתה בכוונה וברמעות שליש והיתה לומדת ויודעת ספר
 ונידלה בניה לתלמוד תורה וליראת אלהים ונהנה בעונה יתירה ורודפת שלום בין איש
 לאשתו ובין אדם לחבירו וסינפה נפשה בצומות ותעניות ובשאר מדות פרישות
 והכל בהצנע לבת ודקדקה במצות לא היה מדה טובה אשר לא היה נמצא בה,
 ובעלה הנאון אביד מהר"ר אהרן נר"ו נתן בעבורה עשרה זהובים לצדקה [נפטר
 בש"ט יום ו' י"ד שבט תמ"ז לס"ק]: מרת שרה מלכה בת הנאון אב ב"ד דקהלתנו הרב

מוהר"ר אהרן נר"ו בעבור שנתן בעלה הר"ר אחימלך עקיבה עשרי זהו לצדקה [נפטר
בש"ט ביום ג' י' תמוז תמ"ז]: ר' חיים בר יצחק בעבור שהשכים והעריב לבית התפלה וגם
נתן . . . זהו ל' [נפטר בש"ט ביום השבת כ"ז אדר תמ"ז ונקבר למחרתו ביום א' כ"ח אדר
תמ"ז]: מרת חנהבין בת כמר שמואל הלוי בעבור שהיתה בעלת צדקה וניחוישרה במדות
ומעשים וגם נתן בעלה בעבורה עשרה זהובים לצדקה [היא היתה אשת הפרנס כמר ליב
בן ר' אנשיל אופנהיים ד"ל [נפטר ונקבר בש"ט ביום ה' כ"ד ניסן תמ"ז]: האשה מרת
טעלצבין בת הפרנס הישיש הר"ר אברהם אופנהיי | יורשיה בעבורה עשרה זהובים
לצדקה: הפרנס ומנהיג כמר יששכר בער טודרוס אופנהיים בעבור שעסק בצרכי צבור
באמונה וגם נתנו יורשיו בעבורה עשרה זהו לצדקה: ר' אהרן בר שלמה הכהן | . . .
זהובים לצדקה: מרת שרה רבקה בת הפרנס הר"ר ישעיה מתתיה | בעלה
בעבורה . . . זהו ל': מרת ורומט בת הר"ר שמואל זנוויל ברילין | בעלה
בעבורה . . . זהו ל': הזקנה מרת יכיש בת כמר יצחק אייזק קדיש אשת הפרנס
ישכר | בעבור שנתנו יורשיה בעבורה עשרה זהו ל': הר"ר ישראל יהושע יפונה
אליעזר בן הפרנס הר"ר יהודה יידלין הלוי | עשרה זהובים ל' [נפטר בש"ט ביו'
השבת כ"ד תמוז ונקבר למחרתו ביום א' כ"ה בן]: ר' יצחק בן הר"ר אליקים | . . .
זהו ל': הר"ר אברהם בן מוריני הרב ר' יצחק | . . . זהובים ל' [היה
נקרא ר' אברהם פאלק ונפטר בש"ט ביום ב' י"ב כסלו תמ"ח לס"ק ונקבר
ביום ג' י"ג בן]: הזקנה מרת צפורה יוסכין בת מוהר"ר נתן ויידל | עשרה זהו ל':
ר' יהודא דוד בר קלוגיסוס הלוי | עשרה זהובים ל': מרת בילא בת הר"ר ישראל
יהושע יפונה אליעזר ליזר לוי | בעלה בעבורה . . . זהו ל': הר"ר ישראל
יהושע יצחק אייזק בר חזקיה | . . . זהו ל': מרת עדיל בת כמר אפרים
שינמן | . . . זהו ל': מרת רעל בת כמר מאיר מהרוס ענדינגין פרנס ומנהיג
דמדינת שווייץ | בעלה בעבורה עשרה זהובים ל': ר' יוסף יוזיל בר יהושע משה
אברהם הלוי | . . . זהו לצדקה [נפטר בש"ט ביום א' כ"א אדר תמ"ט לס"ק]:
ר' ישראל משה שמואל זנוויל בן החבר ר' יפתח יוסף הלוי | . . . זהו
לצדקה [נפטר בש"ט בליל ש"ק כ"ה אלול תנ"ט ונקבר ביום א' כ"ז אלול תנ"ט
לס"ק]: האשה החסידה מרת רצא חענדלן בת הפרנס ומנהיג הר"ר יחיאל אופנהיים
בעבור שהיתה בעלת צדקה ונ"ח וכל מעשיה היו לש"ש היתה יראת ה' ומשכלת
וגם היא נתנה חמשים זהובים לצדקה [נפטר בש"ט בעיר ווינא ב' אדר ראשון
תנ"ז לס"ק]: האשה מרת שרלה בת הקצין פרנס ומנהיג הר"ר משה אופנהיים
בעבור שהיתה בעלת מרות טובות וגם נתנה גרבה עשרה רייכש מליר לצדקה
[נפטר בש"ט בק"ק פרישבורג כ' טבת תנ"ח לס"ק]: ר' עלי יקותיאל קאפמן בר
נתן | . . . זהו לצדקה [נפטר בש"ט יום ו' ד' אייר ת"ט לס"ק]: האשה מרת
שרה תמר בת הפרנס הר"ר אורי אשר אנשיל אופנהיים | עשרה זהו לצדקה
[נפטר בש"ט ביום ב' כ"ד ניסן תס"א ונקבר ביום ג' כ"ה ניסן תס"א]: הפרנס
והמנהיג מוריני הרב ר' אברהם בר שמעון וואלף אופנהיים ד"ל בעבור שטרח בצרכי
הקהלה בשתרלות ועסק בצרכי צבור באמונה וגם נתנו יורשיו בעבורו עין חיים
של כסף לספר תורה לערך המשים ר"ט, וגם מנורה של נחושת צרוף לביה
להדליקו בכל שבת ויום טוב, וגם נתן עשרה זהו ל', והיה פרקן נאה ונידל
בניו לתלמיד תורה [נפטר בש"ט בליל שלמחרתו יום ג' כ"ג כסלו תנ"ז לס"ק

בעיר היידלבורג ונקבר ביום ההוא בק"ק מנהיים]: הפרנס ומנהיג דמדינת פפאלץ ודק"ק פירדא ההבר ר' משה בר שמעון וואלף אופנהיים דל בעבור שטרח בצרכי המדינה והק"ק הנ"ל וגם נתן כ"א זהו לצדקה פה וורמיישא [נפטר בש"ט בליל שלמחרתו יום ב' י"א מנחם תס"א לס"ק בעיר היידלבורג ונקבר ביום ההוא פה וורמיישא]: מורינו ורבינו הנאון מוהר"ר שמעון יאיר חיים בכרך זצ"ל בן הנאון מורינו ורבינו הרב מוהר"ר משה שמשון זצ"ל בעבור שהיה אב"ד ומ"ן פה ק"ק וורמיישא וקודם זה היה אב"ד בק"ק קאבלעניץ ובק"ק מעניץ, והיתה תורתו אומנתו, וחיבר כמה ספרים, מלכד ספר חוט השני, וספר חות יאיר, שכבר יצאו לאורה בדפוס, והיה בקי בכל חדרי תורה, והיה לו יד בכל החכמות, כאשר נראה לעין כל, מתוך ספריו שחיבר והיה סופר מהיר, ופייטני, והיה לו קול נעים בימי נעוריו, היה משמח אלד"י ואנשים בימים נוראים, כשהיה יורד לפני החיבה, ובמה מדות ומעלות טובות היו בו, וגם נתן עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט ביום א' א' סבת תס"ב לס"ק]: הרבנית מרת דינה שרלן בת הרב הנאון מוהר"ר משולם אליעזר זוסמן ברי"ן זצ"ל בעבור שהיתה ישרה במעשים וגם נתנה עשרה זהו לצדקה [נפטרת בש"ט ביום ד' כ"ב סבת תס"ג לס"ק]: מרת לאה בת הרב הנאון מוהר"ר משה שמשון בכרך זצ"ל בעבור שהיתה ישרה במעשים וגם נתנה עשרה זהו לצדקה [נפטרת בש"ט יום ו' כ"ד סבת תס"ג לס"ק ונקברת ביום א' כ"ז סבת תס"ג לס"ק]: ר' יוסף יהואל בר אהרן אושטהובן | עשרה זהו ל' [נפטר בש"ט בליל שלמחרתו יום ו' כ"ח אדר תס"ג לס"ק]: מרת בריינלן בת זעליקמן האנינוא דל אלמנת יהואל אושטהובן דל | . . . זהו ל' [נפטרת בש"ט בליל שלמחרתו יום ה' כ"ז ניסן תס"ג לס"ק]: מרת רעכלן בת הר"ר נתן הענא דל | בעלה בעבורה עשרה זהו ל' [נפטרת בש"ט ביום ב' י"ג אדר ראשון תס"ד ונקברת ביום ג' פורים קטן תס"ד]: מרת דבורה בילא בת ההבר ר' משה היטנבך דל בעבור שהיתה בעלת מדות טובות וראת ה' ומשכלת וגם נתן בעלה בעבורה . . . זהו ל' [נפטרת בש"ט ביום ב' כ"ח סיון תס"ד לס"ק]: מרת בילא בת הר"ר יצחק אייזק אולף דל בעבור שהיתה ישרה במעשים וגם נתן בעלה בעבורה . . . זהו ל' [נפטרת בש"ט יום א' כ"ח שבט תס"ה לס"ק]: ההבר ר' משה יוסף בן ההבר ר' משה אליעזר דל | . . . והוב לצדקה [נפטר בש"ט ביום ב' עריח אדר תס"ה לס"ק]: הוקן ההבר ר' יהודה ליב בן ההבר ר' יקותיאל קוסיל אריא דל בעבור שהיה בעל מדות ומעשים טובים ונהג בחסידות, ותותנו נתן בעבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט פה וורמיישא ביום ב' י"א כסלו תס"ד ונקבר ביום ההוא. הוא היה חמיו של הקצין הפ"ז כהר"ר ועקלן נייאבורג ש"י]: מרת פרומט בת כמר משה איסינגין דל | יורשיה בעבורה . . . זהו לצדקה [היא היתה אלמנת הפ"ז רב ר' איצק בלין דל ונפטרת בש"ט ביום ג' יום שני דריח תמוז תס"ה ונקברת למחרתו ביום ד' ב' תמוז תס"ה]: הפרנס ומנהיג ההבר ר' יצחק בר אליעזר זוסמן בלין דל בעבור שנהג בחסידות ובעונה ועסק בצרכי הצבור באמונה וגם נתן איזה מעות לצדקה [נפטר בש"ט בק"ק ונקבורט ביום ו' ב' ניסן תנ"ה לס"ק וגם בו ביום נקבר שם]: מרת בילא בת הפרנס כמר יהודא ליב גונגהיים דל | . . . זהו לצדקה [נפטרת בש"ט בליל שלמחרתו יום ב' ר"ח אייר תס"ז]: מרת מיכל פרומט בת הפ"ז מורינו הרב רבי אברהם אופנהיים דל בעבור שהיתה

בעלת מדות ומעשים טובים וגם נתן בעלה בעבורה עשרה זהובים לצדקה [נפטרות בש"ט ביום א' י"ג אייר תס"ו לפ"ק]: הפרנס ומנהיג הר"ר יהודה ליב בן הר"ר אליעזר ליפמן עסא בעבור שעסק בצרכי צבור באמונה והתמיד בלימודו והיה דיין פה בקהלה כמה שנים וגם נתן חתנו בעבורו עשרה זהובי' ל': כמר משה בן מורינו הרב ר' אברהם שלמה ולמן הלוי ז"ל בעבור שהיה בעל מדות טובות וגם נתן עשרה זהובים ל': [נפטר בש"ט ביום ב' כ"ט חשוון תס"ט לפ"ק]: מרת חנה בת מורינו הרב ר' אברהם שלמה ולמן הלוי ז"ל בעבור שהיתה בעלת מדות ומעשים טובים וגם נתן בעלה בעבורה עשרה זהו' ל': [נפטרות ונקברת ביום ב' ו' כסלו תס"ט לפ"ק]: ר' מתתיה בר יהודה דוד הלוי | . . . זהו' ל': [נפטר ונקבר ביום ג' כ"ח כסלו תס"ט לפ"ק]: מרת צירלן בת כמר יעקב שמוי' | בעלה בעבורה . . . זהוב ל': [נפטרות בש"ט ביום ו' כ"ז חשוון תס"ט לפ"ק]: מרת עכסה רעכלן בת הפ"ו מוהר"ר אלישע מאיר ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת וסינפה נפשה בתעניתים כמה שנים וגם נתנה . . . זהוב ל': [נפטרות בש"ט ביום ב' ה' אייר תס"ט ונקברת ביום ג' ו' אייר תס"ט]: החבר ר' שמחה זיסקינד בן החבר רבי יששכר בערמן ז"ל בעבור שהיה איש חס וישר ועסק בסלואבת שמים כתב סת"ם וגם נתן . . . זהו' ל': [נפטר בש"ט ביום השבת כ"ד אייר תס"ט ונקבר ביום א' כ"ה אייר תס"ט]: מרת ליפא בת כמר אפרים גומפרין קעמרא בעבור שהיתה בעלת מדות טובות וגומלת חסדים וגם נתנה . . . זהו' ל': כמר אברהם בר מאיר הלוי ז"ל | . . . זהובי' ל': החבר רבי אפרים אהרן בר בנימן רופי ועלש ז"ל | איזה זהו' לצדקה [נפטר ביום ג' ט' כסלו ת"ע לפ"ק]: מורינו הרב רבי ישראל יצחק ועקלן בר מנחם מענדלן עלוז ז"ל בעבור שהתמיד בלימודו והיתה תורתו אומנתו והיה בעל מדות טובות והיה דיין פה בקהלה כמה שנים וגם נתן איזה זהו' ל': [נפטר בש"ט ביום ב' י"ב שבט ת"ע לפ"ק]: רבי יעקב בן החבר רבי אליעזר לויז פלערשים הלוי ז"ל | . . . זהו' לצדקה [נפטר בש"ט ביום השבת כ"ד שבט ת"ע לפ"ק ונקבר למחרתו יום א' כ"ה שבט ת"ע לפ"ק]: האשה היקרה מרת רחב אסנת יוסלן בת כמר יוסף הכהן ז"ל בעבור שהיתה בעלת מדות טובות וגומלת חסדים ובעלה נתן בעבורה עשרה זהו' ל': [נפטרות בש"ט יום ב' י"ז אדר ראשון ת"ע לפ"ק והיא היתה אשת שנייה של הפרנס ומנהיג ר' ליב אופנהיים]: הפרנס ומנהיג החבר ר' שמעון וואלף בן הפרנס החבר ר' יששכר בער אופנהיים ז"ל בעבור שעסק בצרכי צבור באמונה וגם נתנו יורשיו בעבורו עשרה זהובים לצדקה [נפטר בש"ט ביום ב' כ"ג תמוז ת"ע לפ"ק]: הזקנה מרת מייסלן בת כמר דוד שריסא ז"ל | . . . זהו' לצדקה [נפטרות בש"ט ביום ב' כ"ג תמוז ת"ע לפ"ק]: החבר רבי משה בן מורינו הרב רבי משה דוד נירד וויזל בעבור שהיה ג"ה לעובדים ושבים ונשא ונתן באמונה וגם נתן עשרה זהובים לצדקה [נפטר בש"ט ביום הנפירים שנת תע"א לפ"ק ונקבר למחרתו ביום א' י"א תשרי תע"א לפ"ק]: החבר רבי משה מאווי בן החבר רבי מאיר ז"ל בעבור שהיה פרקן נאה וגם נתן עשרה זהו' ל': [נפטר בש"ט ביום ג' יום שני דריח טבת שנת תע"א לפ"ק]: האשה החשובה ומשכלת מרת פרומט בת הנאון מוהר"ר מאיר שטערן שהיה אב"ד ומי"ן בק"ק אמשטרדם בעבור שהיתה בעלת מדות טובות ונ"ח, ובעלה נתן בעבורה . . . זהו' ל': [נפטרות בש"ט ביום ה' י' סיון תע"א לפ"ק ונקברת

ביום ד' י"א סיון תע"א. היא היתה אשתו שנייה של הפרנס ומנהיג ר' אליעזר
 אופנהיים וזיינעם]. האשה היקרה והנכונה מרת דבורה וקללה חנה בת הר"ר יוסף
 יעסיל חזן הכהן ז"ל בעבור שהיתה ישרה במעשיה וגם נתן בנה היקר כמר אנשיל
 אופנהיים בעבורה עשרה זהו ל' [נפטר בש"ט ביום כ' י"ד סיון תע"א לס"ק
 ונקבר ביום ג' ט"ז סיון תע"א לס"ק]. האשה מרת מרים בת כמר שמחה הלוי |
 בעלה בעבורה עשרה זהו ל' [נפטר בש"ט ביום ג' ר"ח חשוון תע"ב לס"ק]:
 האשה מרת ירושא מינקלא בת כמר נתן נאמי מנהיים ז"ל | בעלה בעבורה עשרה
 זהו ל' [נפטר בש"ט ביום א' י"ט חשוון תע"ב לס"ק]: הפרנס ומנהיג הר"ר אליעזר
 ליור וזיינתיים הנקרא ר' ליור אופנהיים בן הר"ר משה מאיר אופנהיים ז"ל בעבור
 שעסק בצרכי הצבור באמונה והיה בעל מדות טובות וגם נתנו יורשיו בעבור
 עשרה זהו ל' [נפטר בש"ט ביום ה' ט"ז אדר שני תע"ב לס"ק]: האשה מרת
 מלכה בת כמר שלמה זלמן | בעלה בעבורה . . . זהו ל' [נפטר בש"ט ביום ו'
 י"ז אדר שני תע"ב ונקבר ביום א' י"ט אדר שני תע"ב לס"ק]: האשה מרת
 שאטילא בת כמר יוסף יוחל אופנהיים בעבור שהיתה גי"ח וגם נתן בעלה בעבורה
 עשרה זהו ל' [נפטר בש"ט יום ג' ו' ניסן תע"ב לס"ק]: החבר רבי משה
 קלונימוס קלמן בן החבר רבי שמואל זנוויל סופר בעבור שהיה איש תם וישר וגם
 נתן . . . זהו ל' [נפטר בש"ט ביום ו' ו' אייר תע"ב לס"ק ונקבר ביום א' ט' אייר
 תע"ב לס"ק]: האשה החשובה הרבנית הנברתנית החסידה התמימה והישרה משכלת
 ונכונה מרת נענדרל בת הראש והקצין פרנס ומנהיג ושתרלן רמדינת האגוד
 החבר רבי אליעזר ליפמן הכהן אשת הרב המופלא ומופלג מרא דארעא דישראל
 הגאון הגדול מרבן שמו מורינו הרב רבי דוד אופנהיים בעבור שהיתה בעלת מדות
 ומעשים טובים ודקדקה במצות וגמלה חסדים טובים לענים ולעשירים לחולים
 ולבריאים ועשתה תפלתה כנוונה, ובעלה הרב מוהר"ר דוד אופנהיים הנ"ל נתן
 בעבורה לצדקה מגורה ככה"כ דאנשים וגם נתן מאה וחמשה זהו כמוזמנים ל'
 להדליק מהפרי מגורה הנ"ל בכל שבת וי"ט והקרן קיימת: האשה היקרה מרת
 רבקה עדיל בת כמר או"י וייבש ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת והיתה
 זריזה לכל דבר מצוה וגי"ח וגם נתנה עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט ביום ד'
 ר"ח אב תע"ב לס"ק]: האשה הזקנה החשובה מרת חיללה בת החבר ר' זנוויל
 ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת והיתה זריזה לכל דבר מצוה וגי"ח
 וגם נתנה עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט יום ב' כ' מנחם תע"ב לס"ק]: החבר
 ר' שמואל כר יעקב בעבור שהיה איש תם וישר וגם נתן . . . זהובי' ל' [נפטר
 בש"ט ביום ו' כ"ד אב תע"ב לס"ק]: האשה מרת ליפס בת החבר ר' יצחק
 זעקלן מק"ק ורנקבורט | בעלה בעבורה . . . זהובי' ל' [נפטר בש"ט יום א'
 י' אלול תע"ב לס"ק]: מורינו ורבינו הגאון מוהר"ר אברהם נפתלי בן החבר ר'
 משה הלוי ז"ל בעבור שהיה אב"ד וס"ק סה ק"ק וורמיישא וקודם זה היה דיין
 בק"ק ניקלשבורג ור"מ והיתה תורתו אומנתו וחבר ספרים מלבד הספר מלא רצון
 שיצא לאורה ברפ"ס קודם מותו והיה בקי בכל חרי תורה וגם במדות חסידות
 והיה עניו גדול וכמה מדות ומעלות טובות היה בו וגם נתן עשרה זהובי' ל' [נפטר
 בש"ט בש"ק ט"ז אלול ונקבר ביום א' י"ז אלול תע"ב לס"ק]: מורינו הרב ר'
 שמואל זנוויל סופר בן החבר ר' אהרן בנימן ז"ל בעבור שהיה סופר ונאמן סה

ק"ק וורמיישא כמה שנים והיה תורתו אומנתו והיה בעל מדות טובות וגם נתן ... זהובי
 ל' [נפטר בש"ט יום ה' כ' תשרי תע"ג]: ר' שמואל זנוויל בן מורינו הרב ר'
 יונתן ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית התפילה והיה איש נאמן וגם נתנו יורשיו
 בעבורו עשרה זהו ל': התורני הר"ר אורי פייווש בר משה שניאר בעבור
 שהיה עוסק בתורה לשמה והיה השכים והעריב לבית וגם היה עניו בעסקיו וגם
 נתנו יורשיו עבדו ... זהובים ל' [נפטר בש"ט יום ו' עש"ק ט"ו טבת תע"ג
 ונקבר בו ביום]: הפרנס ומנהיג הר"ר משה בן מוה"ר אלישע מאיר ז"ל בעבור
 שהיה בעל מדות טובות והיה עוסק בצרכי צבור באמונה והיה השכים והעריב לבית
 וגם היה עניו מאוד וגם נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט ח' אדר תע"ג
 לפ"ק]: האשה מרת סאפי בת ה' הר"ר יצחק בלין בעבור שהיתה זריזה לכל דבר
 מצוה וגמילות חסדים גם נתן בעלה עבודה ... זהו ל' [נפטרת ביום ג' ט"ז
 אדר תע"ג לפ"ק ונקברת בו ביום]: הוקן פרנס ומנהיג מורינו הרב רבי יוסף יוזלן
 בן החבר רבי יצחק ווערטהיימר ז"ל בעבור שטרח בצרכי הקהילה ועסק בצרכי
 צבור באמונה גם השכים והעריב לבית התפילה ועסק בכל יום בתורה ובתפילה והיה
 בעל מדות ומעשים טובים וגם נתנו בניו עבדו עשרה זהובים ל': האשה אסתר
 בלום בת כמר יצחק היא אשת ר' איצק אופנהיים בעבור שהיתה זריזה לכל דבר
 מצוה וגמילות חסדים גם נתן בעלה עבודה ... זהו ל' [נפטרת ביום ג' כ"ד תמוז
 תע"ג לפ"ק ונקברת בו ביום]: הפרנס ומנהיג החבר רבי דוד בן כמר יששכר
 אופנהיים בעבור שטרח בצרכי הקהילה ועסק בצרכי צבור קרוב לארבעים שנה
 באמונה, גם השכים והעריב לבית והיה בעל מדות טובות, וגמל חסד, גם נתנו
 בניו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר בכפר נלהוין ביום ב' שושן פורים
 תע"ג לפ"ק]: האשה לאה בת כהר"ר אורי דניאל ז"ל מפפאלענא בעבור שהיתה
 זריזת לכל דבר מצוה ונ"ח גם נתן בעלה בעבורה עשרה זהו ל' [נפטרת ביום
 ה' י"ד אב תע"ג לפ"ק והיא היתה נקראת לאה אשת ר' שמשון גונבל]: ר' מרדכי
 בר אליקים ז"ל בעבור שכניו נתנו עבדו לצדקה ... זהו גם היה עניו בעסקיו
 [נפטר ונקבר יום ד' י"ח אייר תע"ג לפ"ק]: ר' אליעזר לאוי בר יעקב זצ"ל בעבור
 שהיה עניו במעשיו והיה נושא ונותן באמונה וגם נתנו בניו עבדו ... זהו
 לצדקה [נפטר ונקבר יום ה' י"ז טבת תע"ד לפ"ק]: האשה יומלה בת ר' אהרן
 ז"ל בעבור שהיתה ישרה במעשיה וגם נתן בעלה בעבורה ... זהו ל' [נפטרת
 בש"ט יום ד' י"ז אייר תע"ד לפ"ק]: היקר ר' אורי בן החבר ר' אורי אשר אופנהיים
 זצ"ל בעבור שהיה בעל מדות טובות ועשה תפילתו בכוונה כל ימיו וגם נתנו בניו
 עבדו לצדקה ... זהו [נפטר בש"ט בעש"ק ונפטר ביום א' אחריו ג' אב תע"ד
 לפ"ק]: האלוף והתורני נ"ח והדיין כהר"ר רפאל בן החבר ר' ברוך ז"ל — בעבור
 שהיה תורתו אומנתו והיה מאריך בתפלתו כל הימים והיה נושא ונותן באמונה
 וגם נתנו בניו עבדו לצדקה עשרה זהובים: ר' ברוך בן החבר ר' יצחק זעליגמן
 ווייקרשום ז"ל בעבור שהיה נושא ונותן באמונה ועשה תפילתו בכוונה וגם נתנו
 יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט י"ז כסלו ונקבר יום א' לאחריו תע"ד
 לפ"ק]: האשה היקרה מרת ברענדלי בת הפרנס ומנהיג כהר"ר דוד אליהו ז"ל
 בעבור שהיתה זריזה ומקרימה לכל המצות גם השכימה והעריבה לבית הכנסת וגם
 נתנו יורשיה עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטרת בש"ט יום ה' ח' שבט תע"ה לפ"ק]:

היקר והתורני כהר"ר יקותיאל זלמן בר משה ז"ל בלין בעבור שהיה מלמד כמה
 וכמה שנים גם היו כל מעשיו לשם שמים ועשה הפילתו ככוונה והשכים והעריב
 תמיד לבית הכנסת וגם נתנו יורשיו עשרה זהו לצדקה בעבורו: האשה היקרה
 מרת שרלי בת הר"ר משה מאוס ז"ל בעבור שהיתה זריזה ומקדימה לכל המצות
 וגם נתן בעלה עבודה עשרה זהובים לצדקה: האשה היקרה מרת הינדל בת החבר
 ר' בנימין וואלף ז"ל בעבור שהיתה משכימה ומעריבה לביה, וזריזה ב"ח גם נתנו
 יורשיה עבודה עשרה זהו לצדקה: האשה היקרה מרת פראדיל בת ר' יוסיפיל
 קער וויילר שהי' אשת המנוח התורני הר"ר זלמן בלין ע"ה בעבור שהיתה זריזה ומקדימה
 למצות והיתה השכימה והעריבה לביה גם נתנו יורשיה עבודה לצדקה עשרה זהו:
 האשה היקרה מרת פיארכי בת ר' סיני ז"ל שהיתה אשת המנוח התורני והר"ן
 מוה"ר זעקלי עלווס בעבור שהיתה זריזה ומקדימה לכל המצות גם השכימה
 והעריבה כל ימיה לביה וגם נתנו בניה עבודה לצדקה עשרה זהו [נפטרה בש"ס
 יום ג' ב"ד כסלו תע"ז לפ"ק]: היקר והנעים כהר"ר שמואל זנוויל גונגנהיים בן הפרנס
 ומנהיג כמר יהודה ליב ז"ל בעבור שהיה איש ישר וכשר גם היה מו"מ באמונה
 וגם נתנו יורשיו עבודה איזה זהו לצדקה [נפטר בש"ס יום א' כ' סיון תע"ז לפ"ק
 בק"ק אובן במדינת אונגארן]: האשה היקרה מרת בילא בת החבר ר' שמעון כ"צ
 מנרן שטט בעבור שהיתה זריזה ומקדימה לכל המצות והשכימה והעריבה לביה
 וגם כל מעשיה היו לשם שמים וגם בעלה התורני הר"ר אייזק פאלק נתן עבודה ...
 לצדקה [נפטרה במש"ק ונקברה ביום א' ה' אדר ראשון תע"ח לפ"ק]: כמר אליעזר
 בר יחיאל אופנהיים | עשרה זהובי' לי: מרת שפרינג בת כהר"ר יודא ועלינמן
 הכהן אשת הירץ לנדא בעבור שנתן בעלה בעבורה ... זהו לי: הפרנס והמנהיג
 כמר ליפמן אליעזר דוד בן מר"ר מאיר הכהן בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה
 וגם נתן עשרה זהו לי [גיב הפרנס ליפמן וורטהיים]: מרת יוסלן בת ר' שמשון
 אשת ליפמן ווערטהיים בעבור שנתן בעלה בעבורה עשרה זהובים לי [גיב איש ואשתו
 ראשונה]: (פה בכ"ד שורות נמחקת) מרת שינג בת הר"ר יודא הלוי בעבור
 שעלתה לא"י ונפטרה ונקברה בארץ הקדושה בקרוב לביאתה שמה ומנדיבת לבה
 נדבה מאה רייכ"ש מלי"ד לכאן ק"ק וורמיישי"א להלוותן בריחו והריוח יבא ללימוד
 נערים ולהלבישן ולהשיא בתולות ענייות, או לחלק לעניי עירינו פה והקדן יהיה קיים
 ביד הממונים על ככה: הפרנס האלוף כהר"ר יצחק משה בר אסצי שלמה בעבור
 שהשתדל ועסק בצרכי ציבור באמונה והתמיד בלימוד ונהג עצמו בחסירות וגם
 נתן ... זהוב, לי [גיב: הפרנס מהר"ר זעקלי גייבורן]: הר"ר יהודה ליב בן
 מהר"ר יצחק משה בעבור שהתמיד בלימוד והשכים והעריב לביה וגם נתנו בניו
 בעבור ... זהו לי [גיב: בנו ר"ל גייבורן, נפטר בש"ס מ' תמוז תנ"א בפרייזין]:
 מרת שרלן בת כמר יצחק קידכיים | בעלה בעבורה עשרה זהו לי: (אם): מרת
 וענילן בת כמר יחיאל אופנהיים | בעלה בעבורה עשרה זהו לי (ובת): (פה שתי
 שורות נמחקות) כהר"ר שאול שמואל זנוויל בן כבוד הרב הנאמן מהר"ר אליעזר
 זוסמן | ... זהו לי (איש): מרת בילא בת הפרנס כמר יששכר | בעלה
 בעבורה ... זהו לי (ואשתו): אהרן בקקדש בעבור שהיה משרת נאמן לקהל
 לערך ארבעים שנה גם נתן איזו זהובי' לי: מרת עדיל בת הר"ר יהושע
 נפתלי ז"ל | ... זהו לי (אם): מרת קילכן בת יצחק הכהן | בעלה בעבורה

עשרה זהו' ל': מרת וענילן בת יעקב אופנהיים | בעלה בעבורה עשרה זהו' ל':
 [נ"ב: וניסתה היתה אשת הר"ר משה אופנהיים נפטרה ביום א' ונקברה ביום ב'
 ר"ח תמוז שלשים' לחדש סיון תכ"א]: הפרנס כהר"ר שלמה זלמן בן הר"ר יעקב
 אופנהיים בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה וגם נתן עשרה זהו' ל': [נ"ב: איש]:
 מרת שרלן בת ר' שמואל זנוויל דעקינגן ז"ל | . . . זהו' ל': [ואשתו]: הר"ר
 משה בן הפרנס כהר"ר זלמן אופנהיים | עשרה זהו' ל': הפרנס אורי וייבש בר
 יעקב הכהן | עשרה זהו' ל': כמר דוד בן הר"ר מנחם סג"ל | . . . זהו' ל':
 מרת מערלי בת מוהר"ר משה דוד וויזל ז"ל | עשרה זהו' ל': מרת מיכלן בת
 הפרנס כהר"ר ברוך אשת הר"ר איצק בלין | בעלה בעבורה עשרה זהב ל': אסתר
 שרלן בת ר' אליעזר | זהב ל': מרת דבורה רעכלן בת ר' חיים ועלינמן ליינגען |
 בעלה בעבורה עשרה זהו' ל': הצדקת מרת ריזלן בת הפרנס יוסף אורי וייבש
 אופנהיים | בעלה בעבורה . . . זהו' ל': [אשת הפרנס כהר"ר אנשיל צום ריון]:
 כמר יצחק אייזק בן מוהר"ר אהרן אליעזר | עשרה זהו' ל': (אב): מרת וענילן בת
 כמר יצחק | בעלה בעבורה עשרה זהו' ל': (וכתו): מרת שפרינץ בת כמר יצחק |
 בעלה בעבורה . . . זהב ל': [ואחותה]: מורינו הרב מוהר"ר מרדכי בר משולם
 בעבור שהיה דיין פה בקהילה כמה שנים והיה עניו גדול וגם נתן . . . זהו' ל':
 כמר יצחק בן הר"ר יהודא | . . . זהו' ל': מרת הינלן שנפטרה בדרמשטיין
 ונקברה פה | . . . זהו' ל': מרת מרים בת מהר"ר דוד מאיר הלוי ז"ל | בעלה
 בעבורה עשרה זהו' ל': מרת ננענדלן בת הר"ר משה אורי שרגא הלוי | בעלה
 בעבורה עשרה זהו' ל': הפרנס והמנהיג כמר שמעון וואלף בן מהר"ר יוסף יהודא
 ליב אופנהיים זצ"ל בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה ונתן עשרה זהו' ל': מרת
 עריל בת מהר"ר שמואל ז"ל אלמנת הפרנס וואלף אופנהיים | עשרה זהו' ל':
 החסיד והעניו מהר"ר אברהם סופר בן הר"ר אליעזר לאוי ז"ל בעבור שהיה מתמיד
 בתורה ועשה מצות חבילות והיה ירא אלה' וגם נתן .. זהו' ל': האלף הפרנס כהר"ר
 אשר אנשיל אופנהיים בן הר"ר אליעזר ז"ל — בעבור ששרת בצרכי הקהל
 בשתדלנות ועסק בצרכי ציבור באמונה וגם נתן עשרה זהב ל': [הפרנס כהר"ר
 אנשיל אופנהיים צום ריון]: מרת הינלן בת הפרנס שמעון וואלף אופנהיים ז"ל |
 בעלה בעבורה עשרה זהו' ל': (אשתו): רפאל בר פנחס | . . . זהו' ל': כמר
 נפתלי הירץ בן מהר"ר אברהם משה יחיאל | . . . זהו' ל': הישיש
 החסיד כהר"ר אליעזר בר שמואל בעבור שנהג בחסידות והתמיד בלימודו ונתן
 . . . זהו' ל': (איש): מרת מיכלן אשת הר"ר זוסמן אופנהיים | . . .
 זהו' ל': [ואשתו]: החבר ר' יקותיאל זלמן בן החבר רבי אהרן בלין בעבור שהיה
 איש חסיד ועניו ונתן בנו בעבורו עשרה זהב ל': מרת וענילן בת ר' מנחם
 דעקינגן | בנה בעבורה עשרה זהו' ל': מרת פעסלן בת הפרנס המרום מהר"ר
 אברהם אברלי | עשרה זהו' ל': הר"ר יהודא ליב בן הפרנס מענדלן לוי | עשרה
 זהו' ל': מרת לאה אלמנת משה בלין ז"ל | . . . זהו' ל': מרת יוסלן בת הר"ר
 יהודא ליב לוי | . . . זהו' ל': ר' שניאור זלמן בן הר"ר מנחם וולירשטיין |
 עשרה זהו' ל': ר' יצחק בן הר"ר אהרן בלין | . . . זהו' ל': ר' אברהם בר
 יצחק בלין | עשרה זהו' ל': ר' יודיה נאטליב בן הנאון מוהר"ר משה ירמיה
 נהרא"ל זצלה"ה | . . . זהו' ל': מרת אלק בת ר' יצחק | . . . זהו' ל':

כמר וייבש אורי בן הפרנס כמר ישראל מנחם | עשרה זהו לי: מרת קרינכן בת
 ר' אפרים שינמן ז"ל | עשרה זהו לי: (היא היתה אשת יוסף אופנהיים) (נ' שורות נמחקו):
 החסיד כהר"ר טוביא חזן בן הר"ר עקיבה חזן סג"ל ז"ל בעבור שהיה שליח ציבור נאמן
 וחזן הכנסת פה והיה ספקן נאה וצדיק וירא שמים: כמר מנחם בן הר"ר יצחק
 עלוזו | עשרה זהו לי: ר' אלי בן הר"ר יצחק עלוזו | עשרה זהו לי: הפרנס
 כהר"ר מאיר בר משה | עשרה זהו לי וסרת בצרכי צבור באמונה: ר' שמעון בן
 הר"ר ישראל אשר הכהן | . . . זהו לי: מרת חנה בת הר"ר משה אשת הר"ר
 ליוור בן הר"ר ברוך | בעלה בעבורה עשרה זהו לי: הנאמן הפרנס זקן ושבע ימים
 המרוסס כמזהר"ר אברהם אברלי בן הר"ר משה ז"ל בעבור שהיתה תורה אומנתו
 עניו וחסיד ובעל מעשים טובים ונתן איזו זהו לי: [נפטר בש"ס י"ס ו' מריב אלול
 תכ"ז לפ"ק]: מרת תמר בת הר"ר יפתח יוסף שמש הלוי | בעלה בעבורה עשרה
 זהו לי: הזקנה הרבנית מרת שרלן בת הר"ר אהרן בלין ז"ל אלמנת מהר"ר אברלי
 זצ"ל | בניה בעבורה איזו זהו לי: מרת טאלצא בת כמר יחיאל | עשרה זהו לי:
 מרת בילא בת האלוף כהר"ר שאול עקיבה ז"ל | בעלה בעבורה עשרה זהו לי:
 [נפטר בש"ס י"ס א' ט' חשוון תכ"ז לפ"ק]: הר"ר יעקב יוקב בן הר"ר יפתח יוסף
 שמש הלוי | . . . זהו לי: מרת קילכן אלמנת הר"ר שאול עקיבה ז"ל | . . .
 זהו לי: כמר אשר לעמלין בר אפרים | . . . זהו לי: מרת ורומס בת כמר
 אהרן ז"ל | בעלה בעבורה . . . זהו לי: מרת מינכן בת ר' יצחק | בעלה בעבורה
 עשרה זהו לי: מרת כרענדלן בת הר"ר אלקנה בנימין הכהן ז"ל | זהו לי:
 הפרנס כמר יששכר בר משה דוד ז"ל | עשרה זהו לי וסרת בצרכי צבור באמונה:
 הר"ר משה מולרשטיין . . . | זהו לי: הפרנס כהר"ר שמואל זנוויל בר אליעזר לאוי
 קירכהיים בעבור שעסק בצרכי ציבור אמונה כמה וכמה שנים וגם נתן עשרה
 זהובים לי: האלמנה רייצכן בת יהושע וייבר רופא | זהו לי: כמר חזק' אליעזר
 לאוי בר יעקב | . . . זהוב לי: (איש): מרת חנה בת הר"ר משה | . . . זהוב לי
 (ואשתו): הישיש הותיק כהר"ר רוד אהרן בר יחזקאל אליהו | . . . זהו לי
 (ר' אהרן המילבורג): מרת בריינלן בת כמר אשר ז"ל | כף רייכ"שטליד לי:
 מרת בריינלן בת ר' שמואל בונפייט האגנוניא | בעלה בעבורה עשרה זהו לי:
 כמר יעקב בן הר"ר כניה חיים | עשרה זהו לי: (אב): כמר נתן בר יעקב | עשרה
 זהו לי: (וכנו): מרת עלא בת יצחק ז"ל | בעלה בעבורה עשרה זהו לי: מרת בילא
 אלמנת שמואל קירכהיים | . . . זהו לי: מרת חנה בת הר"ר יודא ליב עלוז |
 בעלה בעבורה . . . זהו לי: מרת רעכלן בת מהר"ר מאיר הלוי | בעלה בעבורה
 עשרה זהוב לי: הפרנס ירמיה מנחם בר יצחק הלוי | עשרה זהו לי: נפתלי בר
 יצחק | . . . לי: מרת זיסכן אשת ר' אפרים שינמן | . . . זהו לי: הזקן
 כמר שמעון בר יעקב הכהן קלשטט בעבור שהיה ספקן נאה בכל מעשיו: כמר
 משה בר שמואל אופנהיים | עשרה זהו לי: מרת וריידלן אשת משה וולך |
 בעלה בעבורה עשרה זהו לי: מרת רבקה בת מהר"ר נתן ורנן בעבור שנהגה
 בחסידות ובמדות טובות ונתנו בניה בעבורה עשרה זהו לי: הישיש חכם וסופר
 החבר רבי יפתח יוסף בר נפתלי הלוי | . . . זהו לי והיה סופר ונאמן ושמש
 פה בקהלתינו וזר משלשים שנה והיה אהוב ונוח לבריות ועסק בצרכי צבור באמונה
 גם חיבר פירוש לקושי יוסף על תפלות כל השנה (איש) [נפטר בש"ס ביום

ש"ק י"ג שבט תל"ח ונקבר למחרתו ביום א' י"ד שבט]: מרת רבקה פיארצן בת מוהר"ר יחיאל | . . . זהו ל' (ואשתו) [נפטרת בש"ט ביום ש"ק י"א אב תמ"ח ונקברת למחרתו ביום א' י"ב אב]: כמר מאיר בן החבר רבי יחזקיה יהודא | עשרה זהו ל': כמר אלכסנדר בן החבר רבי יהודא הלוי | עשרה זהו ל': כמר דוד אברהם בר יעקב יואל | . . . זהו ל': החבר ר' יהושע נתן בן החבר ר' יחיאל אופנהיים | עשרה זהו ל': כמר מנשה אליעזר בר משה וולף | . . . זהו ל':

(6) ע"כ זאת יבכה כל לב "ודמוע תרמע כל עין" וכל ברכים הנכנה(3) מים" על שבר בת עמינו והורבן גדול הנעשה בימינו מומן קרוב במדינות פולין ורייסן, אוי לאוונים שכך שומעת: בכך העיר ה' את רוח הגאון הגדול אב"ד ור"מ דק"ק וורמיישא מורנו ורבינו עשרת ראשינו כבוד מוהר"ר שמשון בן הגאון כמחור"ר אברהם שמואל זצ"ל. והעתיק בכתב ידו בקיצור מופלג אותן המאורעות הקשות באיזה פרק ובאיזה מקום ובאיזה ענין הוה כל הוה ושבר וצרה וצוקה הנ"ל כפי אשר מצא בספר צוק העתים וצוה להזכירם עם זכרון ישיני קדושי תחנין ונעשה ברשיון הקהל דק"ק הנ"ל ואני החון אברהם עבריל מפראג העתקתי אותם מכתב ידי מורי לתוך ספר הזכרון בהיום יום ג' י"ג לחדש כסליו שנת ת"יז וא"ו לש"ק: הקדושים והטהורים כמה מאות ואלפים נפשות מישראל מרגן ורבנן אנשים ונשים גדולים וקטנים יונקים ועוללים בחורים ובתולות שנהרגו ושנחנקו ושנטבעו כמים ושנקברו חיים ושנתייסרו ביסורין קשים עד שיצאה נשמתן ומסרו נפשן על קדושת השם המיוחד בק"ק נעמרו"ב בשנת ת"ח ובראשם הגאון החסיד הרב ר' יחיאל ובני ישיבתו עם כל בני הקהלה הסמוכים סביב לנבול, תהא נשמתם צרורה בצרור החיים עם שאר צדיקים וצדקניות בנן עדן אמן:

הקדושים והטהורים מאות ואלפים נפשות מישראל שמסרו את עצמן על קדושת השם בק"ק טאליטשין בשנת ת"ח ובראשם הגאון החסיד הרב ר' שלמה ובני ישיבתו עם כל בני הערים אשר סביבותיהם הנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים כמה מאות ואלפים נפשות מישראל שנהרגו ונשרפו ונתבשרו ונצלו ומסרו את עצמן על קדושת השם המיוחד בק"ק באר בשנת ת"ח עם כל היהודי המסורים אשר בסביבותיהם הנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים כמה מאות נפשות מישראל שנתייסרו ביסורים קשים על קדושת שם המיוחד בק"ק הומיא בשנת ת"ח ובראשם הגאון החסיד ר' אליעזר ובני ישיבתו עם כל בני העיר אשר סביבותיהם הנצב"ה.

הקדושים והטהורים כמה אלפים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ושנבתרו לנחלים והוציאו מהם הריאות ללעג ולקלם ומסרו עצמן על קדושת שמו המיוחד בק"ק פאלנה בשנת ת"ט הנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים כמה מאות נפשות מישראל שנהרגו ביסורין קשים ומסרו עצמן על קדושת שמו המיוחד בק"ק סטארירוב בשנת ת"ט הנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים כמה נפשות מישראל שמסרו את עצמן על קדושת השם המיוחד בק"ק צרניקוב בשנת ת"ט הנצב"ה.

הקדושים והטהורים כמה נפשות מישראל שנהרגו ומסרו עצמן על קדושת שמו המיוחד בק"ק ברהין בשנת ת"ט הנצב"ה וכו'.

(6) נכתב מיד אחר. (5) צ"ל תלכנה.

הקדושים והטהורים כמה נפשות עניים מישראל שספרו עצמן על קדושת
השם בק"ק פִּינֶסֶק ואנפיה בשנת ת"ט תנצב"ה.
הקדושים והטהורים כמה נפשות עניים מישראל יתר הפליטה דק"ק בְּרִיסק
שנהרגו ומסרו עצמן על קידוש שמו המיוחד בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורים כמה אלפים נפשות מישראל שנהרגו ונשרפו ומסרו את עצמן
על קידוש שמו המיוחד בק"ק וְלָרְוֶה עם הישובי אשר סביבותיהם תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורים מרגן ורבנן כמה נפשות מישראל שנהרגו ונשרפו ומסרו
עצמן על קידוש שמו המיוחד בק"ק בְּאֶרְשֵׁיפּוֹלִי בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורי ורבים נפשות מישראל שנהרגו ונשרפו ומסרו נפשם על
קידוש שם המיוחד בק"ק פְּרִיֶסְלֹב בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושי והטהורים רבים נפשות מישראל שנהרגו ונשרפו ומסרו עצמם על
קידוש שמו המיוחד בק"ק בְּאֶרְשֵׁיפּוֹקָא בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורים מרגן ורבנן ורבים נפשות מישראל שנהרגו ונשרפו
ומסרו את עצמן על קידוש שמו המיוחד בק"ק פְּרִיִּישְׁטֵין תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורים כמה מאות נפשות מישראל שנהרגו ונשרפו ומסרו את
עצמן על קידוש שמו המיוחד בק"ק לִיבֶזֶן וסביבותיה ובראש הנאון אביד המורה
אשר ברכוהו בספר תורה וישראליו באורה בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורים מרגן ורבנן עניי ישראל יתר הפליטה דק"ק אוֹסְטְרָא
שנהרגו ונשרפו ומסרו את עצמן על קידוש שמו המיוחד תנצב"ה בשנת ת"ט.
הקדושי והטהורים שנהרגו ושנשרפו ומסרו עצמן על קידוש שמו
המיוחד בק"ק קְאָסְטֵינְן בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'. [ג"כ: הרונים סק"ק דובנא גדולה
כמה מאות ובתוכם הנאון מוהר"ר וולף בן מוהר"ר אליעזר].
הקדושים והטהורים כמה מאות נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו
נפשם למים על קדושת השם בק"ק קְרַעֲמֵינִין בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושי והטהורים ועשרת אלפי נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו
נפשם עקיה המיוחד בק"ק בְּאֶרְל בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושי והטהורים כמה מאות נפשות מישראל גדולים וקטנים שנהרגו
ונשרפו ונתנקו ושנתמעכו בשלחן שלמדו עליו ומסרו את עצמן עקיה בק"ק
טְאָמְשׁוֹב בשנת ת"ט תנצב"ה.
הקדושים והטהורי אלפים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו את
נפשם עקיה המיוחד בק"ק שְׁעֵבֶרֶשִׁין בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורים שנהרגו ושנשרפו ומסרו את עצמן עקיה המיוחד בק"ק
מִירְבִּין בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושי והטהורי וכמה מאות נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ושנקברו
חיים ומסרו את נפשם על קיה המיוחד בק"ק בִּיקְאָוֶה בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.
הקדושים והטהורים כמה מאות נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ושסמרו
נפשם עקיה המיוחד בק"ק אוֹלִיוֹנָאב בשנת ת"ט תנצב"ה.
הקדושים והטהורים ורבים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו את
נפשם עקיה המיוחד בק"ק קְרַאסְנֶברֶד בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים ורבים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו נפשם על ק"ה המיוחד בק"ק טרניגרוד בשנת ת"ט ה'תנצ"ה וכו'.

הקדושים והטהורים ורבים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו נפשם על קידוש השם המיוחד בק"ק בילגוריוא בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים ואלפים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בגליל ק"ק העלום בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בגליל ק"ק רוקשוב בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו את נפשם עק"ה המיוחד בק"ק קרטינוצא בשנת ת"ט וסביכותיה ג"כ נהרגו תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים ורבים נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בק"ק ריבנא הקטנה בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים שבמדינות רוסיא בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים שבמדינת לומא ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים שבמדינת אוקריונא ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים במדינת פאדליא ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים במדינת וואלין ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים במדינת וואלין ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים במדינת בילארוס ומסרו את נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים במדינת פאקוטייא ומסרו נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים במדינת בילארוס ומסרו את נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים במדינת פאדליע'שה ומסרו את נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה.

הקדושים והטהורים אלפים נפשות מישראל שנהרגו בכמה מיתות משונות והמורות בהרבה קהלות וישובים שמעבר לנהר נופיר ומסרו את נפשם עק"ה המיוחד בשנת ת"ח ות"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים כמה מאות נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו את נפשם עק"ה המיוחד בק"ק קראשניק בשנת ת"ט תנצב"ה וכו'.

הקדושים והטהורים מרוב ורבים מאות נפשות מישראל שנהרגו ושנשרפו בב"ה

ומסרו את נפשים עקי"ה המיוחד בק"ק עיר ואם בישראל ק"ק לובלין בשנת תס"ז תנצב"ה וכו'.

יא"נ הקדושים והטהורים מרגן ורבנן וכמה אלפים מישראל שנהרגו ושנשרפו ומסרו את עצמם ואת זרעם על קידוש שמו המיוחד בבמה קהלות במדינות גרוש פולין, ק"ק לונגשיץ, ק"ק לובוועניץ, ק"ק פילא, ק"ק וורעשנא, ק"ק ננייץ, ק"ק לעסלא, ק"ק פקיש, ק"ק לכשיץ, ק"ק ולאטוי, ק"ק צין, ק"ק נעקל, ק"ק נומבין, ק"ק גרידיץ, ק"ק שטרים, ק"ק סמטור, ק"ק קורווא, ק"ק מאט, ק"ק קלימנסב, ק"ק ווישניצא, ק"ק הנטשיץ, ק"ק ציומר והאב ביד רבינו יעקב בן מוהר"ר אורי ורבינו אפרים בק"ק וורעשנא הכל בשנת תס"ז תנצב"ה עם שאר צדיקים וצדקניות בן ערן אמן ואמן.

זה מי שבירך יאמר ש"ץ אחר מי שבירך של קהל:

מי שבירך אבותינו אי"ו הוא יברך המשימים ללכת לבית הכנסת קודם שילכו אחר עסקיהם ואת השומרים סיהם מלדבר דברים בביה משעה שהתחיל השי"ץ ברוך שאמר עד גמר התפילה עד קדיש האחרון וגם בשעת קריאת התורה בשכר זה הביה ישמע תפילתם וימלא משאלותם גם באותן הנזערים בהם עד נזיפה למוניחי' ולמקבלים המצוה הזאת יונעם וחבא עליהם ברבת טוב השתא בענלא וביק ונאמר אמן:

ל מ ת נ ת י ד.

מי שבירך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה הם ונשיהם וכניהם וכל אשר להם בעבור שיתנו מתנת יד לכבוד המקום ולכבוד התורה ולכבוד הרנל בשכר זה הקביה ישמרו ויצילם מכל צרה וצוקה וישלח ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם ויברכם ויוכס לעלות לרגל עם כל ישראל אחיהם ונאמר אמן.

אשרי יושבי ביתך עוד והללך סלה.

יהללו את שם ה' כי נשגב שמו לברו.

(ואחר זה נעתקו ברכות קודם המנילה וברכות אחר המנילה כפי אשר נמצאו אצלנו.)

יא"נ של כל המהילות עם נ"א"ו יעקב שרריו אותם שנהרגו ונסקלו ונחנקו ונשרפו ונקברו ונשבעו במים ונגרשו ונתיסרו ביסורין קשים על יחוד השי" בשכר ה' תהא נשמתם צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב ועם שאר צדיקים וצדקניות שבנן ערן אמן:

יא"נ של כל הקהילות והישובים (ב). —

יא"נ (ג) האשה היקרה מרת לאה בת יהודא ליב חלפן שהיא היתה אשת הר"ר משה חזן מווינא בעבור שהיתה זרייה ומקרימה לכל המצות ולנמלות חסדים והשכימה והעריבה כל פעם לביה ועשתה תפילה בכוונה גדולה וכל מעשיה היו לשם שמים וגם נתן בעלה עבודה עשרה זה"ו לצדקה — [נסמרה בש"ק ש"ז אב

(ב) חלק זה מן הדף שבב"י נחטף לגמרי ואי אפשר להוציא את תוכן ענינו. (ג) נכתב מיד אחר.

ונקברת ביום א' י"ז מנחם בש"ט תע"ח לפ"ק פה וורמיישא]: האשה היקרה והחשובה מרת לאה בת הר"ר דניאל משה וצ"ל בעבור שהיתה עוסקת כל ימיה במצות ומעשים טובים והיתה בעלת צדקה ונמילות חסדים ביותר והשכימה והעריבה לב"ה וגם נתן בעלה הקצין והתורני פרנס ומנהיג מהר"ר יעקוב (ג) מנהיים עבורה עשרה ה"ו לצדקה [נפטר ונקברה יום ה' כ"ז אלול בש"ט תע"ח פה וורמיישא]: האשה היקרה והחשובה מרת קענדלא בת האלוף הפרנס ומנהיג כמוהר"ר אברהם אליקים הלוי ז"ל מק"ק מ"ץ בעבור שהיתה עוסקת כל ימיה במצות ובמעשים טובים והיתה בעלת צדקה ונמילות חסדים ביותר והשכימה והעריבה לב"ה גם החזיקה ידי לומדי תורה ללמוד תורה עם בניה ש"י וגם נתן בעלה הקצין והתורני פרנס ומנהיג הר"ר עקיבא יצ"ו עבורה לצדקה עשרה זהו [נפטר ונקברה בש"ט יום א' י"ז סיון תע"ט לפ"ק פה וורמיישא]: הפרנס ומנהיג כהר"ר יהודא ל"ב בן החבר ר' אשר אופנהיים ז"ל בעבור שטרח בצרכי הציבור ועסק בצרכי הקהילה כמה וכמה שנים באמונה וגם השכים והעריב לב"ה וה"י בעל מירות טובות גם נתנו יורשיו עבורו לצדקה עשרה זהו [נפטר בש"ק ר"ח תמוז ונקבר ביום א' אחריו תע"ט לפ"ק]: היקר והנעים כמר מנחם מענדלי בר אורי ז"ל בעבור שה"י איש ישר וכשר במ"ז שלו וה"י בעל מירות טובות והשכים והעריב לב"ה בכל יום גם נתנו יורשיו עבורו לצדקה עשרה זהו. [נפטר יום ה' כ"ז אדר ראשון ונקבר ביום ו' עש"ק לאחריו ת"ט לפ"ק]: התורני פרנס ומנהיג כמוהר"ר יאקב כהר"ר שלמה מאנהיים ז"ל בעבור שטרח בצרכי הציבור ועסק בצרכי הקהילה כמה וכמה שנים באמונה. והשכים והעריב לב"ה וגם קבע עתים לתורה בכל יום ויום גם נתנו יורשיו עשרה זהו לצדקה עבורו [נפטר יום א' דפסח ונקבר יום ב' דפסח ת"ט לפ"ק]: הפרנס ומנהיג כהר"ר דוד בר בנימן אברהם ז"ל בעבור שה"י טרח בצרכי ציבור ועסק בצרכי ציבור כמה שנים גם השכים והעריב לב"ה ועושה תפילות בכוונה וגם נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט יום ג' י"ג אייר ונקבר ביו' ד' שלאחריו ת"ט לפ"ק]: הזקנה מרת יוסלה אשת כמר זנוויל נערלסוס ז"ל בעבור שעוסקת כל ימיה במצות ובניה עם עניים ועשירים והיתה משכימה ומעריבה לב"ה ועשתה תפילות בכוונה גם נתנה (ג) יורש"י עבורה עשרה זהובי לצדקה [נפטר ונקבר ביו' ב' כ"ב אייר תפ"א לפ"ק]: הקצין כהר"ר זכריה בן הקצין ש"ו כהר"ר אהרן סג"ל בעבור שה"י בעל נ"ח לעניים ולעשירים וקיים חמיר מצות ביקור חולים ביום ובלילה וביתו הי' פתוח לרוחה לעניים ולעשירים לקרובים ולרחוקים וה"י משכים ומעריב לב"ה ונשא ונתן באמונה גם נתנה (ג) יורשיו עבורו עשרה זהובי לצדקה [נפטר י"ט סבת תפ"ב לפ"ק]: הצנועה שרלה בת מנחם ז"ל בעבור שהיתה בעלת צדקה וזריזה לכל דבר מצוה ונ"ח ומגדלת יתומי תמיד על שלחנה וזן עניים קרובי ורחוקי והשכימה והעריבה לב"ה ומתפללת בכוונה גם נתן בעלה כמר פייבש ש"י עשרה זהו לצדקה [נפטר י"ט סבת תפ"ב לפ"ק]: האלוף בתורה מהור"ר שלמה בן ש"ו התורני מהור"ר יאקב וצ"ל מנהיים בעבור שה"י עוסק בתורה ובקי בכל הספרים וה"י בחברה דת"ת וקברנים וה"י גיץ ונחמד בעיני אלקים ואדם וה"י לו יד בכל ההכמות וה"י סופר ופייטני גם נתנו יורשיו עבורו עשרה זהובי לצדקה [נפטר י"ג כ"ד סבת תפ"ג לפ"ק]: המופלג בתורה מהור"ר מנחם מגלי בן הרב מהור"ר אליעזר וצ"ל

בעבור שהי' עוסק בתורה ועמד כמה שנים בחצות הלילה ולמד עד אור היום ובקי
 בחדרי תורה ותורתו אמונתו וחיבר איוו ספרי' שעדיין לא נדפסו והי' דיין פה והי'
 בחברה דני"ח והי' בו כמה מעלות ומדות טובות גם נתנו יורשיו עבורו עשרה זהובי'
 לצדקה [נפטר יו' ה' כ"ו טבת תש"ג לפ"ק]: האלוף בתורה כהר"ר אהרן בן הרופא
 מומחה המפורסם הקצין מהור"ר שמחה ז"ל מלבוב בעבור שהי' כל ימיו יושב אוהל
 והתמיד בלימדו והיתה תורתו אמונתו והי' בעל מדות טובות גם הניח אחריו סך
 מסוים למצות הכנסת כלה גם נתנו יורשיו עבורו עשרה זהובי' לצדקה [נפטר
 יו' שבט תש"ב לפ"ק]: האלוף כהר"ר וואלף בן הקצין פ"ו כהר"ר איצק שפיאאר
 ספ"ס בעבור שהי' בעל גי' לעניים ולעשירים והי' בחברה דני"ח והי' גי' והי'
 משכים ומעריב לביה ועשה תפילתו בכוונה גם נתנו יורשיו בעבורו עשרה זהובי'
 לצדקה [נפטר כ' שבט תש"ב לפ"ק]: היקרה מרת גיטלה בת כמר שמואל ז"ל
 בעבור שהיתה משכמת ומערכת לביה גם נתנו יורשיו בעבורה עשרה זהובי' לצדקה
 [נפטרת ונקברת ט"ו אדר תש"ב והיתה בת זנוויל שי']: הצנועה והחסידה המלומדת
 מרת צפורה הענדלה בת הגאון הגדול המפורסם כמהור"ר אהרן דרשן אשר הי' אב"ד
 בקהילתנו יע"א בעבור שהיתה הולכות (כך בכ"י) כל ימי' בדרכי החסידות ועסקה בצדקה
 גמילות חסדים ופרנסת עניים ומשכנת בהשגחה פרטיות על חולי עניים של ישראל
 להשתדל להם צרכם בעת חוליות (כך בכ"י) ומשכמת ומערכת לבית הכנסת ומתפללת
 בכוונה והיתה זריזה לכל דבר מצוה וקדושה גם נתן בעלה עבורה עשרה זהובים לצדקה
 [נפטרת ביו' א' לע"ע י"ט אדר ונקברת ביו' ב' כ' אדר תש"ב לפ"ק והיתה אשת הקצין
 פ"ו כהר"ר אהרן סג"ל שי']: היקרה מרת תאמר (כך בכ"י) ז"ל בעבור שהיתה משכמת
 ומערכת לביה גם נתנו יורשיו עבורה עשרה זהובי' לצדקה [נפטרת ונקברת ביו'
 ה' כ"ג אדר תש"ב ל' והיתה בת זנוויל שמש ז"ל]: היקרה מרת פיי' בת הקצין
 פ"ו כהר"ר עקיבא לייננין בעבור שהיתה משכמת ומערכת לביה גם נתן בעלה
 בעבורה עשרה זהובי' לצדקה [נפטרת ליל ב' י"ב ניסן ונקברת למחרתו י"ג בו תש"ב
 לפ"ק והיתה אשת כהר"ר מיכאל גערלסום]: האלוף כהר"ר שלמה בר שלמה ז"ל
 בעבור שהי' אחד מהבא קדישא דני"ח גם הי' כל פעם אחר מעשרה ראשונים
 בב"ה ועוסק במשא ומתן באמונה גם נתנו יורשיו עבורו עשרה זהובי' לצדקה [נפטר
 ביו' ב' י"ט ניסן ונקבר ב' בו תש"ב לפ"ק והי' נקרא ר' זלמן גס]: היקרה מרת
 ברענדלה אשת פ"ו כהר"ר דוד שטערין ז"ל בעבור שהיתה עושה צדקה וגי' גם
 נתנה (כך בכ"י) יורשיו עבורה עשרה זהובי' לצדקה [נפטרת ביו' ג' לע"ע ונקברת ביום
 ד' ו' אלול תש"ב לפ"ק]: הנעלה אהרן בר ברוך כ"ץ ז"ל בעבור שהי' עוסק במימ
 באמונה והי' משכים ומעריב לבה"כ גם נתנו יורשיו עבורו עשרה זהובי' לצדקה
 [נפטר ביום ד' כ"ח אייר לפ"ק והי' נקרא אהרן כהן]: הזקנה מרת מינדלה בת
 האלוף כהר"ר יפתח יוסף יוסף שמש זצ"ל בעבור שהיתה משכמת ומערכת לביה
 גם נתנו יורשיו עבורה עשרה זהובי' לצדקה [נפטרת ביו' ג' לע"ע ונקברת למחרתו יום
 ד' ו' סיון תש"ג לפ"ק והיתה אשת האלוף התורני מהר"ר זנוויל סופר זצ"ל]:
 הזקנה מרת יוטלה בת כמר אורי פייבש ז"ל בעבור שהיתה מתפללת בכוונה גם
 נתנה (כך בכ"י) יורשיו בעבורה עשרה זהובי' לצדקה [נפטרת ביום ד' כ"ח אייר תש"ג והיתה
 נקראת יוטלה ברוקין]: התורני כהר"ר יהודא ליב ס"ל בן כהר"ר דוד ז"ל מק"ק
 לייבין במדינת פיהם בעבור שהי' משכים ומעריב לביה והי' עוסק כל ימיו בתורת

ה' ובמצות גם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר ביום ה' כ' ניסן תפ"ד לפ"ק והיה נקרא ר' ליב סני נהיר]: הוקן כ' שמעון בר אורי ד"ל כהן בעבור שהי' עוסק במו"מ באמונה והי' משכים ומעריב לבית הכנסת ויורשיו נתנו עבדו איזה זהו לצדקה [נפטר ביום ש"ק ונקבר למחרתו ביום א' ו' טבת תפ"ד לפ"ק והיה נקרא בפי' כל וואלף כ"ץ שפרענגלינגן]: פרנס ומנהיג הר"ר שמעון וואלף בן המנוח פ"ו הר"ר אברהם אופנהיים ד"ל בעבור שעסק בצרכי ציבור באמונה והי' משכים ומעריב לבית הכנסת ויורשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ביו"ג י"ט אדר ונקבר בו ביום תפ"ד לפ"ק]: כ' אליקום פייבל בר אלי' ד"ל מילהיים בעבור שעסק במו"מ באמונה והי' משכים ומעריב לבית הכנסת והיה נ"ץ ויורשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר בליל ג' ונקבר למחרתו יום ד' ו' כסלו תפ"ה לפ"ק]: הזקנה מרת רעכלה בת כמר יוסף יוולין ד"ל אופנהיים בעבור שהיתה משכמת ומערכת לבית הכנסת גם נתנה יורשיו עבדו שבעה זהו והצי לצדקה [נפטרת במוצ"ש יום א' דר"ח חשון תפ"ו לפ"ק פה וורמיישא והי' נקראה בפי' כל רעכלין אופנהיים]: היקרה מרת פריידכן בת פ"ו כהר"ר דוד אלי' ד"ל בעבור שהשכימה ומעריבה לבית הכנסת גם נתן בעלה עבדו עשרה זהו והצי לצדקה [נפטרת ונקברת ביום ה' דחה"מ דפסח תפ"ו לפ"ק והיתה אשת יחיאל קרליכך מפה]: היקרה מרת הנלא בת כמר משה רייס ד"ל מפראנקפורט בעבור שהיתה משכמת ומערכת לב"ה וגם נתן בעלה עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטרת ונקברת ביום ו' כ"ז כסלו תפ"ו לפ"ק והיתה אשת הר"ר אברהם דאליסוס מפה]: האלוף כהר"ר משה בן הר"ר שלמה ד"ל בעבור שהי' מגדל את בניו לתלמוד תורה ומשכים ומעריב לב"ה והתפלל בכוונה והי' נאמן פה קהילתינו גם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ליל ד' ונקבר למחרתו יום ה' ח' תשרי תפ"ו לפ"ק והי' נקרא ר' משה חזן מווינא]: הנעלה כמר חיים בר נפתלי ד"ל בעבור שהי' משכים ומעריב לב"ה והי' עושה תפלתו בכוונה גם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה: [נפטר בליל ש"ק כ"ד שבט ונקבר ביום א' כ"ה שבט תפ"ו והי' נקרא בפי' כל חיים לנדוי]: הזקנה מרת העכלא בת הר"ר טובי' ד"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת וגומלת חסד לעניים ולעשירים והיתה מילדת בנים כמה שנים בחנם בקהילתינו ובשאר מקומי' וגם נתנו יורשיו עבדו זהו והצי לצדקה [נפטרת יום ג' ו' ניסן תפ"ט לפ"ק ונקברת למחרתו יום ד' ז' ניסן והיתה אשת כהר"ר וואלף שפראנגלינגן]: ההבר ר' קלונימוס קלמן בר יצחק הבהן בעבור שהיה כמה שנים שליח ציבור נאמן בקהילתינו [נפטר בליל שביעי נגהי יום שמיני של פסח ונקבר ביום הני"ל תפ"ה ונקרא ר' קלמן חזן]: האשה החשובה מרת אסתר בת הר"ר אברהם וואלרשטיין ד"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת והיתה עוסקת בניח' לעשירים ולעניים וגם בעלה נתן עבדו זהו והצי לצדקה [נפטרת יום ד' ונקברת בו ביום והיתה אשת הקצין פ"ו כהר"ר אהרן דאליסוס שי']: האלוף ר' נתן נטע כהר"ר אלימלך פלשי ד"ל בעבור שנשא ונתן באמונה והשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו באמונה וגם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר בליל ג' ונקבר למחרתו ביום ד' ט' כסלו ת"צ לפ"ק והיה נקרא ר' נתן הוליסוס]. האשה מרת הנלא בת מורינו הרב מהר"ר יאקב לוי בעבור שהשכימה והעריבה לב"ה וגם בעלה נתן עבדו חמשה זהו לצדקה [נפטרת ד' טבת תפ"ט והיתה אשת הריין מהר"ר ר'

וואלף סופר]: הישיש הר"ר שמח' בהר"ר גדלי' לוי ז"ל בעבור שהשכים והעריב
 לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה והי' אחד מן החברה דגומלי חסדים וגם נתנו
 יורשיו עבורו עשרה זהו' לצדקה [נפטר יום ו' עש"ק ד' אייר תצ"ק לס"ק ונקבר
 באותו יום]: פרנס ומנהיג הזקן מורינו הרב רבי איצק המכונה ר' יצחק בר יעקב
 ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה וכמה שנים היה
 עומד לאחר חצות הלילה ועסק בתלמוד תורה לשמה וקרוב לחמישים שנה הי' דיין
 ופרנס פה ועסק בצרכי ציבור באמונה וגם נתנו יורשיו בעבורו עשרה זהובים לצדקה
 [נפטר יום ו' ח"י תשרי תצ"א ונקבר בו כיום והיה נקרא פרנס מוהר"ר איצק ב"י]:
 פרנס ומנהיג בהר"ר אהרן בן פ"ו הר"ר ישעי' מתתי' ז"ל בעבור שהשכים והעריב
 לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה והי' כמה שנים פרנס ועסק בצרכי ציבור באמונה
 והי' אחד מן אנשי חב"ד דגומלי חסדים גם נתנו בניו עבורו עשרה זהובים לצדקה
 [נפטר יום א' ונקבר למחרתו יום ב' כ"ה תשרי תצ"א והיה נקרא פ"ו ר' אהרן דאליסום]:
 הישיש גובה הקהילה הר"ר ואלף בן מורינו הרב רבי אלי' בלין ז"ל בעבור שהשכים
 והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה וביתו היתה פתוחה לעוברים ושבים
 והכנים אורחים וגם נתנו יורשיו עבורו עשרה זהו' לצדקה [נפטר ביום ד' ונקבר
 למחרתו יום ה' פ"ו סיון תצ"ו והיה נקרא הר"ר ואלף]: האשה מרת יוטא בלין
 בת יעקב יוקב דייכש ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה
 בכוונה גם נתנו יורשיו עבורה עשרה זהו' לצדקה [נפטרה יום ב' ונקברה למחרתו
 יום ג' ח"י ניסן תצ"א]: האשה מרת שינלא בת החבר רבי דוד יהוד' ז"ל ממענקן
 בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת וכל ימיה היתה עוסקת בנמילות חסד
 לעשירים ולעניים והיתה זריזה ומקרימה לכל המצות וגם נתן בעלה עבורה עשרה
 זהו' לצדקה [היתה אשת הקצין פ"ו בהר"ר אהרן לוי שי']: האשה מרת יענטלא
 בת נפתלי הירץ ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת גם נתן בעלה הר"ר
 חיים אופנהיים עבורה עשרה זהובים לצדקה [נפטרה בליל ש"ק ונקברה למחרתו
 יום א' ח' אלול תצ"א]: אדונינו מורינו ורבינו הנאון הגדול החסיד והזקן אב"ד
 ורי"מ מהור"ר מנחם מענדל בן מורינו הרב מהור"ר שלמה זלמן רוטשילט זצ"ל
 בעבור שעסק כל ימיו בעבודת הקודש והי' אב"ד ומ"ץ בקהילתנו קרוב לארבע עשר
 שנים וקודם זה הי' דרשן כמה שנים בק"ק פראג ואח"כ נתקבל לאב"ד בק"ק
 באמבורג והמדינות ואח"כ נתקבל לאב"ד במדינות העסין ואחר זה נתקבל לאב"ד
 פה והיתה תורתו אומנתו וחברו כמה ספרים והי' בקי בהר"ר תורה בגולה ובנסתר
 ונהג כל ימיו בחסידות וכמה שנים הי' יושב מדי יום ביומו בתענית והי' עניו גדול אי
 חסיד ואי עניו וכמה סודות ומעלות טובות הי' בו ונתן ס"ת להיכל פה קהילתנו עם
 המפות השייכים לו גם סרונת לפני הארון וגם נתן מנורה של נחושת לביה"ס להדליקה
 כל שבת וי"ט ונתן חמישים זהו' להקדש להדליק מהפרי המנורה הנ"ל והקדן קיימת וגם
 נתנו יורשיו עבורו זהוב לצדקה [נפטר בש"ט ליל א' ונקבר למחרתו יום ב' י"ג
 חשון תצ"ב לס"ק]: האשה הוקינה מרת רבקה בת כמר ירמ' גייאשטט ז"ל בעבור
 שהשכימה והעריבה לבית הכנסת וכל ימיה היתה עוסקת בנמילות חסדים לעניים
 ולעשירים והיתה שוותה ציצית בחנם וגם נתנה חמישים זהו' לקהל י"ץ הקדן קיימת
 ומהפרי לטוות ציצית ועוד נתנה מאה וחמישים זהו' לקהל י"ץ הקדן קיימת
 ומהפרי ליתן לקרובת' העניים וגם נתנו יורשיו עבורה עשרה זהו' לצדקה [היתה]

אשת התורני רבני הזקן פיו כמורריר איצק ב"י ז"ל ונפטרת בליל ד' ונקברת למחרתו יום ה' י"ט טבת תצ"ב לפ"ק]: התורני כהר"ר אליעזר ליוז בד יהודא ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת וכל ימיו ה' עוסק בדברי תורה והעמיד תלמידים הרבה והיה עוסק במצות וה' בשני החבר' תלמוד תורה ומשניות וגם נתנו יורשיו עבדו איוה זהובים ע"י קהל י"ץ להקדש צדקה [והיה נקרא בפי כל הר"ד אליעזר וורמס נפטר יום ו' עש"ק י"א תשרי תצ"א ונקבר ביום א' י"ג תשרי]: היולדת מרת פייאהל בת הר"ד יוסף מינלינגין בעבור שהשכימה והעריבה לביה גם נתנו יורש' עבודה עשרה זה' לצדקה [נפטרת ליל א' ננהי י"ו ב' כ' אדר ראשון תצ"א ונקברת באותו יום ונמשך הקבורה תוך ליל ב' ננהי יום ג' כ"א בו, והיתה אשת האלף כהר"ר ישראל ייטילש]: התורני כהר"ר ישראל בן מורינ הרב אב"ד מוהר"ר מרדכי ייטילש זצ"ל בעבור שהשכים והעריב לביה ועשה תפלתו בכוונה והיה עוסק בתורה וגם נתנו יורשיו עבודה עשרה זה' לצדקה [נפטר ביום ו' עש"ק ח"י סיון תצ"א ונקבר באותו יום]: האשה מרת ורומס בת הר"ר אהרן אושטאויבן ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לביה גם נתנו יורש' עבודה עשרה זה' לצדקה [נפטרת יום ד' י"ג טבת תצ"ג והיתה אשת הירץ בלין ז"ל]: האשה מרת ריטש בת החבר ר' נטע ז"ל מבינא בעבור שהשכימה והעריבה לביה והיתה עוסקת בנמילות הסד לעניים ולעשירים גם נתנו יורש' עבודה עשרה זה' לצדקה [נפטרת ונקברת י"ו ד' כ"ה סיון תצ"ב ל' והיתה אשת ר' ואלק בלין ז"ל: האשה מרת דאברש בת מוהר"ר משה פיליפסבורג ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לביה גם נתנו יורש' עבודה איוה זהובים לצדקה [נפטרת ונקברת יום א' י"ג ניסן ונקברת למחרתו יום ב' י"ד ניסן תצ"ג]: האשה החשובה מרת רייכלא בת הר"ר אברהם הומבורג ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לביה ועשתה צדקה בסתר ונמילות הסד לעניים ולעשירים וטווחה ציצית ביד' מכיסה ונתנה בחנם לכל מי שנצרך וגם נתן בעלה עבודה עשרה זהובים לצדקה [נפטרת בליל ש"ק מ' סיון ונקברת למחרתו יום א' י" סיון תצ"ג והיתה אשת הקצין התורני פיו כהר"ר יששכר אופנהיים שי]: האשה מרת שרלא בת פיו כהר"ר אהרן דאליסום ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לביה וגם נתן בעלה עבודה עשרה זהובים לצדקה [נפטרת ונקברת ערב שבעות תצ"ג לפ"ק והיתה אשת ליוז מילהיים שי]: האשה הקצינה מרת לביאה בת הקצין כהר"ר פייכל ביטינגין בעבור שהשכימה והעריבה לביה ועשתה תפלתה בכוונה ונתנה צדקה לעניים גם נתן בעלה עבודה עשרה זה' לצדקה [נפטרת בש"ק ונקברת למחרתו פיו כסלו תצ"ד לפ"ק והיתה אשת הקצין כהר"ר בער אופנהיים שי]: האשה מרת שרלא בת המנוח הר"ר משה ווינר ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לביה ועשתה תפלתה בכוונה ונתנה צדקה לעניים גם נתן בעלה עבודה עשרה זה' לצדקה [נפטרת ליל ה' ונקברת עש"ק מ' אדר ראשון תצ"ד והיתה אשת התורני הרב ר' שלמה הילסום שי]: האלף והקצין התורני פיו מורינ הרב רבי יששכר בן פיו הר"ר רוד אופנהיי ז"ל בעבור שהשכים והעריב לביה והיה פרקו נאה בעל מדות ומעשים טובים ועסק בתורה בתמידות והיה עוסק בצרכי צבור באמונה יותר מעשרים שנה, וגם נתנו יורשיו עבודה עשרה זה' לצדקה [נפטר בשם טוב יום ב' כ"א חמוז תצ"ה ל' ונקבר באותו יום]: האשה מרת יוטלא בת כמר בענדים שייאר ז"ל מק"ק

מראנקפורט בעבור שהשכימה והעריבה לביה ועשתה צדקה בסתר גם נתן בעלה עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ק ונקברת ביום א' כ"ט טבת תצ"ה לי והיתה אשת הקצין פ"ו כמר מענקי אופנהיים ש"י]: מורינו הרב ר' יהודא ליב בן מורינו הרב ר' דוד יצחק זקל סג"ל זצ"ל בעבור שהשכים והעריב לביה ונהג כל ימיו בחסידות ובענוה יתירה ובדקדוקי מצות והיה פרוק נאה תמים בדרכיו בעל מדות ומעשים טובים ועסק בתורה ימים ולילות אי חסיד ואי עניו מתלמידים של אברהם אבינו וגם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [והיה נקרא בפי כל מוה"ר ליב בל"ן סג"ל נפטר בש"ט יום ג' יורד סיון תצ"ה לי ונקבר באותו יום]: האשה מרת ליפא א' המנוח אהרן רומי ועלש ד"ל — בעבור שהשכימה והעריבה לביה גם נתנו יורשיו עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט יו' ה' כ"ה טבת תצ"ו לי ונקברת בו ביום]: הנעלה כמר יחיאל בן החבר רבי דוד יודא ד"ל בעבור שהשכים והעריב לביה גם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר ביו' ג' ה' כסליו תצ"ב לי והי' נקרא יחיאל קרליבך]: האשה הוקינה מרת הינלא בת הרב מהור"ד איצק האמלכובג זצ"ל בעבור שהשכימה והעריבה לביה גם נתנו יורשיו עבודה עשרה זהו לצדקה [היתה אלמנת פ"ו הרב ר' וואלף אופנהיים נפטר בשם טוב יום ד' ו' אלול תצ"ה לי ונקברת באותו יום]: מורינו הרב רבי יוקב יעקב בן החבר רבי יעקב הלוי זצ"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ונהג כל ימיו בחסידות ובענוה יתירה ובדקדוקי מצות והי' פרוק נאה תמים בדרכיו בעל מדות ומעשים טובים ועסק בתורה לילות וימים והורה הוראה בישראל פה קהילתינו כמה שנים ובשאר קהילות אי חסיד ואי עניו מתלמידיו של אברהם אבינו ועוד נתנו יורשיו עבדו חמשה זהו לצדקה [נפטר בש"ט יום ש"ק ונקבר למחרתו יום א' י"ד מנחם תצ"ו לי]: הישיש כמר שמעון וואלף בן פ"ו הר"ר אשר אנשיל אופנהיים ד"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת והי' מעשרה הראשונים בבית הכנסת עשה תפלתו בכוונה וגם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ליל ב' נהי עריה טבת ונקבר למחרתו בש"ט תצ"א לי]: הבחור כמר אליעזר ליור בן הישיש כמר שמעון וואלף אופנהיים ד"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה וגם נתנו אחיו בעבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ק כ"ד אייר ונקבר למחרתו יום א' כ"ה אייר תצ"ו לי]: היקר כמר קלונימוס המכונה קלמן בן פ"ו הר"ר יצחק איצק בל"ן ד"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה וגם נתנו יורשיו עבדו חמשה זהו לצדקה: האשה מרת ריקלא בת משה לוי ד"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה וגם נתנו יורשיו עבודה חמשה זהו לצדקה: הבחור כמר הירש בן פ"ו הר"ד איצק בל"ן ד"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת גם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר יום ב' דריה תצ"ו לי והי' נקרא הירש בל"ן]: האשה הוקינה מרת שינלא בת מורינו הרב פ"ו ר' אברהם אברלי ד"ל אישיני בעבור שהשכימה והעריבה לביה ועשתה תפלתה בכוונה גם נתנו יורשיו עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקברת יו' א' ד' כסליו תצ"ו לי והיתה אשת הר"ר משה וויזל ד"ל]: הקצין כהרר איצק בן הקצין פ"ו כהר"ר נטע נעקסרולם בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה גם נתנו יורשיו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ביום ד' ונקבר למחרתו יום ה' פ"ו אייר תצ"ו לי]: האשה

הרבנית מרת הינדלא בת המנוח הר"ר וואלף ז"ל ממשפחת יפה בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה וכל ימי עשתה נמילות חסד לעניים ולעשירים והי' בה כמה מעלות ומדות טובות והיתה מסובלת ביסורים גדולים וקבלה הכל מאהבה גם נתן בעלה הנאון אב"ד גר"ו עבודה עשרה והי' לצדקה [נפטר] בש"ט יום ב' ונקברת למחרתו י' ג' ו' אלול תצ"ז ל' והיתה אשת הנאון אב"ד מהור"ר משה ברוך גר"ו יא"ר: רבי יוסף בר יצחק סג"ל ז"ל מכאדנום בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה גם נתנו יורשיו בעבור עשרה והי' לצדקה: [נפטר] בש"ט בעיר ווין בש"ק י"א טבת ונקבר יום א' י"ב טבת תצ"ז ל' והי' נקרא בפי כל יוסף באדנום: רבי מיכאל בן הר"ר אורי ווייבש ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה וגם נתנו יורשיו עבדו עשרה והי' לצדקה [נפטר] בליל שש"ק ונקבר למחרתו יום א' כ"ז שבט תצ"ח ל' והי' נקרא בפי כל מיכאל אופנהיים: החבר רבי יצחק זקלין בהר"ר משה ברוך ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה, והי' יותר מחמישים שנים בחברא דומלי חסדים פה וכל ימיו היתה ביתו פתוחה לרווחה והכנס אורחים עשירים ועניים גם נתנו בניו בעבורו חמשה והי' לצדקה [נפטר] ביום ש"ק ונקבר למחרתו יום א' יו"ד אדר תצ"ח ל' ונקרא בפי כל ר' זקלין מיכל: האשה מרת שולא בת הר"ר יו"ל מ"ן מפרנקפורט בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה פ"ו ר' אנשל נתן בעבורה עשרה והי' לצדקה: [נפטר] ונקברת יום ה' ד' חשון תצ"ח והיתה אשת הקצין פ"ו הר"ר אנשל אופנהיים ש"י: האשה החשובה הקצינה מרת היצל בת ר' שלמה הכהן ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ועסקה כל ימי נמילות חסד בין לעניים בין לעשירים ובעלה נתן בעבורה עשרה והי' לצדקה [נפטר] בליל יום כיפור ונקברת ביום ה' י"א תשרי תצ"ט ל' והיתה אשת הקצין פ"ו הישיש בהר"ר אהרן לוי ש"י: האשה הזקינה מרת דאברש בת המנוח הנאון הגדול אב"ד מהור"ר חיים בכרך זצ"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה וגם נתנו יורשיה בעבורה חמשה והי' לצדקה [נפטר] בש"ט יום ג' ד' שבט תצ"ז ל' והיתה אשת הזקן כמר שלמה אופנהיים: הזקן כמר שלמה בהר"ר משה שניאור ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"ב ועשה תפלתו בכוונה וגם נתנו יורשיו בעבור חמשה והי' לצדקה [נפטר] בש"ט יום ב' י"ז אדר ראשון תצ"ז ל' והי' נקרא שלמה אופנהיים: האשה מרת מאשיל בת כמר יעקב קנשטט מק"ק מענין בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה גם נתן בנה עבודה עשרה והי' לצדקה [נפטר] בש"ט יום ב' י"ט אייר תצ"ז ל' והיתה אשת הר"ר ליב מענין: היולדות מרת רעכלא בת כמר זלמן בלין ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה נתן בעבורה עשרה והי' לצדקה [נפטר] בליל ש"ק ה' ניסן ונקברת יום א' ט' ניסן תצ"ח ל' והיתה אשת כמר מאיר זיכל: כמר לימא בר נתן ז"ל בעבור שהשכים כמה שנים באשמרת הבוקר והעריב לבה"ב ועשה תפלתו בכוונה גם נתנו בניו עבדו עשרה והי' לצדקה [נפטר] בש"ט יום ג' כ"ה חשון תצ"ט ל': האשה מרת לאה בת הקצין הר"ר יוזלן נעקר שטיינ בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה גם נתנו יורשי עבודה עשרה והי' לצדקה [נפטר] א"ת דפסח תק"ג ל' בנעקר שטיינ והיתה אשת הר"ר

קאשמון קנשטט מפה: פרנס ומנהיג הישיש כהר"ר אהרן בן מהר"ר יצחק דוד
ועקיל ד"ל סג"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"ב ועשה תפלתו בכוונה ועסק בצרכי
ציבור בכל יכולתו כמה שנים והיה ס"ו פה ארבעים וארבע שנים ונשא ונתן באמונה
וביתו היתה פתוחה לרווחה לעניים ולעשירים והיה משכיל אל רל כל ימיו ועשה
צדקות הרבה עד יום מותו גם הקדיש טאם של כסף לבה"ב זה משקלו ק"ס לזוט
כמנין ע"ץ חיים וגו' ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ס ובשיבה
סוכה עשיק כ"ד כסליו תקנ"ז ונקבר בו ביום והיה נקרא בפה כל ר' אהרן לוי]:
האשה מרת רבקה בת מורינו הרב ר' אברהם שטערן ד"ל בעבור שהשכימה והעריבה
לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה ויורשיו נתנו עבורה איזו זהו לצדקה [ובעלה היה
נקרא מאיר בלין]: הוקן כמר מאיר בהמנוח ס"ו הר"ר איצק בלין ד"ל בעבור
שהשכים והעריב לבה"ב ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה והיה בחברא
קדישא דניח סמוך לששים שנים ויורשיו נתנו עבורו איזו זהו לצדקה [נפטר
בש"ס עשיק י"מ אדר תקנ"ז והיה נקרא בפה כל מאיר בלין]: הוקן החבר
רבי יצחק אייזק בהמנוח הר"ר יהודי ליב סג"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"ב
ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה והי בחברא קדישא דקברנים כמה שנים
והיה בו שארי מעלות טובות ובניו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [והי נקרא בפה
כל ר' אייזק לוי]: האשה הוקינה מרת פרוש בת המנוח הר"ר אייזק אולף ד"ל
בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה וכל ימיה היתה עוסקת
בגמילות חסד בין לעניים בין לעשירים לחיים ולמתים ובניה נתנו עבורה איזו זהו
לצדקה [נפטר יום ראשון ד"מ של סוכות ונקברת ביום שני של י"ש תק"ד ל'
והיתה אשת הר"ר אייזק לוי דל הנ"ל]: האשה הוקינה מרת ננענדלא בת המנוח
ס"ו הר"ר יהודי ליב אופנהיי ד"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה
תפלתה בכוונה וכל ימיה היתה עוסקת בגמילות חסד בין לעניים ובין לעשירים לחיים
ולמתים והיתה נותנה צדקה מממונה ובניו נתנו עשרה זהו לצדקה [נפטר
עשיק ד' חשוון ונקברת באותו יום תק"ד ל' והיתה א' המנוח אהרן כהן ד"ל]: האשה
מרת נטלא בת כמר מאיר בלאנין מפראנקפורט בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב
ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה נתן עבורה עשרה זהו לצדקה והיתה אשת כמר ליוור
טורלך: האשה מרת העכלי בת הרופא הר"ר קאפל מק"ק בינגא בעבור שהשכימה
והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה נתן עבורה עשרה זהו
לצדקה [נפטר יום ג' כסליו ונקברת אותו יום תק"א ל' והיתה אשת כמר ליוור
הנ"ל]: הבחור ר' אברהם בר אהרן שטערן בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת
ועשה תפלתו בכוונה ואביו כ' אהרן נתן בעבורו עשרה זהו לצדקה: הספסר
והנגיד המפורסם ס"ו כהר"ר ליב בן המנוח ס"ו כהר"ר חיים זינצהיים ד"ל אשר הי'
דירתו ומקום מנוחתו בוין עיר המלוכה והיה פרנס ומנהיג פה ושחרדלן הגדול
שגדלוהו בשם יהודא ראש המרבדים לפני מלך ושריו דורש טוב לעמו ישראל
נושע בימיו, בהשתדלותו על כל קהלות יעקב ולבני גלותא הי' למשען ומשענה,
ובצל החכמה והכסף יענה, הבית אשר נטה ואשר בנה בנין בה"ב של רש"י זצ"ל
בנין של קיימא מקום תפלה ושם רנה, ובית מוחבא רבא הוא בית המדרש הגדול
אשר זהב מכיסו הויל סך עצום וקרן קיימת לעה"ב להספיק שלשה רבנים ללמוד
עם תלמידים בני עניים אשר מהם תצא תורה להגדיל עדרים עדרי צאן קרשים.

גדיים יעשו תישים מנחים בקרא דאורייתא תליתאי בית למקרא ומשנה ותלמוד, הוכות לו יעמוד, וגם נתנו וירשיו עבדו המישים זהו לי סה, בוכות זה [והי' נקרא בפי כל ר' ליב זינצהיים נפטר ונקבר בש"ט בעיר ווינא כ"ד סיון תקי"ז ל']:

כמר אהרן בר אהרן ז"ל בעבור שהשכים והעריב לכה"כ ועשה תפלתו בכוונה וירשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר עשי"ק ח' טבת תקי"ז ונקבר בו כיום זהו נקרא בפה כל אהרן ששערן]: האשה מרת ביילא בת הקצין הר"ר אייזק אופנהיים שי' בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה והיתה נותנת צדקה ונחמדת בעיני עשירים ועניים ובעלה נתן עבודה עשרה זהו לצדקה [והיתה אשת כמר דוד לנדוי ונפטרת בלנדוי]: כמר יעקב בר שלמה ז"ל בעבור שעשה תפלתו בכוונה בכל ערב ובוקר וירשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [והיה נקרא בפה כל יוקל פלאנים ונפטר בפלאסק]: האשה הרבנית מרת רעכלא בת הר"ר שלמה ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה כל ימיה היתה עוסקת בצדקה ובניית לעניים ולעשירים ובנה כמר משה נתן עבודה עשרה זהו לצדקה [והיתה אשת פ"ז מהור"ר עקיבא סרלוי ז"ל משה נפטרת ונקברת עשי"ק ערי"ח שבט תקי"ז ל']: התורני החבר ר' שלמה ולמן בן כמר מאיר פלערשום כ"ץ ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה וקבע עתים לתורה כל יום ויום וירשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר יום א' ונקבר למחרתו בש"ט כ"ב אדר תקי"ז ל'] והיה נקרא בפה כל ר' ולמן פלערשום]: הוקן הר"ר שלמה בן מהר"ר שמעון ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית הכנסת ועשה תפלתו בכוונה והקצין הר"ר וואלף וורטהיים נתן עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר ביום ב' כ"ז שבט תקי"ז ל'] ונקבר אותו יום והיה נקרא בפה כל ר' ולמן ליניץ]: הר"ר דוד בהמנוח הר"ר מאיר ז"ל בעבור שהשכים והעריב לכה"כ ועשה תפלתו בכוונה והי' הון בקהילתנו קרוב לארבעים שנה ועוולה לא נמצא בשפתיו כל ימיו וירשיו נתנו עבדו חמשה זהו לצדקה [נפטר יום ב' כ"ח ניסן תקי"ז ל'] ונקבר אותו יום והיה נקרא בפה כל ר' דוד הון]: האשה מרת מיילא בת כמר וואלף ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה תפלתה בכוונה וירשיו נתנו עבדו חמשה זהו לצדקה [נפטרת כליל ד' ונקברת למחרתו יום ה' ה' ניסן תקי"ז ל'] והיתה א' ר' דוד הון ז"ל: רבי יהודא ליב בן כמר אשר אנשל בעבור שהשכים והעריב לכה"כ ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה וירשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט יום ה' כ"ז ניסן ונקבר אותו יום בק"ק מנהיים תקי"ז ל'] והיה נקרא בפה כל ליב ניסן]: האשה הרבנית מרת רעכלא בת המנוח ר' יוסף יוזלן ז"ל עלינין בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ועסקה כל ימיה בנמילות חסדים ובניית עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטרת בש"ט ביום שי"ק ונקברת למחרתו יום א' ב' אייר תק"ט ל']:

האשה הזקנה מרת שרלא בת כמר אליעזר ליזר ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ועסקה בנמילות חסדים וירשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [והיתה אשת פ"ז כמר יעקב ברי"ש מורלך ז"ל נפטרת בש"ט יום ג' כ"ה אייר תק"ט ל'] ונקברת באותו יום]: האשה הזקנה מרת לאה בת הר"ר יעקב ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ועסקה בנמילות חסדים וירשיו נתנו עבדו עשרה זהו לצדקה [נפטרת יום ד' ה' תשרי תקי"ז ל']

ונקברת באותו יום והיתה אשת המנוח כבר יורא יורא קרליבך ד"ל: ג"ה מהור"ר
מיכאל בר שמואל זנוויל גערניסוס ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה
תפלתו בכוונה והתמיד בלימודו ועסק בצרכי ציבור באמונה ונתן טאם של כסף
להקדש פה ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר בש"ט יום ד'
כ"ה שבט תק"ט ל'] הקצין כבר יהודא בר יחיאל ז"ל קרליבך בעבור שהשכים
והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה גם נתנו יורשיו עבורו
עשרה והובים לצדקה [נפטר בשם טוב יום ב' ה' כסליו תצ"ט ל' והי' נקרא
בפי כל יורא מענין]: האשה מרת לאה בת אהרן ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה
לבה"כ ועשתה תפלתה בכוונה ויורשיו נתנו בעבורה עשרה זהו לצדקה [נפטרת
יום ה' י"ג שבט ת"ק ל']: כבר יעקב קאפל בהר"ר אברהם ז"ל פולאק בעבור
שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה ויורשיו נתנו
בעבורו עשרה זהו לצדקה [והיה נקרא בפי כל קאפל פאלק]: הקצין פ"ז כבר יעקב
בהמנוח פ"ז הר"ר שמואל טורלך ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו
בכוונה ונשא ונתן באמונה ועסק בצרכי ציבור בכל יכולתו ויורשיו נתנו עבורו
עשרה זהו לצדקה [נפטר בליל משיק ונקבר למחרתו יום א' ט"ז סיון ת"ק ל']:
האשה הקצינה והחסידה והגברתנית מרת מרים בת החבר ר' יוסף מווינא בעבור
שהשכימה והעריבה לבה"כ ועשתה תפלתה בכוונה וכל ימיה היתה עוסקת בנמילות
חסד לעניים ולעשירים והחזיקה לומדי תורה בכמה קהלות קדושות ובפרטות פה
קהילתנו העמידה בנין בית הכנסת של המאור הגדול רבן של בני הגולה רש"י
ד"ל על תלה והושיבה לומדים בתוכו ומפרנסים וונים אותם ממנוה כדי שיוכלו
לקיים והגית בו יומם ולילה מלבד הסית הקדושה וכלי הקודש שנדרה לבה"כ הנ"ל
וגם בעלה הקצין המפורסם ושתדלן הגדול פ"ז הר"ר ליב סניל דינצהיים נתן בעבורה
שלשים זהו ל' סה: האשה מרת ריוולן בת הר"ר מאוז ז"ל בעבור שהשכימה
והעריבה לבה"כ וגם בעלה נתן עבורה חמשה זהו לצדקה [נפטרת ו' שבט ת"ק ל']
והיתה אשת הדיין הר"ר וואלף סופר]: ר' אברהם בהמנוח כבר ליב גוננהיים ז"ל
בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה גם נתנו יורשיו עבורו חמשה
ר"ט לצדקה [נפטר ונקבר מתנת יד דפסח ת"ק ל']: כהר"ר אברהם בהמנוח פ"ז
כמהר"ר יאקב ד"ל מנהיים בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה
ועסק בתורה לשמה והי' בחברא ותלמוד תורה כמה שנים ויורשיו נתנו עבורו
ארבע זהו לצדקה [נפטר ליל ב' י"ב סיון ת"ק ל']: אדונינו מ' הנאון החסיד אביד
ור"ט מהור"ר משה בן מוריני הרב הנאון מהור"ר אברהם ברודא זצ"ל בעבור שעסק
כל ימיו בעבודת הקודש והי' אביד ומיץ בקהילתנו וקודם זה הי' אביד בכמה
קהלות והיתה תורתו אמונתו וחבר כמה ספרים והי' בקי בחדרי תורה והי' עניו
גדול אי חסיד ואי עניו וכמה מדות ומעלות טובות היו בו ויורשיו נתנו עבורו
עשרה והובים לצדקה [נפטר בש"ט יום ב' כ"ז כסליו ונקבר באותו יום תק"ב ל']:
האשה מרת חנה בת כבר אייזק ד"ל מן הירשהארן בעבור שהשכימה והעריבה
לכית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה נתן בעבורה עשרה והובים לצדקה
[נפטרת ביום ד' ח' אלול ונקברת למחרתו יום ה' תק"א ל'] והיתה אשת הקצין
ג"ץ כהר"ר ליב כהן ש"ן]: הוקן פרנס ומנהיג התורני מוריני הרב מהור"ר אחימלך
עקיב בן החבר פ"ז הר"ר דוד אלי" ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה

תפלתו בכוונה והי' מיסור זה זמן איזה שנים ביסורים גדולים אעפ"כ לא מנע עצמו מלילך לבה"כ לעשות תפלתו עם רבים ולמד בקביות ממש לילות וימים ועסק בצרכי צבור כמה שנים ונשא ונתן באמונה ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט עש"ק י"ד אייר תק"ב ל' ונקבר בו כיום]: האשה מרת רבקה בת המנוח פ"ו הר"ר אהרן דאליסום ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה נתן עבורה עשרה זהו לצדקה [נפטרה ביום ד' כ"ב אדר שני ונקברת באותו יום תק"ב ל' והיתה אשת הר"ר לודר מילהיים]: האשה מרת שינאי בת וייבש אופנהיי ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבה"כ ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה נתן עבורה איזו זהו לצדקה [נפטרה ונקברת בש"ט יום ב' י"א סיון ת"ק ל' והיתה אשת הזקן כמר זיסקינד כהן ש"י]: האשה מרת פריידיני בת המנוח כ' אייזק טאהל ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ונתנה לחברא קדישא רח"ת מאה זהו קרן קיימת עולמית ומהפרי יפרע שכר לימוד לבנים עניים וגם נתנה עשרה ר"ט לעניי א"י ויורשיו נתנו עבורה עשרה זהו לצדקה [נפטרה יום ד' יור א"ש ונקברת אותו יום תק"י ל']: הנעלה כמר מאהרם בן המנוח פ"ו מהור"ר יששכר אופנהיי ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה וכל ימיו גמל חסד עם הבחורים לומדי תורה ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר בש"ט יום ב' ט' סיון ונקבר בו ביום תק"ט ל']: האשה יולדת מרת ויסבי בת הר"ר נטמאל כהן בעבור שהשכימה והעריבה לבה"כ ועשתה תפלתה בכוונה והי' מעש' נאים ובעלה נתן עבורה עשרה זהו לצדקה [נפטרה בש"ק ונקברת למחרתו בא' מנחם ת"ק וידד לש"ק והיתה אשת האלוף בהר"ר ואלק גערניסום ש"י]: כמר אברהם בהמנוח הר"ר וייבש ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר י"ו ד' י"א כסליו תקי"א ונקבר אותו יום והי' נקרא כפה כל חי אברהם נלהויון] פרנס ומנהיג כמר אברהם מנחם מענקי בהמנוח כמר שמעון וואלף ז"ל אופנהיי בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה ועסק בצרכי הציבור ונשא ונתן באמונה ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר בליל ש"ק ה' ניסן ונקבר ביו' א' ו' ניסן תק"י ל' והי' נקרא מענקי אופנהיי]: כמר מאיר בן כמר איצק ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה ויורשיו נתנו עבורו חמשה זהו לצדקה [נפטר יום א' כ"ה חשרי תקי"א ל' ונקבר באותו יום והי' נקרא מאיר שמש]: האשה הזקינה מרת הנה בהמנוח הר"ר דוד ז"ל וואלי בעבור שהשכימה והעריבה לבה"כ ועשתה תפלתה בכוונה וידה היתה פרושה כל ימיו לעניים ובעלה נתן עבורה עשרה זהו לצדקה [נפטרה ביום ה' כ"ב תמוז ונקברת למחרתו עש"ק כ"ג תמוז תקי"א והיתה אשת כמר משה וויינש]: הזקן החבר ר' רפאל אבר בהמנוח כמר משה ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה והי' בו כמה מעשים טובים והי' מוסתה ווריו וירא במלאכתו לכתוב ספרי הקדושים ויורשיו נתנו עבורו איזה זהו לצדקה [נפטר יום ג' כ"ג אייר ונקבר אותו יום תקי"א ל' והי' נקרא ר' רפאל סופר]: פ"ו הקצין כמר פאלק בהמנוח כמר זנוויל גערניסום ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה ונשא ונתן באמונה ועסק בצרכי הציבור כפי יכולתו וכוונתו נתן עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר בש"ט יום

ראשון דפסח תקי"ב ל': האשה מרת שולא בת ר' מענדלן שטערן דיל עבוד
 שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה וכמה שנים מוסלת על ערם
 דות ביסורים גדולים ובעלה ר' מיכאל נתן עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר
 ונקברת יום א' י"ג תמוז תקי"ב ל': האשה היולדת מרת פסעבי בת כמר יחיאל
 סג"ל וואכט? בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה ובעלה
 נתן עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר בליל ש"ק ונקברת ביו" א' כ"ח שבט תקי"ב
 ל' והיתה אשת התורני הר"ר בער כהן ש"י]: הזקן ר' יעקב כהר"ר זלמן בלין
 דיל בעבור שיוורשו נתנו עשרה זהו ל': האשה מרת תרצה בת המנוח וואלף אוני
 דיל בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה וידה היתה פרושה
 לעניים ועסקה בגמילות חסד לחיים ולמתים גם נתנה ס"ת להיכל עם המפה ופרוכת
 ויורשי' נתנו עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר מופלא בתורה ובחסידות איש
 תקי"ב ל' והיתה אשת הר"ר זלמן נאם ז"ל]: התורני מופלא בתורה ובחסידות איש
 ישר ונאמן הקהילה מהור"ר סיני בר מהור"ר יצחק זעקל זצ"ל בעבור דקדמי ומחשבי
 בבי כנשתא והיתה תפלתו בכוונה שלימה ברעיות דליבא ולמד כל ימיו תורה
 לשמה הוא מעורר השחר וקיים מצות ביקור חולים וגמילות חסד לעירי ושכבי ומחובר
 הי' בחלת חבורתא קרישא ג"ח ת"ת ומשניות וכל עסקיו באמונה וזוגתו נתנה בעבורו
 עשרה זהו לצדקה [נפטר בשיש ליל שני דסכות ונקבר למחרתו ב"ש שני לפרט
 תקי"ד לפ"ק]: פירנס ומנהיג הר"ר יוסף בן ג"ה הר"ר יהושע ואלק בלין דיל
 בעבור שהשכים והעריב כבי כנשתא והי' אחד מעשרה ראשונים והתפלל תפלתו
 בכוונה שלימה וכל ימיו היה מדרקק במצות וכל עסקיו לשם שמים וקובע עתים
 לתורה ועוסק בצרכי ציבור ונושא ונותן באמונה ויורשו נתנו עבודו עשרה זהו
 לצדקה [נפטר ונקבר בשיש ביום ד' כ"ב בחודש סכת תקי"ד לפ"ק פה וורמיישא]:
 האשה זקנה מרת יוסבי בת המנוח כמר יחיאל קרלכר דיל בעבור שהשכימה
 והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה ועסקה בגמילות חסד לעירי ושכבי ובנה
 נתן בעבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר ביום ד' ב' בחודש כסליו ונקברת למחרתו
 יום ה' ג' כסליו תקי"ד והיתה אשת כמר אברהם גונגתיים ז"ל מפה]: האשה הקצינה
 והגבירה מרת שרה חיילא בת הקצין הר"ר אלי' סג"ל מברעסלא אשת פ"ו ה' ר'
 זעקל לוי מוורמיישא בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה
 וכל ימיה היתה עוסקת בצדקה ובני"ח לעניים ולעשירים ורודפת אחר מצות ובעלה
 נתן עבוד נשמתה הי' הובים להקדש פה [נפטר בשיש יום ג' ג' סיון ונקברת למחרתו
 ביום ד' ד' סיון תקס"ו בק"ק קראשין]: גברא רבא דרחיל חסאין וכבר נודע
 שמו בשערים פרנס ומנהיג ושתרלן גדול כהר"ר אברהם בן המנוח פ"ו כהר"ר
 חיים וינצתיים דיל סג"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"ה להתפלל ותפלתו הי' בכוונה
 שלימה. וביתו היה פתוח לרחמי לעוברים ושבים כביתו של אברהם אבינו ועוסק
 בני"ח כל ימיו במסגנו וננופו בעיר מלוכה ווינא לפני שרים גדולים להשתדל על
 כמה קהילות ויחידים לישיב לשלוח ולבטח בלי פגע רע והיה נדיב לב ליתן צדקה
 לעניים ודלים לקרובים ולרחוקים. והי' זן ומפרנס לזכרי תורה בכמה קהילות ובפרט
 פה קהילתנו בבית המדרש ללמוד וללמד ולקיים והגית בו יומם ולילה זכות זה
 יעמוד לו בעה"ב, וכבוד עשו לו ויורשו ונתנו עבודו שני פעמים הי' הובי' להקדש
 פה [נפטר בשיש במשיק ונקבר למחרתו יום א' כ"ד אדר תקי"ד בעיר מלוכה

ווינא]: איש תמים, ופועל צדק היה הקצין הרבני המופלא פרנס ומנהיג ושתדלן מהור"ר יעקב קאפל בן פ"ו כהר"ר אהרן הלוי זצ"ל בעבור שכל ימיו הלך בדרך ישרה היה נזהר במצוה קלה כבחמורה, ועסק בתורה ובמעשים טובים ובג"ח ותפילתו היתה זכה וברה השכיל אל דל וחנן עניים ואביונים, ומשפיע לקרוביו להמציא להם עזרה, וגם הניח אחריו ברכה בסך מסויים לרבר טוב לזכות נשמתו המהורה. ויורשיו נתנו בעבורו ח"י זהובי ריינש ל' ק"ק וורמיישא [הלך לעולמו בשם טוב נגה ליום ד' ונקבר למחרתו י"א סיון לסדר ולפרט נשא את ראש בני גרשון גם הם לפ"ק]: אדונינו מורינו ורבינו, ראש נליותינו עשרת תפארתינו הנאון הגדול החסיד המפורסם מהור"ר יעקב יהושע בן מהור"ר צבי הירש זצ"ל אכ"ד ור"ם דק"ק פ"ם דמיין בעבור שבכמה קהילות קדושת ומפורסמת במדינת פולין ואשכנז הרביץ תורה, וגם בקהלותינו איוה שנים ח"י משכנו שורה, וכל ימיו עסק בתורת ה' וחדש חידושי לאמיתה של תורה. כאשר שמענו וכן ראינו בחיבוריו וספריו פני יהושע שבחיו יצאו לאורה והמה על רוב סדרי הש"ס ונתקבלו בעיני חכמי הדור כאלו יצאו מפי הגבורה. ופני אדם לא נשא ולא עלה על ראשו מורא, ויתר מרותו מדת חסידות ומעלותיו ושבחיו עצמו מלספרה, וגם יורשיו נתנו עבורו סך מה לצדקה [נפטר בק"ק אוסיבאך סמוך לק"ק פ"ם עש"ק י"ד שבט. ונקבר בכבוד גדול בק"ק פ"ם יום א' ט"ז שבט תקט"ז לפ"ק]: האשה הזקנה מרת עריל ז"ל שהיתה אשת פ"ו הר"ר וואלקא אופנהיים ז"ל משה בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה ועוסקת בנמילות חסד לחיים ולמתים ויורשי' נתנה בעבורה עשרה זה"י ל' [נפטר ביום א' עשרה בטבת ונקברת באותו יום לפרט תקט"ז לפ"ק]: האשה מרת בילא ז"ל שהיתה אשת הקצין כמר אברלי קרלכך שי' בעבור שהשכימה והעריבה והלכה לבה"ב ותפלתה היתה בכוונה שלימה ונתנה צדקה לעניי ורלים בכל עת ובעלה נתן עבורה עשרה זה"י ל' [נפטר ונקברת ביום שני י"ד ימים לחדש שבט תקט"ז לפ"ק פה וורמיישא]: אשה זקנה מרת גיטה אשת המנוח כמר אברהם גאלהוין ז"ל משה בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה שלימה והיתה מספג בתעניתם ונתנה צדקה לעניים ויורשי' נתנה עבורה עשרה זה"י ל' [נפטר במש"ק ונקברת למחרתו ביום ראשון כ"ז כסליו תקי"ז פה וורמיישא]: הרב המופלא ומופלג בתורה ובחסידות מהור"ר דוד פער הוראדנא בן הרב הגדול המפורסם מהור"ר יהודא ליב הלוי זצ"ל בעבור שה"י כאן ק"ק וורמיישא שני מיושבי כה"מ של הקצין פ"ו המפורסם שמו נודע בשערים הר"ר ליב זינצוויי מעיר ווינא ז"ל לערך ח"י שנים ולא פסק גירסא מפומ"י יום ולילה וקיים והגות בו יוםם ולילה וה"י מחדש חידושי' בפילפול הריפא כאילו נתנו בסני וה"י וריו ומדקדק לקיים מצות וגם בנמילות חסד בגופו ובממונו ותפלתו ה"י בכוונה גדולה ושלימה ויורשיו נתנו עבורו מתנה לצדקה [נפטר בש"ס בליל רביעי ונקבר למחרתו ביום ה' ט"ז אב תקט"ז לפ"ק פה וורמיישא]: התורני המופלא יששכר בער כהן בר האלוף כמר אהרן כהן ז"ל משה בעבור שהשכים והעריב לבי כנשתא ותפלתו התפלל בכוונה שלימה וה"י עוסק בתורה לשמה יום ולילה ורודף אחר מצות ויורשיו נתנו עבורו עשרה זה"י ל' [נפטר בש"ס בליל ד' ונקבר ביום ה' ח"י אדר תקי"ז וואורמש"ן]: הקצין פרנס ומנהיג הר"ר אשר אנשיל בר פ"ו הר"ר דוד אופנהיי ז"ל משה בעבור שהשכי' והעריב לבי כנשתא ותפלתו היתה בכוונה שלימה ויר פתוחה היתה לו

ליתן צדקה לעניים ודלים, ונרבה לבו שהקדיש ספר תורה עם שני הלבשות ימים מאוד
 עם יד של כסף, וגם פרכת יפה עם כפות לפני ארון הקודש וכיתו ה"י בית וועד
 כמה שנים לחברא קדישא דת"ת ללמוד בו בכל יום לעת ערב דף אחד בשי"ם
 והוא עצמו ה"י בחברא הנ"ל ששה ושלושים שנה, ועוסק בצרכי צבור באמונה
 ויורשיו נתנו עבורו עשרה זה"י ל"י [נפטר ונקבר בשי"ם יום ה' ט"ת אלול תקי"ז
 לפ"ק פה וורמיישא]: אשה הזקנה הצנועה מרת מינל ז"ל אשת הר"ר זלמן לינץ
 ז"ל בעבור שהשכימה קודם אור הבוקר לבה"כ ועשתה תפלתה בכוונה שלימה ערב
 ובוקר וסנפה עצמה בעת זקנתה בתעניתם והאלוף והקצין ס"ו הר"ר וואלף ווערטהיי
 ש"י נתן עבורה עשרה והובי' ל"י [נפטרת ונקברה ביום ד' ד' ניסן תקי"ח]: הראש
 והקצין ס"ו רופא מומחה הר"ר דוב חיים בר כמר משה קנשטט ז"ל משה בעבור
 שהשכים והעריב בבי כנשתא ותפלתו היתה בכוונה שלימה וכוונה יתירה לו
 בתפילה לפני ציבור בכל שנה ושנה כל נדרי גשם ושל ומוסף ביום שני של ר"ה
 והי' ירו פתוחה ליתן צדקה לעניים ודלים ולגמול חסד עמהם ועם בינונים בק"ק
 וורמיישא כל ימיו בחלום מליקה שום פריש' אחת רק רופא חנם. ועת קבוע ה"י
 לו ללמוד תורה לשמה ומדקדק במצות לעשות כשורה ועוסק בצרכי ציבור באמונה
 שלימה ויורשיו נתנו עבורו עשרה והובי' ל"י [נפטר בשי"ם כליל א' ונקבר ביום ב'
 טו"ב אדר שני כאן ק"ק וורמיישא תקי"ח לפ"ק]: אשה הצנועה והיקרה מרת צערלי
 בת חיים נדרי ז"ל אשת ס"ו הקצין רופא מומחה ר' דוד חיים קנשטט ז"ל משה
 בעבור שהשכימה ערב ובוקר לבית הכנסת ותפלתה היתה בכוונה שלימה. ונתנה
 צדקה לעניים ודלים רחוקים וקרובים וגמלת חסד להלות מצות בשעת דוחק' ויורשי'
 נתנו עבורה עשרה והובי' ל"י [נפטרת בשי"ם בשי"ם כ"ט אדר שני ונקברה ביום א'
 ר"ח ניסן תקי"ח לפ"ק בוורמיישא]: איש זקן הקצין כמר משה בר ס"ו הר"ר ליוור
 וויינהיים ז"ל משה בעבור שתפלתו ה"י בכוונה שלימה ערב ובוקר בבי כנשתא
 ונושא ונותן באמונה והי' אחד מהברא קדישא דנמילות חסדים ומחברא קדישא
 דקברנים ויורשיו נתנו עבורו עשרה והובי' ל"י [נפטר בשי"ם יום ג' אחר הצות' ניסן
 ונקבר ביום ד' ד' ניסן תקי"ח לפ"ק פה וורמיישא]: אשה היקרה הקצינה מרת
 אסתר בת כמר משה וויינהיים ז"ל היתה אשת הקצין כמר זעלמן קרלכך ז"ל משה
 בעבור שהלכה בבי כנשתא ערב ובוקר ועשתה תפלתה בכוונה והיתה ידה פתוחה
 ליתן צדקה לעניים קרובי' ורחוקים ויורשי' נתנה עבורה עשרה והובי' ל"י [נפטרת
 ונקברה ביום ג' י"ב תמוז תקי"ח פה וורמיישא]: הקצין כמר יצחק זעלמן בר
 הקצין כמר יודא קרלכך משה ז"ל בעבור שהיה תפלתו בבי כנשתא ערב ובוקר
 בכוונה שלימה נושא ונותן באמונה והכנים אורחים בביתו וקבל' בסבר פנים יפות
 ויורשיו נתנו עבורו עשרה והי' ל"י [נפטר ונקבר ביום ב' ח' אלול תקי"ח לפ"ק
 בוורמיישא]: הקצין ס"ו הר"ר יצחק יעקל בר החסיד מהור"ר יהודא ליב ברלין
 ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבית תפלה ותפלתו ה"י בכוונה שלימה ועוסק בנמילות
 חסד וגרבי לבו ליתן צדקה והי' אחד מחברא קדישא דקברנים ויורשיו נתנו עבורו
 עשרה והי' ל"י [נפטר ביום ש"ק י"ט אייר ונקבר ביום א' כ' אייר תקי"ד לפ"ק
 בוורמיישא]: הר"ר שלמה בר ר' יצחק הילסהיי ז"ל משה בעבור שהשכים והעריב
 לבי כנשתא ותפלתו ה"י בכוונה ואחד מדייני קהילה ה"י ולימד בהתמדה ויורשיו
 נתנו עבורו ל"י [נפטר ונקבר ביום שני של ר"ה לפ"ק תקי"ג פה וורמיישא]:

האשה מרת קלערכי שהי' אשת נמר איצק בר נפתלי בלין ז"ל שהשכימה והעריבה לבית הכנסת ועשתה תפלתה בכוונה ונתנה צדקה לעניי ובעלה נתן עבורה עשרה זהו ל' [נפטר בש"ק ח' חשרי ונקברת ביום א' ע"כ תקי"ז לפ"ק וורמיישא]: אשה הזקינה היקרה מרת עלא ז"ל שהייתה אשת ג"ה הקצין הר"ר וואלף לוי שי' בעבור שעשתה תפלתה בכוונה ערב ובוקר וגומלת חסד עם עניי ודלים ובעלה נתן עבורה חמשה זהובי ל' [נפטר חמשה זהובי ל' עש"ק י"ג ניסן תקי"ח בוורמיישא]: הקצין נמר אברהם אברלי בר יחיאל קרליבך ז"ל משה בעבור שהשכים בוקר וערב לבי כנישתא ותפלתו ה' בכוונה שלימה וכל ימיו ה' נושא ונותן באמונה ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהובי ל' [נפטר ונקבר בש"ט עש"ק י"ב אדר תק"ך לפ"ק בוורמיישא]: שרלא בת מהור"ר עקיבא פ"ז ז"ל שהייתה אשת נמר יחיאל וואכנהיי' משה בעבור שהלכה ערב ובוקר לביה ותפלתה ה' בכוונה וגומלת חסד ובעלה נתן עבורה חמשה זהובי ל' [נפטר ונקברת ביום א' כ"ז תמוז תקי"ט לפ"ק בוורמיישא]: יהודא ליב בן ב' אברהם גונגהיי' ז"ל בעבור שעשתה תפלתו ערב ובוקר בבית בכוונה, וכל ימיו ה' נושא ונותן באמונה ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר ביום ו' עש"ק כ"א מרחשון תקכ"א לפ"ק]: האשה הזקינה מרת שבע בעבור שהייתה תפלתה ערב ובוקר ויורשי' נתנה עבורה זהו לצדקה [נפטר ונקברת ביום א' ר"ח סיון תקכ"ב לפ"ק]: האשה היקרה מרת הינדבה ז"ל שהייתה אשת התו' הר"ר וואלף הימן באך שי' משה בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה תפלתה בכוונה, ובעלה נתן עבורה ארבעה זהו לצדקה [נפטר בש"ט עש"ק מ"ז תמוז ונקברת למחרתו ביום א' ט"ב תמוז תקכ"א לפ"ק]: האשה החשובה מ' בלימלה בת הר"ר וואלף לוי ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה צדקה בסתר וגמלת חסד לעניי ולעשירי' וטוהה ציצת ביד' מכסה ונתנה בחנם לכל מי שהי' נצרך, ובעלה נתן עבורה עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקברת עש"ק ח'ת בסלוי תקכ"ב לפ"ק והיא הייתה אשת הקי' כ"ה אייוק אופנהיים]: האשה הזקינה מ' חילא אשת פ"ז כ"ה יוסא בלין ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ, ועוסקת בגמילת חסד לחיים ולמתים וסנפה את עצמה בעת זקנותה בתעניתם ויורשי' נתנו עבורה עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקברת בש"ט טוב ביום . . . י"א שבט תקכ"ב לפ"ק]: היקר כ"ה גומפרד בן כ"ה שמואל אובדעניס ז"ל, בעבור שעשתה תפלתו ערב ובוקר בכוונה שלימה וכל ימיו ה' מרדקדק במצות וכל עסקיו ה' לשם שמים ונתן לח"ק רחמי' מאה זהו לקרן קיימת והסירות יהי' לסיועת שטר לימוד בני עניי דקהלתינו וכ"ה זהו יהי' לסיועת לקנות ש"ס ללמוד בתוכו כל יום ח"ק הג"ל ונתן ח"י זהו ל', וגם בשאר חברות נתן ג"כ כנוכר בצוואתו [נפטר עש"ק ונקבר בש"ט למחרתו י' א' י"ג ניסן תקכ"ג לפ"ק]: איש זקן זה קנה חכמה חריין מהור"ר בנימן וואלף בר מהור"ר שמואל גנויל סופר ז"ל משה בעבור שעסק ולימד תורה בבית של הקי' הנדיב הר"ר ליב וינצהיים בקהלתינו לשמה והי' בח"ק רחמי' וכח"ק דקברנים ויורשיו נתנו עבורו זהו לצדקה [נפטר ונקבר בש"ט ביום ג' כ"ז חשרי תקכ"א לפ"ק]: הראש והקצין פ"ז כ"ה ברוך כהן בן ב' אהרן הכהן ז"ל בעבור דקדמי ומחשבי בבי כנישת' והוא ה' תמיד אחד מעשרה ראשוני', והתפלל תפלתו בכוונה שלימה, וידו ה' פתוחה ליתן צדקה לעניי וכל ימיו ה' קובע עתים בכל יום ללמוד תורה לשמה ועוסק בצרכי ציבור לשם שמים זה כמה

שני' והי' בחי' דג"ח ובחי' דלומרי משניות בבה"כ, וכל עסקיו הי' באמונה שלימה ויורשיו נתנו עבורו עשרה והי' לצדקה [נפטר בש"ק כ"ה כסליו ונקבר בש"ס למחרתו י' א' כ"ז כסליו תקכ"ג לפ"ק]: התורני כ"ה אל' בן פ"ז כ"ה יוסא בל"ן ז"ל, בעבור שהשכים והעריב לבי' כנישת' ותפלתו הי' בכוונה וכל מעשיו הי' באמונה, ויורשיו נתנה עבורו חמשה והי' לצדקה [נפטר ונקבר בש"ס יום צום גדלי' תקכ"ב לפ"ק]: הזקן כ"ה וואלף בן הראש והקצין פ"ז כהר"ר אהרן לוי זצ"ל, בעבור שכל ימיו הי' הלך בדרך ישרה, והי' עוסק בגי"ח וביקור חולים, והי' משכיל אל דל וידו היתה פרושה ליתן צדקה לעניים ואביונים ויורשי' נתנה עבורו חמשה והי' לצדקה [נפטר ונקבר בש"ס פה וורמיישא י"ב טבת תקכ"ג לפ"ק]: האשה חשובה מרת רחל בת ב' אהרן הכהן ז"ל בעבור שהשימה והעריבה לבה"כ ועשתה תפלה בכוונה, ועוסקת בגי"ח ולמתיים, וקדקה במצות ובעלה נתן עבורה עשרה והי' לצדקה [נפטרת ונקברת ביום ב' בדרי"ח אייר תקכ"ה לפ"ק והיא היתה אשת הק' פ"ז משה פולדא ש"י]: הק' פ"ז כ' משה בן כ"ה יעקב פולדא ז"ל בעבור שהשכים והעריב בבה"כ ועשה תפלתו בכוונה והיה עוסק בצרכי הציבור ובשאר עסקים שלו הכל באמונה, והיה בחי' דקברנים ויורשיו נתנו עבורו עשרה והי' לצדקה: [נפטר בש"ק ונקבר בש"ס למחרתו י' א' ג' סיון תקכ"ז לפ"ק]: הק' כ"ה מרדכי בן יוסף באטנים ז"ל בעבור שהי' מן מקדמי ומחשבי בבי' כנישתא והי' בחי' אמירת תהלים בבה"כ כשחרית קורם התפלה וגם עסק בגי"ח תוך שאר אנשי חב"ד קדישא דגי"ח ותפלתו הי' בכוונה, וכל מעשיו ועסקיו הי' באמונה, ויורשיו נתנו עבורו עשרה והי' לצדקה [נפטר מש"ק ונקבר בש"ס למחרתו י' א' כ"ז ניסן תקכ"ז לפ"ק ונקרא בפי כל ר' גומפל באטנים ז"ל: היה כ' יצחק בר יצחק בוך בעבור שעסק במ"ס באמונה והי' מן מקדמי ומחשבי בבי' כנישת' והי' בחי' דקברנים ויורשי' נתנה עבורו עשרה והי' לצדקה [נפטר בליל ג' ונקבר למחרתו י' ד' י"ז שבט תקכ"ז ל"ן]: כ' ברוך בן פ"ז בבי' יעקב בר"ש ז"ל בעבור שעסק במ"ס באמונה והי' מקדמי ומחשבי בבי' כנישת' אף עסק בגי"ח תוך אנשי שאר חב"ד קדישא דגי"ח ויורשיו נתנו עבורו עשרה והי' לצדקה [נפטר ליל ש"ק ערי"ח כסליו ונקבר ביום א' א' דרי"ח כסליו תקכ"ז לפ"ק]: פ"ז כ' ליזר בן פ"ז כ' יעקב בר"ש ז"ל בעבור שהשכים והעריב בבה"כ ועשה תפלתו בכוונה, והי' עוסק במ"ס ובצרכי ציבור הכל באמונה והי' בחי' דקברנים ויורשיו נתנו עבורו עשרה והי' לצדקה [נפטר ונקבר בק"ס פ"ס י' ג' י"ג אייר תקכ"ז לפ"ק]: הזקן התורני כ"ה אייזק בהמנה פ"ז מהור"ר ישישכר אופנהיים ז"ל בעבור שהוא הי' מן מקדמי ומחשבי בבי' כנישת' ועשה תפלתו בכוונה והי' בחי' אמירת תהלים בבה"כ קורם תפלת שחרית וגם הי' בחי' דת"ת וסיניף את עצמו בעת זקנותו בתענית' וביתו הי' פתוח לרווחה לבתורים ללמוד בתוכו יומם ולילות והי' להם מטה שלחן ומנורה ויורשיו נתנו עבורו עשרה והי' לצדקה [נפטר ונקבר בש"ס י' ה' כ"א מנחם תקכ"ח לפ"ק]: הת"י הק' ג"ה כהר"ר ליב בן כהר"ר קלמן אישטרוק ז"ל בעבור שהי' מן מקדמי ומחשבי בבי' כנישת' ועשה תפלתו בכוונה, ועסק בצרכי ציבור באמונה, ואף עסק בגי"ח תוך אנשי שאר חב"ד קדישא דגי"ח ויורשי' נתנו עבורו חמשה והי' לצדקה [נפטר ונקבר בש"ס י' ד' ח"י טבת תקכ"ט לפ"ק]: האשה הקצינה מי הענרלא בת הק' כמר ועלימנן קרליבאך ז"ל בעבור שעשתה תפלה ערב ובוקר וידה פתוחה

ליתן צדקה לעניי ויורשי נתנו עבורה עשרה זהו לצדקה [נפטרות ונקברת ביום א'
 ה' אדר ראשון תקביט ל'] : התו' הקצין כהריר נתן בהמנוח הק' ס"ו כהריר ברוך
 כ"ץ ז"ל בעבור שה' מקדמי ומחשבי בני בנישת' ועשה תפלתו בכוונה, וכל עסקיו
 ה' באמונה, וה' בח"ק דלומדי ש"ס ובח"ק דלומדי משניות, ויורשיו נתנו עבורו
 עשרה זהו לצדקה [נפטר ונקבר בש"ט כ"א אדר ראשון תקביט ל'] : האשה
 חשובה מרת צארטל בת המנוח ג"ה כהריר וואלף לוי ז"ל בעבור שהשכימה
 והעריבה בבי' בנישת' ועשתה תפלתה בכוונה, ובימים הקדמונים היתה ביתה פתוחה
 לרווחה, ליתן צדקה לעניי ואביונים, ויורשי' נתנו עבורה להקדש ברכה על הפטרה ע"ס
 כסף איין גיפאטס [נפטרות ונקברת עש"ק י"א ניסן תק"ל לפ"ק היא היתה אשת
 ס"ו יוחל ברלין דל'] : האשה החשובה מרת אסתר בת כ' ולמן נס ז"ל בעבור
 שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה תפלתה בכוונה, ועוסקת בניח לחיים ולמתים
 באמונה, ובעלה נתן עבורה חמשה זהו לצדקה [נפטרות ונקברת ביום ד' כ"ז אדר
 תקביט לפ"ק והיא היתה אשת ס"ו שלמה בלין] : האשה הזקנה מרת פראדכי
 אשת המנוח כמר מאיר שמש ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה
 תפלתה בכוונה ויורשי' נתנו עבורה ארבעה זהו לצדקה [נפטרות ונקברת בש"ט
 ביום ב' ח' אדר ת"קלמר לפ"ק] : האשה מרת אסתר אשת המנוח ב' ליב גונגהיים
 ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה תפלתה בכוונה, ויורשי' נתנו עבורה
 עשרה זהו לצדקה [נפטרות ונקברת ביו' ד' ט' אדר ת"קלמר לפ"ק] : האשה
 החשובה הקצינה מרת נענני אשת הקצין התורני כהריר אברהם גערנסה"י בעבור
 שהשכימה והעריבה לכה"כ, ועשתה תפלתה בכוונה, וכל ימי' הולכת בדרך ישרה,
 וידה פתוחה ליתן צדקה לכל מאן דצריך לה' ובעלה נתן עבורה עשרה זהו לצדקה
 [נפטרות ונקברת בש"ט ביום א' כ"א אייר תקל"א לפ"ק] : האשה החשובה הקצינה
 מרת שרלה אשת הקצין כמר יודא כהן בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה
 תפלתה בכוונה, וידה ה' פתוחה ליתן צדקה לכל מאן דצריך לה' ובעלה נתן עבורה
 עשרה זהו לצדקה [נפטרות ליל ד' ונקברת בש"ט למחרתו י' ה' י"ב אלול תקל"א] :
 האשה הזקנה מרת פרוטש אשת המנוח פריס כמר מענקי אופנהיים ז"ל בעבור
 שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה תפלתה בכוונה ויורשי' נתנו ארבעה זהו לצדקה
 בעבורה [נפטרות ונקברת בש"ט ביום ב' ח' כסליו תקל"ג לפ"ק] : האשה החשובה הצנועה
 הרבנית מרת בריינלה בת ב"ה אייזיק וינצהיים ז"ל בעבור שהיתה אשת כשרה צנוע
 והגונה, וברצון בעלה כפה פרשה לעניי בכל עת ועונה, ותפלתה ה' בכוונה פרקה
 נאה ויראת ה' מנעוריה, והני נשי דאיתנהו בשמירה איתנהו בוכירה, זכרה לה
 אלקי' ותאיר נרה, ולהיות נפשה בצור החיים צרורה, ונתן בעלה לצדקה בעבורה,
 עשרה זהו [נפטרות בק"ק לונדן מש"ק ונקברת למחרתו י' א' עריה שבט תקל"ב
 ל' ונקראת בפי כל אדם בריינלה אשת הרב מהר"ר מעבלי שיף הנאביד דק"ק
 לונדן] : התורני המופלא איש ישר וגאמן ודיין דקהלתנו מהר"ר וואלף הימן באך
 ז"ל בעבור דקדמי ומחשבי בני בנישת' ותפלתו ה' בכוונה שלימה, ולמר כל ימיו
 תורה לשמה, ולפני ארבע שנים נתקבל מכאן לשגינת ברוסל להוות להם לסמ"ץ
 ולמורה תוראה וה' תמים בכל דרכיו, ויורשיו נתנו עבורו עשרה זהו לצדקה [נפטר
 בברוסל ח' תמוז ונקבר למחרתו בשבט טוב בקרומבאך ס' תמוז תקל"א לפ"ק] :
 האשה חשובה הזקנה מרת מעלצבי אשת המנוח הק' ס"ו כיה ברוך כהן ז"ל בעבור

שעשתה תפלתה ערב ובוקר, וכל ימי' הולכת בדרך ישרה ויורשי' נתנו עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטרות ונקברת ע"י תקלי' לפ"ק]: האשה חשובה רך בשנים מרת העכבי אשת התו' הק' כיה איצק פולרא בעבור שעשתה תפלתה ערב ובוקר וידה ה" פתוחה ליתן צדקה לעניי' ובעלה נתן עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטרות ונקברת ד' כסליו תקלי' לפ"ק]: האשה הוקינה מרת בלימלא אשת הנאון מהור"ר בער שני דקלויס זצ"ל בעבור שהיתה צנועה וכשירה, ומקדמי ומחשבי בני כנישת' ועשתה תפלתה בכוונה, ועוסקת בני' לחיים ולמחים באמונה, ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתנו יורשי' איזה זהו לצדקה בעבודה [נפטרות ונקברת בש"ט י' ויו עש"ק יוד מנחם תקלי' לפ"ק]: האשה מרת שרלה אשת ר' יעקב פולרא בעבור שהיתה צנועה וכשירה ומקדמי ומחשבי בני כנישת' ועשתה תפלתה בכוונה, ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתן בעלה עשרה זהו לצדקה בעבודה [נפטרות ונקברת ביום ה' ב' חשון תקלי' לפ"ק]: פ"ו כהר"ר שלמה בן פ"ו כהר"ר יוסא בלין ז"ל בעבור דקדמי ומחשבי בני כנישת' והתפלל תפלתו בכוונה, ועסק בצרכי ציבור ובשאר עסקים שלו כמה שנים באמונה, והי' בח"ק דקברנים, ויורשיו נתנו עבודה עשרה זהו לצדקה [נפטר בליל ה' ונקבר למחרתו בש"ט עש"ק ד"י אדר ראשון תקלי' לפ"ק]: האשה הרבנית הוקינה מרת חיי' בת הרב מהר"ר יעקב מק"ק אפטא ז"ל בעבור לכה"כ העריבה והשכימה, ועובדת ה' בתמימה, והיתה ממשפחה רמה ויורשי' נתנה עבודה ששה זהו לצדקה [נפטרות ונקברת בש"ט ביו' ה' ב' חשון תקלי' ל' והיא היתה אשת המנוח מהור"ר גרשון אוברענים זצ"ל]: האשה הוקינה מרת הנלי אשת המנוח ה' פ"ו כ' פאלק נערסהיים ז"ל בעבור שהיתה צנועה וכשירה, ומקדמי ומחשבי בני כנישת', ועשתה תפלתה בכוונה, ועוסקת בני' לחיים ולמחים באמונה, וטווה צמר לציצת ביד' מכיסה ושאר עובדת ה' הכל ה' עושה בתמימה, ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתן בנה עשרה זהו לצדקה בעבודה, [נפטרות ונקברת בש"ט י' ג' כ"ח שבט תקלי' לפ"ק]: האשה מרת פסעלא בת המנוח נ"ה כיה וואלק לוי ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ ועשתה תפלתה בכוונה, ויורשי' נתנו חמשה זהו לצדקה בעבודה [נפטרות ונקברת עש"ק ב' שבט תקלי' ל']:

האשה חשובה הוקינה הרבנית החסידה אשה יראת ה' ומשכלת מרת דאכרש אשת הגאב"ד דקהלתינו מהור"ר הירש נרו בעבור שכפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון, ובספר (ובסבר) פנים מקבלת, ותפלתה היתה בכוונה בכל שחרית וערבית, ובניה ונכדיה לתורה, ולמעשים טובים מגדלת, והני גשי ראותהו בשמירת איתנהו בזכירה, זכרה לה אלקי' ותאיר נרה, ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתן בעלה הגאב"ד נרו עשרה זהו לצדקה בעבודה [נפטרות ונקברת בש"ט י' ג' נ"ן תקלי' לפ"ק]:

ארמ"ז הגה"ג החסיד והקן אב"ד ורי"ם מהור"ר צבי הירש ב"ה המנוח מהור"ר ועלי' אויערבאך מבראד זצ"ל בעבור שעסק כל ימיו בעבודת הקודש והי' אב"ד בקלויס יותר משלשים שנה והרבין תורה עם תלמידיו ובחורי חמד יומם ולילה ואחי' נחבל לאב"ד דקהלתינו קרוב לחמשה עשר שנים, והיתה תורתו אומנתו והי' בקי בחדרי תורה ועסק בתורה לילות וימים, והיתה בו מרת ענוה אי חסיד ואי עניו מתלמידיו של אברהם אבינו ויורשיו נתנה איזה זהו לצדקה [נפטר ונקבר בש"ט יום א' ששה ימים לחדש אייר תקלי' לפ"ק]: האשה חשובה מרת ניטבי אשת כהר"ר ליב נם בעבור שכפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון, ומקדמי ומחשבי בני

כנישת' ותפלתה היתה בכוונה, ויורש' נתנה עבודה חמשה והו' לצדקה [נפטר
בש"ט ליל א' דשבועי' ונקברת למחרתו תקליח]: האשה חשובה מ' הנה אשת ה'
ס"ו כיה הירש אופנהיים ש' בעבור שהיתה אשה צנועה וכשרה, ומקרמי ומחשבי
בני כנישת' ועשתה תפלתה בכוונה, והו' עוסקת בג"ח לעניי' ואביוני' באמונה
ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתן בעלה הנ"ל עשרה והו' לצדקה, וגם נתן
בעלה הנ"ל עפ"י פקודתה קודם מותה חמשים והו' לקהל י"ץ לקרן קיימת על חנאי
זה שקהל י"ץ יתנו מירי שנה בשנה ב' והו' וחצי לסות ציצת ויתנו לכל מאן
דצריך בהם [נפטר ונקברת בש"ט יום ב' ח' שבט תקל"ט]: הקצין ס"ו כהר"ר
הירש בהמנוח כ"ה אייזק אופנהיים ו"ל בעבור דקרמי ומחשבי בני כנישת' והו'
בח"ק אמירת תהלים בבחי' קודם תפלת שחרית ועשה תפלתו בכוונה, והו' עוסק
בצרני ציבור באמונה, ונדבה לבו שהקדיש ס"ה עם כסף עין חיים וגם פרוכת עם
הנפשות ומלבושי' לסית וכיתו הו' בית וועד כמה שנים לח"ק דת"ת ללמוד בתוכו
כל יום לעת ערב והוא עצמו הו' בהחברא הנ"ל קרוב לארבעים שנה, והו' עוסק
בג"ח לחיים ולמתים תוך שארי אנשי ח"ק דג"ח, ויורשיו נתנו עכור לקהל י"ץ כפי
צוואתו חמשים והו' לקרן קיימת על חנאי זה שקהל י"ץ יתנו כל שנה ב' והו' וחצי
לקנות ציצת ויתנו היוורש' לכל מאן דצריך בהם גם נתנו יורשיו לצדקה עשרה
זהו [נפטר ליל ש"ק שחיה של פסח ונקבר למחרתו יום א' ב' דח"ה ש"ס תקמ"ח
לפ"ק]: הקצין התו' רך בשנים כהר"ר איצק בן כהר"ר יעקב פולד' בעבור שעש'
תפלתו ערב ובוקר בכוונה שלמה, וכל ימיו הלך בדרך ישרה, והו' בח"ק דלומדי
משניות בבחי' ובח"ק דלומדי ש"ס ותורתו הו' לשמה, וידו היתה פרושה ליתן צדקה
בסתר לעניי' ואביוני' ולהיות נפשו בצרור החיים צרורה נתנו יורשיו עשרה והו'
לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט יום ד' י"ב אייר תקל"ט לפ"ק]: הקצין התו'
המופלא כהר"ר איצק בן ס"ו הק' כהר"ר דוד ב"ב ש' בעבור שהשכים והעריב לבי
כנישתא והתפלל תפלתו בכוונה, וכל מעשיו ועסקיו הו' באמונה, תמים הו' בכל
דרכיו, ובתורה הו' עוסק לשמה כל ימיו, ויורשיו נתנו עשרה וחובי' לצדקה בעבורו
[נפטר ונקבר בש"ט י' ח' סבת תקמ"א לפ"ק]: האשה החשובה מרת פרומט
אשת הקצין ס"ו הישיש כהר"ר מיכאל גערנסהיים ש' בעבור שעשתה תפלתה ערב
ובוקר בכוונה, וידה היתה פרושה ליתן צדקה לעניים ואביונים בכל עת ועונה,
ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה נתן בעלה עשרה והו' לצדקה בעבורה [נפטר
בליל ג' ונקברת בש"ט למחרתו ביום ד' ה' ניסן תקמ"ב לפ"ק]: הוקן נאמן דקהלתינו
כהר"ר שלמה בהמנוח כהר"ר יעקב הלוי ו"ל בעבור דקרמי ומחשבי בני כנישתא
ועשה תפלתו בכוונה, והו' בח"ק דלומדי משניות לאחר התפלה ויורשיו נתנו איוה
זהו לצדקה בעבורו [נפטר ביו' ד' ונקבר למחרתו בש"ט ביום ה' כיה איר תקמ"ג]:
התורני המופלא איש ישר ונאמן ודיין דקהלתינו ר' יעקב אליעזר בהמנוח המופלא
הדיין ר' רפאל מורלאך זצ"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"ב ועשה תפלתו בכוונה,
ונשא ונתן באמונה, והו' דיין בקהלתינו קרוב לחמשים שנה, ובתורה הו' עוסק
לשמה כל ימיו בתמידות, והו' בו כמה מידות ומעלות טובות, והו' אהב ונות
לבריות, והו' כמה שנים בח"ק דת"ת ובח"ק דקברנים ויורש' נתנו עכור חמשה והו'
לצדקה [נפטר בליל ש"ק ח' א"ר ונקבר בש"ט ביום א' ט' אדר ראשון תקל"ז
לפ"ק והו' נקרא בפי כל ר' ליור מורלאך]: האשה החשובה הוקינה, אשה יראת

ה' ומשכלת מרת נישלא אשת הדיין ר' ליוז טורלך וציל הנ"ל בעבור שהיתה צנועה וכשרה ומקדמי ומחשבי בבי כנישתא ועשתה תפלתה בכוונה, והיתה עוסקת בניה לחיים ולמתים באמונה, וכל מעשי היתה בתמימה, ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתנו יורשי המשה וה' לצדקה בעבודה [נפטרות ונקברת בש"ט ביום ב' כ"ח סיון תקמ"ב לפ"ק]: הקצין התו' פ"ו מהר"ר יחיאל מיכל בהמנוח כ"ה ולמן איטינן ו"ל בעבור דקרמי ומחשבי בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה, והי' עוסק בצרכי ציבור באמונה, והי' בח"ק דת"ת ויורשיו נתנו עשרה והי' לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט ביום ד' כ"ב אדר שני תקמ"ג]: הישיש הקי' נ"ה כהר"ר חיים בהמנוח כהר"ר שלמה ולמן נס ו"ל בעבור שהשכים והעריב בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה, וכל מעשיו ועסקיו הי' באמונה וידו הי' פתוחה ליתן צדקה לעניים ואביונים, והי' בח"ק דניה כמה שנים, ויורשיו נתנו עשרה והי' לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט ביום א' י"ד אלול תקמ"ג לפ"ק]: הקי' כהר"ר אהרן בהמנוח פ"ו כ' משה פולדא ו"ל בעבור שהי' מן מקדמי ומחשבי בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה, והי' נושא ונותן באמונה, והי' בח"ק דלומדי ש"ס, ולהיות נפשו בצרור החיים צרורה נתנו יורשיו עשרה והי' לצדקה בעבורו [נפטר ביום ה' ונקבר בש"ט למחרתו ביום עש"ק כ"ב אלול תקמ"ג]: האשה היקרה היולדת מרת בילא אשת הקצין כ' הירש איטינן ש"י בעבור שבעלה נתן עשרה והי' לצדקה בעבורה [נפטרות ביום ש"ק ונקברת בש"ט למחרתו ביום א' בדרי"ח המזו תקמ"ד]: האשה החשובה הוקינה מרת חיילא בת המנוח הראש והקצין פ"ו כהר"ר אהרן לוי וציל ואשת המנוח פ"ו כהר"ר דוד ברילין וציל מפה בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה שלימה, והיתה בעלת צדקה ונ"ה לעניים ואביונים וגם נתנו בני עשרה והי' לצדקה בעבורה [נפטרות ונקברת בש"ט ביום נ' כ' אייר תקמ"ד לפ"ק]: הוקן הקצין התורני פרנס ומנהיג הר"ר דוד בן המנוח כמחור"ר וואלף ברילין ו"ל ונבר להנאון המפורסם כמחור"ר איצק ברילין ו"ל שהי' בן לאותו צדיק הגאון המפורסם כמחור"ר ווסמן ברילין וצ"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"ב ועשה תפלתו בכוונה, והי' מיוסר זה ומן איזה שנים ביסורים גדולים, ואעפ"כ למר בתורת ה' בקביעות ממש לילות וימים, ובאמונה הי' עוסק בצרכי ציבור כמה שנים, ובניו נתנו עשרה והי' לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט ביום ב' כ"ב מנחם תקמ"ד לפ"ק והי' נקרא בפי כל ר' דוד ב"ב]: האשה החשובה היקרה מרת דבורה אשת התורני הדיין כהר"ר מאיר טורלך ש"י בעבור שהשכימה והעריבה לבה"ב ועשתה תפלתה בכוונה, והיתה אשה כשרה צנועה והגונה, וכל ימיה הולכת בדרך ישרה, זכרה לה אלפי' ותאיר נרה, ובעלה נתן שלשה והובי' לצדקה בעבורה [נפטרות ונקברת בש"ט ביום א' י"ב מנחם תקמ"ג לפ"ק]: האשה החשובה הצדיקה והחסירה הצנועה והישרה הרבנית מרת פעסלא בת איש צדיק המנוח כהר"ר אלחנן אברהם ו"ל מוואשיר טרילינגין בעבור דמקדמי ומחשבי בבי כנישתא ועשתה תפלתה בכוונה, והיתה בעלת מידות ומעשים טובים, ותמיד רדפה צדקה וחסד לחולים ולביראים, והרבה פיזר נתנה לאביונים, והחזיקה לומדי תורה ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתן בעלה הגאון אב"ד נר"ו עשרה והי' לצדקה בעבורה [נפטרות ונקברת בש"ט ביום עש"ק ה' חשון תקמ"ז לפ"ק והיתה אשת הגאון אב"ד דקהלתינו מהר"ר שמואל הלוי נר"ו]: האשה חשובה הוקינה מרת ישלא בת המנוח

פ"ו מהור"ר יששכר אופנהיים ז"ל בעבור שהיתה צנועה וכשירה, ומקדמי ומחשכי
בבי כנישתא ועשתה תפלתה בכוונה, ועוסקת בגי' לחיים ולמתים באמונה, ושאר
עבודת ה' עשתה הכל בתמימה, ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתנו בני' כנהוג
לצדקה בעבודה [נפטר ונקברת בש"ט ביום ב' י"ג בסליו תקמוץ והיתה אשת המנוח
פ"ו כ"ה אנשיל אופנהיים ז"ל]: הנעלה כ' נפתלי הירץ בהמנוח כ' ועלימן קומא ז"ל
בעבור דקדמי ומחשכי בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה וה' נושא ונותן באמונה,
וה' בח"ק דג"ה, ואשתו מ' בילא נתנה המשה וה' לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט
ביום ג' כ"ה אייר תקמ"ו לפ"ק]: הוקן התורני כהר"ר פאלק בהמנוח מהור"ר מיכאל
נערנסיס ז"ל בעבור דקדמי ומחשכי בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה, וה' בח"ק
אמירות תהלים בבה"ב קודם תפלת שחרית וגם ה' כמה שנים בח"ק דת"ת ויורשיו
נתנו המשה וה' לצדקה בעבורו [נפטר ביום ד' ונקבר בש"ט למחרתו יום ה' ה'
תמו תקמ"ט לפ"ק]: האשה החשובה מרת שרה אסתר בת המנוח פ"ו כהר"ר דוד
ברילן ז"ל אשת הק' כ' ליור נס ש"י בעבור שכל ימ' הולכת בדרך ישרה, והיתה
אשה כשרה והגונה, כפה פרשה לעני ויד' שלחה לאביון בכל עת ועונה, תפלתה
היתה בכוונה שלימה שחרית וערבית, בני' לתורה ולמעשים טובים מנרלה, ובעלה
נתן עשרה וחובי' לצדקה בעבודה [נפטר ונקברת בש"ט ביום ה' י"ב תמו תק"נ]:
הנה"ג הוקן מהור"ר דוד מעבלי בהמנוח כהר"ר זלמן שיף כ"ץ זצ"ל ספ"ד בעבור
שכל ימיו ה' מתמיד בלימודו וה' תורתו אוסנתו וה' בקי בהדרי תורה וה' בו
כמה מידות ומעלות טובות, וה' אב"ד ור"ם בק"ק לונדן יותר משלושים שנה וגם
בקהלתו ה' משכנו שורה בקלויס יותר מעשר שנים וגם ה' דיין בק"ק ספ"ד
ויורשיו נתנו עשרה וחובי' לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט בק"ק לונדן
ביו' . . .]. האשה החשובה היקרה הרבנית מרת קענדלכא בת הקצין כ"ה הרש סרלוי
ש"י בעבור שכפה פרשה לעני ויד' שלחה לאביון ותפלתה היתה בכוונה בכל
שחרית וערבית, ולהיות נפשה בצרור החיים צרורה, נתן בעלה הנאון אב"ד
דקהלתו מהור"ר שמואל הלוי נר"ו עשרה וה' לצדקה בעבודה [נפטר ונקברת
בש"ט יו' א' דסוכות תקנ"ג לפ"ק]: פ"ו הישיש כהר"ר מיכאל בן המנוח פ"ו כ'
פאלק נערנסיס ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ וה' אחר מעשרה ראשונים
ועשה תפלתו בכוונה ובצרני ציבור ה' עסק כמה שנים באמונה, וה' בח"ק
דקברנים ובח"ק דלמדי משניות בבה"ב כמה שנים ולסוף ימיו ה' ג"ב בח"ק דג"ה
וכל עסקיו ה' באמונה שלימה, ויורשיו נתנו עשרה וה' לצדקה בעבורו [נפטר
ונקבר בש"ט ביום ה' ד' חשרי תקנ"ג לפ"ק]: האשה הוקינה מרת שרלה א' המנוח
פ"ו כ"ה מיכל אימיניץ ז"ל בעבור דקדמי ומחשכי בבי כנישתא ועשתה תפלתה
בכוונה ונתנה בחיי' מאה וה' לקהל י"ץ לשלוח על קברה עשרה אנשים משך
עשרה שנים רצופים בכל יום יאהר צייט שלה ולחלק להם הרווחים מסך מאה
וה' הנ"ל וגם להדליק לה נר של שעוה משך עשרה שנים ביאהר צייט שלה
ולאחר כלות עשרה שנים הנ"ל יתי' מאה וה' הנ"ל לחלוטין לקהל י"ץ [נפטר
ונקברת בש"ט ביו' א' ויו' תמו תקנ"ג לפ"ק]: התורני המופלא איש ישר נאמן
ור"ן דקהלתו מהור"ר מאיר בן המנוח הדיין כ"ה יעקב אליעזר סורלך זצ"ל בעבור
שהשכים והעריב לבה"כ ועשה תפלתו בכוונה, ובתורה ה' לומד לשעה לילות
וימים, וה' בח"ק דקברנים, ויורשיו נתנו וה' לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט

יום ד' וי"ד אדר שני תקנ"ד לפ"ק]: הוקן התורני כהר"ד אברהם בן המנוח מהור"ד
 מיכאל גערנסהיים ד"ל בעבור דקדמי ומחשבי בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה,
 ובמ"מ ה"י עוסק כל ימיו באמונה, וה"י בח"ק דאמירות תהלים בכה"ב, ונס בח"ק
 דת"ת ישינה כמה שנים, ויורשיו נתנו איזה וה"י לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר
 בש"ט יום א' א' ניסן תקנ"ד לפ"ק]: הוקן כהר"ד יעקב בן המנוח פ"ו ב' משה
 פולדא ד"ל בעבור דמקדמי ומחשבי בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה שלימה,
 וה"י כמה שנים בח"ק דמשניות, וה"י אומר תהלים בכה"ב לפני העמוד כמה שנים,
 ויורשיו נתנו איזה וה"י לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט עש"ק ב' טבת תקנ"ט]:
 האשה החשובה הקצינה מרת שרלה אשת הקצין ב' הירין בהן ש"י בעבור
 שהשכימה והעריבה לכה"ב ועשתה תפלתה בכוונה, וכל ימ"י הולכת בדרך ישרה,
 ובעלה נתן איזה והוב"י לצדקה בעבורה [נפטרה ונקברה בש"ט יום ו' עש"ק ד'
 טבת תקנ"ה לפ"ק]: הוקן ב' אליעזר ליור בהמנוח ב' שלמה זלמן כ"ץ דעס"א
 ד"ל בעבור שעשה תפלתו ערב ובוקר בבי כנישתא בכוונה, וכל ימיו ה"י נושא
 ונותן באמונה, ויורשיו נתנו איזה וה"י לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט יום
 ב' ח"ת שבט תקנ"ט לפ"ק]: הוקן ב' שלמה בן המנוח ב' משה פולדא ד"ל בעבור
 דקדמי ומחשבי בבי כנישתא ועשה תפלתו בכוונה, ובמ"מ ה"י עוסק באמונה,
 וה"י בח"ק דקברנים ויורש"י נתנו איזה וה"י לצדקה בעבורו [נפטר ונקבר בש"ט
 כיום ד' וי"ז אדר שני תקנ"ט לפ"ק]: הוקן התורני המופלא כהר"ד יהודא המכונה
 ליב בהמנוח כהר"ד שאול ליסא ד"ל בעבור דמקדמי ומחשבי בבי כנישתא ועשה
 תפלתו בכוונה, ובמ"מ ה"י עוסק באמונה, ובתורה ה"י עוסק כל ימיו לשמה וה"י
 אחד מחברא קרישא דקברנים, ויורשיו נתנו איזה וה"י לצדקה בעבורו [נפטר בש"ט
 כיום ש"ק כ"ג סיון ונקבר למחרתו כיום א' תקס"ד לפ"ק]: האשה הקינה מרת
 טאלצלא אלמנת המנוח כהר"ד אהרן פולדא ז"ל בעבור דמקדמי ומחשבי בבי
 כנישתא ועשתה תפלתה בכוונה, וכל ימ"י היתה הולכת בדרך ישרה, ויורש"י נתנו
 עבורה ה"י פ"ץ לצדקה [נפטרה בש"ט כיום ש"ק כ"ח כסליו ונקברה למחרתו יו'
 א' תקס"ה]: הרב מהור"ר אלי' בן ב' אברלי טורלך זצ"ל בעבור שה"י המיד עוסק
 בתורה לשמה וה"י מקיים ובתורתו יהנה יומם ולילה, וה"י עניו וסבלן, וה"י אב"ד
 ומ"ץ בנייאוויד, וה"י תמים בכל דרכיו, ויורש"י נתנו ה"י פ"ץ לצדקה בעבורו
 [נפטר כיום ג' כ"ח חשוון ונקבר למחרתו בנייאוויד בש"ט יו' ד' ער"ה כסליו תקמ"ג
 לפ"ק]: האשה הרבנית מרת יאכט אשת הרב מהור"ר אלי' טורלך זצ"ל הנ"ל
 בעבור שהיתה מדוכאת ביסורים והיתה מקבלת באהבה, ותפלתה עשתה בכוונה,
 ויורש"י נתנו ה"י פ"ץ לצדקה בעבורה [נפטרה ונקברה בש"ט בנייאוויד כיום א'
 ב' ניסן תקנ"ב לפ"ק]: המנהיג התורני כהר"ד יובל בן התורני כהר"ד אברהם
 גערנסהיים ד"ל בעבור דקדמי ומחשבי בבי כנישתא והתפלל תפלתו בכוונה, ובצרכי
 ציבור ובשאר"י עסקו ה"י עוסק באמונה, וידו היתה פתוחה ליתן צדקה
 בסתר לעניים ואביונים, ובח"ק דת"ת ובח"ק דג"ח ה"י כמה שנים, ואשתו נתנה
 איזה והוב"י לצדקה בעבורו [נפטר כיום עש"ק ב' דר"ה אדר ונקבר בש"ט כיום א'
 ג' אדר תקע"ב לפ"ק]: מורינו ורבינו הרב מהר"ר שמואל בן הרב מהר"ר בנימן
 הלוי ד"ל בעבור שה"י מכלכל קהלתנו יע"א בפסקיו והוראותיו קרוב לשבעה ועשרים
 שנים, ובשנת תקס"ט לפ"ק נתקבל בק"ק מעיני לאב"ד ונתפשטה רבנות שלו על

כל גליל דאניסבערג, ועלה השמים כי לקח אותו אלקים בליל נ' דחול המועד סכות תקע"ד לפ"ק, ושכר עסק תורתו תעמוד לנשמתו שיהא צורה בצורר החיים: האשה הזקנה מרת פרושט אשת אהרן בר מרדכי ש"י בעבור דמקדמי ומחשכי בבי כנישתא, וכפיה פרשה לעני, וכל ימי' הולכת בדרך ישרה, והיתה מדוכאת ביסורים והיתה מקבלת באהבה, ומגדל את בנה הרב מהוריר גרשון זצ"ל לתורה וכל מעשה ידיו מה שעשתה כשהיתה אלמנה מבעלה הראשון נתנה בעבור בנה הנ"ל ללמד תורה, ויורש"י נתנו איזה זהובים לצדקה בעבורה [נפטר ונקבר ביום ד' ה' חשון תקע"ח לפ"ק]: התורני ר' זלמן סופר סת"ם בעבור שעסק כל ימיו בעבודת הקודש באמונה והיה תמים בכל דרכיו ומקדמי ומחשכי בבי כנישתא ובנו כיה משה סופר סג"ל יצ"ו נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר ביום ד' י"א חשון תקס"ד לפ"ק]: איש תבונות הזקן ג"ק פ"מ כהר"ר הירץ בן כהר"ר בער מיוחס ככהונתו, בעבור שפרנסתו הנהיג כמה שנים באמונתו, והשתדל הרבה שתדלנות, לבי כנישתא קדים וחשיך וערך תפלות ותחנונות, רבות שנים אסר תהלים לפני העמוד בשפתי רננות, מאוד השגיח על המנהגים ותקנות, השאיר אחריו צוואה מדברים טובים שונות, בן ע"ד שנים. נתבקש לשמי מעונות, ב"ט שני דמתן תורה ומצות סמינות, שנת המשת אלפים תקע"ט לבריאת עליות ותחתונות, צורר החיים תהא לנשמתו בית מלונות, אף בשרו ישכון למבטחות שאננות, והניח אחריו זרע אשר דרכו ייטיב דבר טוב לעשותו בעבורו, בשמו התורני ר' בער כהן בנו של הנער, הנ"ל שגדל לצדקה ששה לישרות שעות לעשות מהם ארבעה ועשרים נרות להרליק בכה"כ ברה"ה הסמוך שחל בשבת כדי שלא יצטרך לראות בנר שהרליק נכרי בשבת כתיקון הגאון אב"ד מפה מהוריר מיכל שייאר זצ"ל [נפטר ביום ב' רשבועות ונקבר ביום שלאחריו באסרו חג תקע"ט לפ"ק]: האשה מנשים באוהל תבור קרעמיל אשת התורני כהר"ר איצק פולדא ז"ל בעבור שהיתה בעלת מדות טובות ויראת ה' ומשכלת וזריות לכל דבר מצוה ונ"ה וכפיה פרשה לעני ומחזקת לומדי תורה ובנה התורני פרנס ומנהיג כהר"ר משה פולדא נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר בשם טוב יום עש"ק י"ט שבט תקס"ד לפ"ק]: התורני המופלא הזקן איש ישר, וגאמן דקהילתינו כהר"ר מיכל וואהל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ, ולמד תורה לשמה ימים ולילות, והי' פועל טוב לכל אדם ועסק בגי' בנופו וכממונו ואשתו מרת רייכלא ת"י נתנה בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר שית חשון תקע"א לפ"ק]: התורני כהר"ר ליב עברשטט בעבור שהשכים והעריב לבה"כ ולמד תורה לשמה ובנו כהר"ר אנשיל נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר ביום ג' שית חשון תקס"א לפ"ק]: האשה ניטבה אשת התורני ר' אהרן כהן בעבור שהיתה בעלת מדות טובות, ובנה הבח"י כהר"ר משה כהן נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר ביום ד' ה' אייר תקל"ט לפ"ק]: התורני כהר"ר אהרן בן כיה בער כהן ז"ל בעבור שהשכים והעריב לבה"כ וכל ימי חייו היתה תורתו אמונתו והי' בחי' דת"ת הגדול ובנו הבח"י כיה משה כהן נתן בעבורו ח"י ע"ץ לצדקה [נפטר ונקבר ביום עש"ק י"ט אדר ראשון תקס"ב לפ"ק]: האשה מרת פסלסא אשת התורני ר' בער כהן י"ץ בעבור שהיתה בעלת מדות טובות ובעלה התורני ר' בער כ"ץ נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר ביום ד' ג' אייר תקס"ב לפ"ק]: הזקן ברוך מורלך בעבור שהשכים והעריב לבה"כ והלך

בדרך ישרה ואשתו קרעמנא נתנה בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר ביום כ'
 י"ג אלול תקס"ד לפ"ק]: הוקן מיכאל מנהיים בעבור שהלך בדרך ישרה ובנו דוד
 מנהיים נתן בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר ערב י"ט אחרון של פסח תקע"ז
 לפ"ק]: הוקן וואלף אופנהיים בעבור שהשכים והעריב לכה"כ והלך בדרך ישרה
 ואשתו עריל נתנה בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ה' ד' אב ונקבר בש"ט
 ביום עש"ק ה' אב תקפ"ב לפ"ק]: הוקינה מרת גיטל אשת כהר"ר משה בריל ז"ל
 בעבור שבנה כהר"ר איצק יחי' נתן בעבורה חיי פ"ץ לצדקה והיתה בעלת גמילות
 חסד [נפטרת בש"ט ביום ד' יוד אייר ת"קפמ"ח לפ"ק]: האשה הוקינה מרת קילא
 אשת התרני נאמן הקהילה ר' לויז אופנהיים י"ץ בעבור לכה"כ השכימה והעריבה,
 ועוברת ה' בתמימה, ועוסקת בניה לחיים ולמתים באמונה, והיתה ממשפחה רמה
 והיא היתה בתו של הרב הגאון מהור"ר ועליג אויערבאך זצ"ל שה"י אב"ד דק"ק
 פוסוויילר בן לאותו צדיק הרב הגאון מהור"ר הירש אויערבאך זצ"ל שה"י אב"ד
 דקהילתנו יע"א, ומצר אם היתה נכד לאותו צדיק וחסיד הרב הגאון מהור"ר איצק
 ניערענעם זצ"ל אב"ד דק"ק טריהר, והני נשי דאיתנהו בשמירה איתנהו בזכירה,
 ולהיות נפשה בצרור החיים צדורה, נתן בעלה חיי פ"ץ לצדקה בעבורה, ולעניינם
 פרשה כפיה [נפטרת ונקברת בש"ט ביום עש"ק כ"ב אדר תקפ"ד לפ"ק]: האשה
 הוקינה מרת געלא אשת משה הוניק י"ץ בעבור שהשכימה והעריבה לכה"כ,
 והיתה בח"ק רג"ח דנשים, ובעלה נתן בעבורה חיי פ"ץ לצדקה, ובפיה פרשה
 לעניים [נפטרת בש"ט ביום ד' נ' אב תקפ"א לפ"ק]: התרני ר' יורא בייארסאהל
 בעבור שה"י בחברא קדישא רג"ח והשכים והעריב לכה"כ [נפטר ביום ש"ק כ"ז
 חשון ונקבר ביום א' כ"ח חשון תקפ"ד לפ"ק]: הוקר כ' אל"י בל"ן בעבור שהשכים
 והעריב לכה"כ ועוסק בגמילות חסדים וה"י בח"ק דקברנים ואשתו נתנה בעבורו חיי
 פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ה' ונקבר ביום ו' כ"ח אדר ראשון תקפ"ד לפ"ק]:
 החסיד והוקן מורה דאתרין דפה מהור"ר אייזק אדליר כ"ץ זצ"ל בעבור שכל
 ימיו היתה תורתו אומנתו ועסק בגמילות חסדים ועסק כל ימיו בעבודת הקודש
 וה"י בקי כחררי תורה [נפטר ונקבר בהספר ביום ב' ט"ז טבת ת"קפנ"מל]: הוקן
 כהר"ר מרדכי אדליר כ"ץ ז"ל בעבור שה"י בעל מעשים טובים ואשתו נתנה בעבורו
 חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ג' כ"ז חשון תקפ"ה לפ"ק]:
 הוקרה מרת גיטל בת כ"ה ליפמן שריסא ז"ל אשת כהר"ר מרדכי אדליר כ"ץ ז"ל
 בעבור שבנה הבית נמר יעקב כ"ץ נתן בעבורה חיי פ"ץ לצדקה [נפטרת ביום
 ג' כ"ז מנחם תקפח"ח לפ"ק]: הוקרה מרת ויסכא אשת כהר"ר איצק ניוען י"ץ
 בעבור שבעלה נתן בעבורה חיי פ"ץ לצדקה ובעבור שבפיה פרשה לעני וידיה
 שלחה לאביזנים [נפטרת ונקברת בש"ט טוב ביום ב' כ"ד אדר תקפח"ח לפ"ק]:
 הוקרה מרת מינכא אשת כהר"ר מרדכי הכהן בעבור שכפיה פרשה לעניים וידיה
 שלחה לאביזנים והיתה בעלת גמילות חסד, ובנה הב"י ישראל נתן בעבורה חיי פ"ץ
 לצדקה [נפטרת ונקברת בש"ט טוב ביום ב' ה' ניסן ת"קפ"ז לפ"ק]: הוקן והתרני
 ושוחט ובורק מומחה כהר"ר מרדכי מענטהיים כ"ץ בעבור דמקדמי ומחשבי בבי
 כנישתא ועסק בגמילות חסדים ומקיים מצוות הכנסת אורחים ומצוות צדקה [נפטר
 ונקבר בש"ט טוב ביום ג' כ"ז אב ת"קפ"ז לפ"ק]: הוקן כהר"ר משה בריל
 בעבור שהשכים והעריב לכה"כ והיה אחד מחברא קדישא דקברנים והיה בעל

נמילות חסד ומקיים מצות הכנסת אורחים ועשה צדקה בממונא ובנו התרוני כ"ה
 איצק נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר בש"ט ביום ב' י"ט אייר תקפ"ד
 לפ"ק]: היקר ב' שמש' גוס דארף בעבור שהשכים והעריב לבה"כ והיה אחד
 מהברא קדישא דקברנים ועסק במצות צדקה והכנסת אורחים ואשתו נתנה בעבורו
 לבה"כ ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ד' ונקבר בש"ט ביום ה' ט"ו שבט תקפ"ה]:
 התרוני היקר והנחמד החבר ר' יצחק שעפסטל בעבור שעסק בתורה ובג"ח כל
 ימיו והלך בדרכי ה' בכל דרכיו ובנו הבח' כ"ה ליב שעפסטל סופר סת"ם יצו
 נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה בשביל הנ"ל [נפטר ונקבר ביום ד' י"ד אייר תקע"ה
 לפ"ק]: היקרה קינדל אשת התרוני ר' יודא כיירטאל ז"ל בעבור שעסקה בנמילות
 חסדים ויורשיה נתנו בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת ביום ג' ניסן תק"ץ]:
 הזקן היקר כמר אברהם בן ליב ד"ה ז"ל בעבור שזרשיו נתנו לצדקה בעבורו
 ח"י פ"ץ [נפטר ונקבר ביום כ' ניסן ת"קצ"ץ לפ"ק]: הזקנה היקרה אשת חיל
 מרת אסתר אשת אברהם ד"ה ז"ל בעבור שזרשיה נתנו בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה
 והיתה עסקה בג"ח [נפטרת כ"ד שבט תקצ"ב לפ"ק]: היקרה אשת חיל מרת
 הינדלה אשת אברהם ד"ה ז"ל בעבור שכן בתו ליב שעפסטל סופר יתן בעבורה
 ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת ד' כסלו תק"ל לפ"ק]: היקרה אשת חיל מרת שרלא
 אשת הקצין פ"ו כהר"ר אברהם לוי בעבור שבעלה נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה
 ועסקה בג"ח [נפטרת ח"י ניסן תקצ"ב לפ"ק]: היקרה אשת חיל מרת רעכלע אשת
 שמש' גוס דארף ז"ל בעבור שזרשיה נתנו בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת
 ביום ב' י"א כסלו ת"קצנ"מ לפ"ק]: היקר כמר איצק דירקהיים בעבור שהשכים
 והעריב לבה"כ והלך בדרכי השם והיה בח"ק דקברנים ונתן מעוֹבוֹנו ח"י פ"ץ
 לצדקה [נפטר בשבט טוב יום א' קודם עלות השחר ט"ו טבת תקצ"ד לפ"ק]:
 היקרה אשת חיל מרת רייזל אשת איצק דירקהיים ז"ל [מעובונה ח"י פ"ץ לצדקה
 [נפטרת בשבט טוב כו ביום א' קודם ביאת השמש ט"ו סבת תקצ"ד]: איש תם
 וישר היקר כמר ליב שייאר בעבור שהשכים והעריב לבה"כ, ועסק בנמילות
 חסדים וגשא ונתן באמונה ואשתו נתנה ח"י פ"ץ לצדקה בעבורו [נפטר בשבט
 טוב ע"ש"ק ט"ו אלול תקצנ"מ לפ"ק]: היקרה והצנועה אשת חיל מרת שינדלא
 אשת ב' מאיר היים בעבור שהיתה בעלת מרות טובות ומגדלת את בניה בדרכי
 היושר ובנה כהר"ר שמואל ובנה כמר משה נתנו בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת
 בש"ט ביום ו' ב' דסוכות ונקברת ביום א' כ' דה"ח ת"קס"ח לפ"ק]: הזקן
 והיקר כמר מאיר חיים בעבור שהלך בדרכי השם וגשא ונתן באמונה ובנו כהר"ר
 שמואל ובנו כמר משה נתנו בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ונקבר בש"ט ביום
 ג' ניסן ו'ו שבט תקע"ה לפ"ק]: היקרה והצנועה אשת חיל מרת רייסכא אשת ר' י
 ליב נס בעבור שהיתה בעלת מרות טובות ומגדלת את בניה בדרכי היושר ובנה
 כמר שלמה נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת ונקברת בש"ט ביום ה' י"ז טבת
 תקע"ש לפ"ק]: התרוני ר' ליב נס בעבור שעסק בתורה וג"ח והשכים והעריב
 לבה"כ ובנו כמר שלמה נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט ע"ש"ק י"ט
 שבט תקפ"ט לפ"ק ונקבר ביום א' כ"ה שבט]: היקר ב' איצק כהן בעבור שנתן
 וגשא באמונה והשכים והעריב לבה"כ ואשתו נתנה בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה
 [נפטר בש"ט ביום ג' כ"ה שבט ת"קצ"ו לפ"ק]: היקרה והצנועה אשת חיל מרת

יטבא אשת התרוני ר' אברלי טורלך בעבור שהיתה בעלת מדות טובות ונחה
 יאבט נתנה בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט יום ה' ט"ז כסלו ת"קענימל
 לפ"ק]: התרוני כהר"ר אברלי טורלך בעבור שהשכים והעריב לכה"כ להתפלל לפני
 העמוד והורתו היתה אומנתו [נפטר בש"ט יום ד' כ"ב טבת ונקבר בש"ט כ"ג
 טבת תפ"ד]: היקרה והישרה מרת העכלא בת ר' ברוך דורלך אשת ר' דוד
 מאנהיימער בעבור שהיתה בעלת מדות טובות: הוקן כמר משה בענייננו בעבור
 שיוורשו נתנו בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ה' זין אלול ת"קצוין לפ"ק]:
 היקר כמר משה בר זוסמאן האניק בעבור שהלך בדרכי היושר ובתו מינדלא אשת
 כמר ליב שיער ז"ל נתנה בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ב' י"ב תשרי
 תקמ"ד לפ"ק]: הוקן כמר משה בן אברהם האניק בעבור שנבדו הקצין כ"ה משה
 שיער נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ד' י"ז חשוון ת"קצות לפ"ק]:
 האשה החשובה והיקרה מרת מרים אשת כ"ה משה הירש שייאר בעבור שכל
 ימיה הולכת בדרכי ישרה, והיתה אשה כשירה והגונה, כפיה פרשה לעני וידיה
 שלחה לאביון בכל עת ועונה, ובעדה נתן ח"י פ"ץ לצדקה בעבורה [נפטר בש"ט
 יום א' ר' אייר תקצ"ח]: היקר כמר שמואל נערנשטיין בעבור שיוורשו נתנו
 בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ש"ק י"ז כסלו תר"א לפ"ק]: היקרה פעגלכא
 אשת יעקב טורלך בעבור שבעלה נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט
 ביום ד' כ' טבת תר"א לפ"ק]: האשה החשובה והיקרה מרת מעלא אשת כהר"ר
 משה לוי סג"ל בעבור שכל ימיה הולכת בדרכי ישרה והיתה אשה צנועה
 כשירה והגונה, כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון בכל עת ועונה ועשתה
 תפלה בכל יום ערב ובקר בכונה, ושאר עובדי יי' עשתה הכל בתמימה, ובעלה
 נתן ח"י פ"ץ לצדקה בעבורה [נפטר בש"ק י"ב טבת ת"קצט לפ"ק]: האשה
 החשובה והיקרה מרת בילא אשת כהר"ר משה אונגהיים ז"ל בעבור שכל ימיה
 הולכת בדרכי ישרה והיתה אשה צנועה כשירה והגונה, כפה פרשה לעני וידיה
 שלחה לאביון בכל עת ועונה, ושאר עובדי יי' עשתה הכל בתמימה, ויוורשו
 נתנו בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט יום א' דסכות תר"ב לפ"ק]: הוקן
 כמר יעקב טורלך בעבור שיוורשו נתנו בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט
 ביום כ' י"ב תמוז תר"ב לפ"ק]: אשה חשובה מרת לאה אשת מאסוס לנענבך
 בעבור שבעלה נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט י"ד שבט תר"ב]:
 אשה חשובה אשת חיל כאביגיל מנשים באוהל תבורך מרת יטבא אשת כ"ה
 וואלף סופר בעבור שבעלה נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט ליל
 ש"ק ר"ח ניסן תר"ב]: משה בן נרשין דאלסים בעבור שאשתו נתנה בעבורו
 ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ד' שמחת תורה תקע"ט לפ"ק]: הזקינה אשת חיל
 מרת רייטבא אשת כמר איצק בהן בעבור שהיתה אשה כשירה והגונה, ובנה כ'
 מאיר נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט ביום ד' ה' ניסן תר"ב לפ"ק]:
 התרוני כהר"ר מאסוס ליב סופר בעבור שעסק יומם ולילות כחורה ובנו כ"ה וואלף
 סופר נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט ביום ג' כ"ה אדר ראשון
 תקנ"ד לפ"ק]: היקרה אשת חיל מרת רבקה אשת התרוני כהר"ר מאסוס ליב
 סופר בעבור שבנה כ"ה וואלף סופר נתן בעבורה מתנה לצדקה [נפטר בש"ט
 ערב פסח ת"קמין לפ"ק]: כמר בענדיט בר נתנאל בעבור שאשתו נתנה בעבורו

חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ביום עשי' מ"ו טבת תקצ"ו לפ"ק]: משה ניא בעבור שבתו מאלא נתנה בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט ש"ק ויו אב תר"א לפ"ק]: נימל אשת משה ניא ויל בעבור שבתה מאלא נתנה בעבורה חיי פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט יום נימל כ"ד כסלו תר"ד]: היקרה בלימכה אשת ליב בן עקיבה גונגהיים בעבור שבתה רעכלא חיי חיי פ"ץ נתנה בעבורה מתנה לצדקה [נפטר בש"ט יום ויו ערב ראש השנה תקפ"ג]: כמר ליב בן עקיבא גונגהיים בעבור שבתו רעכלא חיי נתנה בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט כ"ז ניסן תרנ"מ לפ"ק]: הוקן כמר דוד מנהיים בעבור שיוורשיו נתנו בעבורו מתנה לצדקה והיה ארבעים שנה בח"ק דקברנים וידו פשוטה ליתן צדקה מממנו לעניים ולאביונים [נפטר בש"ט כ"ט טבת תרנ"מ לפ"ק]: התרנוני ב"ה ליב בן יהואל גונגהיים בעבור שבנו יהואל נתן בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט כ' אלול תר"ב לפ"ק]: היקר כמר יעקב הירש פולדא בעבור שאשתו נתנה בעבורו חיי פ"ץ לצדקה והשכים והעריב לבה"ב והיה בח"ק דקברנים [נפטר בש"ט כ' אדר תר"ו לפ"ק]: הוקינה מרת יטכא אשת כ"ה וואלף סופר אשת חיל בעלת מעשים טובים והיתה עובדת ה' באמונה והני נשי דאיתנהו בשמירה איתנהו בזכירה עם שארי צדקניות בנ"ע ובעלה כ"ה וואלף סופר נתן בעבורה מתנה לצדקה [נפטר בש"ט טוב ש"ק ר"ה ניסן תר"ב לפ"ק]: הבתולה מרת לאה בת כ"ה איצק גוינץ ממנהיים נפטרת ונקברה בק"ק מנהיים בש"ט ביום ד' ג' שבט ת"ר לפ"ק ואביה כ"ה איצק גוינץ נתן בעבורה חיי פ"ץ לצדקה: כמר בערמן ליגענבאך בעבור שאשתו נתנה בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ש"ק כ' שבט תר"ו]: היקרה אשת חיל מרת רייכלע אשת יעקב הירש פולדא בעבור כמר חיים גס נתן בעבורה חיי פ"ץ לצדקה ובעבור שהיתה בעלת צדקה [נפטר בש"ט טוב כ"ג תמוז ת"קצ"ח לפ"ק]: הוקן סענדר בער בעבור שאשתו נתנה בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ביום שבת קודש תר"ו לפ"ק]: הוקן יעסל קירכהיים בעבור שבנו הקצין יוקל נתן בעבורו חיי פ"ץ מתנה לצדקה [נפטר כ' תמוז תר"ה לפ"ק]: האשה מרת ראוע אשת כ"ה יהודה ליב בעבור שבעלה נתן מתנה לצדקה: הוקינה בלימלא אשת המנוח יעסל קירכהיים בעבור שבנו הקצין ולמן נתן בעבורה חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ש"ק ראש חדש ניסן תר"ט לפ"ק]: הגי נשי דאיתנהו בשמירה איתנהו בזכירה, מינדלא אשת חיל מינדלא אשת המנוח כמר ליב שיאר ויל בעבור שיוורשיה נתנו בעבורה חיי פ"ץ לצדקה והיתה בעלת גמילות חסד וכפיה פרשה לעני [נפטר בש"ט יום א' כ"ד כסלו תר"ד לפ"ק]: הוקן כמר ליפמן בירשטט בעבור שחתנו הירש נתן בעבורו חיי פ"ץ לצדקה [נפטר ביום נימל כ"א חשוון תר"ד לפ"ק]: מרת ריינץ אשת שלמה ניקלסבערג ויורשיה נתנו בעבורה מתנה לצדקה [נפטר כ' סיון תקצ"ד לפ"ק]: הוקן שלמה ניקלסבערג בעבור שיוורשיו נתנו בעבורו מתנה לצדקה [נפטר ט' כסלו ת"ר לפ"ק]: היקר כמר ברוך הייט"ו וויילר בעבור שאשתו נתנה להקדש בעבורו חיי פ"ץ [נפטר ערי"ה אלול תר"י לפ"ק]: הוקן התרנוני כ"ה וואלף סופר שמש ונאמן דפה בעבור שהשכים כל יום ללמוד תורה ולומר תהלים בכונה, והיה עוסק בצרכי עניים באמונה והפריש מממנו בחייו לחלק לאחר מותו לעניים ולצדקה [נפטר בש"ט ביום כ"ה מרחשון תר"ב לפ"ק]: הוקן אברהם גונגהיים בעבור שיוורשיו נתנו בעבורו מתנה לצדקה

[נפטר בש"ט ביום ה' י"ג אדר ראשון תרי"ב]: האשה החשובה והיקרה מרת
 צפור אשת המנוח כהר"ר לייב גונענהיים ז"ל שכל ימיה הלכה בדרני ישרה
 ובנה נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת ביום שבת קודש כ"ה ניסן תרי"ב]:
 האשה מרת גנענדלה אשת המנוח ר' אליה בלין ז"ל בעבור שהשכימה והעריבה
 לבית הכנסת, וכל ימיה היתה עוסקת בנמילות חסד לעניים ולעשירים, והיתה
 זריזה ומקדימה לכל המצות, ובניה נתנו עבורה ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת בש"ט
 ביום בית י"ג סיון תרי"ב לפ"ק]: הבח' אלי' בן כ' משה הירש שיינער בעבור
 שהלך בדרך הישר ואביו נתן בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר ביום ב' כ"ה אדר
 תרי"ב לפ"ק]: האשה מרת רייזן בת כ' משה הירש שיינער בעבור שהיתה כשירה
 והגונה ואביה נתן בעבורה ח"י פ"ץ לצדקה [היתה אשת כ' יעקב שיפער מנייא-
 יארק מארץ אמעריקא ונפטרת ביום ה' כ"ג סיון תרי"ב לפ"ק ונקברת בנייאירק
 למחרת]: רחל אשת כ' אהרן פולדא בעבור שהיתה כשירה והגונה וידה היתה
 פרושה ליתן צדקה לעניים ולאביונים בכל עת ולהיות נפשה בצדור החיים צדורה
 נתן כעלה מתנה לצדקה בעבורה [נפטרת ביום ו' י"ב אב תרי"ג לפ"ק]: היקרה
 מ' שפרינץ אשת מרדכי ג"ד בעבור שהיתה כשירה והגונה [נפטרת יום ו' י"ב
 אייר תרי"ג]: הוקינה פעסכה אשת זיסל שאטט משזייער בעבור שאחיה התורני
 כ"ה משה כהן נתן בעבורה עשרה זהובים להקדש [נפטרת יום ד' ה' אייר תרי"ד
 לפ"ק]: התורני הוקן כהר"ר יששכר המכונה בער כהן בן המנוח פ"ו כהר"ר
 נפתלי המכונה הדין מיוחס בכהונה בעבור שהיה כל ימיו בחברא קדישא של
 תלמוד תורה והיה מקיים מצות הכנסת אורחים וידו היתה פשוטה ליתן צדקה
 לעניים ולאביונים ויורשיו נתנו בעבורו ח"י פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט טוב ביום ד'
 כ"ז אב תרי"ג לפ"ק]: הוקינה מרת יטלא אשת כמר מאיר מיכאל פעטערשהיים
 בעבור שהיתה תמימה בכל מעשיה ובעבור שבעלה נתן ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת
 ביום ש"ק ד' אב תרי"ד]: האשה מרת לאה אשת כ' מאיר כהן בעבור שהיתה
 תמימה בכל מעשיה ובעבור שבעלה נתן ח"י פ"ץ לצדקה [נפטרת ביום ב' ה'
 ניסן תרי"ד]: מרת עלא אשת כמר לייב בייערטהאל בעבור שהיתה כשירה
 והגונה וידה היתה פרושה ליתן צדקה לעניים ואביונים ויורשיה נתנו בעבורה ח"י
 פ"ץ לצדקה [נפטר בש"ט טוב ביום א' מ' אייר תרי"ד]: היקר כמר לייב בייער-
 טהאל בעבור שהשכים והעריב לבהכ"נ ועסק בנמילות חסדים וידו היתה פרושה
 ליתן צדקה לעניים ונשא ונתן באמונה ויורשיו נתנו ח"י פ"ץ לצדקה בעבורו
 [נפטר בש"ט טוב יום ה' כ"א אלול תרי"ד]: היקר כ' יעקב בייערטהאל בעבור
 שאשחו נתנה ח"י פ"ץ לצדקה בעבורו [נפטר ביום ד' י"ז אדר תרש"ו]: התורני
 ר' משה פולדא בעבור שעסק בצרכי צבור באמונה, והשאיר אחריו ברכה, חמשה
 מאה זהובים לבית חולים [נפטר בש"ק ו"ז אדר ראשון תרי"א]: מרת פעניל
 אשת כ' יששכר האני בעבור שהיתה הגונה לבעלה, לבניה, ולמשפחתה ובעלה
 נתן בעבורה מתנה לצדקה [נפטרת ביום ד' ו"ז אב תקפ"ט]: הוקינה היקרה
 סערלא אשת עקיבה מאמעלסדארף בעבור שהיתה אשה ידאת אלקים השכימה
 והעריבה לביה והיתה זריזה לכל דבר מצוה גו"ח [נפטרת ג' ב' אב תקצ"א]:
 כ' אברהם בן כ' שמואל בלין בעבור שהיה פ"ו כמה שנים ועסק בצרכי
 צבור באמונה שלימה: האשה מרת מילא אשת פ"מ אברהם בלין בעבור

שהיתה ישרה ובנה נתן בעבורה מתנה לצדקה: האשה מרת רחל אשת פ"ם התורני ר' משה פולדא בעבור שהיתה ישרה ובנה נתן בעבורה מתנה לצדקה: האשה חשובה מרת רייכלא אשת התורני ר' מיכל וואהל בעבור שהיתה עוסקת כל ימיה, במצות ומעשים טובים, בצדקה ונמילת חסדים, והשכימה והעריבה לביה: האשה היקרה מרת עטיל אשת כ' וואלף אפפענהיים בעבור שהיתה בעלת מדות ומעשים טובים ודקדקה במצות ונמילת חסדים, והשכימה והעריבה לביה: ר' יששכר המכונה בער בן התורני כהר"ר אהרן הכהן בעבור שבנותיו נתנו בעבורו מתנה לצדקה: האשה נענלע אשת בער כהן בעבור שהיתה הגונה, ורזיה לקיים מצות גמילת חסדים בכל מאודה, ובנותיה נתנו בעבורה מתנה לצדקה: כהר"ר אברהם הירש בן הריין כמהור"ר מיכאל וואסערטריילינגען ז"ל, בעבור שהתמיד כלמור, וחנך הנערים בתורה ובמעשים טובים, ובתו נתנה בעבורו מתנה לצדקה: קילה אשת אברהם הירש וואסער-טריילינגען בעבור שהיתה הגונה לבעלה, ובתה נתנה בעבורה מתנה לצדקה: כ' שמואל בן כ' לעמיל טרויטמאן בעבור שבנו אליעזר נתן מתנה לצדקה, ולימד הנערים דעת ויראת ה': האשה בריינלה אשת שמואל טרויטמאן בעבור שנתן בנה אליעזר מתנה לצדקה: החבר כהיר ליב בן כהר"ר ר' מאיר שנאמך בעבור שהנך הנערים בתורה, ובנו מאיר בער נתן בעבורו מתנה לצדקה [נפטר י"ג טבת תק"ץ לס"ק]: האשה מרת בילא אשת כ' יחיאל כהן בעבור שנתנה צדקה בסתר, ובעלה נתן צדקה בעבורה: היקר ליור בן כ' משה בענער בעבור שהלך בדרך הישר ואשתו נתנה בעבורו מתנה לצדקה: התורני כהר"ר מיכאל מעלאס בן הריין מוהר"ר ליב מעליס ז"ל בעבור שהיה כמה שנים פו"ם בקהלתו ועסק בצרכי צבור באמונה, ונכד אשתו נתן בעבורו מתנה לצדקה [נפטר בעש"ק ח"ת אדר שני ת"ר לס"ק]: האשה מרת בילא בת כ"ה מיכאל גערנסהיים אלמנת כהר"ר מיכאל מעלאס בעבור שהיתה כשרה במעשי, ונכדה נתן בעבורה מתנה לצדקה [נפטר כ"ח אלול תרי"ב לס"ק]: הרופא כ' יהונתן המכונה פאלק באדענהיימער בעבור שאחותו נתנה בעבורו מתנה לצדקה [נפטר ביום כ' כ"ד אב תקפ"ה לס"ק]: כ' גבריאל בר שמואל ונוויל געלהיים בעבור שבנו נתן בעבורו מתנה לצדקה [נפטר י"ד תמוז תרי"ט לס"ק]: התורני יחיאל בר יעקב נאלינגען בעבור שהתמיד בלימודו, והיה איש צדיק וישר נאמן רוח, גם היה כמה שנים מלמד בח"י דקברנים, והחזיק במעשים טובים, ובנו נתן עבורו מתנה לצדקה [נפטר כ"ה תשרי תרי"ז לס"ק]: היקר כהר"ר שלמה בן כהר"ר ארי' המ' ליב גם ז"ל בעבור שהיה בעל מעשים טובים, ועסק בצדקה ובג"ח בגופו ובממונו, והתעסק בצרכי צבור בוריוות ובאמונה, גם היה גבאי ואחד מקראי עדת יישובן כאן וחבר נאמן לכל הח"י שבקהלתו ואשתו נתנה בעבורו מתנה לצדקה [נפטר בליל מוצאי יח"ב שלמחרתו י"א תשרי תרס"ז]: היקר כהר"ר אהרן בר משה בריל ז"ל בעבור שהיה מתעסק בצדקה ובג"ח בוריוות, עושה ומעשה אחרים, וחבר נאמן לכל הח"י שבקהלתו, ויסד כאן ע"ס השתדלותו חברת סיוע הספקת אלמנות כאן, ובניו נתנו בעבורו מתנה לצדקה [נפטר בק"ק פפר"ם אור ליום ד' ט' שבט ונקבר בב"ע דכאן ביום ה' י"ח שבט תרי"ז]: האשה מרת מאמיל אשת זעלינגמאן נאמערש מכאן בעבור שהיתה אשה כשרה במעשי, ובעלה נתן בעבורה מתנה לצדקה [נפטר כאן אור ליום ד' י"ז שבט תרי"ז]:

היקר כהריר שמואל בר מאיר שניידער מכאן בעבור שהיה משך זמן איזה שנים
פרימ דקהלתנו ועסק בצרכי צבור באמונה, והיה משך זמן שלשים שנה לערך
בעל תפלה בימים נוראים בבהכ"ג הגדולה שבקהלתנו לש"ש בקול געים, ואשתו
נתנה בעבורו מתנה לצדקה [נפטר בשם טוב ביום א' כ"ג מנחם תרס"ו]: האשה
מרת הענדלא, שהיתה אשתו הראשונה של המנוח כ' יוסף אליעזר בר משה
דרייאפוס מכאן בעבור שהיתה כשרה במעשיה, ובן אחי בעלה נתן בעבורה מתנה
לצדקה [נפטרה ביום ג' כ"ח מרחשון תר"ו לס"ק]: האשה הוקינה מרת עריל אשת
כ' וואלף אולף מכאן בעבור שהיתה כשרה במעשיה, ובעלה נתן בעבורה מתנה
לצדקה [נפטרה ביום ו' עש"ק ט"ת ניסן תר"ו לס"ק]: כ' נרשון בר נתן
פראנק בעבור שאשתו נתנה בעבורו מתנה לצדקה [נפטר ביום ד' כ"ד שבט
תר"ו לס"ק]: האשה מרת פרומט בת כהר"ר זנוויל בער באדענהיים אלמנת כ'
גבריאל מעלאס בעבור שנדה נתן בעבורה מתנה לצדקה [נפטרה כ' אב תר"ח
לס"ק]: האשה מרת ר"ז בת ר' צבי אלמנת כ' אברהם בלין בעבור שבנה נתן
בעבורה מתנה לצדקה [נפטרה ביום ש"ק ט"ו מרחשון תר"ט לס"ק]: האשה
הזקנה מרת שינכא בת כ' מאיר הלוי אלמנת פרימ התורני כהר"ר ישישכר המ'
בער כ"ג ד"ל בעבור שבניה נתנו עבורה מתנה לצדקה [נפטרה א"ח דסוכות כ"ד
תשרי תר"ח לס"ק]: הוקן נתן בר אהרן הכהן בעבור שנתנו בניו ג"י בעבורו
מתנה לצדקה [נפטר ביום א' י"ז סיון תרכ"א לס"ק]: כ' משה בן ר' ולמן סופר
הלוי בעבור שזורשיו נתנו מתנה לצדקה בעבורו [נפטר ביום א' א' דרי"ח אדר
שני תר"ט לס"ק]: כ' אברהם בר אשר עבערשטאדט בעבור שאשתו נתנה מתנה
לצדקה בעבורו [נפטר בש"ק פ' בראשית כ"ד תשרי תרכ"ג לס"ק]: כ' יחזקאל בר
אברהם בלין בעבור שזורשיו נתנו צדקה בעבורו [נפטר ביום ד' כ"ב אלול תרכ"א
לס"ק]: כ' מיכאל בר אהרן ספערדרסהימער בעבור שזורשיו נתנו בעבורו מעובנו
מתנה לצדקה [נפטר ביום ד' ז' תשרי תרכ"ב]: האשה א"ח מרת מערלא ז"ל בת
המנוח מהור"ר מרדכי ארלער כ"ג, אשת ר' איצק בריהל, היתה עסרת בעלה
ותפארת ליוצאי חלצ"י אהבה חסד, ורודפת שלום במשפחתה ולה תהיה הצדקה
לזכות לחסות בצל עצי עדן, ובעלה יתן לח"ק שהוקם מחדש מתן בסתר חיי פ"ג
[נפטרה בשם טוב ביום ב' דססח ונקברת ביום א' דח"א תרכ"א].

קינות וסליחות

מכ"י

אשר תפוצינה אור

לקורות היהודים בימי הגזירות והרדיפות.

זאת לדעת, כל מלאכתי היתה רק לקבץ הקינות והסליחות
האלה מתוך הכי ולהדפיסן, ולא באתי לערוך פירוש מדעת עצמי
ולבארן די באר, וגם לא באתי לברר וללבן הנוסחאות הישירות
בהן או להגיה אותן מסברת עצמי, די לי כי הוצאתי לאור עולם את
הפיוטים האלה אשר עד היום היו שמונים וגנוזים במחשבים בבני ועתה
הרצנה לתקן יתקן.

אברהם ברלינער.

א. הקינה הראשונה כמו שהיא בנקודותיה ובנוסחאותיה הדפסתי על פי ההעתקה מב"י האמבורג נומ' 145 (ע"י רשימת הביבליאטקה בהאמבורג לחכם ר' משי"ש ע' 54) והנוסחאות אשר הצבתי לבדנה בצד הן הן אשר לקטתי מתוך הכ"י נומ' 312 בביבליאטקה הנקראת Vaticana ברומא ומתוך הכ"י בפארמא נוממער 586.

בב"י האמבורג כתוב בשורה הראשונה בטעות מורמייא תחת מוורמיישא ועוד כתוב נוברס תחת בוכרס וכן נמצאים כמה טעויות בניקוד האותיות כדרך הסופרים האשכנזים בימים ההם אשר לא נתנו עניהם לדרק באותיות ובנקודות כנודע לנו כבר ע"י כ"י אחרים אשר כתבו המעתיקים הראשונים בארץ הזאת ובעת ההיא. ואני בפעם הזאת לא שלחתי את ידי לתקן את הטעויות כולן למען הראות באצבע על מלאכת נרועה הזאת ועוד מטעם אחר כדי להצטרק אותי מה שסרתי הנקוד לגמרי בקינות או בסליחות האחרים בפרט אחרי מצאתי אותן מנוקד רק בב"י האמבורג לכך המשובש מאוד כאשר כבר הזכרתי.

המקונן רשם שמו בראשי החרוזים מנחם ברבי יעקב חזק בתורה אחר חסלת הא"כ וע' מה שכתב החכם צונץ בספרו "לישעראטורגעשיכטע" ע' 294 עליו ואודות הסליחות והקינות אשר חיבר. — בקינה הזאת הרים את קולו בבכי על הרוני בוכרס היא העיר Boppard בשנת תתקל"ט בחורש אלול וסיפור המעשה הלא הוא כתוב בקונטרס גיורות בלוי"ש ושאר מקומות אשר נדפס בראש הספר עמ"ק הבבא הוצאה אשכנזית ע"י החכם ווינר ע"י מ' ואעתיק מתוכו פה מה ששייך לבאר את תוכן החרוזים לפנינו בעמוד ב' וזה"ל שם: "ויהי בשנת ד"א ותתק"ס"ו) והנה ספינה באה מקלוניא ובה יהודים ובבואה סמוך לבוכרס והנה אחריה ספינה אחרת וימצאו מושביה ומלחיה ריבה אחת גויה מתה על שפת רינוס ולא נודע מי הכה ומקצת היהודים אשר בספינה הראשונה היו הולכים על שפת הנהר ויצעקו הנוים אחריהם לאמר מדוע הרגתם זאת הנזירה וילכו הלך וצעק אחריהם בעיר בוכרס ויתפשו ויפצעו וישליכו חיים ברינוס גם הם גם שאר היהודים אשר בספינה ויפצרו בהם להניח אלהים חיים ולרבקה במת ולא אבו ויקדשו את השם. והמלך ורידריך לקח מן הקהלות בעלילה זאת ת"ק וקוקן כסף וההמונן לקח מן היהודים אשר בהגמוניא מ"ב מאות וקוקן כסף

קינות וסליחות

נתנו סה בבון ד' מאות כי היו אז סה עשרים. לולא ה' צבאות הותיר לנו שריר כמעט כסדום היינו כי היה הפורענות הולך וגדל כי היו מושכים וסוחבים את ר' יודא בר מנחם (ז"ל אחד מן ההרונים סחוב והשלך במים ברינום וביבשה מעיר לעיר וממדינה למדינה. גם בקולוניא משכוהו ונדרתו בכל העיר. כמעט כמו כל ארבינו לבלעונו חיים לולי רחמי שדי אשר נתן הוננו כופר לנפשינו נצח יתברך שם קדשו אשר הציל את עמי ע"כ.

המקונן השתמש פעמים בדברי מדרש כמו בחרו הרביעי, דודי ירד לנו ובחרו החמישי, לרעות (בכ"י פארמא לראות) בננים" ע"י במדרש שה"ש שם. בחרו י"ב, מי כמוך באילמים" ע"י מכילתא פ' בשלח פסוק מי כמוך באלם ובנשין נ"ו: — בחרו ב' בגדרם מרוכת" רמז על סיפור המעשה בנשין נ"ו מיטוס נידרג) את הפרוכת ובחרו כ"א, ובריה קלהי רמז גם כן על הסיפור שם, בא יתוש ונכנס בחושמ"י. גם מה שאמר בחרו כ"א (ע' 7) ולפס על פורעיון נראה לי שהשתמש במדרש אחר, אך לא נודע לי איה מקומו. בחרו ירד, על איי הים" הן הגוירות בענגלאנד משנת 1190 וגם 1191 אשר נזכרים בקונטרס הנ"ל ובעמק הבכא ע"ש.

(ג) הוא ר' יהודה אשר נזכר בחרו ז'. (ג) הנוסח גדר (כמו גור) או גדר (כמו גור) וכן בקינה הזאת: בגדרם.

א.

קינה*) זו יסד רבינו מנחם ב"ר יעקב ז"ל מורמיישא על הרוגי
בוברט ועל הריגת ר' יהודה ועל שרופי בלזייש

בניגון איכה ישבה חבצלת השרון.

אללי לי כי באו רגע אלמון ושכול
ונותרתי ריק בעירום ובחוסר כל
בבורה הין אותה נפשי לאכול
כי הייתי באוספי קיץ ואין אשכול.

(נוקמת נקם)

(להשמיר)

נברה עלי נקמת נקום ברית
להשגית עולל מחניץ להברית
דבריד מצאני בצר לי אחרית
אדוני האדונים המשחית אתה את כל שארית. (ה' אלהים)

היך נפלו גבורים ויאבדו בלי מלחמה
קדושי אשר בארץ הקמה.
ואני שכולה אבילה ושוממה
מחניץ תשקל חרב ומתדרים אימה.

זבים פסו בעץ הדור אשם
גלוו על ד' לאהבה את השם
תטאתי כברה עוני נקתם לתרשם
דודי יבד לגנו לערוגת הבשם.

מהורים גאספו גשוואי פנים
נכתנו בצרוף צרופים ובחונים

(*) בכ"ז רומא הנוסח: וקינה זאת יסד רבינו ר' מנחם בניגון איכה ישבה חבצלת על
הרוגי בוברט בחדש אלול וגם על השרופים ובסופה על הרוגי איי הים בשנת תתק"ן.

קינות וסליחות

יְהוָה קָסַר בְּפָרְדֵּימוֹ נֶעְנִים
לְרַעוֹת בְּנֵי־נֶפֶשׁ, לְלִקְוֹת שׁוֹשָׁנִים.
(וללקוט)

כָּרַתוּ כְּרִית עָלַי וְכַח חֲנוּנִים
בְּמִכַּת תִּרְבֵּי וְהִרְגֵּנִי נְדוּנִים
לֹא עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ אֲדוֹנִי הָאֲדוֹנִים
אֲנִי עֹבֵר עַל נַפְשִׁי הַמֵּוֹס הַמְדוּנִים.
(לנהר הוֹשִׁילֵנוּ פְּצוּעֵינוּ
וּמַעֲזוּנוֹס — כֵּן בְּכִי רֹמָא)

מֵת אֲבֹנִית הַמֵּיתוּ מֵיָתֵם
מֵאֲכָל לַעוֹף הַשָּׁמַיִם נָתַנּוּ נִבְלָתָם
נִמְשְׁכוּ מִפֶּה לַפָּנָה גִּוְהָם
וְלֹא נָחוּ בְּמוֹתָם יְהוָה רִגְמָתָם.

סָגֹר הָזֶנֶם לֹא הִזְעִיל לַפְּדִיּוֹם
כִּיּוֹם עֲכָרָה נִזְרָא וְאִיּוֹם
עָלִיהֶם חֹשֶׁךְ הַיּוֹם וְהַשָּׁמֶשׁ כָּרוֹן
וְתִנְדָּר לַדָּם לִפְנֵי בֹא יוֹם.
(עֲבֵרָת)

פָּרַחְנוּ נוֹנָפוּ בְּאֵלּוּל בִּילָלָה
וְהִגָּה אִיקָה חֲשִׁיקָה נְדוּלָה
צִמְתֵּנוּ בְּתַתְקָלֶט וְהִזְעֵלֵט אֹר בְּתוֹלָה
נִשְׁכָּרָה בְּתוֹלֵת עָמִי מִבֵּת נִחְלָה.
(בֵּת עָמִי — בְּכִי רֹמָא)

קִבְּרָה לַחֲמוּזִים, צָרִי נָתַנּוּ קְדוּמָה
וְחִסְדִּי לְדוּמָן עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
רְטוּשִׁים נְטוּשִׁים נְתוּנִים לְבִלְיָה
וְלִתְרֵב וְאִין מִקְבֵּר לְהִמָּה.
(נִתְנָה קְרִמָּה)

שָׁשׂוּ עַל קְדוּשַׁת אֵל לְהַקְדִּישׁוּ
וְלֹא אָבוּ בְּמִרְמָה לְבַחְשׁוּ
תִּקְפוּ כֶּמֶה וְכֶמֶה בְּפִחוֹת לַעֲנִשׁוּ
וְלֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נָפְשׁוֹ הִיָּתָה יְהוָה לְקַדְּשׁוֹ.

מִי כִמּוֹד בְּאֵלִימִים אֵלֵי הַתַּאֲפָקָה
נָתַם קִרְקָרִי בְּהִיבְלָד וְשִׁתְקָתָה

קינות וסליחות

גבים מתעתעים בבניך והחשיטה
תמכור עמך בלא הזן ולא רביתה.

חליתי היא, וימנך לא קצרה משנכם
למה תביט בוגדים חורשי על נכם
מעלה מים אנה השם בקרבם
היינו במעולם לא משלת בם.

(מעולם)

באנו באש ובמים ולהבה
בעלנו סקלנו ותלנו עליה
רקבו לראשינו ועשינו לך חטיבה
כי עזה בנות אהבה.

בכל מיני שמד חובטנו ממנו
חבשו קתשו בבר ונדרקנו
ורדנו שאול חיים ונבלענו
הן גענו אבדנו כלנו אבדנו.

(כבשו כתשו)

יוקש לפנים בופר לאיש בקרבנו
בהגישו תור או מנחה בעשרוננו
עני דור חלו ירוצה עזנו
(מלאו) חיים לד' כי איש בבנו.

(בקרבנו כן נקוד בכ"י רומא)

(מנחת עשרונו)

(מעוננו)

קנא ונקם איה קנאתך
ראה כי נאצו לעומתך
בן עם האב טבח ללחלל ברייתך
ברו לי נדים שיחות אשר לא בתורתך.

חסידך זכור ועובדי עבודתך
עולתם ידשנה סלה לרצותיך
ולפס על פורפון עמיתך
מור ואתלות קציעות כל בגדותיך.

קדם הירחת נוחת שלשת איתני
נפלו לפקשן אש עבודך מנאי

קינות וסליחות

ועתה זכור כמה וכמה מבני
את השריפה אשר שרף ה'.

ואם אין אני בדאי להנאל
זכור משרתיך לא רצו להנאל
מהלל צדק אמריך ודבריך אל
לא למענכם אני עשה. כי אם לשם קדשי בית ישראל.

מה תתהפכי חרב כל סביביך תלחמי
טובים אשר בנו תכלי ותמעיטי
ואל אני היום גם שם תשוטטי
הוי חרב לה' עד אנה לא תשקוטי.

נדמו יושבי אי ונכרת מאונם
אי קבוד גלה והנה אונם
ידו בעי שלח והניף בעצם
יורו מבסאותם כל נשיאי הים.

חק אמותם ילדים צואר פשטו
ואבות מברכים זבח ותבף שחטו
שועיהם ידי סלע גשמו
מעילתם ואת בגדי רקמתם ופשטו.

(יפשוטו)

(מי)

מה יגור כלולי יופי כלולי התורה
האמונים עלי תולע ממשלה ושררה
לבושי מילתין משיבי מלחמה שערה
איכה נשבר מטה עז מקל תפארה.

(חמדת)

חמדתם אוצרותם לא חמדו נקיים
זכו לצרור נפש בצרור החיים
קצו בחני הכל באביונים ובגננים
ישימו לה' קבוד ותהלתו באינים.

ביטה אם יכלו עדי מרום עלו
בגדרם פרוכת וניאצות ביתך הנדילו

קינות וסליחות

בְּנוֹטוֹתָם עָלֶיךָ רָצָה וַיִּתְּהוּלְלוּ
חֲשָׁבוּ מְזִמּוֹת בֶּל יוֹכְלוּ.

תָּמִיד פּוֹעֵל גְּמֻלָּתוֹ בְּנִתְיָבִיו.
מִמֶּנּוּ מִשְׁפָּטוֹ וַיִּשְׁאַתּוּ בְּחוּבָיו
וּבְרָיָה קָלָה אֶכְלָתוֹ בְּנִקְבָיו
אֵךְ אֱלֹהִים יִמְחֹץ רֹאשׁ אוֹיְבָיו.

רַם בֶּן הַשָּׁב לְאַחֲרוֹנִים אֵל חֵיקָם
גְּמוּל שְׁבַעַתִּים לְטִבְחָהּ הִתִּיקָם
הָרָאם חוֹרֵךְ מִשְׁאֲלוֹתָם וְחֲשָׁקָם
יִשְׁמַח צְדִיק בִּי תוֹרָה גָּקָם.

אֵל עֶמֶךָ הִפְלֵא יֵשַׁע
בְּאַהֲבַת הַרְוּגִיתָ תִּכְסֶּה פִּישַׁע
מִנֵּת הַלֶּקֶךְ תְּגִיל וְשַׁעֲשַׁע
פִּעְמִיו יִרְחֹץ בְּדָם הַרְשַׁע.

וְאֵן אֲשִׁישׁ בְּךָ מַחֲלִילִי
אֲמַרְהָ לְךָ צוּרִי וְגֹאֲלִי
מִנִּי זֹמֵר אֶבְיָרְךָ מַחֲלִילִי
הָאֵל הַנּוֹתֵן נִקְמָת לִי.

(אכתיר מהללי)

ב.

קינה מבלוייש אחרת.

לְמִי אוֹי לְמִי אֲבוֹי וּמְדִינִים לְמִי שִׁיחַ לְמִי פַעֲעִים וּקְלוֹנִים לְמִי חֲכִלִּלוֹת עֵינַיִם
מִכְּבִי וַיְגוֹנִים. לְמַאֲחָרִים בְּשִׁקְנָם לְבָאִים לַחֲקִיר פְּדִינִים לְמִקּוּיִם לְשִׁלּוֹם
וּמִרְפָּא וְהִנֵּה דַאֲמוֹנִים. לְנִסְקָלִים וְנִשְׁרָפִים וְנִשְׁפָּטִים בְּכַמַּת דִּינִים. בָּאִים בָּאֵשׁ
וּבִמִּים וּבָהֶם נִירוֹנִים. זֹכְחִים זָכָה מִשְׁפָּחָה אֲבוֹת וּבָנִים בַּהֲפִשֵּׁשׁ וּנְתִיחוֹת וּכְלִיל
לְאִשִּׁים לְיוֹקְרָה:

וְזֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה. הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְרָה:

קינות וסליחות

אוי נא לנו כי חטאנו. ואף כתורמוס לא עשינו אבינוס). מקדש הודש. ומשכן ממושכן בעונינו. נבוכדנצר בלענו אכלנו הממנו טיטוס ואספסינוס ואנדרינוס וטרנינוס עקרונו. בחרתנו לסגולה והנה לקללה אנחנו. הן גווענו אברנוס) בת"ת"ני"ו לקרין נתננו. ובת"ת"ד"ק הווקנו ובת"ת"ק"ל"א שחיתנו) ושריפה בבלוויש נועדה:
וזאת תורת העולה. היא העולה על מוקדה:

אוי לנו כי שורדנו והיתה לשריפה. הנאווה והמעונגה קהלת בלוויש הופת. הגועדה יחד לתורה ולתעודה לעדפה. איך הבערה לחלק יצאת ולשרפה. שמו צרים עלילות דברים בעקפה. אתם המיתם גוי בנהר להשטיפה. והביאום בסוגר ובחוחים בהם להסנפה. וענום והכום רתסד) להחליפה. ועמדו בנסיון במסה ובתבערה ויקדה:

וזאת תורת העולה. היא העולה על מוקדה:

אוי לרשע רע האבוד יאבד זכרו. יעץ רע קשר רשעים קשרו. לשקע איש במים הדבר לברו. והצדיקן רשע והרשיעו צדיק לעוקרו. אוי מושל מקשיב לדבר שיקרו. תוכלה) נפשו טיבתו) לטו לאררו מיאן בשוחר ואמר בלי להזכירו. ולא הועיל הון ביוס) עברה להעבירו. ויצו להביא בניך מ) לעקדה:
וזאת תורת העולה. היא העולה על מוקדה:

אוי לי על שכרי נחלה מכתי העצומה. כפערט) רשע ימח שמו מאדמה. לשרוף חסירי עליון מליאי חכמה. והכניסום לבית המוקד להשרוף שמה. סחו והמירו כבוד בלא יועיל מאומה. פצו צדיקים עפר בפייהם להשימה. הבערה וביושול אינה משנה שלימה. כנגד שינון ייחוד היראה התמימה. והנעיום עלינו לשבת ה' אחד לייחודה:

וזאת תורת העולה. היא העולה על מוקדה:

אוי לי אמי כי ילדתי לראבה. אנשי סדום כנסבו הכיתי) לסוכבה. הנחשים השרפים חבילי ומורות להרחיבה. ונשרפו שלשים יום) ושתיים עולות להקריבה. ויולדות אצו ורצו מיריעותיהם) להשרבה. ואת בניהם העלו עולה נדבה. טלה חלב כליל לעולה נדבה השובה. ברביעי בשבת בעשרים בסיון להחשבה. אך גדול היה באותו היום ונצת יום צום ומבוכה לאום העלובה. זכרה לי אלהי לטובה. כי חמות בניי ובנייך להעליבה. להפרידה:

וזאת תורת העולה. היא העולה על מוקדה:

אוי נא לי כי עייפה נפשי להורנים בכאיבי. אוי נא לי כי יסף ה' יגון על מכאובי. אוי לי כי נדמתי וגבאב לבבי. אויה לי כי גרתי משך ביד אויבי. או מי יתיה משום אל חורשים על גבי. אוי לי בוגדים בגדו בוזים להעציבי. אוי לאב שהנגלה בנוי תשמיע אבי. אוי לי שנשבעתי ואין מפר ניבי. אוי לי שהתרכתי ביתי והגלית אוהבי. הוי ארון והודו יסדרו למשגבי. אוי לבנים שגלו משלחך נדיבי. אוי לספינה שאבדה קברניט מוציא ומביא. אוי לאותה כושה וכלימה שהכלמיני מחייבי. אוי מבית ואוי מחוץ להסביבי. אוי לי מצרי אשר עיקל נתיבי.

(ב) לאכינו. (ג) כולנו אברנו. (ד) הריגה ושריפה. (ה) ויראתם. (ו) תוכל. (ז) סבלת לאררו. (ח) יום. (ט) בני — בני עקר. (י) על הכית. (יא) בשלשים. (יב) מרועותיך.

אוי לי אם אומרה ואהרהר על חוצבי. אוי לי אם אומרה מלחמה דאנת לבי.
אוי לי כי פנה יום טובי. כי רחק ממני מנחמי וקרובי. אל מי תדמוני ואשוה
בדאבי. כי מי גוי מכל שכניי סביבי. אשר חטא ונפרץ בו כאשר בי. עלי
עבירות הרונך נפשי להדאיבי. אני נסקל אני נתקל להלעיבי. אני נשרף אני
נערף להלעיבי. אני נהרג אני נדרג בחובי. אני נחנק אני נשנק למריבי. אני
מוכה אני לוקה בניוי. אני מומת אני מוצמת ללביא. אני מאובר בבית הכר דמי
להויבי. אני נחלה אני נקלה וגולה להכאיבי. אני נדרס אני נהרס להדיבי. דמי
נשפך עירי נהפך ונוי. אני נדרף-יט) ונהרף לאיש ריבי. אני נאנס אני נקנס לאויבי.
אני חבוי אני שכני בשבי. שבו לאיתנים כל גוי מחריבי. ואני עד מתי אצפה
להשיבי. ביד בן דוד ואלהו הנביא. הוי על כל שכניי הרעים להביא. אוי
לנפשם כי נמלו להם רעה להחריבי. הן לא קצרה ירך מלהשיבי. יבא דברך
וכברנך בעיר מושבי. אעלה פרים על מזבחך להתמידה. ברצונך ירושלם עירך
קשט בכבודך. והתמיד איי-י) תתמיד נצח להעמידה:
וזאת תורת העולה. היא העולה על מוקדה:

ב. הקינה הזאת השנית לוקחה מתוך כ"י האמבורג נוממער 86 ומכ"י נוממער 145.
גם היה לפני העתקה מתוך הכ"י נוממער 312 אשר ברומא בביבליאטעק
Vaticana ובכ"י זה מצאתי השינויים אשר הצנתי בשולי היריעה, ועוד יש
בידי מחזור על קלף ישן נושן בתמונת 16 עם ציורים וגם בתוכו הקינה הזאת
עם הקינה על גירות ורנקבורט.

המקונן הוא ר' אפרים בר יעקב מבונא כאשר הוזכרו צונץ בספרו ליטערא-
טורגעשיכטע ע' 290 וכנראה רמו המהבר את שמו בסוף הקינה
אפרים בר יעקב ואיפשר רמו נ"כ שם על תיבת אמן.

כבר העיר צונץ בספרו שם, השם אשר יצא בדרך היתול מתיבות טיבת למו
לאררו בחרוז הרביעי הוא שם הרוכס Thibald והוא אשר נקרא בספור
המעשה (בכ"י נוממער 563 בפארמא) מיבאט בן סיבולט. וראיתי להוסיף פה
הסיפור ההוא כאשר העתקתי מתוך הכ"י מפני שממנו יצא לנו ביאור לבאר
כמה דברים ולשונוות בקינה אשר לפנינו, רק איזה שורות השמטתי וצינתי אותן
ע"י נקודות מטעם כמס עמדי, כי המקונן שפך אפו והחמיו על הרשע ששפך
דם הקדושים על אשר לא רצו לעבוד אל אחר.

שמענו נגידים עמים והאוינו יושבי הלב ודעו וראו מכתב מעדה הקדושה בעיר
בלייש במלכות צרפת קרית פועלי און עקובה מדם נקים שנידונו על
קידוש השם על לא חמם בכפיהם נקמת ינקום דמם במהרה.

וידוי ברביעית בעשרים יום לסיון שנת ארבעת אלפים וחשע מאות שלושים
ואחר ליצירת בראשית שנת אלף ומאה ושלש לחרבן טיטוס ושם עמלק
בן עשו עולה בנימשריא כהמן בן המרתא האנני וכמו בן טיטוס הרשע וכמו
טיבוט בן טיבא הצורר והשבון טיבוט עולה לשלושים ואחר פרט של
בריאח העולם וכאשר עשה נקמה מהמן ומטיטוס בן יעשה נקמה מטיבא במהרה

בימינו כמו זו הנזרה לא נעשה בימינו ואבותינו לא ספרו לנו ועליה לבנים
 ספרו ובנים לדור אחרון ואני עובדיהו בן הרב ר' מכיר בן הזקן ר' עובדיהו
 שמחי זכרונם ותומתם וישרם וצרותם למוטפות יפות בין שני עיני וכצמדיו והב
 מוזהב על זרועי וקדושתם וענותם על לוח לבי תכתב זאת לדור אחרון למען
 ספר ייחוד קדושי עליון גבירים וגבירות זקנים וזקנות בחורים ובחולות קדשו השם
 הנכבד כי מה שלא ספרו לנו אבותינו וגם לא הועד שמענו וראינו מעם קודש
 שנשרפו ונדרונו למשפט מעוקל ונספו בלא דין ובלא דברים בלי פשע וקברים
 נתנו רשעים ואשם שמו לנפשם ותשורה לנותן הנשמה ומרמה לא נמצא בפייהם...
 ואלה האנשים והנשים אשר יקומו לחיי עד צדיקים וטובים צרופים כנסף ובחונים
 כזהב לא המירו כבודם . . . בקילקלון . . . כי אמרו הקדושים אין זר אתנו ואם
 יגורו המושלים באו חשבון ומסים וארנוניות הדין לשמור פי מלכים ולדבר
 תחנונים ולחלות לצור בצרתם להננם ולרחמם לפני שוביהם להקל מעליהם
 כאשר יענישו אנשי ארצם. אך כאשר לבבם הרע ויעלה לב בליעל להשכיח שם
 הבורא לפתות יראיו להם בהסתות מרוחם. להכחיש מהורים ליראם ולבהלם. .
 והברורים יענו עדות בדיבור שגור בפייהם בחרי אף לאמר קול רם בפנים וקופות
 בחר ה' יראה והיה האיש אשר יבחר ד' הוא הקדוש ולא נחוש אל שקריכם
 ולהבליכם כי אתם והכלבים שנים ואנחנו נחזיק במעוזינו ויתנו הצאן פניהם אל
 עקוד ומכסם לה' שלשים ושלשים נפש העקודים ככבשים בני שנה וארבעה עשר
 תמימים והבכורות עקודות ככבשות בנות שלשה וחמש עשרה נשים פוטרות
 צרותיהן נפשותם מלהם יום הבא על הייחוד ויראת אלהי אבותם והבישו לצור
 ולא הכירו אלהי נכר להורות בני ישראל לשמור תורת ד' ומצוותיו ודברי חכמים
 ותורותיו להיות שפטים במיתת קשה שלא יעברו חוקות עולם ודבר אלוהינו
 ואמרי פיו לנצור ושבועתו הזהירו הצופים וצויי לישראל לקיים עליהם לא תזכרנה
 צדקותיהן ולא יכירו שווע ולא ישאו פני שרים ומושלי במלכות ללמוד בני יהודה
 קשות בארשת שפתם להלוק בעידות נאמנה ולנטוש מאחרי ההבל תעתועים אשר
 לא יועילו ולזאת יחרד כל לב איש ואלי יאספו כל ירא וחרד ויודע ספר ומדברי
 צחות איש אל רעיהו ויחקרו ולאחיו יאמר חזק לספר בכל מקום בכתב ובעל פה
 לפני כל יצור קצוב אשר דברי אמת הוות 'על לוח לבות לזכרון לדור אחרון
 בכל מושבות ישראל להראות יום פעולת אחריתם עוצם אהבה לבוראם ועושם כי
 מדבוק גדול וחבור ליראתו סבלו בגלות זה המשא ולא שקרו בריתו ולהם יקראו
 אילי הצדק בנים לא ישקרו וגרבה בעורם ודמם כעל מזבח ובחרו להם אל אחד
 . . . על כן גבורי החיל ילמדון בניהם איש ללשונו בכל עיר ומדינה דברים
 אלו וזכרם לא יסוף מזרעם.

ג.

תוספת לקינה. למי אוי ומי אבוי

שיסר ה' תמר בן הח' ר' מנחם על הגזירות שנהרנו קהלות הקדש ויותר מק' ישובים עמהם בעונתינו הרבים ה"ד (השם ינקום דמם) בשנת נ"ח לפרט.

אספרה ואלילה ואספוק כף בנפש מרה
 ואזעק נהי ונהיה והנה וקנים אחכירה
 ברוב יגוני ועוצבי עיני עוללה ונגרה
 שק ואפר אציע ובעפר אתעסרה
 גו חיש ועף ששוני ושמחתי נעדרה
 על שבר בת עמי אלך שחוח וקדורה
 דמיתי לקאת ולכוס חרבות במדברה
 והייתי כצפור נודדת מקנה וממדורה
 הוצנתי על נחלי ריקם ויסודי עורערה
 בחדש הרביעי הלמוני ודקוני חוץ כעפרה
 והנה הנשים יושבות מבכות התמוז בנבורה
 גם בחדש החמישי אשר בו לויתו אעוררה
 וכול מלוגי בו הושם ושתו השערה
 מאר בו כתרונני אבירי בשן וחזירי יערה
 חדש אב אשר שנהג) באולחו להתגברה
 תקולל חלקתו בארץ ואל תופע עליו נהרה
 ספלו אויבי שקר וגלחוני בתער השכירה
 חרב סתחו רשעים בלב עמי לקדרה
 יונק עם איש שיבה כלו והרגו בעברה
 וגותרתי כתורן בראש הר עניה סוערה
 כרסמוני והממוני והחיוני לענה להשתברה
 הכוני סצעוני חנם וידו בי אבן יקרה
 לבקרים צמתוני ושמוני לחץ ומסרה
 דגוני באש ובמים וקלוגי ביקדה ותבערה
 מים רבים כבירים נחלים ששמוני בסערה
 נבוכי עדרי צאני אום שה נדחה ופזורה
 ג"ח לפרט קייתי וצפיתי למנוחה ולעזרה
 והנה רק בעקה אימה חשכה וצרה
 סלו כל אבירי ישישי ועולמי מלססרה
 סף ונשים הרנו למשחית ואלה אוכרה

(ב) בגליון חכ"י נתקן המלה הזאת מירי סופר אתר בתיבת "שלש".

קינות וסליחות

עדת קהלות ווירצבורק הנאות והדורה
 לעוף השמים נתנו נבלתם להפקירה
 פלגני עיני תול ותדמע עליהם בעתירה
 אבל שאול חררי מות ארר אתם לקבורה
 צפו עלי חרב ועצמו עוד חללי מלחקה
 בקהלת נורנברק ובונברק אשר ספו במארה
 קדשו צום ומספר וקראו עצרה
 והוסיפו דאבון על און ושמה ושערורה
 רבו כחול ים חבלי וכאשה מצירה
 על קהלת רוטנבורק הקדושה צפירת תפארה
 שרפו ורצחו עמהם יותר ממאה ישובים בנערה
 אשר דמם נשפך כמים וגויתם מלקבורה
 תמו ופסו כל נאות יעקב חמדת יקרה
 ונותתני כעוללות בציר פליטה הנשארה
 העל כן אקרא למקינות ולחכמות אשנרה
 ואתחבר לתנין ועם בנות יענה אנורה
 עורי מעלי אפשיט ועל חלצים חנורה
 על כל משעחתי אשר השלימו נפישם במורה
 לקשי יום עליהם בכי ונאקה אקשרה
 ועל צבא השמים אצוה ומורות להתקדרה
 ויחשכו כוכבי נשף והלבנה להתחפרה
 כי גדול כים שבירי ולא אוכל כפרה
 בעניי אלקי שור נא וריבת ריבי מהרה
 על קדקד מחריבי חמסס ירד לשברה
 תתן להם מגנת לב ושיחם כסדום ועמורה
 רוח זלעפות אש ונפרית עליהם להמטירה
 מדם הללם הרבך וחציך להשכירה
 על זאת אתפלל אליך תמיד ואישחרה
 רעות עליהם תאסוף ועברתם לנצח שמרה
 בחרון אפך תוכיחם ובחמתך להתיסרה
 תסיפם בסערתך ושיחמו כתנור אש בוערה
 תדושם ותדוקם כשבר נבל יוצרים שברה
 מראש פרעות אויב לפקוד ולהזכירה
 והשב אל חיקם שבעתים בכנפיהם לצורה
 ראה עמלי ומכאובי למששטי הקיצה ותעירה
 לנקום בימינו לעינינו נקמתנו ונקמת התורה
 חזק ואמיץ שרירי כנתך ותהי עליהם סתרה
 ונאלם ותפלגם מינונם ותוציאם מאפלה לאורה
 ותעטה כמעיל קנאה ובגדי ישע להתאזרה
 ותושיבם בגוה שאנן וכצנה רצון להתעטרה

קינות וסליחות

ויעלו על מובתך לרצון בקומץ ואזכרה
 כל אלו הזבחים שנובתו לשמך איום וגורא
 ירצה חלבם ודמם כמנחת כליל קמורה
 ולא תבוז לב נדכה ורוח נשברה
 וחשוב עלבונם ושכרונם כזבחי שלמי תודה
 ואת תורת העולה היא העולה על מוקדה.

ג. ההוספה מקורה היא בכ"י נוממער 145 אשר בביבליאטעק של עיר האמבורג.
 אחר חסלת הא"ב רמו המקונן את שמו בראשי התרויים: העלוב תמר
 תמר (שני פעמים ומטעם זה הוסיף המעתיק בסוף הקינה ינוחם בכפל העלוב
 ר' תמר) ואח"כ מתחיל התרוי בתיבות חוק ואמין. הוא המבכה את הנהרגים
 בשנת ג'ה בקהילות וירצבורק, נרנברק, בונברק, (עיר Bamberg) דוסנברק ועוד
 יותר ממאה ישובים אשר לא הזכיר את שמותם וכאשר הודיענו החכם צונץ
 בספרו זינאגאלע פאעזיע ע' 34 היה מספר הישובים מאה וארבעים וששה
 וע"ז הקינה האחרת תחת אות ה'.

ד.

אחרת על לודא ציו לפרט.

אללי כי אוי והוי ואבוי פינו מלאחת. תמור שיריי רגנותי. נהי וקנים למדתה.
 בכני דמעותיי ושיקויי מסכתה. שליש ברמעות אותנו השקיתה. גברו ונחלו
 מכותי באכזריות מיתה. ריצצת ישישי ורובי שסונה מחצתה. דיכיתה עצמם באופנים
 פילחתה. קלום שרפום כסוחים באש הצתה. דבישה וראה למי כה עוללתה. צפה
 נאקת חוללי עמך חלק ברדתה. ולמה מרמס לכל עוברי דרך נתתה. מרצתה
 נדרם וחשימהו בתה:

על וולפהגן:

זאיבי ערבות בקעו בעדר קצפתה. עליך הורנו שש עשרה בנים ואמותם רששתה.
 חשבו מומות לאבד שמו עם זו יצרתה:

פרט על וולדא:

סלו וכלו שנים ושלשים לטבח קרשתה מכתת ולא חמלת עולליהם נפצתה.
 נגעו רמים ברמים. הבאתה יום קראת. יה ראה כי נאמנו בבריתך גולתה. מי
 כמוך באילמים ראיתה ושחקתה:

ועל צרפת:

כי הרעשתה ארץ צרפת פצמתה. להשמיד ולהרוג כשש אלפים מסרתה. יום נקם
 ושילום מחמם ושריפת בני יהודה:

וזאת תורת העולה. היא העולה על מוקדה:

Sammel-Band.

ד. הקינות הקצרות העתקתי מכי ברומא אשר בביליאטעק של Vaticana תחת ג' 312 והן ניכ תוספות לקינה הארוכה (לעיל אות ב') הקודמת שם להן. כי הסיום הוא כאן כמו שם בפסוק, וזאת תורת העולה היא העולה על מוקדה".

הקינות האלה כולן יצאו מידי איש אחד, והוא ערך את התווים על פי א"ב ועל פי תשריק, מתחיל עם אות א' ואח"כ עם אות ה', עם אות ב' ואח"כ עם אות ש' ובדרך זאת מהליף את האותיות עד תומם.

הגזירה בשנת צ"ז בלודא היא העיר Lauda במדינת באדען. עליה קונן גם ר' יצחק בר נתן בסליחה המתחלת, "אתה בחרתנו מכל העמים" וא"י אמצא עוד מקום וזמן להאריך בדברים אודותיה, — מה שכתוב בשורה השלישית ישישי ורובי בודאי הכונה על זקנים ונערים כמו חולין כ' הרובין פירשי הנערים.

הגזירה בוולפהגן (Wolfhagen) לא נזכרה עוד בספרים שלנו ורק בפנקס של הזכרת גשמות הנקרא "מיינצער מעמארבוך" (Revue des études juives IV, 9) כתוב סתם, הרוני וולפהגן תתקצו לפרט במרחשון" וע' במ"ע צייטשריפט פיר דיא געשיכטע דער יודען אין דייטשלאנד שנה ב' עמוד 195 כי שם הודיע תלמידי הבי משה שטערן שהגזירה הזאת אשר בה נפלו י"ו נפשות לפי הקינה אשר לפנינו היתה בוולפהגן מקום סמוך לעיר קאססעל, וגם נזכרה בתוך Annales Erphordenses גזירה אחרת בזמן ההוא במקום Wolfesheim בקירוב עיר Strassburg וכפי הנכתב שם הרוני י"ח נפשות סמוך לחדש דעצעמבער.

הרוני וולדא והוא Fulda היו שנים ושלושים במספר ויום הגזירה היה י"ז בטבת לפי המעמארבוך הנ"ל ונקובים הם שם בשמותם וא"י בקובץ לשנה הבע"ל ארפס עוד קינות אחרות על הרונים בגזירה זאת ואשוב לדבר אודותם באריכות.

המליצה, מי כמוך באילמים" ע"ג לעיל ע' 4 ועמוד 6.

ה.

הרב ר' אברהם הלוי על גזירות שנת נ"ח לפ'.

ציון מכון שבתך נהרם ונחרב לאי עמך בקרבך טבורחים גם כל גבוניך:
 אויבים רצצום דקדום ברמחים וגלגלים כלי משחית כלו המוניך
 שפנו דמי ירנקים עוללים בלי חמלה שרפום שריפת אש לאפר דשן עזרייך
 שאון וקול עילתה סיעיר מתים גיאקן תבקע אדמה לקול משור עגניך
 אבכה ואהמה במורשי לבבי צלה עדה קדושה אשר עשו רצוניך
 אויב בחרב לטושה ומרומה להשמיד ולכלות ישישים חכמי ספוניך
 עיני הלא נוזלים דמעה כמעין וים עלי שלוש סביבתי נהרם מעונייך
 המה נקובי השם וירצבורק וטנבורק ונורנברק שמה נסיכי אנוש המה ופרוורניך
 ימסיר עלי רשע באש נפרית וסידים והשקם בכוס תרעל אויבך סלונייך
 שכן תונק והם המל בחמלתך עמך שרידי עם שבנם במשכניך:

ה. קול נשמע מציון לר' אברהם הלוי על הרוגים בנזירה אשר יצאה מחמת עכשוי של רשע הנקרא רינדפלייש בשנת נ"ח.
 את הפיוט הזה לא ראה החכם צונץ מימיו, על כן לא ידע את נועם מליצתו ויושר משקלו, רק לפי דרכו להפש גם במחשכים מצא ברשימה של Assemani שיש בכ"י פיוט ציון לר' אברהם הלוי המתחיל ציון מכון שבחד נהרם — ותו לא. ועתה באתי אחריו להשלים את דבריו, כי הכ"י היה נגד עיני בביבליאטעק של Vaticana תחת נומער 312 והפיוט הזה נמצא שם דף 39 והעתקתיו להודיע אותו ברכים.

ו.

קינה

זה (*). יסר הר' משה בר אלעזר הכהן

על קהלות

ווירצבורק רוטנבורק נורבערק הי"ד

מה קול הצאן הזה אשר באזנינו הקול קול יעקב בגיא גלותינו
 בקבי מר ולב דוי נצרח בצעקתנו במספר וביללה נתאונן בקינותינו
 אי שמים מה נשפנונה אם פח אבנים! או נחוש בשרינה לשאת
 כובד סבל צרותינו ולא עליך השם תלונותינו כי אנטונו לעצמינו
 הרענו אוי נא לנו כי חטאנו על בן גוענו פולנו אבדנו ולפני בני
 עולה נפלנו תעלולים עבדי עבדים משלנו בנה מה גדר ונצטרך
 נד' מצאנוני לבן להרפה לבו ולמשיסה נתננו אוי לי כי רבתי
 פרץ וצנחה ברחובותינו נספו בלא משפט חסדינו קמטו בלא עת
 טפנו ועוללנו ארץ ארץ אל תבסי דמינו ואל יהי מקום לעצקתנו
 נזעק אוי היו ואבוי על הרעים שבגינו ועל בל' איש צר ואויב
 באיבה הדפנו רב בוח מבוח שבצענו שמה לשמה שמה שמה בלא
 נחת נחת הקטנו גם הארי גם הדוב הקה עבדיך נתנו הנמר העז אף
 הוא שקלנו הנחש בלא לחש נשכנו אמן החזיר אשר פרסמנו
 הוא האחרון הקביר עלנו בשוטים ועקרבים יסור יסרנו מידו לא

(* קינה זה. כן כתוב נגד חוקי הלשון ואני נתתי לכל הפחות ריח בין הדברים להפריד חובת קינה מתיבת זה באופן כאשר נרמס לעיל.
 (6) בכ"י השני: כח אבנים כחי כלשון הכתוב באיוב ו' י"ב. (7) אנטונו אלה פה. (8) ועל איש.

נחנו ולא שקטנו זה לי אלה ומאתים ושלשים שנה שהתריבנו
ועוד ידו נטונה וקשה עלינו צרה על צרה, ושר על שר
מציאנו בכל מיני בילוי נאבדון להמיתנו, בחרב באש ובמים מן
הארץ לבשרנו ואלו הן הנשרפים (והנהרגים) בחטאתינו, גדולינו
וקטנינו נשינו וטפינו, קנינו ונערינו בנים ובנותינו, בחרינו ובתולדותינו
וכל מחמדי עינינו, יפה פרי בטנינו טבות לעינינו, שתי קצותיו
אכלה אש נחלים בערו ממנו, הנחמדים מן ספרי תורתנו, שרפו
קרעו רמסו דרסו ואין לאל ידינו על אלה אני בוכה ונדי רפה.

וכל בית ישראל יבכו את השריפה.

שאלו נא וראו כל יושבי אדמה, ההיתה קזאת לכל אומה.
באשר עולל לי יוצר כל נשמה, אוי לי ואללי לי כי שקנה נפשי
דומה, ברביעי בשלשה עשר באב הבתי עד חרמה, ביום הרג רב
בנפול מגדל וחומה, בגסתי שבויר צבור ק הנהרה והתמימה.
הנאנה ותמעננה ביו והדר מסומה, נהרעה קרנה ונפלה מבלי
תקומה, רבתי שרתי במדינות כנגלות איומה, אם בישראל יופי
מכללה בחמה, ופז צחו אדמו מן עלם ועלמה, נשים הנפות
מחוסבות בקציעה וימיה, בחורים מגדלים כארץ לבנון ושקמה.
בעלי מקרא ומשנה התורה והחכמה, שלשלת יוחסין ראשי אלפי
ישראל הטה, נהפכו פרנע בסדום ועמורה ואדמה, גהרנו נשרפו
ונטבעו ככילין ומחומה, עליהם אקונ כמר נפש ביללה ובנהימה.
אקרא ביום ההוא לקרחה ומספד מר להרימה, יחשכו בו בוכי
נשף ועש כסיל ובימה, תחת פתיגיל מחנורת שק אשימה, תחת פאר
באפר אתפלש בגפש ענומה, לא אתן שנת לעיני ולעפעפי תנומה, עד
אבקה ואניד מזמים ימיה, עפר אלחוד ואורזק על ראשי השמימה.
לא אשמע עוד בקול שרים) אך בקול בקה דמה, עיני נהרה ולא
תדמה על מבתי אנושה ועצומה, מרפו זרוע אף קדקד ובתפי
משקמה, אוי לנו כי יצאה אש וגאבל גדיש וקמה, בוססו נחלתי
שמונה לעיים ולשמה, אשכבה למעצבה בבשת וכלימה, בראותי
מקום קברות אבותי חרבה ושמה, הן עם לבשר חמורים נדמה.
זכו לקבורה וחללי אין קובר להמה, ומקדש מעט) לתפלה בעת

משפב וקומה. הבנינו בו צרה ורבה משטמה. נעתה ה' הכול
אוכל דבר מאומה. אין בידי למחות אך בדרך התנקה והרמה.
שפוך עליהם זעם וחרון אף וחמה. יען ובענן פי הגדילו והרבו
אשמה. שפטני ונקמני האל הנותן נקמה. וראה השורפים והעשופים
ליעקב קדמה וימה. ובשרם יתה לך במזה התנופה.

וקל בית ישראל יכבו את השריפה.

תקבצוה ושמעו לי בני יעקב ואליה. ואזעק הוי ואבוי בבכי
ויללה. ותמיד לא אחשה יוםם ולילה. על מהפכת רוסגבורק
הקהילה. עגלה ופהפיה בלי דופי ושפולה. מקמרת מכל אבקת
רוכל כלולה. חסידים ואנשי מעשה תורה וגדולה. יראת חסא
ועונה ויוו כהונה בטלה. אוי לי כי נפן רשות למשחית למלאכי
סבלה. ממקדשי הסלו בלי רחמים וסמלה. נתפשו בעון הדור
אשר נדל עד למעלה. אלו הן הנשרפין בחטאת הצבור ובאשם
מעילה. גבורי בם עליהם קירות לבי ומעי אוחילה. נקשו ונלכדו
ונפלו בלי הצלה. בשלש פעמים פגעו בם בני עולה. דמים קדמים
נגעו עד לאין תכלה. בחרב שלישיה עד למשחית עשו קלה.
סרב לוי מקצה לקצה אכלה. ביד רעי גוים שבניי הנגעים בנחלה.
אוי לי על שבדי מבתי ונחלה. שטפוני מים ודונים על נפשי עבר
גחלה. בארבעה עשר בתמוז פתחו הצרים בקלקלה. ועד הן
נפשות גרדפו ונהרגו תחילה. ובשגים עשר באב עלתה כל
העדה בלה. הרבו המדורה והיציתו האש בקול המולה.
ותבער ביעקב להבה סביב אכלה. מגער געד זקן טף ונשים
בחור ובתולה. הוי אח ואחות וקנים יחדיו במבשילה. מי ישמע
ולא ידמע ברתת ותלחלה. משגה שברון השפירתי על זה עיני
עוללה. על עוללים מגוללים בדם בתוך המסילה. כהני חקני
משלבים ערומים בדם ונבילה. לא אשמע למגחמים למגעימי
מלה. כי ארד אל בני אבל שאולה. צר לי ומר לי עליך
רוסגבורק המהוללה. שבת משוש לבי וערבה כל שמחה
וצהלה. הדור אתם וראו פליאה נשנבה גדולה. בני הולכים לאש
בשירים ובמחולה. ליחד ולקדש בוראם ושמו למללה. נשים

במקנות קשרו ילדיהן על לבביהן בבהלה. היא מוצתה ובנה ברוך
אחריה ולא נתפרדה המבילה. בתולת בת עמי הראתה לאפריון
וכלה. הציחה את האור וקפצה בו ונפלה. שישו נא אברהם
וחנניה וחביריו בגילה. כי בגיכם ככם לאלפים ולרבות בהקהילה.
מציל ולא מציל בלי עקר מהרים נפשותם לחבלה. שלא
יטפוס שם הגדול מלחללה. שלמה אלה עולות ביום אחד
העלה. נאני בעשרים אלה בתוך הגולה. אגא יי נפשי תתנחם
מגוי אשר עשה בישראל גולה. הרינתי בקע וכל אבירי סלה. בכל
מקום מקשר ומנש ליי מנחה בלילה. אשר הקריבו השורופים
בנפשותם כליל ועולה. יעלו לרצון לפניך אשה רים גיחת סלה.
ויכפר לעמך ישראל בקרבן עשירית האופה.

וכל בית ישראל יבנו את השריפה.

כל הארץ נשאי גהי ומינה. שלחו וקראו למקוננות ותבאנה.
להרבות ולהוסיף קינות כהנה וכהנה. על שממות נור בך אשר
היתה ראש פינה. בששי שנים ועשרים באב יצא זיוה וחדרה
פינה. ביום מר הקנה אבני קדש תשתפכנה. אנשים חכמים
וידועים נשאי מנן וצינה. על אלו יכלו בגינן תני וציני מים
תבדנה. אשתה לצמאי מי רוש ולענה. אעשה מספד במנן אכל
כבנות יענה. ואבכה תמיד על חללי עדת מי מנה. מראשית השנה
ועד אחרית שנה. הבחונים והצורפים לברר וללבנה. צרופ אחר
צרופ ונמצאו בלי תאנה. דורש דמים חמסי על עדינה. אשר
גדלת ורוממה ושפלה איננה. בתמן ימים ישאון ברוב שאונה
ויאונה. גערימו סוד ותמלאון עלי היו בלנה. מנה לא מצאה מנוח
היונה. נפשות אביונים וקיים קבצם בעמיר גרנה. זה יהי לך מן
האש קדש קדשים למנה. דמי נשפך בנחל בלי כסוי ותמקנה.
ונקלה אחיד לעיגיד ולקה ושנה. בכו בכה להולך לשריפת אש
ברנה. גשים נפשות תברענה ילדיהן תפלתנה. בכת ואנקה
החסידה למינה. טבחה טבחה אף ערכה קרנה. שחטה ביום
אחד אותה ואת בנה. תקנה את רבה ואת עצמה לא תקנה.
אל מי תדמיני לקיה בכל עת ועונה. לבקרים ולרגעים פקודה

ובקוּנה. אין חֲכָמָה ונְבוּנָה וְלֹא עֵיצָה וְתִכּוּנָה. לְהַמְלִיט לְהַנְצִיל וְלָנוּס אָנָּה וְאָנָּה. מִי יִתֵּן מוֹתֵנוּ בְּיָד יְיָ וְיִקְדּוּ נִפְלָא נָא. בְּדָבָר וְנִגְףּ בְּנוֹעַ אֲחִינוּ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְאֵל יִתְעַלְלוּ בִּי הַעֲבָלִים בְּכָל מִיתָה מְשׁוּנָה. הַשְׁחִיתוּ הַטּוֹבִים וְהַשְׁאֲרִים בְּמִקְשָׁה בְּמִלְנָה. עֲלוּבִים וְדוּוּבִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עֲדָנָה. אוֹי לִי עַל אֵלֶּךָ הַשָּׁשִׁי בִּי לֹא מִצָּתִי בּוֹ חֲנִינָה. בְּתַחֲלִיתוֹ קָסַם עָלַי בְּאוֹיֵב לִשְׁמָנָה. בְּשֵׁנֶת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הֵייוֹ מְשָׁלוּ שְׁנִינָה. בְּשֵׁנֶת שְׁבַע עֶשֶׂר הַשְׁנוּנוּ אוֹיְבֵינוּ בַּחֲרֵב שְׁנוּנָה. בְּשֵׁנֶת אַרְבָּעִים יי) וְשֶׁבַע וּבְשֵׁנֶת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה הִגְדִּילוּ עָלַי צִתָּנָה. לְהַשְׁמִיד לְחַרוֹג וּלְאַבֵּד יָמָה וְצָפוֹנָה. בְּשֵׁנֶת חֲמִשִּׁים וּשְׁנַיִם דְּלִקְנוֹי צָרִי וּלְקַחְתִּי בּוֹשָׁנָה וְנָח לֹא מִצָּא חֵן וְחֶסֶד לְאַחֲרָנָה. צֹאן קָדָשִׁים לְמִפִּים לְנָזִים לְמִרְמִים גְּתוּנָה. הַחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי אֵל תָּבֹא בּוֹ רִגְנָה. בִּי הוֹסִיף לִי יָגוֹן עַל אֹן אֶכֶּל וְאִינָה. לְהַתְּאָבֵל אֲבִילוֹת חֲדָשָׁה עִם יִשְׁנָה. יי צְבָאוֹת עֵינֶיךָ הִלָּא לְאַמְנוּהָ מְשֻׁטָּוֹת בְּכָל מְקוֹם וּמִיִּשְׁרָיִם תַּחֲנוּנָה. לֹא לְמַעַנִי תַעֲשֶׂה אֵד לְשִׁמְךָ אֵל קָנָא. אֶכֶּל כְּבֹד זֶה לְעִנְיָה הַעֲנוּנָה. תַּחֲפוּךְ לִשְׁשׁוֹן וּבְכָבוֹד תָּרוּם קְרָנָה. וְתִכְרָא אוֹתְבִי וּבִיּוֹשָׁה תִּכְסֶּנָּה. תִּתֵּן לָהֶם מְנִינָה לֵב בְּסִפְסָפָה תִּרְיָנָה. יִפְּלוּ בֹל יְקוּמוּ עֵינֵם וְלִשְׁוֹנָם תִּמְקְנָה. וְלִי אֲנִי עֲבָדֶיךָ עֲצָמִי כְּדָשָׁא תִּפְרָחָנָה יִמְהַר יְחִישׁ הַמְּבַשֵּׁר וְאֲנִי תִשְׁמַעְנָה. לֹא אֲמַר קוּמָה וְנִעְלָה רֹאשׁ הַפִּסְגָּה הַנִּשְׁקָפָה יי).

וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשְּׁנִינָה.

1. הִקִּינָה הִזְאת נִעְתָּקָה מִכִּי הָאִמְבוּרָה נִזְמָמֶר 86 חֲלָק מִמֶּנָּה נִמְצָא שֵׁם נֵם בְּכִי נִזְמָמֶר 145 וְהִדְפַסְתִּי אוֹתָהּ עִם נִקְדּוּתֶיהָ כִּמוֹ שֶׁהָיָה בְּכִי מִטַּעַם אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לַעִיל ע' 3. וְעוֹד הִיָּתָה לִפְנֵי הַעֲתָקָה אַחֲרֵת בְּלִי נִקְדּוּת אֲשֶׁר קִבַּלְתִּי עִי טוֹבוֹ שֶׁל הַחֹכֶם הַנִּכְבָּד מוֹהֲרֵים רוֹיָא בְּפִירְטָה מִמַּחְזוֹר כִּי אֲשֶׁר בֵּית אִישׁ אַחֵר בְּנִינְבִיעֶרֶן וְהַשִּׁינוּיִם אֲשֶׁר מִצָּתִי בְּתוֹכָהּ הַצִּנְתִּי לִמְטָה בְּשׁוּלֵי הַיִּרְיעָה:

הַמְקוֹנֵן ר' מֹשֶׁה בֵּר אֶלְעֶזֶר הַכֹּהֵן יָדַע הֵיטֵב לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּמַלְיוֹת הַמִּקְרָא וּבִמְאִמְרֵי הַנִּמְרָא וְאַרְגָּ בָּהֶם אֶת חֲרוֹזֵי הַקִּינָה עַל הַנְּזִירוֹת אֲשֶׁר הָיוּ בְּשֵׁנֶת נִיחַ כִּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּמַחֲלָקָה הָרִאשׁוֹנָה, זֶה לִי אֵלֶּךָ וּמֵאֲתָיִים וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה שֶׁהַחֲרִיבְנוּ. בְּמַחֲלָקָה הַשְּׁנִינָה נִשָּׂא קִינָה עַל הַנְּזִירָה בְּזִירְצוֹרֵג אֲשֶׁר הִיָּתָה בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר לַחֹדֶשׁ אֵב. בְּמַחֲלָקָה הַשְּׁלִישִׁית עַל סִפְסָפָה רוֹשְׁנִכְרָק בְּאַרְבַּעַה בְּתַמוֹז וְנִדְרָסוּ דִין נִפְשׁוֹת וְע' בִּמְכִ"ע Revue des études juives חֲלָק רִבְעִי ע' 8 לִמְטָה, אֵיךְ הַחֹכֶם כְּרִמּוּלִי שָׁנָה כְּרֹאָה דִין תַּחַת דִין נִפְשׁוֹת וְכֹא אַחִיכ

י) שְׁבַעַה וְאַרְבָּעִים וּבְשֵׁנֶת שְׁמֹנֶה וְאַרְבָּעִים. יי) וְנִשְׁקָפָה מִמַּעַן קֶרֶךְ מִן חֲשִׁמִּים.

לכלל סעות לקרוא הרוני נירנבערק בשם רוטנברק. — במחלקה הרביעית קנן על שממות עיר נירנבערק אשר היתה בעשרים ושנים באב ושמות הרונה כתובים במכ"ע Revue הנ"ל ע' 15. עוד נזכרים בקינה הזאת הגיורות אשר היו בשנות י"ג, י"ז, מ"ז, מ"ח, נ"ב לאלף הששי.

ז.

אני הוא הקונן קינה, קראו למקוננות ותבאנה, עינינו דמעה תרדנה, ועפעפינו יזלו מים
 ארברה במר שיחי, ליוצרי גוהי, ארברה בצר רוחי, מי יתן ראשי מים
 בת עמי יובל לשבות, ולא מצאה מנוח, וכהתה כל רוח, וכל ברכים תלכנה מים
 בשתי גם נכלמתי, בעת אשר אשמתי, ותרכ רעתי, ממי המאורים מים
 נבר חמא ואשמה, באום הרשעה וממה, הבה נתחכמה, לחפור בארות מים
 גדל זעם ועברה, אחוזני צירים כמכירה, וחרדה ומרה, כיצאו לשאוב מים
 דברי עונות נברו, פיהם עלי פערו, סם המות שמו ויזורו, על פני המים
 דוכרים הוות אלינו, להתנולל ולהתנפל עלינו, ארסח) שמו בכילינו, וישליכו אל המים
 השביעני במרורים, השקוני מי המרים, בעת נלאו הצדים, לשותות את מי המים
 היתה ישראל תאניה, ודמעתה על לחיה, על אלה אני בכיה, עיני עיני יורדה מים
 ויכתתנו ריכיתנו, למה אלהים ונתתנו, הלא נשבעת לנו, מהביא המכול מים
 וחתתנו בחלומות, באף חגרת חימות, כי רגנו האומות, אשר שרצו המים
 זאת אשיב אל לבי, כי אין אלהי בקרבי, ואין מגיד ונביא, על אודות באר המים
 זכו מנוירים, ודע המהורים, ישישים וצעירים, באו במעמקי מים
 חרשו הפנעים, לעתים ולרגעים, חרב פתחו רשעים, ויהפכו לרם מים
 חסידים וצדיקים, נכללו בויקים, המה שקיהם מריקים, עד נפש באו מים
 סף נשים ואנשים, לזבח נגשים, קרבן כליל לא לאישים, אי שטפוני מים
 סופלים זה לזה במרץ, לכלותינו בחרץ, אש דמים על הארץ, תששכנו כמים
 יחדיו גוי עז נועצו, הערימו סוד ונתיעצו, אותנו לחצו וירעצו, לסבול היה מים
 יתלחשו עלי יחד, להמיר שם המיוחד, לחרש העשירי באחד, אותי חרכו המים
 כל זאת באתנו, כצאן לסבחה נחשבתנו, הרכבת אנוש לראשינו, כאנו באש ובמים
 כי חנם לי חפרו, לי ודים שיחות כרו, לרע עלי נברו, מאוד מאוד המים
 למה תביס בוגדים, לבול עין סוגדים, לנאץ שמך מאגדים, אהבה לא יוכלו לכבות המים
 לבשו בגדים לבנים, יחד נערים וקנים, נשפטים באש ונדונים, לקול תחו המון מים
 משפטם חרוץ עלי דבורם, ושרשובאש עורותם ובשרם, כמשפטם כמשפטם לראות הקלוהמים
 משמח חרמים, לי שרשו הקמים, אבל אנחנו אשמים, על יבושת המים
 נסחב כלי קבורה, מקל תפארה, ישיש איש תורה, משען לחם ומשען מים
 נשים ילדיהם חונקים, בעת שדיהם חונקים, במיתתם יונקים, סכאם מהול במים
 סורו טמא קראו, ידוע תדעו וראו, היהודים טנפו וטמאו, מעין ובור מקוה מים

קִינוּת וסְלִיחוֹת

טִינִי עִמָּךְ נִצְרָפוֹ, יִדְהֶם לֹא רָפוֹ, לִיחֹד שִׁמְךָ נִשְׁרָפוֹ, לְבַל עַל נַפְשָׁם חֲדוּנִי הַמִּים
 עַל קְדוֹשׁ שִׁמְךָ רִצִּים, וְהוֹנוּשִׁים אֲצִים, וְעִרְכוּ הָאֵשׁ עַל הָעֵצִים, אֲרִוּם עָלֵי מִים
 עָשׂוֹ אִישׁ שְׁעִיר, אֶת הַבְּעֵרָה הַבְּעִיר, מִחוּץ לַעִיר עַל כָּאֵר הַמִּים
 מַלְצוֹת אֲחֻזָּתוֹ וְרַעְדָּה, בְּנוֹת עַל מִזְבְּחָהּ, אֲחֻזָּתוֹ חֲבִלִי יוֹלְדָה, אֲנַחְתִּי תְּבֹא וְיִשׁוּבוּ הַמִּים
 צְרִיקִים לִהְיוֹת מְטִים, כְּחִיכִים נִשְׁפָּטִים, בְּנֵי פֶצֶל בְּרַהֲפִים, בִּשְׁקָתוֹת הַמִּים
 פָּצוּ עָלֵי מִיָּהֶם, וּמִשְׁרָפוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, נִשְׂרָפוּ אֶתְהֵן וּבְעִלְיָהֶן, וְיִשְׁכּוּ הַמִּים
 צַד צְדוּנֵי חֲנָם, עָלֵי דָגוֹ דִּינָם, חֲטָא עִמִּי וְעוֹנָם, מִרְחַפֶּת עַל פִּנִּי הַמִּים
 קִהְלוֹת הַקֹּדֶשׁ, נָתַנוּ לִמְרַמֵּם וּלְהַרְשֵׁי, כִּי אֲצוֹ שִׁמְךָ לִקְדֹשׁ, וְיִבְלוּ הַמִּים
 קִבְּצוּ בְּכִית הַלְחָשִׁים, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים, שֶׁם הָיוּ תַּפְּשִׁים, אֵין לָחֵם וְאֵין מִים
 רָאָה ה' וְהַבִּישָׁה, יָד עִמָּךְ כִּי מָטָה, בַּחֲרֵב וּבִאֵשׁ נִשְׁפָּטָה, רַק לִשְׁשָׁף מִים
 רַבִּים מִמַּצִּירִים, דַּחֲסִים הַצִּירִים, וְהִלְכוּ בִיעִירִים, הָאֲבוֹנוֹתִים מִכְּשִׁים מִים
 שִׁמָּה הוֹשֵׁשׁוּ עֲרוּמִים, מֵאֲנָשֵׁי הַדְּמִים, רַבּוּ הַקָּמִים, חֲטָא לָהֶם מִים
 שִׁינָת יוֹגֵן וּבְכִי שִׁנָּתִי, בּוֹסְסוֹ נִחְלָתִי, חֲלָקָת חֲמִדָּתִי, מוֹרֵק וּשְׁוֹשָׁף בְּמִים
 תְּבִישׁ אֵין וְתַחֲרֹשׁ, דָּם עֲבֹדֶךָ נִקְרַשׁ, הַמִּסְגֵּר וְהַחֲרֹשׁ, חֲרָעוּ בְּמִים
 תָּרוּ מְאוֹד עֵינַי, וְלֹא שִׁמְעוּ אוֹנִי, מִרִּיתִי מִי ה' הִיִּיתִי כֹאכּוֹב מִים
 בִּכְנֵן חֲמִימִים פִּעֲלִיךָ מֵהָ אִסְפֵּר, לְמִוִּלִּיךָ אֵךְ לְהַשְׁתַּפֵּךְ אֲלֶיךָ אֶת לֵב בְּמִים
 רָאָה צוֹר מִעֲמִדְנִי, וְאֵל רֹעַ מִעֲבִדְנִי, רַחֲמֶיךָ יִקְדְּמוּנִי, וְיִמְתְּקוּ הַמִּים
 וְיִגְדְּדוּ הַפְּרָצָה, הָעִירִיה וְהַקִּיצָה, וְקִרְבֵּךְ אֶת קִיצָהּ, וְיִרְפּוּ הַמִּים
 כִּי בֶךָ תִּחְלָתִי וּסְבִירִי, נוֹאֲלִי וְצוֹרִי, לִנְקוּם מֵאוֹיְבֵי וְצָרִי חֵק חֵק עַל פִּנִּי הַמִּים
 רַבָּה נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת, נוֹרָא עֲלִילוֹת, תּוֹרִידִים בְּמַצּוּלוֹת, כִּמוֹ אֵבֶן בְּמִים
 חִי זִכּוֹר לְמוֹכֶת, מַעַשׂ וּמַחֲשָׁבָה, הַרְצָה בְּתִשׁוּבָה, הַהוֹסֵפִי הַצּוֹר אֲנִי מִים
 יֵה תֵהָא כְּפָרְתִי, מִכְּאוֹבֵי וְצָרָתִי, וְהֵאֱמַר מִלְּחָתִי, וּמִבּוֹרֶךְ נִשְׁחָה מִים
 אֲנִי לִשְׁפָךְ דָּמִן, דְּרוֹשׁ אֲבִי הַרְחֵמְךָ, בְּכָל עַתָּה וּבְכָל זְמַן, וְאֵל תִּשְׁמַעְנִי (שְׁבוּלוֹת מִים
 לַעֲוִלָה תִּמְסַחֵה, יֵה קֶבֶל גּוֹף וְנִשְׁמָה, חֲדִיקָת דְּמָה, לֶקַח הִכְהֵן מִן הַמִּים
 הָיוּת דְּמָה תִּבְחָר, בְּיוֹם הַנִּבְחָר, כְּתִמִּיד עוֹלָת שַׁחַר, קִרְבוּ וּכְרַעְיוּ יִרְחֵץ בְּמִים
 בָּא הַצֵּן כְּכָל רִיקָם, הָרִאיוּהוּ נִקָּם, מַעַם זָדוֹן אֲשֶׁר קָם, כִּי הִיָּה שָׂרְשׁוֹ אֲלֵי מִים
 צוֹר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל, פָּדָנוּ וּבָנָה הָאֲרִיָּאֵל, וּבָא לְצִיּוֹן נוֹאֵל, מִמַּעֲיָנִי הִישׁ וְעַתָּה נִשְׁאָבָה מִים

ז. עַל הַסְּלִיחָה הַזֹּאת וְעַל יִפְיָה כִּבְדֵּךְ הָרָאָה בְּאֶצְבַּע הַחֹכֶם צוֹנֵץ בְּלִישְׁעָרָא שׁוֹרֵד
 נַעֲשִׂיכְטַע ע' 369 וּבִסְפָרוֹ זִינְאֲנִאנְאֵלַע פִּאֲעוּיָא ע' 41 תִּרְגַּם אִיזָה חֲרוּזִים
 מִמֶּנָּה לִלְיָא. אַחֲרֵי חֲסִלַת הָאֵיב שְׁנֵי פַעֲמִים בְּרָאשֵׁי הַשּׁוּרוֹת חָתַם הַמַּחְבֵּר אֶת שְׁמוֹ
 בְּרוּךְ חֵי אֵל וּלְפִי עֲדוֹת הַחֹכֶם צוֹנֵץ הִיָּה שְׁמוֹ בְּרוּךְ בְּרִי יִחִיָּאל הֵב הֵן וְאִישְׁשֵׁר
 רָמוֹ עִם הָאוֹתוּיוֹת רַבִּי (ה) בְּרָאשִׁית הַשּׁוּרָה אַחֲרֵי חֲתִימַת הַשֵּׁם בְּרוּךְ עַל תִּיבַת בְּרִי לְמַסְרַע
 וּבַשּׁוּרָה הַרְבִּיעִית קוֹדֵם הַסּוּף עִם תִּיבַת הֵב הֵן עַל כִּהוּנָה שְׁלוֹ, אֵךְ עוֹד חֲסֵר הַיּוֹד
 לְהַתְחִיל בּוֹ אֶת הַשֵּׁם יִחִיָּאל וְבוֹדֵאִי לִפְנֵי צוֹנֵץ הִיָּה הַשֵּׁם כְּמִילּוּאוֹ וְלֹא נִדְּעָה לִי
 מֵאֵין לֶקַח הַסְּלִיחָה הַזֹּאת. כִּסְמָה שֶׁכָּתַב שֵׁם צוֹנֵץ קִבַּע הַמַּחְבֵּר אֶת הַסְּלִיחָה
 בְּחִסְלַת הַצּוּם הַקְּדוֹשׁ וְכֵן נִרְאָה מִמֶּה שֶׁכָּתוּב לְמַטָּה בַּשּׁוּרָה הַשְּׁלִישִׁית קוֹדֵם
 הַסּוּף, בְּיוֹם הַנִּבְחָרִי וְכוּ'.

המחבר צעק במר בני על הגזירה אשר נהיתה בשנת ק"ז ע"י העלילה אשר הביאו על היהודים לאמר השליכו ארס בתוך מי הבור לאבר את הגוים. הסליחה מקורה בכ"י גומ' 1158 בבבליאטהק Bodleiana וידידנו ר' נייבויער שם עינו עליה שנית להשוות הנדפס עם הכ"י.

ח.

סליחה יסד החסיד החבר ר' אורי בן רבינו ר' יואל הלוי אחר שנפגע בו ונהרג ונשרף ביום השבת בתתקעו לפרט וצוה להעתיקה לר' מרדכי בר אליעזר בלוחמו כי רמו בה שמו וצוה לו להתפלל אותה בנינו תחלת ישראל.

באתי לפניך מלכי צורי. למצוא חנינה ולרפאותי שברי. הנה נשרף באש אורי. נפשו בצרור החיים צורה בבניין צ.

מוליג) מר צוה הארמהד) וצרחו הררי אל. על גזילה אשר נול מלאך סמאל. אפרו צבור שלח לעמים) ויואל לשלוח) ידו בקרושי אל.

רם על רמים תחוויה עיניך. לקרבן) כליל אשר הקריב לפניך. ונתח אותו לנתחיו. לבר לברך) שם על מזבח קרבניך. ותכפר בעדו לשאר בניך. דמעות נולו מעיני כל אדם. עלט) שבר לוי אשר טרפו זאבים בהודם ויהא תורתו נוקמת לו ברם. כי בצלם אלהים עשה את האדם.

כקשור בחבל מושכים בסופו האחד משה. והאחד) רגלו משה. נפלאו מכותיך) בטכות ואין רפוא ממרום שלח אש בעצמותיו בועם אפו.

י' ראה והבישה לתורתך אשר התעוללו. בני שיקוציך לא חסו ולא חמלו בן) בר אבהן ובר אוריאל באש אוכלו. ותבער כאש חמתו כלו כעשן כלו. בניין המזבח זכור אלהי עולם. לעקרתיו) אורי מסך אל תתעלם. בניך סחרו ורעדו בחללהיך) כולם. וכלטו) ישראל אשר סביבותיהם נסו לקולם.

ראה ר' בשפלות עמך כי דלו עיניהם בצפייתם לנקמך. שפוך חמתך על הגוים בועמך ואתה ר' לא תכלא ממנו רחמך.

בצר קראנוך האל המושיע. ממכון שבתך השמים תעיר ותריע. להכרית מרעים) וחאבים תכניע. אל נקמות ר' אל נקמות חוסיע.

יחינו מיומים ביום השלישי יקימנו. ינהה מזור לרפא את שברינו). בצדקת איש חם ותאירי) עינינו. כי הוא טרף וירפאנו. יך ויחבישנו.

אורי היה כעונה בלי הוספה אש אוכלה אש עיריט) ישראל נבוכה. כוכבי שמים קדרו ואור השמש חשכה. וירח לא ינה אורו בדרכה) כדרכה כל) להתהלכה.

למען חסדך תושיענו) כי נפשנו נתבהלה. ויכמרו רחמך על המוקד ועל העולה אשר נשלך באהב). ותיקר באשכ) אכלה. וזכור כל מנחותיך ועולתך ידשנה סלה.

יחי לעד כפרתו כל כח) ישראל שורה. אשר לא תשכח מפי עושה אורה. למען שמך הגדול והנורא כו). מקוה ישראל ד' מושיעו בעת צרה.
עד מתי ד' עשנת באפך. כי נכלסנו מאד ומטה ידינו מזעמך כו) בילוג עתה עם סעיף. סוקלים יהודנים וחונקים ושורפים אותנו כלהב כו) רשפך.
גלעפה ואימה אהונו ברעדה. על שנמלקו ביהוד נביא ותעודה. כי ד' השליך חמתו על העדה. בלילה ההוא שנתם נדרה.
ראתה נפש כע) על מזבחון) נצב אל. וכל כיתי מרכבה מתחננים לך) לשמעאל.
הלא זה בן הרב ד' יואל. קומו לכם השרים ותנקמהו מיכאל וגבריאל.
אל לז) עזרי תקנא בקנאותך. איה קנאתך וכל נפלאותך. קוסה ונקום דם נקלונ) בנקמתך. ותתמול על שארית הפליטה וצאן מרעיתך.
בחרב יפלו אויבינו בפלילים. ננקום לך) בנקמתנו. וישארו בניהם אבילים. יחינו יבוקעו וירמשול) יונקים ועוללים. וחשליכם במצולת ים במשברי גלים.
יחינו ויקיימו בראותם ברעש וכרעמים. ולראות מגפתם כמגפת נבל בתוך עשרת לז) הימים. המה ובניהם ובני בניהם לז) ימותו בועמים. ואנו וכל ישראל נשאר בנוה שלמים לז).

חוקינו ואמצינו ותוציאנו לרוחות. ותצילינו מכל נזירות ואנחות. ונשב לבמח בניל ובשמחות. עשה למען שמך הגדול כי לך הרחמים והסליחות.

שינוים בכ"י נוממער 139:

ב) ולרפא. ג) כי בימין עזרי. ג) מר לי. ד) האדמה והררי אל. ט) לעמו ו) שלח.
ז) כקרבן. ט) "לברך" השני אינו בכ"י. ט) על חריגת לוי אשר שפכו דמו בהיזרם ותהא תורתו וכו'. י) ובה האחד. יא) מכותיו. יב) כן. יג) ועקידת יצחק ממך. יד) וחלו כולם. טו) כל. טז) כל מריע. ז) שבוירנו. יח) תאיר חשכנו. יט) ועיר. כ) כדרכו. כא) "כדרכה" אינו בכ"י. כב) הושיענו. כג) באח. כד) כאש. כה) על. כו) הגבור והנורא. כז) מועדך. כח) בלהב אש. כט) הנפש. ל) המזבח. לא) מתחננים לפני ד' ישמעאל. דמעות ד' נחונא בן הקנה על פרי דיוק רבנא יואל. קומו לכם השמים לנקום מיכאל וגבריאל. לב) אלי. לג) חסיד בנקמתך. לד) בנקום. לה) וירושון. לו) שבעת. לו) "ובניהם" אינו בכ"י. למ) שלמים.

ה. הסליחה נעתקה מכ"י אשר בהאמבורג נוממער 133 ע' רשימת ד' משיש ע' 50) והשינוים אשר הצנתי למטה הם מכ"י שם נוממער 139 ובכ"י זה מתחילה "באתי לפנך" וחסר שם כל המבוא אשר בכ"י הראשון.
צונץ בספרו "וינאנאלע פאעויע" עמוד 28 העתיק לליא איוו דבורים ממנה ובספרו "ליטעראטורגעשיכטע" ע' 324 ע"ג עמודי העבודה לר"ל לאנדרס-הוטה I ע' 82) רשם הסליחה על שם מחברה ד' מרדכי בר אליעזר כפי אשר נרמו שמו בראשי החרוזים ולפי השערת צונץ הוסיף אח"כ "אליעזר בני יחי חזק ואמץ" ונראה לי כי צונץ השנית גם על ראשי השורות "אל עזרי" "בחרבי" "ננקום" וכו'. — מה שכתב לעיל במבוא "בלוחמי" והוא דבר בלי פירוש רצה החכם דוקעס להניח "בלוחמי" והחכם ד' משיש ברשימה שלו אינו מסכים לזה וגם (רשימה ע' 52) לא להשערה אחרת של דוקעס להמציא את שם המחבר ד' מרדכי בר אליעזר ק"ב. וברור לי שטעה לחשוב גם את התיבה "קוסה" בשורה המתחלת "אל עזרי".

קִנּוּת וּמְלִיחוֹת

ז.

לְגִזְרַת אֲרַפּוֹרֵם.

אלהים חיים אצים כי נוגשים
בני אדום וישמעאל גוזרים קרושים
גוללים להתנפל על אנשים ונשים
וזאת דתי המלך אינם עושים:

דוברים שקר אבלתם את האדם
הם אכלוני הבשר והדם
ולחם ניתנה הארץ לברם
אם על המלך טוב יכתב לאברהם:

וממו על חסידך ממך להזנוחם
חשבו מזימות להכשיל כחם,
טבחום אכלום בטבח טבחם
ולמלך אין שוה להניחם:

יזמו וחשבו סלם להושיב
כבודך להמיר אלילים להחשיב
לוי איש חסידך אליהם להקשיב
כי כתב אשר נכתב בשם המלך אין להשיב:

מהר לשבח שמואל בכוהניו
נשים הגונות אשתו ובתו לעיניו
סדרו מערכת כלתו ואחיו ובניו
ויסב המלך את פניו:

עלין הלוי שמחה אליך
פשוט צואר ונשחם בגלליך
צהל יוסף ונינו ושמעו לקולך
ועתה אדוננו המלך עיני כל ישראל עליך:

קידש משה בחיך שמך בלי כחר
רצו באש בנו ובתו יחד
שתי אחיות קרושות קפצו באש בלי פחר
והיה ה' למלך ושמו אה:

תטיח זכור ולא תוכל להתעלם
שבתי ואשתו שרפו ולא מאנו להכלם
לבתם זכור ענתה ורקקה בצלם
מלכי צדק מלך שלם:

קִינוּת וּמְלִיחוֹת

מדוע תחריש מלני וקדושי
העל אלה תחאפק ולא תעבור בראשי
ברי לב הוצא לחפשי
אם על המלך טוב תינתן לי נפשי:

אכיר יעקב ראה בת אדום מה עשתה
היא אכלה נחלתך והתריב ביתה
מדר קח את הלבוש חמוץ לנלותה
לא על המלך לברו עותה:

יד עמך חוק לפרותו הואל
והכשל יד עם למת שואל
הושיע וגאל כי אתה גואל
ויודע היום כי יש אלהים בישראל:

בתורתך בנדו רמסה נקראות
חיללו בריתך ביני ובינך אות
שפוט כן דינך מופת להראות
כי אתה מלך וגואלו די צבאות.

מ הסליחה נעתקה מכ"י האמבורג נוממער 135 והיא נזכרה כבר ע"י החכם צונין בספרו זינאנאלע פאעזיע ע' 26 ושם הודיע איוה שורות ממנה בל"א וגם הזכיר בספרו ליטעראטורגעשיכטע ע' 313 את שם המחבר הוא ר' שלמה בר אברהם כאשר חתם את שמו בראשי איוה שורות בסליחה זאת. על הגזירה ההיא חיבר גם בעל הרוקח הוולת לשבת ב"ה סיון גרסם בס' מערבות וכו' דק"ק ווירמיישא והגזירה היתה בשנת תתקס"א ואין להטעות אחר הכ"י בהאמבורג נוס' 126 אשר שם דף טו: כתיב בתחילת הוולת. לגזירת ארפורט ב"ה בסיון א"ף לפרט. כי כוונת המעתיק על שנת א"ף של מאה העשירית והיא שנת 1221. אלה הם שמות הקדושים אשר נזכרים בסליחה זאת: לוי, שמואל הכהן עם אשתו ובתו, כלתו ואחיו ובניו, שמחה הלוי, יוסף ונינו, משה ובנו ובתו, שתי אחיות, שבתי ואשתו. ואלה שמותם כאשר נזכרים גם במעמארבוך מנינצא לפי ההעתקה אשר שלח לי הדיך ואלפעלד במיינץ: ר' שמואל חזן בר קלונימוס ואשתו מרת חנה. ר' יואל החסיד ואשתו מרת שלוידא. ר' שם טוב הלוי ששחם עצמו לפני ארון הקודש. ר' מרדכי בר אליקים הלוי. ר' יוסף בר שמואל. ר' יצחק. ר' משה ושתי בנותיו מדרונא ורחל אחותה הבתולות השליכו עצמן באש. ר' קלונימוס ואשתו. ר' ולקמן הכהור ובתור אחר. ר' שבתי ואשתו ובתו. יוסף הנער הלוי השליך עצמו באש. ר' קלונימוס ובתו.

י.

מה"ר יחיאל בר יעקב מאיזנבא.

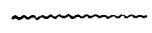
אסירים בשיר יצאו. ואויביהם נכאו בלכתי להר חורב
 איך ישיר נמכר. על אדמת נכר והר ציון חרב
 בראש עבר מלכי. ואתהלך בתוכי בלי"ח
 ויצא עליון. והדר בת ציון וצי"ח
 נירש עם חרמי. וראה עני עמי בלי"ח
 שמע ה' קולי. וראה כי צר לי וצי"ח
 דוד אמר להביא. אותי לארץ צבי בלי"ח
 תבוא רעת צר. לפניו כי הצר וצי"ח
 השמיענו יחדן. אלה מועדיו בלי"ח
 ירדה פורייה. על אלה בוכייה וצי"ח
 וקראתם בעצם יום. ציוני איום בלי"ח
 קראתי למאהביי. חדלו קרוביי וצי"ח
 זכה וטהורה. כחמה ברה בלי"ח
 נמו עליה. טומאתה בשוליה וצי"ח
 חלף שיר ותמור. רון לילי שימור בלי"ח
 בכי בלילה. וצעקה גדולה וצי"ח
 טוב רקמת צבע. ולחמי לשובע בלי"ח
 נערים וישישים. לחם מבקשים וצי"ח
 יה כהסתיו עבר. מוט עולי שיבר בלי"ח
 וזו מיודעי. נשקד עול פשעי וצי"ח
 כופר לי העמיד. באש תוקד תמיד בלי"ח
 יום נאצה וקאם. ממרום שלח אש וצי"ח
 לעלות במסילה. סיכרתי סלה בלי"ח
 ובעברה צורריי. סילו אבידי וצי"ח
 מצליח דרכי. האל בהתהלכי בלי"ח
 כל עוברי דרך. ספקו עלי ירך וצי"ח
 נמצאתי בענב. לראש ולא לזנב בלי"ח
 היו צריי לראש. הרוני מי ראש וצי"ח
 סח על צבאי רועם. איכה אשא עם בלי"ח
 איכה ברודה. העיר החמודה וצי"ח
 עלות שלש פעמים. וזרותי ממרומים בלי"ח
 ארחות חדלו. דרכי עיר חובלו וצי"ח
 פניאל נזכרתי. אור לנתיבתי בלי"ח
 שלם עת אוכרה. נפשי לי מרה וצי"ח
 צדק גם לדרוף. ואת אויבי להדוף בלי"ח
 צדיק הוא ה'. ירדפוני עוֹנֵי וצי"ח

קינות וסליחות

קול לקורא לדבא. פתוח תפתח ירך בלכתי להר חורב	
ביריה פרשה. ציון נחרשה	והר ציון חרב
רבה נחטבת. בטח לשבת	בלי"ח
גלתה יהודה. מקן נדודה	וצי"ח
שמו חוסן לעמוד. וארצו לחמוד	בלי"ח
פרש צר ידיו. על כל מחמדיו	וצי"ח
תקף מושיע. ונפץ הסיע	בלי"ח
נפרצו נדריה. רבו אוריה	וצי"ח
יום כסה אויביו. ולא פחדו אוהביו	בלי"ח
באזני קול פחדים. ואבל ליהודים	וצי"ח
הי נאולים שיגב. על יושבי נגב	בלי"ח
נבר והחל רש. רצח וגם ירש	וצי"ח
יה כופר אשכול. המסיר מן לאכול	בלי"ח
שלמה מיד כל. ואהיה לאכול	וצי"ח
אלופים נבחרו. באימות מות נפלו	בלי"ח
לאויבים נהפכו. ודם נקי שפכו	וצי"ח
ברנה כעל נשרים. נסעו בחידים	בלי"ח
ליוצא ולבא. אין שלום וטובה	וצי"ח
יצאו כנחלים. מסלע נחלים	בלי"ח
כנחל דמעה. ושמועה רעה	וצי"ח
עין לא כהתה. ושמלה לא בלתה	בלי"ח
ונהי ירודים. וכנגד עידיהם	וצי"ח
קרואה חבצלת. איומה נרגלת	בלי"ח
חרב לטושה. ונגעה עד נפשה	וצי"ח
בתוכי צור נועד. והיה לי למסער	בלי"ח
עוב את ביתו. ונמש נחלתו	וצי"ח
חוק נקראתה. וגואלי הייתה	בלי"ח
תשוב תעליני. ותיסוב תחמני	וגדולתי חרב

י הקינה לרי יחיאל בר יעקב מאיזנאכ (Eisenach) העתקתי מתוך כ"י נוסמער 312 אשר בבבליאטהעק ברומא (Vaticana) ונתתי לה מקום בקובץ הזה אף אם אינה מדברת מגוריה פרשית כי אם על חרבן הבית בשי באב היא מקוננת וכאשר נראה מספרו של החכם צונין לישעראטורגעשיכטע עמוד 336 חיבר ר' יחיאל גם קינה אחת על גזירת בולרא בשנת התקצ"ה ימים ברחו ושובה לא ראו עיני ואקוה להשיג גם אותה ולהוסיפה על הקינות האחרות על גזירת זאת אשר כבר הן בידי בעד הקובץ לשנה אחרת א"י.

א"א עלי לתת תורה לחכם מהיו יוחנן וויטטקאווער באלטונא אשר העתיק
 כמה קינות מכי אשר בהאמבורנ ועוד תודתי לאיש בכתורים יעקב
 וואגנער באלטונא אשר המה אוון אל בקשתי והגיה איזה פעמים הנרפס מתוך הכי.

נספחים.

והם הגהות והערות לקבץ על יד חלק ראשון ולפירוש יצירה של
ר' ברעלוני.

הערות על ספר „אגרת התשובה“.

(הוצאת הברת מקיצי נרדמים אשר הוקמה מחדש קובץ על-יד) וצינוי מקומות פסוקי תנ"ך ומאמרי רז"ל המובאים בו.

- (1) בפתיחה: נלגל הוא שהחור בעולם עכ"ל. הוא לשון הנמרא בשבת (קנ"א ב').
- (2) שם 5: המדבר בנחך הפליג במהלליה. החכמה תחיה בעליה עכ"ל. הוא שלמה המלך אשר הרבה להלל אותה בספרו משלי וגם אמר בספרו קהלת (י' י"ב) החכמה תחיה בעליה.
- (3) שם: מאמר האישים במקום שאין אנשים השתדל להיות איש עכ"ל. הוא מאמר הלל באבות (פ"ב סוף משנה ה'). וכן בר קפרא אמר: באתר דלית גבר תמן הוי גבר (ברכות ס"ג א'). ומלת „האישים“ בלשון רבים רומזת אל הלל ואל בר קפרא. וקרוב מאד כי המחבר עצמו הביא גם מאמר בר קפרא אך מעתיקים נמהרים השמיטוהו.
- (4) שם: דברי המשורר לפני, עת לעשות לדי עכ"ל. בתהלים (קכ"ט, קכ"ו).
- (5) שם: מחשבה טובה אני מצרפה למעשה עכ"ל. כיה בקדושין (ט' ע"א).
- (6) כאמרם מתחילין מן הצד עכ"ל. כגסין (נ"ט א'). ופ"י רש"י, מן הקטנים ולא מן הגדול.
- (7) בפ"י א': ויען בסולמות הנבזים עכ"ל. תחת: ויען. צ"ל: ויעל.
- (8) שם: וישמע את הקול מבתי ליואי עכ"ל. תחת: ליואי. צ"ל: גואי. והוא לשון הנמרא בחגיגה (י"ג ראש ע"א), בבתי גואי.
- (9) שם: פנו מקום לבר לואי עכ"ל. הוא לשון הנמרא בכתובות (ע"ז ב'). וכנוי „בר לואי“ לר' יצחק לשיף מורה שהיה משבש לוי, וכנוי „לובש לבוש פנחס“ הנזכר שם הלאה מורה שהיה כהן. כי אך לכהן נאזה הכנוי המליצי ההוא בעבור אשר לפנים בזמן שנית המקדש היה קים היו הכהנים לובשים בגדי כהונה ע"י ממונה אחד שהיה שמו פנחס. נכתוב בשקלים (פיה מ"א): אלו הן הממונים שהיו במקדש וכיו, ופנחס על המלבוש עכ"ל ופ"י הרמב"ם: ופנחס המלביש היה מלביש הכהנים בגדיהם והיה מתעסק בהצנעתן ובעשייתן עכ"ל.
- (10) שם: ובהעמיקו, עליו. [כצ"ל: העלה לשון יחיד] עמו את חשק שלמה עכ"ל. שלמה הזה הוא ר' שלמה אבן גבירול אשר באשורו אחזה רגל ר' יצחק לשיף ובעקבו יצא לו תמיד.
- (11) שם: ואתה אדוני הרבך אל נפשי הגש עכ"ל. הרב הוא כנוי לפה

אשר הוא כחרב חרה, והוא לקוח ממליצת: וישם פי כחרב חרה (ישעיה מ"ב).
ויעוין שם הפירושים.

(12) שם: התגבאו בעלי ההויה באומרים סופרים בוזיה עכ"ל. רומז למאמר:
וחכמת סופרים תסרח (סוף סוטה). ובעלי ההויה הם העוסקים בהויות ופלוסופי
תורה, והוא מלשון, הויות דאביי ורבא (סוכה כ"ח א').

(13) שם: והיה לאחוז במצוה העתיקה, סמא דכולא משתוקא עכ"ל. הוא
במנלה (י"ח א').

(14) שם: ובאמת על כמותך אמרו מטעי נעמנים מאבן השאובה שאלת
החכם חצי תשובה עכ"ל. תחת: השאובה, צ"ל: החשובה, ואבן החשובה הוא
כנוי לספר מבחר הפנינים אשר בו כתוב מאמר, שאלת החכם חצי תשובה. יעוין
שער החכמה, והתכנה ככה בעבור היות מבחר הפנינים אבן חשובה ומסולאה.
(15) בס"י ב' (שאלה): שכל הסברות שנאמרו באריסטו עד אבן רשיד
עכ"ל. תחת: באריסטו (בב"ח). צ"ל: מאריסטו (במ"ס).

(16) שם (תשובה): והטבע אינו שוה בפעולתו עכ"ל. תחת: שוה צ"ל:
שווה. נכתוב בשאלה: שהטבע לא משנה בפעולתו.

(17) שם: כאשר תמצא לדיל אומרים משרבו תלמידי הלל ושמאי לא
שמשו כל צרכם נעשית התורה כשתי תורות עכ"ל. בסוטה (מ"ו ב') ובסנהדרין
(פ"ח ב').

(18) בס"י ג' (תשובה): שטבעי האומללים מופלגים עכ"ל. תחת: האומללים
צ"ל: האוכלים, ור"ל אנשים האוכלים. התבונן וראה. כי כל התשובה איננה
מדברת רק משנויי טבעי האנשים בענין אכילתם.

(19) שם: באמרם אין אדם לסד תורה אלא ממקום שחפץ עכ"ל. בע"ז
(י"ט א').

(20) בס"י ד' (תשובה): כנון שיעשה הקש מקטנה שוללת או מגדולה
מחייבת עכ"ל. הענין הזה מבואר בספר מלות הניזן (שער ו') יעוין שם היטב.
(21) שם: ולעמוד עד שפת ידיעתו עכ"ל. תחת: עד שפת ידיעתו צ"ל:
על סוף דעתו. כלשון הגמרא בערובין (י"ג ב'), שלא יכלו חבריו לעמוד על
סוף דעתו.

(22) שם: להתוכח בעניני החכמות בלתי אומניות עכ"ל. תחת: אומניות
צ"ל: אסנויות, והוא ההפך הכתוב אחריו: התוכחו באמונה.

(23) בס"י ו' (תשובה): לדרת יותר למקום עמוד מהמרכז עכ"ל. תחת:
עמוד צ"ל: עמק.

(24) בס"י ז' (תשובה): שאי אפשר לשוף העין בהם עכ"ל. תחת: לשוף
צ"ל: לשום.

(25) שם: כאשר אמר החכם וגבון תהבולות יקנה ואמר ישמע חכם ויוסף
לקח עכ"ל. הוא במשלי (א' כ').

(26) בס"י ח' (תשובה) שהרופא יוסכל בצורתו לרפאת החולים עכ"ל.
תחת: יוסכלי (בכ"ף) צ"ל: יוסלי (בגמ"ל). ור"ל שהרופא הוא מסוגל לרפא
החולים בצורתו.

(27) שם: שלזה כווננו רד"ל באמרם מאי דכתיב רעים ונאמנים? וביארו

רעים בביאתם ונאמנים בשליחותם וכו' ועל ידי סם פלוני עכ"ל. בע"ז (נ"ה א'). ולפנינו כתוב: רעים בשליחותן ונאמנים בשבועתן.

(28) בס"י ט' (תשובה): שאלתי על זאת השאלה ב' תשובות עכ"ל. תחת: "שאלתי" צ"ל: שמעתי.

(29) בס"י י"א (סוף השאלה): לא מצאתי מי שיתן לי תשובה מעולם עכ"ל. תחת: "מעולם" צ"ל: מעולה. ור"ל תשובה טובה ונכונה.

(30) שם (תשובה). החום והיובש מוליד קרירות עכ"ל. תחת: "קרירות" צ"ל: "מרידות".

(31) שם: וגם ממקדחי הירוקה שכל מה שטועמים הוא מר והמותר הוא לרוע מהמותר עכ"ל. תחת: "ממקדחי" צ"ל: "ממורחי". ותחת: "מהמותר" צ"ל: "מהמותר" (ביד אחרי התי"ן). ור"ל האנשים אשר נתמרחח בהם המרה הירוקה מרגישים טעם מר בכל מה שטועמים והמותר הוא רע יותר מהדבר המוליד את המותר.

(32) בס"י י"ב (תשובה): שמבקשת מילוי לזולתה עכ"ל. תחת: "לזולתה" (בלמ"ד). צ"ל: "מזולתה" (במ"ם). ככתוב לפניו, וצריכה שלימות מזולתה.

(33) בס"י י"ג (תשובה): שחכמי המחקר על איזה מהם הוא ראש החושים עכ"ל. נלקה בהסר. וכצ"ל: שחכמי המחקר, חקרו על האברים איזה מהם הוא ראש החושים.

(34) שם (סוף התשובה). בעד כי אין להם מנהיג עכ"ל. תחת: "בעד". צ"ל: בעבור.

(35) בס"י י"ד (תשובה): כי הן מכלל ספרי התורה אשר נסגרו בעדם שערי ההקש עכ"ל. תחת: "ספרי" צ"ל: "סתרי".

(36) שם: מפורש ביד נביאו כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי עכ"ל. הוא בישעיה (נ"ח ח').

(37) שם: ממאמר ד"ל דלמא מזליה גרם ליה, ובמזל תליא מלתא עכ"ל. המאמר הראשון הוא בביב (י"ב א' ו'). ולפנינו כתוב: ודלמא בני חד מזל ניהו — דלמא להא מלתא בר מזליה הוא, והמאמר השני הוא במ"ק (כ"א א').

(38) שם: הביאו ראיה מר' חנינא בן דוסא שהיה יחיד ולא היה משני לכבר להם ושהיו תמהים עליו וגם בקשו חבריו עליו רחמים ויצאה בת קול ואמרה תרצו שאחריב עולמי עכ"ל. על אמרו שהיה חסר להם יעיד האמור בברכות (י"ז ב'). "וחנינא בני די לו בקב חרובין מעיש לע"ש" והמסופר עליו בתענית (כ"ה א') "עו"ש. אבל לאמרו "ושהיו תמהים עליו וגם בקשו חבריו עליו רחמים" אין כל מקור, ובהרבה מקומות יסופר עליו שהוא בקש רחמים על חבריו ולא להפך. יעוין ברכות (ל"ד ב') וב"ק (נ' ע"א). ואמרו שיצתה בת קול ואמרה תרצו שאחריב עולמי הוא שגגת הזכרון. כי בתענית (שם) יסופר על ר' אלעזר בן פדת שאמר לו הקב"ה, נחא לך דאפניה לעלמא מרישא. והתחלף לזכרון המחבר ר"א בן פדת ברי"ח בן דוסא. וכן התחלפה לו אמירת ב"ק, כל העולם כלו ניזון בשביל חנינא בני וכו'. (ברכות שם ותענית ד' ב'). כאמירת, תרצו שאחריב עולמי. ויעוין מאמרי: "שגגת הזכרון" אשר בסוף חמחברת הרביעית מהמכתב החרשי: מצפה.

(39) שם: על ג' דברים העולם עומד על הדין עכ"ל. באבות (ספ"א).

(40) שם: כאמרם אין למעלה לא עמידה עכ"ל. בחגיגה (ט"ז א') לא כתוב כי אם, לא ישיבה. ורש"י כתב עוד, לא עמידה לא גרסינן. אך בפי המשניות להרמב"ם (פנהדרן פ' חלק מ"א יסוד השלישי) הגרסא, לא עמידה ככתוב פה, וכ"ה בהלכות יסודי התורה להרמב"ם (פ"א ה"א).

(41) בסי' ט"ז (שאלה): כי אפילו לא ישתדל בעשיית המצות כחקנם בזה ירויח עולמו עכ"ל. בין מלת, ישתדל, למלת, בעשיית, צ"ל: אלא.

(42) שם: ראיתי בני עליה עכ"ל. בסוכה (מ"ה ב').

(43) סי' ט"ז (שאלה): כמאמר נבלתי יקומן וכו' ורבים מישיני ארמת עפר יקיצו עכ"ל. הפסוק הראשון הוא בישעיה (כ"ו י"ט). והפסוק השני הוא בדניאל (י"ב ב').

(44) שם: (תשובה): כי אמרו ד"ל כי הכלה בהמצאה שלימה היא רדופה לשוב לבית אביה עכ"ל. בכתובות (ע"א ב').

(45) בסי' י"ז (תשובה): דע כי מלת שם אינה מורה על מקום כי אם על השכל וכו' ורצה לומר, החכם (המלה הזאת צ"ל אחרי מלת: בשכלי) שיש לו מציאות בשכל מחמת המופתים השכליים עכ"ל. אין אמת ואין נכונה בפירוש הזה, כי יכוונו מאמר, האומר שאין, שם, נבואה כלל ואין, שם, מרע (הלכות תשובה פ"ג ה"ח). ומאמר, יש ימים שכל ישראל מתענים בהם (הלכות תענית ראש פ"ה) אשר בהם לא יתכן פירוש המחבר. ומלבד זה בלתי מוכן אינה מורה מלת, שם, על השכל. ויעוין כ"מ (ראש הלכות יסודי התורה) והפי' האמתי הוא אך הכתוב בפתיחת אבן תבון להעתקתו את המורה, ודל והנה הרב הגדול מרנא ורבנא משה עבר האלהים כשרצה לדבר מעט בדברי חכמה בספר מהמרע ובמקומות אחרים מן החבור ההוא נמשך אחר לשון הערבי בענינים ההם. הנה שמש במלת, שם, הנוכרת במקומות רבים. כתב בראש פרק ראשון מספר המדע: יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש, שם, מצוי ראשון. ובסוף הלכה שנית: כלומר אין, שם, מצוי אמת מלבדו. ובכל זה נמשך אחר דברי החכמים בלשון הערבי. כי בעברי לא נמצא זה הענין עד שמעם מאנשי הארץ הזאת ידעו לקרא אותו אך קראו אותו בצירי תחת הש"ן והבינוהו כנוי לבואר יתברך עכ"ל.

(46) בסי' י"ח (שאלה): הרב הגדול כתב אלו הן המינים האומר שאין שם רבון אבל הוא נוף ובעל תמונה עכ"ל. תחת: שאין. צ"ל: שיש. וכ"ה בהלכות תשובה להרמב"ם (פ"ג ה"ז).

(47) שם: כאמרם דברה תורה בלשון בני אדם עכ"ל. בברכות (ל"א ב').

(48) שם (תשובה): כי לא ראיתם כל תמונה. ואל מי תדמיון אל עכ"ל. הפסוק הראשון הוא בדברים (ד' ט"ז). והפסוק האחרון הוא בישעיה (מ' י"ה).

(49) שם: ואומר הוי כל צמא לכו למים עכ"ל בישעיה (נ"ה א').

(50) שם: ממים האמתיים בעשותכם דמיונים עכ"ל. מלת: ממים יתרה וצריך למחותה. ותחת: האמתיים. צ"ל: אמת.

(51) בסי' י"ט (תשובה): כי הכל הוא ענין אחד ושעם אחד ודבריו הן פי' לדבריהם דל כי השמן הוא החומר עכ"ל. כעין זה כתוב בפי' הר"ן על הרי"ף (ר"ה פ"א ד"ה למה תוקעין ומריעין). ודל כדי לערבב את השמן. פירוש להבניע

את היצר. כדכתיב (עמ"ס נ') אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. דשמן היינו יצר הרע. וכדריש לקיש דאמר (ביב מ"ז א') הוא שמן, הוא מלאך המות, הוא יצר הרע עכ"ל.

(52) בס"י כ"א (שאלה): ארדיל דבר גדול מעשה מרכבה, והביאו מעשה שהוצרך אותו החכם להוציא ארבע מאות חביות של שמן על העמדת פשוטה עכ"ל. מאמר, דבר גדול מעשה מרכבה, הוא בסוכה (כ"ח א'). והמעשה שהוצרך אותו החכם להוציא ארבע מאות חביות של שמן על העמדת פשוטה הוא בשבת (י"ג ב') ובחגיגה (י"ג א'). אך בשני שנים, א' כי לפנינו כתוב שם ושם: שלשי. תחת: ארבע. ב'. כי לפנינו כתוב ב' המקומות הנ"ל: אלמלא הוא נגנו ספר יחזקאל שהיו דבריו סותרין דברי תורה וכו'. וסתירת דבריו לדברי תורה היא אך בדברים והלכות, כאשר פ"י רש"י בשבת שם, אבל לא במעשה מרכבה, וצ"ל שהיה לפני השואל נוסחא אשר נזכר בה שדרש ופירש מעשה מרכבה, והנוסחא הזאת צדקה מאד. כי בחגיגה שם הובא הספור ההוא בבין עניני מעשה מרכבה יעו"ש. ותחת: פשוטה. נ"ל לגרוס: פשוטה. והוא כמו: פשוטה של נול. פשוטה של תורה (מדרש קהלת פסוק ונתתי את לבי) שפירושו: ענינו ומשפטנו. וכן פה ר"ל ההעמדה על ענין מעשה מרכבה.

(53) שם: והוא תימה אך רב זה פירשה בדרך נקלה אע"פ שכוון להסתיר עכ"ל. הרב הזה הוא הרמב"ם הנזכר בסימנים הקדומים. והתימה עליו היא על אשר פ"י מרכבת יחזקאל בדרך שהמרכבה היא לפניה מן הנגלות ולא מן הנסתרות, והנגלה הוא תבונת השמים וכסיליהם. כאשר יראה כל בר עינים בספרו מורה נבוכים (ח"ג מא' עד ח'). ותחת: נקלה (בקו"ף). צ"ל: נגלה (בנימ"ל). ואני כבר הראיתי במאמרי: מי היה הראשון אשר ערב את לבו לפירש מרכבת יחזקאל על תבונת השמים וכסיליהם. כי לא הרמב"ם היה הראשון רק הראב"ד הראשון אשר קדם להרמב"ם, והוכחתי זה מהכתוב בספרו האמונה הרמה (פ"ה המאמר הראשון): ושלמה ע"ה למה שזכר תנועת הנלגל העליון הפועל הלילה והיום באמרו: וזרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זורח הוא שם (קהלת א' ה'). ואחר זכר תנועת נלגל המזלות ותנועת כוכבי לכת על קטביהם בצאתם אל הצפון והדרום באמרו: הולך אל דרום וסובב אל צפון וכו' ומי שעיץ בתחלת יחזקאל במעשה מרכבה ויביט אמרו ע"ה על הארבע חיות: דמות אדם להנה וכו' כי רוח החיה באופנים. מי שיביט אלה הרברים כלם יתבארו לו מהם דקדוקים לא נבארם אנחנו וכו' עכ"ל. וכל אשר עינים לו גם כי כחות הנה רואה כזה פירוש מרכבת יחזקאל על עניני תבונת השמים וכוכביהם ומזלותיהם, אך נלה טפח וכסה טחיתים. והיה אפוא ראוי יותר שהשואל יתמיה על הראב"ד הראשון מעל הרמב"ם.

(54) שם (תשובה): ומה שתמחה עליו למה לא תמחה על יונתן בן עוזיאל שכלל כ"ך (תחת: כ"ך. צ"ל: כ"ק בקיום מלמעלה והוא ר"ת: כתבי קדש) בדרך נקלה (גם פה צ"ל: נגלה. תחת: נקלה) תרגמו. אע"פ שנגלה [לו] הסוד האמתי. והרב אינו כי אם במפרש מלות שכך הודיע בספרו. וא"ת כי יונתן לא תרגם כי אם פשטו במקרא בלי גלוי סוד. הרי יצתה בת קול ואמרה מי זה שבא לגלות סתרינו (מגילה נ' א') ומי זה שתרגם הסוד האמתי עכ"ל. דבריו האחרונים וגם דברי הנמרא במגלה קשים מטני מאד. כי הרבה יצתה למצא את

הסתרים ואת הסוד האמתי אשר נגלו בתרגום יב"ע וכל מאומה לא מצאתי. ודברי המשיב הראשונים עננה תשכן עלימו. וכיחוד אין שחר לאמרו, והרב אינו כי אם במפרש מלות המורה. כי לדעתו אין הפירוש אשר במורה נבוכים רק פירוש המלות ויש עוד מלבדו פירוש הענין. ואותו לא גלה הרמב"ם בעבור היותו מן הנסתרות ומן תעלומות דוי עולם. ואין זה כי אם חיון לילה.

(55) בסי' כ"ב (שאלה): נאמר ושמי ד' לא נודעתי וכו' ובשמו תשבע עכ"ל. הפסוק הראשון הוא בשמות (ו' ג'). והפסוק השני הוא בדברים (ו' י"ג).

(56) שם (תשובה): לא תשא את שם ד' אלהיך לשוא עכ"ל. הוא בשמות (כ' ו').

(57) בסי' כ"ג (תשובה): כגון בחושקו בעפריות עכ"ל. תחת, בעפריות. צ"ל: בעריות.

(58) שם: ונתת נפש תחת נפש וכו' קרבן לד' עכ"ל. הפסוק הראשון הוא בשמות (כ"א כ"ג). והפסוק השני הוא בויקרא (א' ב').

(59) בסי' כ"ד (שאלה): מויקרא אליו מלאך ד' מן השמים וכו' ותשלך את הילד תחת אחד השיחים ואמר ויקרא מלאך האלהים וכו' עכ"ל. פסוק ויקרא אליו הוא בבראשית (כ"ב י"א). ופסוק ותשלך הוא שם (כ"א ט"ו). ופסוק ויקרא הוא שם (שם י"ז).

(60) שם (תשובה): דע דאנא קא כונתך (תחת: כונתך. צ"ל: כוונתך) וכו' זולתי מוישב אברהם אל נעריו עכ"ל. הוא בבראשית (כ"ב י"ט).

(61) בסי' כ"ה (שאלה): מאמרם דל והארבת ימים לעולם שכלו ארוך וכו' אביגיל באומרה והיתה נפש אדני ונר עכ"ל. מאמר ר"ל הוא בקדושין (ל"ט ב'). ודברי אביגיל הם בשי"א (כ"ה כ"ט).

(62) שם (תשובה): מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. ויריון מדשן ביתך ונחל ערנך תשקם עכ"ל. הפסוק הראשון הוא ביהושע (ל"א כ'). והפסוק השני הוא שם (ל"ו ט').

(63) שם: ואת אשר איננו פה עכ"ל. הוא בדברים (כ"ט י"ד).

(64) שם: כי אמרו כל הנביאים לא נבאו אלא לימות המשיח עכ"ל. הוא בכרכות (ל"ד ב').

(65) שם: בכל ביתי הוא נאמן עכ"ל. הוא בבבבב (י"ב ו').

(66) שם: והם דל אמרו שאסור לרמות אפילו לגוי עכ"ל. הוא בחולין (צ"ד א').

(67) שם: ואז יאמרו כי על ענין יותר נכבד הוזהרו עליו ויעיינו עכ"ל. תחת: ואז. צ"ל: ואם. ותחת: ויעיינו. צ"ל: יעיינו בלא ואז בראש.

(68) שם: כי בראותו שום חימוץ או הזכירו אותו יולד בפיו עכ"ל. אחרי מלת בפיו צריך להוסיף: מעם חימוץ.

(69) שם: ואולי שלחה כוונת התלמידים המכבדן לרבן שאמרו ועולמך תראה בחיך עכ"ל. הוא שננת הזכרון. כי באמת לא אמרו כן התלמידים המכבדן לרבן רק חברים אמרו כן איש לרעהו בהפרדם זה מזה. יעוין ברכות (י"ז א'): כי הוו מפפרי רבנן מבי ר' אמי וכו' אמרו ליה הכי עולמך תראה בחיך עכ"ל.

קדש הוין מאלף לך שלמה וכו' אומרים על דרך דרש על פסוק שיר השירים שיר שהקביה אומרו בכל יום עכ"ל. המאמר הראשון הוא בשבועות (ל"ה ב'). והמאמר השני הוא בפסיקתא רבתי המובא שה"ש.

(90) שם (תשובה): והוין כנוי לחכמות כי מבלתו לא ינדלו המדות הנעלמות עכ"ל. תחת, ינדלו, צ"ל: ינלו' ונראה, כי כן פירש המחבר מאמר. נכנס יין יצא סוד (ערובין ס"ה א') ויעוין היטב הכתוב שם עוד, כל המתיישב ביינו יש בו דעת ע' וקנים, ופ"י רש"י עליו.

(91) שם: כי לוית חן הם לראשך וכו' והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים וכו' טעור ועונה וכו' מבישישים חכמה וכו' יונת אלם רהוקים וכו' מתוהו יליל ישימון וכו' כי האדם עץ השדה וכו' מלבן שינים וכו' ודבש מצאת אכול דרך וכו' מלשון ודי עשות חלב וכו' מגר שמים וכו' מכופר נפשו וכן כי סתומים וחתומים הרברים וכו' ובן משק וכו' בשתים עשר עינות מים ושבעים תמרים עכ"ל. פסוק כי לוית הוא במשלי (א' ט'). פסוק והיתה נפש אדני בש"א (כ"ה כ"ט). ער ועונה במלאכי (ב' י"ב). ביששים חכמה באיוב (י"ב י"ב). פסוק יונת אלם בתהלים (נ"ז א'). פסוק תהו ילל ישימון בדברים (ל"ב י'). פסוק כי האדם עץ השדה שם (כ' י"ט). ולכן שינים בבראשית (ט"ז י"ב). ודבש מצאת אכול דרך במשלי (כ"ה ט"ז). עשות חלב בישעיה (י' כ"ב). מגר שמים בדברים (ל"ג י"ג). כופר נפשו בשמות (ל' י"ב). סתמים וחתמים הרברים ברנאל (י"ב ט'). בן משק בבראשית (ט"ז ב'). י"ב עינות מים ושבעים תמרים בשמות (ט"ז כ"ז).

(92) שם: ודי עשות חלב עכ"ל. תחת: ודי' צ"ל: מרוב' ככתוב בישעיה שם. ויש עוד דברים כס"י הזה הצריכים תקון ובאור אולם אין לאל יד בינתי הקצרה לתקנם ולבארם וגם בעבור היותו כתוב בדרך חידה קשה מאד להבינו לאשורו.

(93) כבי' ל"ז (שאלה): אפילו הלכה ככ"ה שאומרים שנוח לו לאדם שלא נברא עכ"ל. בערובין (י"ג ב').

(94) שם: באומרו לא תהו בראה עכ"ל. בישעיה (מ"ה י"ח).

(95) שם: הוכרחו להוסיף שנוח לו שלא נברא ומשמיא הסכימו בהדיקון עכ"ל. תחת: בהדיקון. צ"ל בהדיקון.

(96) שם (תשובה): שלא נסיתי בכך שאחשוד שום אדם שיש בו ברית עכ"ל. תחת: שיש בו. צ"ל: שהוא בן.

(97) שם: לאחזוקי אינשי ברשעי לא מחזקין עכ"ל. לשון הנמרא הוא: לאחזוקי אינשי כננבי לא מחזקין (שבועות ט"ז ב').

(98) שם: לא יעשו עולה ולא ידברו כזב עכ"ל. בצעניה (ג' י"ג).

(99) שם: לבחון לכל אדם לקף זכות עכ"ל. תחת: לבחון. צ"ל: לדון. ככתוב במקורו (אבות ס"א ט"ז). והוי דין את כל האדם לקף זכות.

(100) שם: ושלא לדבר אחר איכותן של תלמידי חכמים דצורבא מרבנן קודשא בריך הוא בעי בשלומיה עכ"ל. במקור המאמרים האלה (ברכות י"ט א'). כתוב. משתין תחת: איכותן. תבע ביקרית. תחת: בעי בשלמיה.

(101) שם: באומרו זיל ודעו לפני מי אתם מתפללים עכ"ל. בברכות

כ"ח ב').

- (102) שם: אמר שלמה בעל השירים בנעימות שיהו עכ"ל. תחת: שיהו.
צ"ל: שיריו. ורי שלמה בעל השירים הוא ר' שלמה בן נבירול, והראב"ד קראהו:
בעל השירים השקולים.
- (103) שם: המתעמש בתפלתו סי' יפה לו וכו' עכ"ל. בברכות (כ"ד ב')
ועשיותיו תהל אור הוא באיוב (מ"א י').
- (104) שם: כמו שאמר עם גושע בדי' עכ"ל. בדברים (ל"ג כ"ט).
(105) בס"י ל"ז (שאלה): כזה ראה וקדש עכ"ל. ברי"ה (כ' ע"א).
(106) שם (תשובה): כי מלכותא דארעא בעין מלכותא דרקיעא עכ"ל.
הוא לשון הגמרא בברכות (נ"ח א').
- (107) שם: ואשיבה שופטך כבראשונה עכ"ל. בישעיה (א' כ"ה).
(108) שם: או הסומכין על ידו עכ"ל. תחת, הסומכין. צ"ל. הסמוכין.
- (109) שם: כמו שמצינו ברי"ג כך מקובל אני מבית אבי אבא וכו' שקל
קלא וכו' אמר לו לרי' חייא זיל לעין טב וכו' ואומרים כי הלא' (צ"ל: הוא)
סוד וכו' אם רבי לא שנאה ר' חייא מנין לו עכ"ל. המאמרים הראשונים הם ברי"ה
(כ"ה א'). והמאמר האחרון הוא בערוכין (צ"ב א'). ומלות: כמה וכ"ש בראותם
הן קשות הבנה. ובלי ספק יש בהן שבוש.
- (110) שם: והיה מצוה, עליו' (כצ"ל תחת: עלינו) ללכת ולעיין בראייתה
במיטב עיני עכ"ל. כן הוא סי' לשב עין' לפי דעת המחבר.
- (111) בס"י ל"ח (שאלה): מהו המינות שמצאו חכמים בספר קהלת עד
שבקשו לגנוז עכ"ל. יעוין ראש מדרש קהלת.
- (112) שם (תשובה): שדבריו סותרין זה את זה וכו' עכ"ל. הוא בשבת
(ל' ע"ב). ויעו"ש היטב.
- (113) שם. אחו"ל אין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארצות
עכ"ל. בבב"ב (ח' א').
- (114) שם: ומן הדין לנחרם וכו' ולקורעו מנבן כדנ עכ"ל. הוא בפסחים
(מ"ט ב').
- (115) שם: ועליהם נאמר רשעים כחשך ידמו. לא ידעו ולא יבינו כחשכה
יתהלכו עכ"ל. הפסוק הראשון הוא בשי"א (ב' ט'). והפסוק האחרון הוא בתהלים
(פ"ב ה').
- (116) כאמרו וצדיק יסוד עולם עכ"ל. הוא במשלי (י' כ"ה). והכתוב
אחריו: אלא' הוא ט"ס וצ"ל: הלא.
- (117) שם: כמו שאמרו חז"ל על שלשה דברים העולם עומד על העבודה
ועל הדין ועל השלום עכ"ל. תחת: העבודה. צ"ל: האמת. ככתוב במקור
(אבות ס"א).
- (118) שם: כמו שאמר ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים צדיקים עכ"ל.
הוא בדברים (ד' כ').
- (119) שם: אחר אמר כל הרברים ינעים כלומר. אם באתי לספר כל
הדברים המתנהנים על ענין כזה היתה יגיעה גדולה. וקהלת אמר כל הרברים
ינעים וכו' היה יגיעה גדולה עכ"ל. מאמר: קהלת אמר הוא אך כפל מאמר: אם
באתי לספר. מלה במלה ללא צורך וללא תועלת. וצריך לסחותו.

(120) שם: כי מלאה הארץ דעה את ד'. ושאבתם מים בששון עב"ל. שני הפסוקים האלה הם בישעיה, הא' בפרשה י"א ט' והב' בפרשה י"ב ג'. והראיה מהפסוק הב' היא אך לפי תרגומו יעזין בו. והפסוק השלישי כי כלם ידעו אותי מקטנם ועד גרולם הוא בירמיה (ל"א ל"ד). וצ"ל: למקטנם. תחת: מקטנם. כי בן כתוב שם.

יש בספר הזה דברים אשר המחבר נהג בהם מנהגו בספרו: צורת עולם. לטתום ולחתום את הדברים. ככתוב בשו"ת הריב"ש (ס" קנ"ז): אבל בספר שרמות אליו (הוא ספר: צורת עולם). כל דבריו סתומים אין אדם מבין בהם עכ"ל. וביחוד סתום וחתום ס" ל"ה. ודברים אחרים יש בו אשר סתימתם היא אך בסבת שבושם. ועוד מלים לי על אדות הספר הזה ועל אדות האמנות והדעות הזרות הנשקפות ממנו והגרולה מהן היא הישבו את כל ספור העקרה אך לספור מראה הנבואה (ס" כ"ד) והוא מתנגד לקבלת רז"ל ולהמטבע שטבעו חכמים בתפלותיהם. כמו: ותראה לפניך עקרה שעקר אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח וכבש רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם (תהימת הזכרונות בריה), וכוה עוד הרבה מאד, ועל אדות הבזו אשר שפך המחבר על ר' יהודה הלוי בעל הכוזרי (כ" ג"ה), ועל אדות השואל אשר בעבור דבר אחד רחש לבו, כי הוא המשיב, וב" הוא ע"ד הכוזרי והחבר אשר בספר הכוזרי. ועל אדות המבטאים אשר המחבר הוא יחיד בהם ואין דומה להם בספרים אחרים כמו כנוי, בעלי התוהו לבעלי התלמוד (ס" א' בתשובה). בהיק' לבקאות (ס" ג'). מתחבלי' לנגבת דעת והא נזר מן תחבולה (ס" ד' בתשובה). ובעצת המלמד אדם דעת אדברה על כל אלה במאמר מיוחד בדרך רחבה.

יעקב רייפמאן.

שעברשץ, א' בלק תרמ"ו.

עוד איזה הוספות ותקונים לפירוש ספר יצירה לרבי ברצלוני.
מאת שוח"ה.

עמוד XII	בה"ג שכתב מ"ס בלה והוא בה"ג רומא. על זה העיר הרב ר' עזריאל הילדעסהיימער נ"י במאמרו אשר כתב על ס' הי"ג כ"י רומא עמוד 25, כי לא נמצא גם שם.
—	בעלי מקרא. גם ר"ג ב"ס הערוך הביא כמה פעמים את בעלי המקרא. ועי' מ"ש הני"מ ש"ר ד"ל בתולדות ר' נתן הערה 40 כי אין כוונתו לקרוא רק למדקדקים ומפרשי הכתובים אשר עסקיהם יותר במקרא. לענין. עי' בקבץ על יד ח"ב עמוד 13. ועי' מ"ש החכם צונין בכתביו הנדפסים ע"ג עמוד 46.
XX	ל"ס העתים. עי' גם שמביא ממנו הרב ר' נחמן נתן קרוניל נ"י בכבוד הלבנון שנה ה'תשי"ט עמוד 450 ועמוד 229. ולשו"ת שערי תשובה, העיר ר' משה ריינעס במ"ע המליץ תרל"ו ע' 1670 כי גם ב"ס פ"ט, צ"ג וקמ"ח מובא: ברנלוני.
XXII	לפ"י על תנ"ך. העיר החכם ר"ג ברילל ביאהרביכער שלו חלק שמיני עמוד 179 כי מ"ס ס' יצירה ע' 261 נראה כי כבר השלים את סירושו לישע"י. עייש שבי' וכבר ביארתי בס' ישעיה וכו' (*).
XXIV	הראב"ה. יש להוסיף מ"ש בשבלי הלקט אשר יצא כעת לאור ע"י ידידנו החכם הר"ש באבער, ס' מ"ח דף כ': ובשם הר"י אברהם ב"ר דוד זצ"ל מצאתי וכו' ומי שרוצה להוסיף קראי דר' יהושע בן לוי מוסיף, אך אותה ברכה שמברכין עליה אסור לברכה. והר"ר יהודה בר ברזילי זצ"ל קורא עליה מוציא שם שמים לבטלה וכו'.
XXV	רמב"ן. העיר הר"ג ברילל שם, כי יש להוסיף מ"ש בלקויות הרמב"ן עירובין דף מ"ג: וכבר מצינו גם לרב ר' יהודה הנשיא ד"ל שהוא בקי בדברי הנאונים ועל שלהנו הם תמיד.
—	ס' התרומות. העיר ר' משה ריינעס במ"ע המליץ שם, כי מובא שם גם ברף ל"ז, ק"ד וקצ"א.

(* החכם הנ"ל כתב שם (ע' 180—182) הרבה הגהות לפ"י יצירה, והרוב מהן הן נכונות, ורק על קצת מהן יש לספק. ומ"ש לעמוד 98 כי צ"ל: הזהירה, כן נמצא גם בנדפס. ומ"ש לעמוד 128 כי צ"ל: בכבורי, כבר הגהתי כן בעמוד 308.

עמוד

XXX-XXII על המזכירים את ספרי ריי ברצלוני אשר הכאתי פה ובקובץ על יד ח"ב עמוד 14—15, במספרם חמש ושלושים, הוסף הר"ג ברילל שם, עוד ארבעה, הלא המה:

(36) ר' משה מקוצי בסמ"ג עשין קל"ב: עוד אמרו בספר העתים בשם הירושלמי וכו'.

(37) ר' יצחק אבנהב במנורת המאור (נר נ' כלל נ' ח"א פ"ג): מצינו בתשובות הנאונים בשם רב ברנלוני (והחכם הגיל העיר לנכון כי הוא הנמצא בשו"ת שערי תשובה סי' נ"ח, ולפי"ז גם סי' זה הוא לקוח מסי' העתים).

(38) סי' אמרכל הנרפס בסי' חמשה קונטרסים להר"ג קורניל דף כ"ב כ"ג כ"ד וכו'.

(39) ר' יוסף קולון בתשו' נ"ב: כאשר מצאתי בספר ריב"ב. ויש להוסיף עוד:

(40) ספר האורה לתלמידי רש"י כ"י אקספדר 563 סי' ק"ה (כפי שהעתיק לי בטיבו ידידי החכם נייבויער): פסק זה מספר העתים, אין מעמידין בעור קיבת נבילה אבל מעמידין בקיבת נבילה ובקיבת שחיטת נכרי ובקיבת כשירה שינקת מן הטריפה מאי טעמא דחלב המכונס בעור הקיבה פירשא בעלמא היא. איסור שנפל לתוך היתר וכו' צונן לתוך חם אסור [זה מובא גם בסי' תמים דעים סי' קמ"ב במ"ש במבוא ע' XXIV] פת שאפה עם צלי וכו' ויראי הטא משימין אותה בפי התנור וכו' אבל הכל מודים שכל מה שנאפה בתנור עם מילייתות אפילו מכוסית של נבילות וטריפות ויראי הכל אסור וריחא מילתא היא.

(41) ר' שמואל בר' יוסף בר' שלמאי בפסק שלו ע"ד עסק ר' שמואל בר' משה תבון בשנת ה'א וט"ז, מביא מריי ברצלוני ספר הדיינים (ע"י במבוא ע"י XXI: ספר הדיון) בהלכות פסולי עדות. (ע"י מאמר החכם לאעב במ"ע רעווע כרך ט"ז עמוד 88), וספר יחוס שאר בשר הלכות נישין (שם עמוד 87). —

(42) ר' מנחם רקנאטי בפסקיו דף ל"ג מדפוס בולוניה סי' של"ב: וכן כתב הר' יהודה בר ברילאי. —

עמוד 179 מה שמוכא פה בשם אחרניא מן המפרשים (ע"י עמוד 333) נמצא גם בקיצור בשרוש הריא מנרמיוא בעל הרוקח על סי' יצירה דף נ' (פרעמישלא תרמ"ג) ומצאתי שם גם איזה שינויים: שורה 15 עם כל תולדותיה וצאצאיה. שם: גם כל תוצאותיה ותולדותיה. שירה אחרונה ושלשניה: ניקודים למעלה: שם: למעלה נקודים נקודים. יכנס בתוך אותן הניקודין. שם: יכנס הדיבור עם הרוח בנקודים.

עמוד 278 נמצא גם כן בפי' ריא מנרמיוא דף א' ע"ד ודף ב' ולא ידעתי אם היה לפניו פי' אחרניא מן המפרשים ופי' רס"ג. או כי ראה אותם בפי' ריי ברצלוני. ומצאתי שם שנויים רבים ואזכיר בזה: שורה 7—6: והמרדש במ"ה יבאר לך הכל. שם: והמרדש יברך לך הכל. שורה 15: והקמין. שם: והקנין. שורה 21: ובבאם. שם: ובחקרי ובבחנוני

וחבוריו. שם: וחבריו. והנצלות. שם: והנאצלות. שורה 28: כמו
 בו כי כל שם: רמז בו כי כל הדברים. שורה 29: החכם. שם: החכמים.
 שורה 30: בטבע. שם: טבעיות. כמו שנראה זו. שם: כמו הנראה או.
 שורה 31: יכתב אלף נין שיין. שם: נכתב אלף נין ויין שיין. תוך
 יעשה מיהבר כתב זה גי' יסודות נא' כי הניס. שם: היך יעשה מחובר
 כתב זה גי' יסודות נאמר כי הנית. שורה 32: מצינת הדבר בעצמו כי
 בינה. שם: מציאת הדבר בעצמו כי כיהר. שורה 33: ויספר בו וינמר
 בו מצאם. שם: ויספרנו ויאמר מצאם גי'. שורה אחרונה: ועשנה
 שנחברא הכל. שם: ועשש שבה ברא את הכל שנאמר למען יראו
 וידעו וישימו וישכילו יחדו.

ואח"כ נמצא שם מה שחסר אצלנו: כי יד ה' עשתה זאת, רמז יראו דבר
 שיראה. ורמז וידעו למכתב*) כאמרם וישם את שמך אבימלך. וישכילו החכמה
 על צהצוח הלשון וגם נאמר לא אמר בעש [צ"ל בעל] כתב זה וספר ומחשבה
 וסיפור ולמה עשה ספר שהוא נדמה אחד ממין המחשבה במקום החמש [צ"ל
 המחשבה] כולה באמר [צ"ל נאמר] שעשה הדבר ברמז תיבות מין אחד שוין
 גי' השמות במבטא ובאותיות ולא במדרש. ספר וספר וסיפור וכן ראינו נביאינו
 וחכמינו בזה הענין בכתב הנביאים נאמרו פחד ופחת ופח עליך. כהר גי' תיבות
 מבטא אחד נדמה וכן בדברי חכמים נמצא כזה הענין בכיסו בכוסו בכעסו. וכן
 א"ר אליעזר [צ"ל: אלעזר] הפייטן לסיכני למסכני להנסיכי בנסיכת קדוש. וכן
 ראינו בכתובת שלומות. שבחי שלום וחבשי ברכות וחבשי תבונות. או מבטחי
 שלום ומבטחי [צ"ל: ומחשבי, עי' נחל קדומים ע' 24] ברכות ומטחי [שם:
 ומבטחי] חכמות, או חציני [בעמודי העבודה ע' 30: הנציני] שלום, חוצני [בנחל
 קדומים: חוצני] ברכות וחצני [שם ושם: חצני] רצון או בזה הדמות והענין מבטאות
 נדמות נראות ולא במדרש שוות. —
 עמוד 279 לעמוד 4 שורה 32: נזקין וכו'. עי' עוד מ"ש החכם סימאנוען
 במאנאצין ח"ו צד 135.

הערות על פירוש ספר יצירה להרב הנשיא ר' יהודה בר ברוך
 הברצלוני ז"ל.

מאת יעקב רייפמאן.

על מבוא הספר אין לי להעיר כי אם אשר ספר העתים וספר זמנים הם
 לדעתי אך ספר אחד בשני שמות השונים במבטא ודומים בהוראת. חבורני. כי
 בשכבר הימים ראיתי ספר אחד אשר בו יבונה ספר, זמנים, להרמבים בשם
 ספר, עתים ולעצבון רוחי נשכח עתה ממני שם הספר הזה. ואלה הן ההערות
 על הספר עצמו:

(1) בצד 2: והוא בדרך דומיא ומשלו לו בעקף ממש עכ"ל. תחת:

(*) צ"ל כמ"ש בהעקפה השניה אשר בכ"י מינבקן: שנא' אל יודע ספר וגו' וישימו
 רמז לדבור שני וישם את שמו אבימלך וישכילו.

ומשללו לו בעקר. צ"ל: ומשל ולא כל עקר. ור"ל שהוא אך בדרך דמיון ומשל ולא פה ממש כל עקר.

(2) שם: וכדרך שכתוב במשה ואהרן וכו' ובמקום אחד או שנים הוא מקדים אהרן למשה להשוות את שניהן במעשיהם הטובים עכ"ל. כן בס"י רש"י על התורה (שמות ו' כ"ו). כתוב: הוא אהרן ומשה אשר אמר ד'. יש מקומות שמקדים אהרן למשה ויש מקומות שמקדים משה לאהרן לומר לך ששקולין כאחד עכ"ל. ויעוין בעין זה במשנה סוף כריתות.

(3) שם: משל למלך שאכל ובאו שני בני אדם לפניו. האחד אמר לו אדוני המלך תן לו ממאכלך שלח ידו בקערה ונתן לו ובא השני וכו' ואמר לו אדני המלך תן לי ממה שבסוף הוציא מסו' ונתן לו. כך מי שמבקש כי ד' יתן חכמה הלומד מעצמו ישראל שבקשו תורה נתן להם בינה וכו' עכ"ל. ברור מאד שהמשל נלקח בחסר. כי איננו מתאים עם המשל, וגם אין הלקו מתאים עם הלקו. וכל בר עינים ונקי רעיונים רואה בזה כרע החסרון אשר לא יוכל להמנות כי אם בהכתוב בצד 3 מן: והו' המשל שאמרנו לעיל לשני בני אדם שבאו למלך והוא אוכל וכו' עד: ובענין שכתוב ישקני מנשיקות פיהו. יעוין שם היטב.

(4) בצד 3: וכתב דוד נמי עליו אברך את ד' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי, שנתן לו הקב"ה חכמה ועצה ותבונה בשתי כליותיו והביעו תפלה בשתי מעיינות הנובעות, ולכך כתיב אברך את ד' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי עכ"ל. מקור זה הוא במדרש תהלים (מומור ט"ו פסוק אברך את ד' אשר יעצני). שכתוב שם: ר' שמואל בר נחמן היה פותרו באברהם אבינו שלא למדו רב ומי למדו? תני רבי שמעון בן יוחאי מלמד שוימן לו הקב"ה שתי כליותיו והיו נובעות חכמה ודעת עכ"ל. ובמומור א' (פסוק כי אם בתורת ד' הפצו) הנוסח. שוימן לו הקב"ה שתי כליותיו, בשני רבני' והיו נובעות ומלמדות אותו חכמה, כל הלילה עכ"ל. ומלות, כל הלילה מלמדות אותנו אשר גם בס"י ספר יצירה צ"ל: הלילה במקום: תפילה. אשר אין שהר לו. והוא ברור מאד.

(5) שם: וקראו בנו ושמו" אוהבו עכ"ל. השתבש מאד. וזה צ"ל: וקרא וכו' שמו אוהבו.

(6) שם: (שורה אחרונה): וכתוב אלהי ישראל עכ"ל. תחת: וכתבי'.

צ"ל: וכבוד.

(7) צד 4: כי רבים חללים הפילה הכי קא דייק מכאן וכו' עכ"ל. תחת: הכי. צ"ל: היכי. והוא שאלה.

(8) שם: כמו יקבלו הרבים עכ"ל. הוא בחולין (ב' ע"א).

(9) שם: ועושים עצמם רבים כמו רבנים או רבים ממש שיכלו בהם רבים עכ"ל. מלת רבים- אשר לפני מלת, כמו- הוא בלי ספק ט"ס וצריך למחותה. ומלות, או רבים ממש שיכלו בהם רבים- הן קשות הבנה מאד. ובדורא הוא בעבור השתבשותו.

(10) שם: מסו' דעת ותבונה לתורה שבעל פה שהיא יותר חמורה והיא מפתח ופירוש לתורה שבכתב ועל לימודה מקבלין שכר יותר מן התורה שבכתב וכו' ששינוי בבכא מצינא וכו' אבידת אביו ואבידת רבו אבידת רבו קודמת לשל אביו וכו' תנו רבנן העוסק במקרא מדה שאינה מדה במשנה מדה שנותנין

עליה שבר בתלמוד אין לך מדה גדולה מזו עכ"ל. הראיה על אמרו כי על לימוד תורה שבעל פה מקבלין שכר יותר מן התורה שבכתב היא אך ממאמר: העוסק במקרא מדה שאינה מדה וכו' וללא צורך אפוא הביא מאמר: אבדת אביו ואבדת רבו וכו'. אך דרכו בכל הספר להאריך ולהביא כל מאמר מראשיתו עד אחריתו גם כי איננו צריך רק לחלק אחד ממנו. ובעקבו יצא לו הרב אישתורי הפרחי בספרו כפתור ופרח. התבונן היטב קורא משכיל על פי ספר יצירה אשר אנכי דובר בו ועל ספר כפתור ופרח ותראת כי דרך אחד ומנהג אחד לשניהם. וגם המנהג לדגל מענין לענין ולהתמיהה הרבה בכל ענין הוא בשניהם.

(11) צד 5: בשכיל מצות פירושי המצות שבה עכ"ל. תחת: "מצות" צ"ל: מקצת, וכן לפני זה כתוב: במשנה יש בה קצת פירושי המצות.

(12) שם: והוא השוב כמשה לפה ומנאמן לנאמן עכ"ל. הוא לשון המדרש (ב"ד פרשה א').

(13) שם: ומי שמסיים כרתי אתך ברית ואת ישראל עכ"ל. תחת: ומי צ"ל: ומה.

(14) שם (שורה אחרונה): אבל בודאי בפרק הראשון נראה עכ"ל. תחת: בפרק. צ"ל: בפירוש.

(15) צד 8: רמו הדבר בשם בן ההא שהוא בן אברהם אבינו ושרה וכו' שהוסיף הביא בשם אברהם ה' ובשם שרה ה' עכ"ל. בעין זה הובא במדרש שמואל על אבות בשם יש אומרים ובשם רבי בן הרא"ש. יעוין שם.

(16) שם: ואמור נמי רבנן דיו לעולם שישתמש בשתי אותיות שנאמר כל הנשמה תהלל יה עכ"ל. הוא בערובין (י"ח ב).

(17) שם: תני ר' יהושע בן קרחא אומר עלה י ונשתתח לפני ה' וכו' עקרתני מן הצדקת הזאת אמר לו יבא את שלך וכו' ויקרא משה להושע בן נון יהושע עכ"ל. הוא בירושלמי (מנהדרין פ"ב הלכה ו'). ולפנינו כתוב שם: ר' הושעיא. תחת: ר' יהושע בן קרחא. וכן: צא לך. תחת: יבא את שלך. הבלתי מובן. ונ"ל כי במלת: את. צריך להוסיף וא"ו באמצע. וכי ר"ל אות שלך עוד יבא בשם אחר כאשר הוא מכאן אחרי זה.

(18) צד 12: על הור השכינה נאמר שהוא בהרן ואין ברירה יכולה להשתכל בו עכ"ל. תחת: בהרן. צ"ל: בהר. מלשון בהיר הוא בשחקים (איוב ל"ז כ"א).

(19) צד 4 (שורה ראשונה): כי כל אין מבלעדו, הוא אחד מצד אחד ולא כל הצדדין. ויוצרו הוא אחד באין תהלה ואחרון באין תכלה עכ"ל. תחת: אין. צ"ל: אחד. והקו הממשיק אשר אחרי מלת, מבלעדו הוא ש"ס וצריך למחותו.

(20) שם: שאין דבר בעולם לא למעלה ולא למטה אלא הכל לבר וברוי עכ"ל. תחת: לבר וברוי. צ"ל: מלבדו ברוי. ור"ל אלא הכל מלבד די הוא נברא ונוצר ע"י בורא ויוצר.

(21) צד 16: וישת השך השך (השך ה' הוא ש"ס וצריך למחותו) סתרו של אותו מקום ובכתי בראי. ועימיה נהורא שרי בכתי גואי עכ"ל. הוא בהניגה (י"ב סעיב וי"ג רע"א).

(22) צד 19 (שורה אחרונה): שהקנים פרות אורות וזיקקין עכ"ל. תחת: פרות. צ"ל: פירוש.

(23) בסוף צד 25 ובראש צד 26: ופי' רבנו שרירא נאון דל ולענין עליונים למטה ותחתונים למעלה אמר ארוננו וכו' דחוייה למר שמואל רבו של רבי יהודה דיתיב קמיה דרב יהודה משום דמחוייבין בשמואל עכ"ל. תחת: דמחוייבין. צ"ל: דמחי בית, וכן בחוסי ב"ב (י' ע"ב ד"ה עליונים למטה) כתוב: משום דמחה בשמואל, והמובא פה בשם ר' שרירא נאון מובא שם בשם ריה. (24) צד 26 וצד 27: וכדרך שמצינו בתורה נזומות והביא רבינו סעדיה ד"ל ראה כי שבע ושבעתים הוא הרבה בלשון התורה וכו' כי שבעתים יוקם קין ולמך שבעים ושבעה וכו' עכ"ל. בערוך (ערך נזמא) הובא זה בשם תשובת ר' שרירא נאון ובנו ר' האי. ויעיין סוף ערך עשר.

(25) צד 27: כי אפשר לומר שעל המשנה בלבד אמר ר' אמי שדיברו בה בשלשה מקומות בלשון הבאי עכ"ל. מלת "א"י היא ט"ס כאשר יוכיח הענין וצריך למחותה.

(26) שם: יש לנו לתרין נמי כי הוא מי לא אמר שלשה מקומות ולא יותר אפילו במשנה עצמה שהעידו עלינו שהן מעשה עכ"ל. המאמר הזה נלקח בשבשו ובחסר, ובה צ"ל: יש לנו לתרין כי ר' אמי לא אמר שלשה מקומות ולא יותר אפילו במשנה עצמה אלא על דברים שהעידו עלינו שהן מעשה:

(27) שם: אבל בדברים שאינן מעשה אפשר שדיברו בו חכמים ואפילו במשנה בדברים אחרים לשון הבאי עכ"ל. עפ"י צדקה השערתי בשכבר הימים. כי גם דין: הגזל את חברו שזה פרוטה ונשבע לו יוליכנו אחריו אפילו למדי (ב"ק פ"ט משנה ה'). שני חכמים בלשון הבאי, ויעיין ביצה (ד' א'), נזמא קתני וזה מוכיח אשר גם דינים והלכות שנו חכמים בלשון הבאי ונזמא.

(28) בסוף צד 27 ובראש צד 28: וגם יש מקומות הרבה שדיברו בהן חכמים להרבות חכמה בכח ויכולת ולא במעשה וממש, וכמה מהם בתלמוד כנון חל להיות בכמה מקומות עכ"ל. ירמז לדברי ר' סעדיה נאון המובאים בספר יסוד עולם לרבינו יצחק הישראלי תלמיד הרא"ש (מאמר ד' פ"ו). וד"ל ואם יאמר לך שום אדם. כי בזמן הראשון היו עושין הפסח באחד מימי ברזי או שום אחד משאר המועדים ביום שאינו הנץ לו מפני שאמרו חל י"ז בניסן להיות בשבת וכו', וכן מה שאמרו אם העומר היה בא בשבת משלש סאין, וכן מה שאמרו חל יום עצרת להיות בשבת וכו', חל שביעי של ערבה וכו' אל יביאו לך ספיקא בלבד אלא הוי יודע שכל אלו ההלכות לא נאמרו אלא ע"ד נזמא כדי לסלול התלמידים עד שידעו איך היה לו הדין להיות נזהג בהם אלו היו נמצאים, ולפיכך לא תמצא בשום אחד מהם שיאמר מעשה שחל י"ז בניסן בשבת, או פעם אחת חל עצרת בשבת וכו' עכ"ל. ודסיג אמר בן בעבור שמתו המובאה שם בראש הפסק. וד"ל דע. כי הנאון ר' סעדיה חציל ואחרים שהודו לו ונמשכו אחרי סברתו הודו ואמרו. כי מעולם ואפילו כשהיה בית המקדש קיים וכן משחרב ואילך לא קדשו ביד ראשי חרשים ולא קבעו המועדים לישראל ע"פ ראיית הלבנה החדשה ולא סמכו עליה כלל בשום זמן מהומנים שעברו אלא לעולם משנתנה תורה וכל ימי בית ראשון ושני חזן הגלות לא היו קובעים ראשי חרשים והמועדים אלא ע"פ חשבון המתקן המסור בידינו מקדמונינו דל וכו' ודחיית קביעת ריה מימי אורז ושאר הדחיות חנהגות בזמן הזה וכו' היה כל זה קבוע סהר סיני ונמסר בקבלה איש

מפי איש ממרעיה עכ"ל. ועל פי הדברים האלה מובנים היטב דברי הנשיא הברצלוני, ונרע. כי גם הוא היה מהמחזיקים בשטת רס"ג הנ"ל. וכן בכל פירוש ספר יצירה היו דברי רס"ג נר להנליו ואור לנתיבתו. אך הרב ר' יצחק בר' ברוך חלק על רס"ג ושם לאל כל דבריו בזה כמביאר ביסוד עולם שם. וכן הרמב"ם חלק עליו בזה. יעוין פירושו על המשניות (מנחות פ"א משנה ו'): וזה דוחה טעות מי שבוחר ומאמין שיום הכיפור לא היה מעולם לא ביום ששי ולא ביום ראשון. אע"פ שכל מה שאמר מזה במשנה על דרך התנאי שאם חל. כבר אמרה המשנה הלכה למעשה שבכליים היו אוכלים חי (כאשר חל יום הכפורים בע"ש) וכו' עכ"ל.

(29) שם וכנון בענין ששאלו בין במשנה בין בנמרא כנון היאך של ראשי חכמים קרובים ביום הכפורים עכ"ל. הוא בעיני כדבר אשר אין לו שחר, ולא ארע איה מקום השאלה הזאת.

(30) בצד 28 מן: פ"י נזמא עד: וכיון שבמלאכים כך. הוא תשובת רבנו האי נאון על אדות נזמא ולשון הבאי ודברי הבאי. ומן: וכיון שבמלאכים כך. הוור המהבר אל דבריו אשר בצד 26: יש אש דוחה אש וכו'. ומה גדול ההפסק אשר בין ענין: יש אש דוחה אש. לענין: וכיון שבמלאכים כך! והוא דרך המיוחד אך להספר הוה ולספר כפתור ופרח. ויעוין למעלה (ס"י 10).

(31) צד 32 וצד 33: וסירש נמי רבנו חננאל נאון דל בפירוש ברכות במה שאמרו מנין שהביה מניה תפילין וכו' וכן נמי חזי לן שזה שאמרו רבותינו בזה המקום כהאי מסכתא דברכות מנין שהביה מתפלל הוא נזמא ומשל וכו' עכ"ל. פירושי ר"ח אלה הובאו גם בספר אור זרוע (הלכות ק"ש פ"י ד' וס"ח). יעוין שם ושם.

(32) צד 35: והביא ראיה מזה הפסוק שכתוב בעזרא ומתניה בן סיכה וגו' יהודה לחפלה שפירשו אשר שם אנשי תורה להתפלל עכ"ל. תחת: תורה. צ"ל: יהודה.

(33) שם: וכן מנוקד בספרים שבטקסט יהודה מלשון הודאה עכ"ל. ר"ל יהודה בה"א הלומה ובדל"ת סגולה.

(34) צד 38 (שורה ראשונה). ומשיע ומדרש ושער רישיה וכו' עכ"ל: תחת: ומשיע. צ"ל: ומשמע. ור"ל ומשמעות ומדרש ושער רישיה.

(35) צד 40: ולא מצינו אותם בתורה אלא בדברים עכ"ל. תחת: בדברים. צ"ל: בדבריהם. ור"ל בדברי רז"ל.

(36) שם: כדגרסינן בנשין בפרק האי קרא דכתיב בני ציון היקרים עכ"ל. תחת: בפרק. צ"ל: בפירוש.

(37) צד 41: ואין לנו להרבות ולפרש בהנדות הללו. דהכי אמור רבואתא כי דברי הנדות הללו שיש בתלמוד ובוולתו אין מקשין בהן דהכי מעמייתו דרוש וקבל שכר עכ"ל. לדברי רבואתא אלה כוון הרמב"ם באמרו בסוף פתיחת מורה נבוכים, ולזה אמרו אין מקשין באנדה. ובאמרו בהלכות מלכים (פ"ב הלכה ב'): ולעולם לא יתעסק אדם בדברי ההנדות, ולא יאריך במדרשות האמורים בענינים האלו וכיוצא בהן, ולא ישימם עקר, שאין מביאין לא לידי יראה ולא לידי אהבה עכ"ל. ומלת הללוי אשר בדברי רבואתא ומלות, בענינים אלו וכיוצא

בה"י מוכיחות למדי אשר לא על כלל האגדות כלו יצאו לדון כי אם על מקצתן. ואי"ה ארבר הרבה על אדות זה במ"א, ואמרו, דרוש וקבל ישכ"ר לקוח מירושלמי (נזיר פ"ו ה"ב) שכתוב שם: מדרשות אמינא, דרוש וקבל שכר עכ"ל.

(38) שם: יש מי שפירש כי באותו מקום שהיה מציין הישבה לו ולן שם וכו' ומתוך שהיה עוסק בציון המערות וישן לו שם נראה לו זה כולו בחלום, ולא שראה אותם במראה העין ממש עכ"ל. כ"ה בשו"ת הר"ף.
(39) צד 42: וכל זה כאלו בחלום ולא במראות העין עכ"ל... תחת: כאלו (מלה אחת). צ"ל: בא לו (בי מלות).

(40) צד 50: וזה ששנה בהאי מתניהא עשר קדושות וכד מניח להו משכחת להו י"א וכו' עכ"ל. השאלה הזאת נשאלה כבר לרבנו האי נאון והשיב עליה. יעוין ערוך (ערך עשר): עשר קדושות הן א"י מקדשת מכל הארצות שאלו מרב האי נאון י" קדושות שנינו בריש כלים. וכשתחשוב אותן יבאו י"א? והשיב כך. א"י אינה חשובה מן הקדושות. לפי שבשאר הקדושות יש בהן כבוד למקום שמונעין ממנו מקצת טובא, או שמונעין מקצת בני אדם להיכנס אליו ואין בסתם א"י קדושה זו עכ"ל. ובעבור אשר תשיבת ר' האי לא מצאה הן וישכל טוב בעיניו לא זכר המהבר גם התשובה גם המשיב.

(41) שם: בימים הראשונים שהיה נמרא לטהרות וכו' וטהרות היום בעונותינו היא מאד יקרה ואין ידוע אילו עקר עכ"ל. תחת: אילן. צ"ל: כל. ומציאות נמרא לטהרות בימים הראשונים הוא דבר הרש עד מאד ולא ארע מאין ימצא.

(42) שם: כמה ראשון להדורי ולתרוצי מדרבנן עכ"ל. תחת: להדורי. צ"ל: להדורי. ותחת: מדרבנן. צ"ל: מתרצין.

(43) צד 51: ואין תמהין טובא על ההיא דגרסי בסוכה פרק לולב וערבה אמר ריש לקיש כהנים בעלי מומין נכנסים בין האולם ולמזבח כדי לצאת בערבה וכו' ולכן תמהין טובא מאי טעמא לא מקשינן עליה דריש לקיש מהא דקא תני בין האולם ולמזבח מקום שאין בעלי מומין נכנסין לשם וכו' עכ"ל. לפי הכתוב בפ"י הראש על הדין שאין בעלי מומין נכנסין בין האולם ולמזבח שהוא אך מעלה דרבנן. אין כל תימה, כי המה אסרו והמה התירו לצורך מצוה ויעוין פ"י רש"י ושם ותוס' סוכה שם.

(44) צד 55: אברהם אברהם, משה משה, שמואל שמואל הוא לשון זרח לשון אהבה לשון הבה עכ"ל. לקוח מתוספתא (ברכות פ"א הלכה ט"ו).

(45) צד 59 (שורה ראשונה): והיכן פירש בירושלמי עכ"ל. תחת: והיכן. צ"ל: והיכן. שהוא כמו: וכן. ובירושלמי אשר לשנינו לא נמצא הדבר הזה.

(46) צד 60: ואם תאמר וכו' בנף אדם נכנס שם שיראה שם הבא על הגיה בערלה משוכה ופי' עכ"ל. הפי' חסר באהו והתמיה במקומה עומדת.

(47) צד 61: ויש מי שרצה לומר ביה מודע אינו נאמר וכו' עכ"ל. תחת: ביה מודע צ"ל: כי המודע.

(48) צד 62 (שורה ראשונה): ושאר קרובי האחות התיכונה ושאר קרובי שלמטה מן האחות שהוא התחתון משלשתן עכ"ל. מלות, ושאר קרובי האחות

התיכונה הן ש"ס ובכל ללא צורך ולפי מלות, ושאר קרובי שלמשה צ"ל: ומדוע ולכתוב, שאר"י בלי וא"ז בראש.

(49) שם ובענין דכתיב הקיטשים מלוח עלי שיה ושרש רתמים לחמם ששירשו הפוסק מדברי תורה שקוטשים דברי תורה שנתנו, עלי"י (הוא ש"ס וצ"ל: על) הלוחות ועוסקים בדברי ישיהה מאבילין אותו נחלי רתמים וכו' עכ"ל. הוא דרש דרל בחנינה (י"ב ב'). (וכע"ז ג' ב'). והכתוב פה, שקוטשים דברי תורה שנתנו על הלוחות הובא בפ"י רש"י על ע"ז בשם, לישנא אהרינא ורש"י עצמו פ"י סירוש אחר דחוק מאד יע"ש.

(50) שם ובענין שכתוב חצי גבור שנונים עם נחלי רתמים. לפי שהבי"ה שנקרא בדמיון גבור דן את הרשעים מלמעלה כהצים שנונים וכו' ומשליכן לניהנם שנקרא נחלי רתמים עכ"ל. ירמח להכתוב בערבין (ט"ו ב'): כל המספר לשון הרע אומר הקב"ה לשר של ניהנם אני עליו מלמעלה ואתה עליו מלמטה שנאמר חצי גבור שנונים עם נחלי רתמים וכו' ואין גבור אלא הקב"ה וכו' נחלי רתמים היינו ניהנם עכ"ל.

(51) צד 64 (שירה ראשונה): ועוד ושם השני צלשחר אם צלשחר והשנית היה לו לומר עכ"ל. אחרי, אם צלשחר צ"ל: שם אשה.

(52) צד 65: גדר החכמה הוא מדע יושר הנמצאות וכו' והיא נחלקת לשני חלקים. יש ממנה מה שסוף מחקרו הוא המדע, ועל דעת. [צ"ל: ולדעת] תוכן הנמצא ויושר תבניתו וכו' ויש ממנה שסוף בקשתם ואחרית מחקרם הוא מעשה וכו' עכ"ל. הוא הכתוב במלות הגיון (שער י"ד): ושם הפלוסופיא וכו' ויפול אצלם השם הזה על שתי חכמות יקראו אחת מבי החכמות הפלוסופיא העזיזית, והחכמה האחרת הפלוסופיא המעשית עכ"ל. ויעיין ע"ז באור הרמב"ן.

(53) שם: והאמצעית חכמת המוסר והיטב כל המאמצת דעות בני אדם והמנהגת להם דרך הבינה עכ"ל. תחת: המאמצת. צ"ל: המאמנת. והוא כלשון כאשר ישא האומן את היונק (במדבר י"א י"ב). ור"ל שהחכמה הזאת היא לדעות בני אדם כאומן ליונק. והוא אחד עם הכתוב אחריו, והמנהגת להם דרך הבינה. והוא החכמה הנקראה בלשון העמים: עשיקא. ויעיין מלות הגיון שם; (שם: הנהגת האדם נפשו).

(54) שם: אחר שהורו כל יצירה שאינם יורעים מקומה עכ"ל. תחת: שהורו (בריש) כל יצירה צ"ל: שהורו (בדלית) כל היצורים.

(55) צד 66: כן האמת והאמונה בדברי התורה באירים ומפלאים עכ"ל.

תחת: באירים. צ"ל: מאירים.

(56) צד 67: שהוכירו דרל מלמד שי"ש לו להבי"ה שמונה עשר אלף עולמות, שנאמר רבב אלפים רבותים אלפי שנאן עכ"ל. הוא בע"ז (ג' ב').

הערות לפי ספר יצירה להר"י הרב הברצלוני ז"ל.

מאת אברהם מתתיהו חלפן

מער יאלסאוועס ברוסיא.

עמוד 4 שורה 5 והבא את אמר, ובהנהות הרשונה הרב המו"ל הביא מן הכ"י אתאמר, והנכון בודאי כפי נירסתנו ובהכ"י הוא שנתקרבנו הב' תיבות. ועד"ז מצאנו בכמה מקומות, ועל צד הריחוק לקמן עמוד 24 שורה 32 ועמוד 74 שורה 25: — שם שורה 24 יקבלו הרבים, הוא לשון הש"ס פרק קמא דחולין ב' דא"ר ינאי על בני ר"ח: — שם שורה 38 כי דדרש ר"י, בש"ס איתא כדרדש והנראה דנירסת המחבר היתה כהאי דדרש וקיצר בתיבת כהאי וכתב כי וכדשניח לשון זה בש"ס ירושלמי אי נמי היו"ד לנקודה:

עמוד 7 שורה 40 בפרק הראשון, לפי עניני נראה פירושו במוטבל ראשון וכלשון הש"ס מסדריה דר' פלוני שמיז לי וע' בערוך ערך פרק שני: עמוד 10 שורה 35 והיו הרבנים שמחים, בנירסתנו והיו הדברים שמחים אכן גם נירסת הרבנים מתקבלת לנכונים.

עמוד 12 שורה 12 שהוא בהרן, נראה פ"י שהוא ית"ש אתנו, וכדכתיב ושכנתי בתוכם:

עמוד 24 שורה 10 דהי מעוט, בהנהות דאימעות ויש לקיים הגי' ור"ל דהאי מעוט והיינו דהאי דרגל נתמעט:

עמוד 27 שורה 12 או במלאכים, בהנהות הביא מן הכ"י או בעדים, ויש לפרשו על הצדיקים וכלשון הכתוב ואתם ערי וכן מתבאר מהמשך:

עמוד 28 שורה 1 כגון הל להיות, נראה דר"ל הל להיות י"ד בשבת ששנינו ברש"י מ"י מגילה והלו להיות ב' י"ט של ר"ה לאחר השבת. דבפרק ר"א דמילה: — שם שורה 2 של ראשי חבמים קרובים ביה"כ, נראה דצ"ל של ראשי חדשים קרובים ביה"כ והוא לשון המשנה פרק קמא דשבועות ויש אורך דברים בביאור הכוונה בזה אבל כן הדבר בודאי, והיה כתוב בר"ת של ר"ה וטעה הסעתיק לעשות נוטריקון וז' בלא הודע ואשם:

עמוד 33 שורה 5 המנים, בהנהות הגיה המנים וע"ש, ונראה לקיים גי' ור"ל המנים וכלשון ר"ל והובא ברש"י ר"ס חוקת מונין את ישראל לומר וכו': עמוד 38 שורה 1 ומשיע, נראה שהוא נוטריקון וזה שכתוב עוד ור"ל ועוד הרבה כתובים מה שמדברים בענין הזה או הכוונה וכל הכתובים של פרשה זו עד נמירא שמדברים מענין האור העתיד:

עמוד 45 שורה 26 ואין מקשין מאן ממה. נראה פירושו שאין מקשין על דברי מאן דאמר ממה מן הדברים הסותרו אא"כ הדבר הוא הלכה:

עמוד 65 שורה 36 בנישין בפרק הנוקין. (וכבודו העיר) בהנהות שהוא בפרק מי שאתו. והנה כי כן דרך רבותינו הראשונים ז"ל לכנות כל פרק בשמו לפי ענינו וכמו שמצינו שנקראו לפרק איוהו נשך פרק הרבית ולפרק ר' ישמעאל בהנהות פרק העומר ויתכן שנקראו לפרק מי שאתו פרק הנוקין ולפי ענינו ועשו כן לזכרון לפי שהיה לימורם בע"פ:

עמוד 66 שורה 15 ואומן נתינתם. יש לפרשו על אימון ותכנית: — שם שורה 20 והמעלות האלהן ובהנהות הניה האלה וכן הדבר בוראי אלא שנראה שאינו טעות סופר אלא שנשמטה במכבש הדפוס הנון פשוטה שבשורה 22 מתיבת ואין אל השורה שלמעלה הימנה:

עמוד 209 שורה 40 שגלגלת. נראה פירושו ענולה וכלשון השי"ם בשבת סי' במה מדליקין לא. כפירוש לישנא אהרינא דרש"י שם וכן סי' בערוך. ובאה השי"ן שמאלית במקום הסמך וכמ"ש בהנהות עמוד 1 שורה 21 וכן יש מפרשים לשבר את האוזן במקום לסבר בסמ"ך:

עמוד 210 שורה 18 על עשתן. יתכן לפירושו מלישון עשתנותיו דתהלים קמ"ו ופירושו לא מחשבה בהכמה ולא תחבולה בפועל. אי גמי מלישון עשת שן שעניני זכות ובהירות וע' בשרש ישע בערכו ור"ל לצחצח ולטהר מבלי שום תחבולה לה:

עמוד 263 שורה 19 דכתיב לטובים. כנראה דתינו דכתיב בתהלים קכ"ה הטיבה ה' לטובים ולישרים בלכותם אלו ישראל טובים לשמים וישרים לבריות:

אחה הגהות בשיר צבי מורח בקובין לשנה ראשונה תרמ"ה.

בשיר, צבי מורח אשר יש בו פנינים המזהירים כשירי משוררי ספר
מצאתי איה מקומות הצריכים תקון קל ולרוב יורה המשקל על מקום המגרעת
או התוספת ואלה אינן המה:

צד שורה	צד שורה
12 116 קרנכם	4 107 יחלפמו
5 — מלמטה קצחי	2 108 משבתי וז
2 117 פן בי?, אוכיכם ולעיניכם	16 — במבחישי
3 — עזרה	1 109 קרנכם
4 — נשש לבדם	12 — מחופה
7 — ברדסי [א ת]?	18 — ירוצן עד
2 118 נמצת	5 110 את פושעים
17 — און מעמד	2 111 ישבח
20 — ובעיך קרצת	3 — כל [ב ד] ?
4 119 למטה השיח, כשיח	2 — מלמטה לי סכל . . הקל
3 — מלמטה רודי אני אוכל?	17 112 לא יעלה [ק]
13 121 והמידות מעולות	18 — לא להשיש
9 122 מלמטה ולירות	10 113 פנינים אורקה
14 123 ועוקבי נביאיו הם	1 114 ומכירים
1 125 חקנת = חקן	7 — מלמטה מאמנתך, בני הורך
2 — לך נא	מאמתך?
11 — לציון יאכל	6 115 אער
12 — מלמטה נהיית ונחלית = נחלה	16 — לי הברכות?
2 — מלמטה בעוד זה	17 — אל קול זמירי פורטים פסו
7 — נתן אלקים בם לה תרועע	3 — מלמטה אבני יקר היום במכשול
6 126 מלמטה מחק, עדןך האכילהו	כפים כמו אבני יקר
ובי	
2 127 כח	1 116 בוז ושסו
4 — חסרי מוח	2 — אך לבבכם
9 — במרומים	3 — מלאכי צבאות

דוד קיפמאנן.

הוספה למאמרי על הקינה השביעית לעיל עמוד 23.

הקינה הזאת כבר היתה נרססה בקובץ זה ואח"כ מצאתי שכבר הודיע אותה החכם ר' מאיר וויינער במ"ע אוצר חכמה מחברת שלישית (לעמכרנ תרכ) ע' 138 והוא הקדים שם איזה דברים עליה ומהם אעתק פה מה שנוגע לענינו: „והקינה הזאת מסודרת על סדר איב כפול כאשר תראה מראשי החרוזים ואחריו חתם המחבר את שמו ברוך והוסיף עוד ה' טורים ולאחרונה יסע סומן מלאכי רחמים משונה מהפומון המתחיל ג"כ במלות האלה אשר יסר ר' שמואל הכהן ואשר נאמר בשני הראשון להענית ב' ה' ונ' במנהג פולין. ובנראה מן הקינה נחברה על גזירה אחת שהיתה באחר להודש העשירי שנת יגון ובכי היא שנת ק"ו לס"ק, ואינו יודע אנה התגורר המחבר ובאזיה מקום היתה הגזירה הזאת כאשר ידוע הוא לכל חוקרי קירות אחינו ב"י שהתחלת הצרה על דבר עלילת השלכת הסם בנדרות לא היתה במדינת אשכנז קודם שנת ק"ח וא"כ טעה החכם ר' אליעזר לאנדרסנוס בספרו עמודי העבודה צד נ"ו באמרו שהסליחה, אני הוא הקונן היא על גזירות שנת 1349, ולא היה לו לרמוז על דברי צנין שם כי החכם הזה בדקדוק לשונו לא אמר כי אם ששחבר הסליחה הזאת חי בזמן הגזירות האלה ולא יותר, ובלי ספק אמר כן על ששחבר גם הוא בהעתק של הסליחה המלות יגון ובכי באותיות גדולות לרמוז על שנת הצרה, ואם נתחברה הסליחה על גזירת ק"ש בעצמה צריכים אנו לומר שהמלות יגון ובכי אינן רומזות על שנת הצרה ואז יש לכתבן באותיות קטנות כשאר מלות".

ועתה אבוא אחרי שניהם וי"ל, הח' וויינער והח' לאנדרסנוס אשר אינם עוד בחיים, להראות שנית על הליטעראטורנעשיכטע ע' 369, כי שם גם לדעת הח' צונין המלות יגון ובכי רומזות על שנת הגזירה והיא שנה ק"ו, אף על פי שהמלות האלה בכ"י אקספארד וגם בהעתק של הח' צנין (אשר ראיתי וברקתי אחי) אינן כתובות באותיות גדולות לרמוז על שנת הגזירה וגם בראש השורה כתוב, שינתי ולא, שנתי כאשר בהעתק של וויינער, ועוד מצאתי בו השינויים האלה:

עמוד שורה	עמוד שורה	עמוד שורה	עמוד שורה
22	6	22	19
כיצאו = כיצאה	אלינו = עלינו	אולי = לי	אונתנו = אמוני
8	9	25	20
מי המים = המים	והתתנו = ויחתתנו	חרון = חרון	על = עד
12	—	26	28
באף = באש	חיות = חומות	חובקים = דובקים	עמך = עמק
—	17	23	1
לא לאישים = לאישים	אש = איש	לכל = לכר עכור (נשטט בדפוס)	—
—	18	—	—

עמוד שורה		עמוד שורה	
23	2	רצים = רצים	23
—	3	באר = באר המים וישרו	—
—	4	אחותנו = אחותני (*)	—
—	6	וישכו = וישכו	—
—	7	צד = צוד	—
—	11	רחמים = רחפום	—
—	13	שינת = שנת	—
23	—	שנתי = שנת	—
15	—	בכנ = בכי	—
21	—	תהא = תהא זאת	—
22	—	תשטפני = תשטפנו	—
25	—	בא = נא	—
26	—	היש ועה = הישועה (שעות הדפוס).	—

ואח"כ הוסיפו עוד הטורים אשר הזכרתי לעיל וכנראה אינם שייכים אל הקינה הזאת כלל וכלל.

(*) בהעתק של ווינער נמצאה השורה פצו בסדר נכון אתר שורה פלצות:

תוכן העניינים:

צד	
1—62	ספר הזכרת נשמות, מאת ד"ר א. ברלינר
1—30	קינות וסליחות, מאת הנ"ל
נספחים:	
1—12	הערות על ספר אנרת התשובה, מאת יעקב רייפמאן
13—15	הוספות ותקונים לפירוש ספר יצירה, מאת שוח"ה
15—21	מאת יעקב רייפמאן
22—23	מאת אברהם מתתיהו חלפן
23	איזה הנהגות בשיר צבי מודת, מאת ד"ר ד. קויפמאן
25—26	הוספה לקינה שביצית בקובץ זה עמוד 23, מאת ד"ר ברלינר